Iulian Boldea
Cornel Sigmirean
Dumitru-Mircea Buda
(coord.)

New Perspectives on Multiculturality: Literature and Dialogue

LANGUAGE AND DISCOURSE

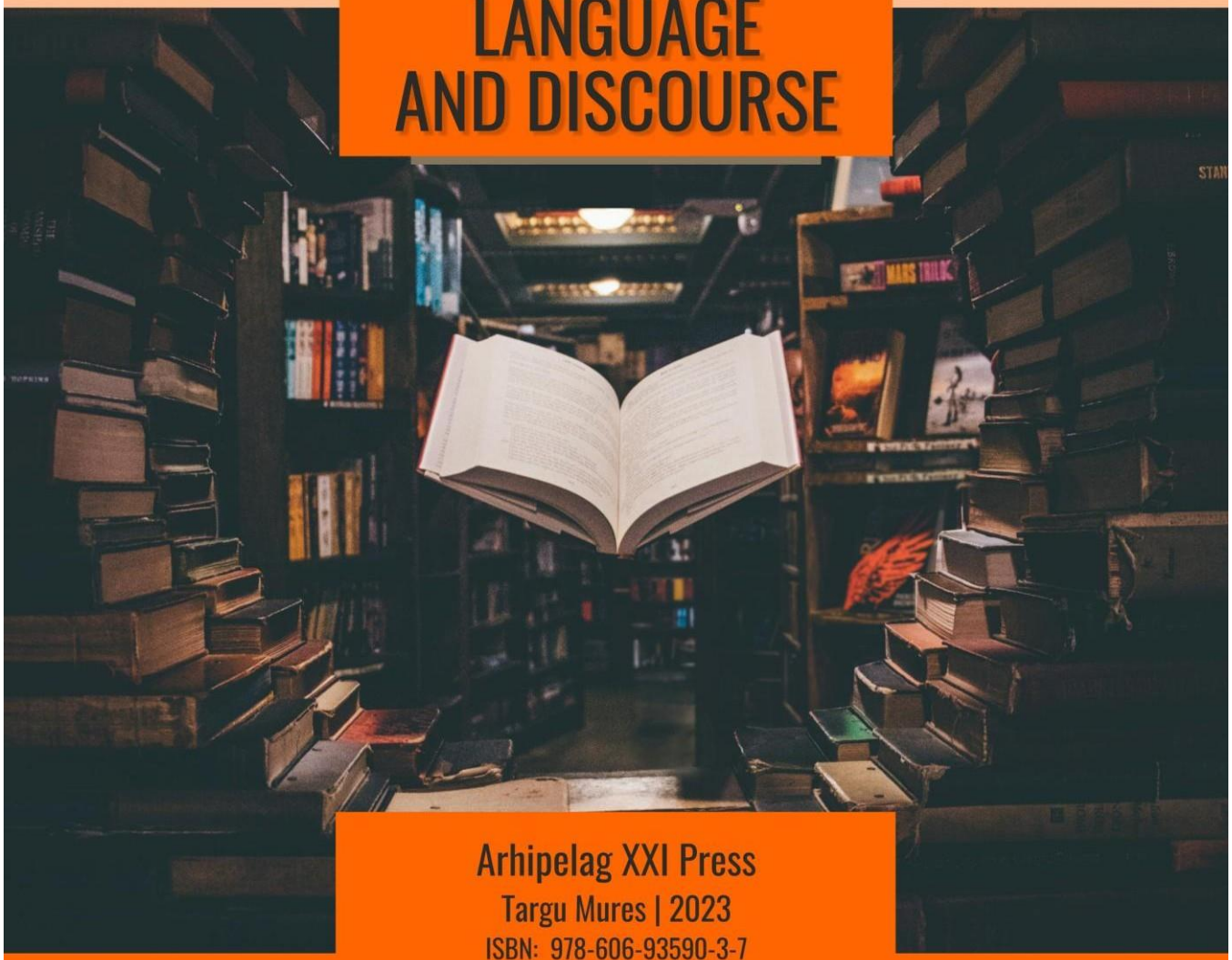

Arhipelag XXI Press
Targu Mures | 2023
ISBN: 978-606-93590-3-7

Date: 9-10 December 2023

Location: „DIMITRIE CANTEMIR" University, Tîrgu Mureș

NEW PERSPECTIVES ON MULTICULTURALITY: LITERATURE AND DIALOGUE

Section: Language and Discourse

ISBN: 978-606-93590-3-7

Edited by: The Alpha Institute for Multicultural Studies

Moldovei Street, 8 540522, Tîrgu Mureș, România

Phone no: +40-744-511546 Published by: "Arhipelag XXI" Press, Tîrgu Mureș, 2023

Email: tehnoredactare.ldmd@gmail.com

Contents

THE POWER OF WORDS - PERFORMATIVE VERBS IN LEGAL COMMUNICATION 6
Diana Dănișor, Georgeta-Amelia Motoi 6
Prof., PhD, University of Craiova, Lecturer, PhD, University of Craiova 6
LA POLITIQUE LINGUISTIQUE ET LE PLURILINGUISME À L'UNIVERSITÉ - QUELLES RETOMBÉES SUR L'ENSEIGNEMENT DU FRANÇAIS? 15
Roxana Anca Trofin 15
Assoc. Prof., PhD, Politehnica University of Bucharest 15
POUR UNE APPROCHE DES CHAMPS TRADITIONNELS DE LA LINGUISTIQUE 23
Ioana-Crina Prodan 23
Assoc. Prof., PhD, „Ștefan cel Mare" University of Suceava 23
APPEALS TO EMOTIONS IN THE RECRUITING CAMPAIGNS OF THE ROMANIAN MINISTRY OF DEFENSE
Alina Roșcan 29
Assoc. Prof., PhD, "Carol I" National Defence University, Bucharest 29
ESP TEACHING AND LEARNING IN THE MODERN DIGITAL WORLD 35
Dana Carmen Zechia 35
Lecturer, PhD, „Mircea cel Bătrân" Naval Academy of Constanța 35
LEXICAL STRUCTURES IN THE POETRY FROM ,,GÂNDIREA" MAGAZINE 39
Dănuța Magdalena Pruneanu 39
Lecturer, PhD, National University of Science and Technology ,,Politehnica" Bucharest, University Center of Pitești 39
CURRENT TRENDS MANIFESTED IN THE ROMANIAN LEXICON 46
Dănuța Magdalena Pruneanu 46
Lecturer, PhD, National University of Science and Technology ,,Politehnica" Bucharest, University Center of Pitești 46
RULES FOR CORRECT WRITING WITH ONE, TWO, AND THREE ,,I" 55
Adriana Elena Geantă 55
Senior Lecturer, PhD, University of Pitești 55
RETERMINOLOGISATION AS A MEANS OF LEXICAL ENRICHMENT AT LSP LEVEL 62
Marta-Teodora Boboc 62
Lecturer, PhD, University of Bucharest 62
ANIMAL PROVERBS IN ENGLISH AND THEIR ROMANIAN EQUIVALENTS 70
Liliana Tronea-Ghidel 70
Assist. Prof., PhD, University of Craiova 70

ENGLISH PROVERBS ON FRIENDS AND FAMILY 76
Liliana Tronea-Ghidel 76
Assist. Prof., PhD, University of Craiova 76
CULTURAL AND LINGUISTIC ADAPTATION IN WRITING CVs AND COVER LETTERS FOR BUSINESS FRENCH STUDENTS 80
Mădălina Toader 80
Assist. Prof., PhD, University of Bucharest 80
INTERFERENCES (III) 90
Violeta Bercaru Oneata 90
PhD, ,,I.L. Caragiale" National College, Ploiești 90
THE FRAMES OF SATIRE, AS A LITERARY GENRE, IN THE BRAVO! MAGAZINE 101
Diana Bunaciu 101
PhD Student, „Aurel Vlaicu" University of Arad 101
ECHINOX – THE SEARCH OF A NEW ROLE 108
Valentina Andreea Popovici 108
PhD Student, Free International University of Moldova, Republic of Moldova 108
PERSPECTIVES ON MODAL VERBS IN CURRENT ROMANIAN AND GERMAN JOURNALISTIC DISCOURSE
Emanuela Păduraru 112
PhD Student, „Alexandru Ioan Cuza" University of Iași 112
THE SUFFIX –AN IN JOURNALISTIC LANGUAGE 116
Emilia-Mihaela Costescu (Crînguș) 116
PhD Student, University of Craiova 116
JOURNALISTIC LANGUAGE. THE SUFFIX – ISM 122
Emilia-Mihaela Costescu (Crînguș) 122
PhD Student, University of Craiova 122
TEACHING LANGUAGES 128
Gabriela Stanciu-Şerban 128
PhD Student, „Alexandru Ioan Cuza" University of Iași 128
Isabelle Nicole Voicu 135
PhD Student, ,,Lucian Blaga" University of Sibiu 135
THE CONCEPT OF DREAM AS HOPE IN THE ROMANIAN, FRENCH AND ENGLISH LINGUISTIC IMAGINARY 159
Oana Şulic 159
PhD Student, State University of Moldova, Chişinău, Republic of Moldova 159
SEMANTIC VALUES AND PRAGMATIC EFFECTS OF THE IMPERFECT IN ROMANCE 166
Mirela-Alina Oprescu 166
PhD Student, University of Craiova 166

THE MORPHOLOGICAL STRUCTURE OF PHRASEOLOGISMS OF FRENCH ORIGIN 172
Iuliana Nedelcu (Neacșu) 172
PhD Student, „Ovidius" University of Constanța 172
THE INFLUENCE OF THE FRENCH LANGUAGE ON THE ROMANIAN PHRASEOLOGICAL UNITS 176
Iuliana Nedelcu (Neacșu) 176
PhD Student, „Ovidius" University of Constanța 176
A PARODY OF THE NOVEL IN BOUVARD ET PÉCUCHET BY GUSTAVE FLAUBERT OR THE CLAIMED- INVOLUNTARY TRANSFORMATION OF THE LANGUAGE'S REFERENTIAL FUNCTION TO AN EXPRESSIVE FUNCTION 179
Garofița Dincă 179
Scientific Researcher, PhD, „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti" Institute of Linguistics of the Romanian Academy, Bucharest 179
TRANSLATION AS A PROCESS, WITH QUALITY CONTROL AND ACCOUNTABILITY 183
Associate Professor Suzana Carmen Cismas 183
Department of Modern Languages, The University of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine, Bucharest, Romania 183
TRANSLATION AS A PRODUCT, BETWEEN CLIENT EXPECTATIONS AND PROFESSIONAL RIGOUR 193
Associate Professor Suzana Carmen Cismas 193
Department of Modern Languages, The University of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine, Bucharest, Romania 193
CHRONOLOGICAL STYLISTIC ADEQUACY IN TRANSLATIONS 206
Ionela Florina Bolbea (Ene) 206
Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnica București 206

THE POWER OF WORDS - PERFORMATIVE VERBS IN LEGAL COMMUNICATION

Diana Dănișor, Georgeta-Amelia Motoi

Prof., PhD, University of Craiova, Lecturer, PhD, University of Craiova

Abstract: This article investigates the use of performative verbs in legal discourse, highlighting their importance in communication and argumentation. Performative verbs not only describe actions but also perform them within the legal context. Their analysis reveals their influence on argument construction, as well as on legal and jurisprudential interpretation. Emphasizing that performative verbs are not just linguistic tools but have significant legal and social consequences, contributing to the definition and implementation of the law, this analysis can provide a clearer understanding of their role in legal discourse, as well as how communication affects justice and the application of the law in various legal contexts.

Keywords: performative verbs, legal discourse, legal communication, argument construction, legal semantics.

Introducere

În lumea complexă a dreptului și a comunicării juridice, fiecare cuvânt spus poate avea o importanță crucială. Este un mediu în care vorbele nu sunt doar vehicule ale informației, ci și instrumente puternice de a iniția acțiuni legale, de a face promisiuni cu consecințe juridice sau de a crea și modifica drepturi și obligații. În acest context, conceptul de „verbe performative" devine esențial pentru înțelegerea comunicării juridice și a actelor ilocuționare din domeniu.

Verbele performative sunt acele cuvinte și acțiuni lingvistice care nu numai că descriu o acțiune sau un eveniment, ci și le îndeplinesc în momentul în care le utilizează într-un anumit context. Ele reprezintă pilonii centrali ai construcției discursului juridic și pot avea un impact direct asupra proceselor, contractelor, deciziilor judiciare și a multor alte aspecte ale dreptului.

Ne propunem deci să explorăm și să analizăm verbele performative în comunicarea juridică, să le definim și să le ilustrăm prin exemple concrete. Vom examina modul în care aceste verbe pot transforma cuvintele în acțiuni juridice, contribuind la elaborarea și la interpretarea documentelor și a angajamentelor legale, la desfășurarea proceselor judiciare. De asemenea, vom explora rolul lor în crearea și modificarea drepturilor și obligațiilor în diferite contexte juridice. În cursul acestei analize, vom studia verbele performative dezvăluindu-le puterea în discursul juridic și explorându-le relevanța în aplicarea legii.

Verbele performative sunt verbe care nu doar descriu o acțiune sau un eveniment, ci și îndeplinesc acțiunea în sine, atunci când sunt folosite într-un anumit context. Când o persoană folosește un verb performativ, ea efectuează acțiunea descrisă de verb în momentul vorbirii. Cartea *Cum să faci lucruri cu vorbe* a lui Austin este o lucrare fundamentală în filosofia limbajului și a comunicării. Aceasta a influențat în mod semnificativ dezvoltarea teoriei comunicării și a limbajului și oferă o analiză profundă a modului în care limbajul poate fi folosit pentru a realiza acțiuni și pentru a influența comportamentul și percepțiile celorlalți în diverse contexte, inclusiv în context juridic.[1] El distinge între trei tipuri principale de acte de

[1] Austin J.L., *Cum să faci lucruri cu vorbe*, Paralela 45, Pitești, 2005.

vorbire: actele locuționare - rezultatul direct al producției de sunete sau cuvinte într-o limbă specifică; actele ilocuționare - actele prin care vorbitorul efectuează o anumită acțiune, cum ar fi a promite, a ordona, a declara, a întreba, a jura etc.; și actele perlocuționare - efectele pe care actele ilocuționare le au asupra destinatarului sau a altor persoane, cum ar fi a-i convinge, a-i amuza, a-i influența etc. John Searle a continuat să dezvolte și să rafineze teoria actelor de vorbire, contribuind semnificativ la înțelegerea modului în care vorbirea influențează acțiunile și interacțiunile umane.[2] Aceste distincții sunt importante în studiul limbajului și al comunicării umane, deoarece subliniază faptul că vorbirea nu reprezintă doar producerea de sunete sau cuvinte, ci are și efecte și consecințe semnificative în contextul interacțiunilor umane. Searle abordează conceptul de verbe performative, precum „promit", „jur", „declar", care nu numai că descriu o acțiune, ci și o îndeplinesc în momentul utilizării lor într-un anumit context. Autorul discută importanța convențiilor lingvistice în înțelegerea și interpretarea actelor ilocuționare, precum și modul în care contextul și intenția vorbitorului influențează semnificația unui act ilocuționar.[3] În cazul verbului „a promite", atunci când cineva spune „Promit să fac asta", actul de a promite este efectuat în momentul vorbirii, iar persoana este acum obligată să îndeplinească promisiunea. De exemplu, dacă spune „Promit că voi fi acolo la ora 8", în acest caz, vorbitorul efectuează actul de promisiune în momentul în care rostește cuvântul "Promit," angajându-se să fie la locația respectivă la ora specificată. Pentru verbul „a jura", atunci când cineva afirmă „Jur să spun adevărul", actul de a jura este realizat în acel moment, implicând seriozitatea și angajamentul în a spune adevărul. Când o persoană afirmă în fața instanței „Jur că voi spune adevărul", aceasta afirmă că se angajează solemn să spună adevărul în instanță. În situația verbului „a declara", atunci când cineva declară ceva, cum ar fi „Declar această ședință deschisă", vorbitorul efectuează actul de a deschide ședința prin simpla declarație a acestui fapt. În cazul verbului „a accepta", folosit în cazul unui contract de vânzare cumpărare, atunci când se spune „Accept oferta ta", acceptul este dat chiar în momentul în care fraza este rostită. Un alt verb performativ este verbul „a numi": „Te numesc președinte al organizației." Prin folosirea verbului „a numi", vorbitorul efectuează actul de a atribui un titlu sau o poziție cuiva.

Analiza structurală a verbelor performative se referă la modul în care verbele performative sunt integrate în structura frazelor și a enunțurilor și la modul în care această structură contribuie la înțelegerea și interpretarea lor în contextul legal. Dintre aspectele importante menționăm faptul că verbele performative ocupă, de obicei, rolul central într-o frază sau într-un enunț. Ele sunt elementele-cheie care exprimă acțiunea sau angajamentul și sunt adesea însoțite de complemente sau modificatori care clarifică sau detaliază acțiunea. Verbele performative pot avea diverse structuri sintactice, în funcție de contextul și de acțiunea pe care o exprimă. De exemplu, un verb ca „a declara" poate fi utilizat în construcții precum "declar că", „declar în fața instanței" sau „declar public". Complementele sau modificatorii care însoțesc adesea verbele performative clarifică și specifică acțiunea sau

[2] Searle J.R. (1976), "A Classification of Illocutionary Acts", in *Language in Society*, vol. 5, no. 1, p. 1-23 - lucrarea explorează conceptul de "acte ilocuționare" și aduce în discuție ideea că limbajul nu servește numai ca mijloc de a comunica informații, ci poate fi folosit și pentru a efectua acțiuni sau schimburi de statut în diverse contexte.

[3] Pentru a ilustra conceptul de verbe performative redăm în continuare câteva exemple: 1. "I hereby promise to pay you $100." - prin folosirea verbului "promise" ("promit"), vorbitorul efectuează actul de a promite în momentul în care rostește această propoziție. Acesta angajează oficial o promisiune de a plăti 100 de dolari. 2. "I swear to tell the truth, the whole truth, and nothing but the truth." - prin folosirea verbului "swear" ("jur"), persoana care depune mărturie într-un tribunal efectuează actul de a jura solemn că va spune adevărul. 3. "I hereby declare this meeting adjourned." - prin utilizarea verbului "declare" ("declar"), vorbitorul încheie oficial ședința sau întâlnirea în momentul în care rostește această frază. 4. "I apologize for my behavior." - cuvântul "apologize" ("îmi cer scuze") nu doar descrie cererea de scuze, ci și o efectuează în momentul în care vorbitorul îl folosește pentru a-și exprima regretul pentru comportamentul său.

angajamentul, putând include detalii despre obiectul acțiunii, timpul, locul sau alte aspecte relevante. De exemplu, în fraza „Declar solemn în fața judecătorului", „în fața judecătorului" este un modificator care indică locul declarației. Structura verbelor performative poate să indice timpul și aspectul acțiunii sau angajamentului. Acest lucru este important în context juridic, deoarece poate influența valabilitatea și obligativitatea declarațiilor sau promisiunilor. Verbele performative pot să exprime modalități și gradul de certitudine sau incertitudine asociat cu acțiunea sau angajamentul. Ele pot sugera dacă acțiunea este o promisiune fermă, o presupunere sau o posibilitate. De exemplu, „jur solemn" indică un grad înalt de certitudine și de angajament. Verbele performative sunt de obicei în concordanță cu subiectul și timpul frazei. Această concordanță gramaticală este esențială pentru a asigura claritatea și corectitudinea limbajului în contextul juridic.[4]

Analiza retorică a verbelor performative în discursul juridic este crucială pentru înțelegerea modului în care cuvintele devin acțiuni în acest context specific. Primul pas în analiza retorică a verbelor performative este înțelegerea contextului juridic în care sunt folosite. Fiecare act ilocuționar trebuie privit în contextul său specific, deoarece semnificația sa poate varia în funcție de circumstanțele legale. Există o varietate de verbe performative folosite în discursul juridic, fiecare cu propriile sale implicații și efecte. Acestea pot include verbe precum „a declara", „a jura", „a confirma", „a accepta", „a promite", „a revoca" și altele. Analiza trebuie să identifice tipurile de verbe, să le evalueze semnificația specifică și să se concentreze asupra modului în care utilizarea acestor verbe poate schimba sau crea drepturi și obligații legale, influențând astfel evoluția cauzelor în instanță și a relațiilor dintre părți. În discursul juridic, precizia și claritatea sunt esențiale. Analiza trebuie să se concentreze asupra modului în care verbele performative sunt folosite pentru a comunica cu claritate intențiile și angajamentele părților implicate, evitând ambiguitatea sau confuzia. Aspectele retorice ale discursului pot evalua modul în care verbele performative sunt utilizate pentru a influența persuasiunea și convingerea în argumentarea juridică. Aceste verbe pot fi folosite pentru a accentua angajamentele sau pentru a sublinia punctele cheie în discursul juridic, putând avea și efecte sociale și morale în afara implicațiilor lor legale. Analiza poate explora cum anume utilizarea acestor verbe poate influența percepția publicului sau poate contribui la dezvoltarea și modificarea normelor sociale. De exemplu, „Declar solemn în fața judecătorului" indică o acțiune importantă într-un context legal. O analiză retorică a acestei afirmații ar putea să se concentreze pe modalitățile în care cuvintele și structura propoziției sunt utilizate pentru a transmite încredere, seriozitate și importanță. Intenția comunicativă a vorbitorului în contextul dat este aceea de a face o declarație solemnă și importantă, cu impact într-un cadru legal. Publicul țintă este judecătorul sau persoanele implicate în proces. Scopul comunicării este acela de a furniza o informație importantă, de a sublinia seriozitatea sau angajamentul față de veridicitate. Stilul este formal și solemn, în timp ce tonul este serios și concentrat, sugerând importanța acțiunii. Utilizarea verbului performativ „a declara" în acest context implică o intenție clară de a face o afirmație oficială și angajantă. Efectul său este de a comunica fapte sau informații relevante într-un cadru juridic, având potențialul de a influența deciziile judecătorești și de a stabili o anumită stare de fapt. Utilizarea acestui verb sugerează o formă de comunicare oficială, în conformitate cu rigorile procesului. Acesta implică o tonalitate serioasă și solemnă, reflectând importanța și consecințele legale ale afirmației, vorbitorul asumându-și responsabilitatea pentru veridicitatea și validitatea afirmației făcute. Acesta își

[4] Vezi Austin J.L. (1962), *How to Do Things with Words*, Harvard University Press; Searle J.R. (1969), *Speech Acts: An Essay in the Philosophy of Language*, Cambridge University Press; Kerbrat-Orecchioni C. (2001), *Les actes de langage dans le discours – Théorie et fonctionnement – « Quand dire, c'est faire » : un travail de synthèse sur la pragmatique conversationnelle*, Paris, éditions Nathan Université; Pasteger D. (2010), „Actes de langage et jurisprudence. Illustrations de la réception de la théorie austinienne de la performativité du langage dans la pratique juridique", *Dissensus*, Dossier : Droit et philosophie du langage ordinaire, n 3.

asumă autoritatea de a transmite informații relevante pentru cazul în discuție, care pot avea un impact direct asupra deciziilor judiciare. O declarație solemnă făcută în fața unui judecător adaugă credibilitate afirmației și poate influența înțelegerea și percepția evenimentelor prezentate în timpul procesului. Acest lucru subliniază importanța și impactul verbului performativ „a declara" în cadrul comunicării juridice formale. În concluzie, analiza retorică a verbelor performative în discursul juridic este o abordare complexă, dar esențială, pentru înțelegerea comunicării juridice și a rolului pe care cuvintele îl joacă în crearea și interpretarea legii. Această analiză ne ajută să descifrăm semnificațiile și efectele cuvintelor în lumea complexă a dreptului.[5]

Analiza pragmatică a verbelor performative în discursul juridic se concentrează pe modul în care aceste cuvinte și acțiuni lingvistice sunt folosite pentru a îndeplini scopurile și funcțiile lor specifice într-un context legal. Această analiză se bazează pe principiile pragmaticii, care se referă la modul în care limbajul este folosit în interacțiunea umană și cum influențează acesta comunicarea și comportamentul social. Prima componentă a analizei pragmatice este identificarea actelor ilocuționare ale verbelor performative. Acestea sunt acte afirmative, directive, comisive, expresive și declarative. De exemplu, un verb performativ precum „promit" este un act ilocuționar comisiv, deoarece implică angajamentul unei acțiuni viitoare. În privința rolurilor pragmatice ale verbelor performative în contextul discursului juridic, putem spune că un verb performativ precum „declar" poate fi folosit pentru a stabili o stare de fapt, pentru a face o afirmație sau pentru a face cunoscute anumite intenții. Pragmatica examinează implicațiile și consecințele utilizării verbelor performative în discursul juridic. Un verb performativ poate avea efecte legale sau juridice semnificative, precum crearea unui contract sau angajarea unei responsabilități. Analiza pragmatică ia în considerare cadrul conversațional în care sunt utilizate verbele performative. Acest lucru include interacțiunea dintre părțile implicate, scopurile comunicării și contextul general al discursului juridic. Pragmatica examinează, de asemenea, modul în care verbele performative transmit conținut informațional. Aceasta poate include claritatea cuvintelor și a intențiilor exprimate și cum aceasta afectează înțelegerea reciprocă a părților. Ea poate explora cum anume sunt folosite verbele performative pentru a manipula sau a influența comportamentul sau deciziile altor părți implicate în discursul juridic. Acest aspect poate implica persuasiunea și tactica juridică. Pragmatica poate evalua și normele sociale și etice asociate utilizării verbelor performative în discursul juridic. Aceasta poate include aspecte legate de onestitate, corectitudine și respectarea drepturilor și responsabilităților legale. În concluzie, analiza pragmatică a verbelor performative în discursul juridic ne ajută să înțelegem mai bine modul în care limbajul și comunicarea influențează procesele legale și relațiile dintre părți. Această abordare ne permite să explorăm nu doar semnificațiile cuvintelor, ci și impactul lor real în domeniul dreptului și justiției. În enunțul „Promit să plătesc datoria" analiza pragmatică a verbului performativ „a promite" implică examinarea intențiilor și efectelor comunicării în contextul dat. În acest context, verbul „a promite" implică o angajare solemnă a vorbitorului de a plăti o anumită datorie. Acesta exprimă o intenție fermă de a onora un anumit acord sau

[5] Despre relația dintre retorică și drept, inclusiv modul în care retorica este folosită în discursul juridic, vezi Edwards L.H. (2016), "Speaking of Stories and Law. Legal Communication & Rhetoric", in *JALWD*, Vol. 13, 2016, UNLV William S. Boyd School of Law Legal Studies Research Paper, Available at SSRN: https://ssrn.com/abstract=2870122; despre limbajul utilizat de judecători în deciziile lor și despre modul în care verbele performative sunt folosite în jurisprudență, vezi Solan L.M. (1993), *The Language of Judges*, Chicago, University of Chicago Press; despre modul în care limbajul este utilizat în argumentația juridică, vezi Perelman C. (1976), *Logique juridique, Nouvelle rhétorique*, Dalloz, Paris; despre relația dintre drept și retorică, inclusiv modul în care argumentația juridică este construită și comunicată prin limbaj, vezi Salazar P.-J. (2011), "Rhétorique, droit, politique. De quelques rhétorèmes français", in *RÉTOR*, 1 (2), pp. 215-229; despre aspectele retoricii dreptului și perspectivele modului în care argumentația și verbele performative sunt utilizate în discursul juridic românesc, vezi Petcu M. (2012), *Retorica juridică*, Ediție revizuită, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca.

obligație financiară. De asemenea, vorbitorul își asumă responsabilitatea de a respecta acordul stabilit și de a plăti datoria în cauză. Acesta își demonstrează credibilitatea și seriozitatea în îndeplinirea promisiunilor făcute. Afirmând „Promit să plătesc datoria", vorbitorul poate influența așteptările auditoriului și poate câștiga încrederea acestora în capacitatea sa de a-și respecta angajamentele. Acest act de promisiune poate consolida încrederea în relațiile interpersonale sau comerciale. Prin exprimarea angajamentului, se creează așteptări cu privire la comportamentul viitor al vorbitorului. Dacă promisiunea nu este onorată, ar putea apărea consecințe negative asupra relațiilor interpersonale sau asupra încrederii în vorbitor. Reacțiile la o promisiune pot fi influențate de norme culturale și sociale specifice. În unele culturi, onorarea promisiunilor poate fi considerată o valoare fundamentală, în timp ce în altele poate fi mai mult o convenție socială. Analiza pragmatică a verbului performativ „a promite" în acest context relevă aspecte cruciale legate de încredere, responsabilitate și angajament, care sunt esențiale în relațiile interpersonale și în interacțiunile sociale. [6]

Analiza psiholingvistică a verbelor performative în discursul juridic se concentrează pe modul în care aceste cuvinte și acțiuni lingvistice sunt procesate și înțelese din perspectiva cognitivă a vorbitorilor și ascultătorilor. Această analiză se bazează pe principii ale psiholingvisticii, care studiază cum anume produc, percep și înțeleg oamenii limbajul, în speță, cum anume vorbitorii și ascultătorii percep și atribuie semnificație verbelor performative. Acest aspect se concentrează pe modul în care oamenii înțeleg că un verb precum „jur" implică o angajare solemnă și formală. Analiza psiholingvistică poate investiga modul în care verbele performative sunt reținute în memoria verbală a indivizilor. De exemplu, cum anume o persoană își amintește și-și ține un jurământ sau o promisiune făcută într-un context legal. Psiholingvistica poate examina modul în care verbele performative sunt procesate din punct de vedere gramatical. Aceasta poate include aspecte precum structura sintactică și morfologică a acestor verbe în context, luând în considerare modul în care contextul discursului și cunoștințele anterioare ale vorbitorilor influențează înțelegerea verbelor performative. De exemplu, un verb precum „declar" poate avea sensuri diferite în contexte juridice diverse. Analiza poate explora cum anume sunt asociate verbele performative cu evenimentele din trecut, prezent și viitor. Aceasta poate ajuta la înțelegerea modului în care promisiunile sau jurămintele sunt legate de momente temporale specifice. Psiholingvistica poate investiga reacțiile emoționale ale vorbitorilor și ascultătorilor la utilizarea verbelor performative. De exemplu, un jurământ solemn poate evoca sentimente de seriozitate și angajament. Analiza psiholingvistică poate explora interacțiunea verbelor performative cu procesele cognitive sociale, cum ar fi percepția credibilității și a responsabilității în contextul juridic. În concluzie, analiza psiholingvistică a verbelor performative în discursul juridic aduce în prim-plan modul în care limbajul și semnificațiile cuvintelor sunt procesate la nivel cognitiv și cum acestea influențează înțelegerea, luarea deciziilor și reacțiile emoționale într-un context legal. Această perspectivă ne ajută să înțelegem mai bine interacțiunile complexe dintre limbaj și mintea umană în domeniul dreptului și justiției. Într-o analiză psiholingvistică a verbului performativ „a declara" din enunțul „Declar acest contract valabil și în vigoare", ne concentrăm pe modul în care acest verb și contextul său influențează percepția, înțelegerea și reacțiile psihologice ale destinatarului. Utilizarea acestui verb îi conferă vorbitorului o anumită autoritate și putere în ceea ce privește validarea sau recunoașterea oficială a contractului. Această putere poate influența modul în care destinatarul percepe autoritatea vorbitorului în contextul legal specific. Prin utilizarea verbului „a declara" în legătură cu valabilitatea și aplicabilitatea unui

[6] Poggi F., Capone A. (2016), *Pragmatics and the Law: Philosophical Perspectives*, Springer; Legault G.A., *La structure performative du langage juridique*, Presses de l'Université de Montréal, 1977; Barraud B. (2012), *Repenser la pyramide des normes à l'ère des réseaux. Pour une conception pragmatique du droit*, Paris, L'Harmattan, coll. „Logiques juridiques".

contract, vorbitorul sugerează certitudinea și încrederea în respectarea termenilor și condițiilor stipulate în document. Acest lucru poate consolida încrederea destinatarului în validitatea contractului menționat. Această afirmație poate avea un impact emoțional semnificativ asupra destinatarului, generând un sentiment de securitate sau încredere în contextul legal specific, ce poate contribui la crearea unei legături emoționale între vorbitor și destinatar. Analiza psiholingvistică a verbului performativ „a declara" din acest enunț evidențiază impactul său asupra percepției, încrederii și interpretării destinatarului în ceea ce privește valabilitatea și aplicabilitatea unui contract specific.[7]

Analiza funcției verbelor performative în discursul juridic se referă la rolurile și scopurile acestor verbe în contextul legal. Aceasta presupune examinarea modului în care aceste cuvinte acționează ca instrumente lingvistice pentru a îndeplini anumite obiective în discuțiile și documentele juridice. Una dintre funcțiile principale ale verbelor performative este să creeze și să formalizeze acțiuni sau angajamente legale. De exemplu, atunci când spui „promit" sau „jur", aceste cuvinte acționează pentru a stabili oficial un angajament sau o promisiune. Unele verbe performative sunt utilizate pentru a emite ordine, direcții sau instrucțiuni. Verbele performative mai pot fi folosite și pentru a confirma sau a valida informații sau documente. De exemplu, o persoană poate "confirma" autenticitatea unei semnături pe un contract. Verbele performative sunt adesea folosite pentru a stabili oficial intențiile sau voința părților implicate. De exemplu, un testament poate include verbe performative pentru a indica voința decedatului cu privire la distribuția bunurilor sale. Aceste cuvinte acționează pentru a oficializa și a face documentele juridice valide și juridic obligatorii. Ele joacă un rol semnificativ în procedurile judiciare, inclusiv depoziții, mărturii și procese, fiind folosite pentru a aduce mărturii, pentru a face declarații și pentru a influența deciziile instanței. Prin utilizarea verbelor performative, părțile implicate devin oficial angajate și pot avea obligații legale. De exemplu, când cineva "acceptă" o ofertă, se creează o obligație juridică de a îndeplini oferta. Folosirea verbelor performative poate contribui la construirea credibilității și autenticității în discursul juridic. Aceste cuvinte pot indica solemnitatea și seriozitatea angajamentelor și afirmațiilor. În concluzie, verbele performative au funcții semnificative în discursul juridic, contribuind la crearea, formalizarea și validarea acțiunilor și angajamentelor legale. Ele reprezintă instrumente puternice în comunicarea și aplicarea dreptului și au un impact semnificativ asupra modului în care se desfășoară și se interpretează procedurile și documentele juridice. Într-o analiză psiholingvistică a verbului performativ „a ordona" din enunțul „Ordon părților să prezinte dovezi", se poate pune accentul pe modul în care acest verb influențează percepția și comportamentul destinatarilor. Prin utilizarea sa, judecătorul transmite o anumită autoritate și putere asupra părților implicate. Acest lucru poate afecta modul în care părțile percep și răspund la cerința de a prezenta dovezi, deoarece ordonanța este percepută ca fiind obligatorie și incontestabilă. Verbul „a ordona" poate provoca reacții emoționale puternice în rândul părților implicate, cum ar fi frică, frustrare sau supunere, în funcție de percepția lor cu privire la justețea și necesitatea cerinței. Reacțiile psihologice pot afecta modul în care aceste părți se conformează sau răspund la comandă. Utilizarea acestui verb subliniază implicațiile sociale și legale ale cerinței, sugerând că aceasta trebuie respectată conform normelor și regulilor legale. Această conotație poate influența percepția părților cu privire la consecințele nerespectării ordinului.

[7] Despre analiza limbajului în contextul juridic și introducerea generală în domeniul psiholingvisticii, vezi *Scovel* T. (1998), *Psycholinguistics, Oxford University Press*; în privința psiholingvisticii în discursul juridic, vezi Schane S.A. (2006), *Language and the Law*, London, New York, Continuum; pentru conceptele cheie din psiholingvistică ce pot fi aplicate și în contextul limbajului juridic, vezi Field J. (2004), *Psycholinguistics: The Key Concepts*, London, Routledge; vezi și Fayol M. (1997), *Des idées au texte : psychologie cognitive de la production verbale, orale et écrite*, PUF, Paris; Debono M.(2013), *Langue et droit. Approche sociolinguistique, historique et épistémologique*, Bruxelles, E.M.E. & InterCommunications.

Utilizarea verbului „a ordona” poate consolida relația de autoritate și subordonare între vorbitor și părțile implicate. Această dinamică poate juca un rol crucial în modul în care părțile își îndeplinesc obligațiile legale și în modul în care răspund la solicitările autorității. Analiza psiholingvistică a verbului performativ „a ordona” din acest enunț relevă aspecte importante legate de putere, comportamentul uman, reacțiile emoționale și relațiile sociale, toate acestea având un impact semnificativ asupra modului în care cerința este percepută și îndeplinită de către destinatari.[8]

Analiza discursivă a verbelor performative în contextul juridic implică studierea utilizării acestor verbe în discursurile și actele de vorbire juridice pentru a înțelege modul în care acestea influențează comunicarea și construcția argumentelor legale. Analiza discursivă trebuie să examineze funcția comunicativă a verbelor performative în discursul juridic. Aceste verbe sunt folosite pentru a efectua acțiuni verbale, cum ar fi promisiuni, jurăminte sau declarații, și pentru a influența starea sau drepturile părților implicate într-un proces. Este important să se evalueze contextul în care sunt folosite verbele performative. De exemplu, cum sunt introduse, când apar în discurs (la început, la mijlocul sau la sfârșitul unui document legal) și ce informații sau efecte aduc cu ele. Verbele performative pot varia în ceea ce privește puterea și obligativitatea lor. Unele pot crea obligații legale clare, în timp ce altele pot fi mai puțin angajante sau pot fi condiționate de anumite circumstanțe. Unele verbe performative sunt asociate cu ritualuri verbale specifice în contextul juridic. Aceste ritualuri pot include formule sau fraze standardizate care conferă solemnitate și oficialitate actelor de vorbire. Analiza discursivă poate evalua modul în care verbele performative afectează percepția și așteptările audienței sau ale destinatarilor. Acestea pot crea încredere, pot provoca temeri sau pot avea alte efecte psihologice. Verbele performative pot fi parte a unor acte ilocuționare mai complexe sau pot interacționa cu alte tipuri de acte verbale în cadrul discursului juridic. Analiza poate explora aceste interacțiuni și modul în care influențează interpretarea și aplicarea legii. Verbele performative sunt adesea folosite pentru a susține argumente și afirmații în procese. Analiza poate evalua modul în care aceste verbe contribuie la construcția și susținerea argumentelor și la persuasiunea juridică. Analiza discursivă a verbelor performative în discursul juridic ajută la dezvăluirea complexității și semnificației acestor cuvinte în contextul legal și la înțelegerea impactului lor în proces și în comunicarea dintre părțile implicate în justiție.[9]

Concluzie

Verbele performative reprezintă o componentă esențială a comunicării juridice și a dreptului în general. Aceste cuvinte și acțiuni lingvistice nu numai că descriu, ci și efectuează acțiuni sau angajamente în momentul în care sunt utilizate într-un anumit context juridic. Am constatat că verbele performative au un rol crucial în elaborarea și interpretarea documentelor

[8] Despre limbajul utilizat în contextul justiției penale, evidențiind semnificația și funcția sa în procesele judiciare, inclusiv impactul verbelor performative, vezi Solan L.M., Tiersma P.M. (2005), *Speaking of Crime: The Language of Criminal Justice*, University of Chicago Press; pentru analiza modului în care limbajul juridic și terminologia specifică influențează procesele judiciare, inclusiv rolul verbelor performative, vezi Goodrich P. (1990), *Languages of Law: From Logics of Memory to Nomadic Masks*, Weidenfeld & Nicolson Tiersma P.M. (1999), *Legal Language and the Search for Clarity*, University of Chicago Press; vezi și Neculaescu S., „Capcanele ambiguității terminologiei juridice românești”, in *Universul Juridic Premium*, nr. 8/2018; Uritescu D.N. (2015), *Noutăţi stilistice*, Bucureşti, Editura Rawex Coms.

[9] Van Dijk T.A. (2008), *Discourse and Power*, Houndsmills, Palgrave MacMillan; *Chilton P. (2004), Analysing Political Discourse, Theory and Practice*, Routledge Taylor&Francis. Group, London and New York; Paltridge B. (2012), *Discourse Analysis: An Introduction*, London & New York, Continuum; Jørgensen M.W, Phillips L.J. (2002), *Discourse Analysis as Theory and Method*, SAGE Publications; Gee J.P., *An Introduction to Discourse Analysis: Theory and Method*, Routledge, 2014; McCarthy M. (1991), *Discourse Analysis for Language Teachers*, Cambridge University Press; Maingueneau D. (2014), *Discours et analyse du discours*, Armand Colin, Paris; Pêcheux M. (1982), "Sur la (dé)-construction des théories linguistiques", in *D.R.L.A.V.*, Paris VIII et CNRS, n 27.

legale, în procesele judiciare, în crearea și modificarea contractelor și a drepturilor și obligațiilor legale. Ele pot clarifica intenții, pot oficializa angajamente și pot influența semnificativ modul în care se desfășoară procesele. Ele nu sunt doar cuvinte, ci instrumente juridice puternice care pot da naștere, schimba sau pune în aplicare drepturi și obligații legale. Înțelegerea și respectarea lor corectă sunt esențiale pentru un sistem juridic eficient și pentru o bună justiție. Prin urmare, în practica juridică, este crucial să fim conștienți de puterea cuvintelor și a acțiunilor lingvistice și să le folosim cu atenție și precizie.

BIBLIOGRAPHY

Adger D. (2003), *Core Syntax: A Minimalist Approach*, Oxford University Press, Oxford.

Austin J.L. (1962), *How to Do Things with Words*, Harvard University Press.

Austin J.L. (2005), *Cum să faci lucruri cu vorbe*, Paralela 45, Pitești.

Barraud B. (2012), *Repenser la pyramide des normes à l'ère des réseaux. Pour une conception pragmatique du droit*, Paris, L'Harmattan, coll. „Logiques juridiques".

Carnie A. (2012), *Syntax: A Generative Introduction*, Wiley-Blackwell, Oxford.

Chilton P. (2004), Analysing Political Discourse, Theory and Practice, Routledge Taylor&Francis. Group, London and New York.

Chomsky N. (1965), *Aspects of the Theory of Syntax*, The MIT Press, Cambridge, Massachusetts.

Chomsky N. (1981), *Lectures on Government and Binding: The Pisa Lectures*, Mouton de Gruyter, Berlin.

Debono M. (2013), *Langue et droit. Approche sociolinguistique, historique et épistémologique*, Bruxelles, E.M.E. & InterCommunications.

Edwards L.H. (2016), „Speaking of Stories and Law. Legal Communication & Rhetoric", in *JALWD*, Vol. 13.

Fayol M. (1997), *Des idées au texte : psychologie cognitive de la production verbale, orale et écrite*, PUF, Paris.

Field J. (2004), *Psycholinguistics: The Key Concepts*, London, Routledge.

Gee J.P. (2014), *An Introduction to Discourse Analysis: Theory and Method*, Routledge.

Goodrich P. (1990), *Languages of Law: From Logics of Memory to Nomadic Masks*, Weidenfeld & Nicolson.

Graur A. (1976), *Capcanele limbii române*, Editura Științifică și Enciclopedică.

Gueron J., Lecarme J. (1996), *The Syntax of Time*, MIT Press, Cambridge, Massachusetts.

Haegeman L. (1994), *Introduction to Government and Binding Theory*, Wiley-Blackwell, Oxford.

Jørgensen M.W, Phillips L.J. (2002), *Discourse Analysis as Theory and Method*, SAGE Publications.

Kayne R. (1989), „Facets of Romance Past Participle Agreement", in P. Beninca, ed., Dialectica; *Variations and the Theory of Grammar*, Foris Publications, Dordrecht.

Kerbrat-Orecchioni C. (2001), *Les actes de langage dans le discours – Théorie et fonctionnement – « Quand dire, c'est faire » : un travail de synthèse sur la pragmatique conversationnelle*, Paris, éditions Nathan Université.

Lasnik, H., Uriagereka, J. (2005), *A Course in Minimalist Syntax: Foundations and Prospects*, Blackwell Publishing, Malden, Massachusetts.

Legault G.A., *La structure performative du langage juridique*, Presses de l'Université de Montréal, 1977.

Maingueneau D. (2014), *Discours et analyse du discours*, Armand Colin, Paris.

McCarthy M. (1991), *Discourse Analysis for Language Teachers*, Cambridge University Press.

Munteanu E. (2000), *Introducere în lingvistică*, Editura Polirom.

Neculaescu S., „Capcanele ambiguității terminologiei juridice românești", in *Universul Juridic Premium*, nr. 8/2018.

Paltridge B. (2012), *Discourse Analysis: An Introduction*, London & New York, Continuum.

Pasteger D. (2010), „Actes de langage et jurisprudence. Illustrations de la réception de la théorie austinienne de la performativité du langage dans la pratique juridique", in *Dissensus*, Dossier : Droit et philosophie du langage ordinaire, n° 3.

Pêcheux M. (1982), "Sur la (dé)-construction des théories linguistiques", in *D.R.L.A.V.*, Paris VIII et CNRS, n° 27.

Perelman C. (1976), *Logique juridique, Nouvelle rhétorique*, Dalloz, Paris.

Petcu M. (2012), *Retorica juridică*, Ediție revizuită, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca.

Poggi F., Capone A. (2016), *Pragmatics and the Law: Philosophical Perspectives*, Springer.

Pollock J.-Y. (1989), „Verb Movement, Universal Grammar, and the Structure of IP", in *Linguistic Inquiry Monograph* 16, MIT Press, Cambridge, Massachusetts.

Radford A. (1988), *Transformational Grammar: A First Course*, Cambridge University Press, Cambridge.

Salazar P.-J. (2011), „Rhétorique, droit, politique. De quelques rhétorèmes français", in *RÉTOR*, 1 (2).

Schane S.A. (2006), *Language and the Law*, London, New York, Continuum.

Scovel T. (1998), *Psycholinguistics, Oxford University Press.*

Searle J.R. (1969), *Speech Acts: An Essay in the Philosophy of Language*, Cambridge University Press.

Searle J.R. (1976), „A Classification of Illocutionary Acts", in *Language in Society*, vol. 5, no. 1.

Solan L.M. (1993), *The Language of Judges*, Chicago, University of Chicago Press.

Solan L.M., Tiersma P.M. (2005), *Speaking of Crime: The Language of Criminal Justice*, University of Chicago Press.

Sportiche D., Koopman H., Stabler E.P. (2014), *An Introduction to Syntactic Analysis and Theory*, Wiley-Blackwell, Oxford.

Teorii ale limbajului – teorii ale învățării. Dezbaterea dintre J. Piaget și N. Chomsky (1998), Editura Politică, București.

Tesnière L. (1959), *Éléments de syntaxe structurale*, Klincksieck, Paris.

Tiersma P.M. (1999), *Legal Language and the Search for Clarity*, University of Chicago Press.

Uritescu D.N. (2015), *Noutăți stilistice*, București, Editura Rawex Coms.

Van Dijk T.A. (2008), *Discourse and Power*, Houndsmills, Palgrave MacMillan.

Vîlcu D. (2019), *Integralism vs. generativism. Teoria limbajului și problema actualizării*, Presa Universitară clujeană.

LA POLITIQUE LINGUISTIQUE ET LE PLURILINGUISME À L'UNIVERSITÉ - QUELLES RETOMBÉES SUR L'ENSEIGNEMENT DU FRANÇAIS?

Roxana Anca Trofin

Assoc. Prof., PhD, Politehnica University of Bucharest

Abstract: If the concept of linguistic politics is relatively new, however intervention on the language is no novelty. Thus, within the political context of the end of the '80s in Eastern Europe, the creation of the francophone streams in universities appeared as an act of linguistic politics implying important actors. The POLITEHNICA University of Bucharest then created its francophone stream. What implications has that action had, how has it influenced the creation of a plurilinguistic context and what have the positive consequences of it been on the teaching of French ? These are the issues approached in the first part of this paper. Writing as a cultural type of practice, subjected to numerous constraints, able to consider the influence of plurilingualism on the dominant language will be discussed in the second part of the paper.

Keywords: language policy, scriptural practice, plurilingualism

1. Introduction

Si le concept de politique linguistique ou son double planification linguistique sont relativement nouveaux, l'intervention politique sur la langue à des fins sociales, économiques, juridiques ou liées à la construction identitaire n'est pas chose nouvelle. Revêtant des formes diverses selon le niveau d'action et les acteurs impliquées : imposition d'une langue comme langue officielle, passage d'un alphabète à un autre répondant à des intérêts politiques ou encore une intervention plus subtile menée par des acteurs anonymes au nom des principes économiques et/ou idéologiques, l'action sur la langue a toujours répondu à une logique politique visant à statuer le rôle et la place d'une langue dans la société et les rapports que celle-ci entretenait avec les autres langues. A l'époque de la mondialisation, de la création des structures politico-économiques telles l'Union européenne les concepts véhiculés au début par sociolinguistique ont été adoptés par les principaux acteurs politiques institutionnels et rendent compte des mécanismes mis en place pour définir les modalités d'acquisition, et d'évaluation des connaissances linguistiques, du statut et des valeurs fonctionnelles des langues. En1991 Laporte définissait la politique linguistique comme : « moyen de fixer le statut d'une langue en l'explicitant dans un texte officiel et en précisant la manière dont ce texte se réalise concrètement. » Laporte (1994 : 98)[1] Pourtant la politique linguistique ne représente pas uniquement une action statuée par une charte mais un ensemble plus complexe d'actions dont certaines seulement sont linguistiques.

Le champ de la politique linguistique est vaste[2] structuré selon un axe proprement linguistique (modifications dans l'histoire de la langue ou à l'intérieur d'une langue), un axe politique (intervention des institutions politiques sur les langues), un axe social (impact des

[1] LAPORTE Pierre-Etienne, 1994, « Les mots clés du discours politique en aménagement linguistique au Québec et au Canada » in TRUCHOT Claude et *al*., *Le plurilinguisme européen, Théories et pratiques en politiques linguistiques*, Paris, Éditions Champion, p. 97-107

[2] TRUCHOT Claude, 2008 «L'analyse des pratiques d'évaluation des politiques linguistiques : un objet d'étude à constituer», *Les Cahiers du GEPE*, N 1

actions sur les diverses catégories sociales) un axe économique (enjeux économiques des rapports entre les langues). Compte tenu de ces éléments nous pouvons considérer la création, au début des années '90, des filières françaises dans certaines universités de l'Europe de l'Est comme un acte de politique linguistique. Acte de politique linguistique car mené par des institutions porteuses d'une idéologie, poursuivant une finalité politique, économique, sociale et entraînant des conséquences sur l'enseignement et la pratique des langues.

Tel fut le cas de la création au sein de l'Université Polytechnique de Bucarest d'un département d'études en langue française plus exactement d'une filière française dont le but était d'ouvrir par le biais de la langue l'université au monde.

2. Contexte historique et principaux acteurs

L'année 1989 a marqué en Roumanie non seulement un changement politique et idéologique radical mais en même temps une modification profonde de la conception sur les langues. Après 50 ans d'un certain renferment et repli sur soi la nation roumaine a retrouvé sa vocation européenne, l'ouverture se produisant aussi bien sur le plan politique, économique que linguistique. Regagner sa place sur la scène internationale à travers la mise en place des institutions démocratiques, reprendre un dialogue politique et institutionnel sinon suspendu au moins réduit avant 1989, revenir à des valeurs culturelles, exprimées jusqu'alors à mi –voix tels ont été les objectifs du pays dans une première étape après la révolution. En même temps le retour à une pratique intensive des langues étrangères répondait à un besoin économique de libre circulation des personnes, car ce fut le commencement d'une immigration économique.

Dans ce contexte la politique linguistique dans le sens accordé au concept par Calvet de « détermination des grands choix en matière des rapports entre les langues et la société »[3] Calvet (1996:11) a poursuivi non pas le renforcement de la position de la langue nationale mais la mise en contact, en dialogue de celle-ci avec les langues internationales : l'anglais et le français dans une première phase. L'intervention sur les rapports entre les langues relevait à l'époque plutôt d'une volonté d'ouverture vers les autres, leur manière de penser, leur mode de vie, leur culture, ouverture facilité par la maîtrise de la langue des communautés respectives, que d'une politique linguistique proprement dite telle qu'elle est entendue aujourd'hui comme action étatique, arrêtée par la loi, concernant essentiellement « des décisions centrée sur les problèmes linguistiques : aménagements de la langue nationale, statut des langues et des parlers dans le cadre national, enseignement des langues » [4].(Eloy J.M in F. & Delefosse, J.M.O, 1994 : 102)

Bien qu'il n'y ait pas eu une action au niveau national les conditions ont été remplies pour que nous puissions parler d'un acte de politique linguistique : l'acte fondateur est l'Ordre du Ministre de l'Enseignement supérieur et de la recherche du 23 juillet 1990. Celui-ci prévoit la création dans le cadre de l'Université Polytechnique de Bucarest d'un département d'études d'ingénierie en langue anglaise qui dispensera la totalité de ses enseignements en anglais et accueillira des étudiants anglophones. Le 12 avril 1991 toujours par Ordre du Ministre sont créées les filières françaises et allemandes dans l'Université Polytechnique de Bucarest, l'Université de Bucarest et l'Université de Construction de Bucarest. Le texte officiel stipule que l'enseignement sera dispensé en français et allemand et que les départements bénéficieront de tout le soutien budgétaire de la part du Ministère et de la Recherche. Expression d'une volonté politique visant à encourager la pratique institutionnelle du français, ce document représente l'acte de naissance d'une communauté francophone formée d'étudiants étrangers, roumains, des enseignants ayant le français en partage et proclame l'égalité linguistique au niveau de l'apprentissage – enseignement entre les langues, posant les prémisses du plurilinguisme.

[3] CALVET, L.-J. 1996 , *Les politiques linguistiques.* Paris, PUF

[4] ELOY, J.M. « Quelques réflexions sur les rapports entre linguistique et politique in Cartoon », F. & DELEFOSSE, J.M.O. (dir) 1994 *Les langues dans l'Europe de demain*, Paris presses de la Sorbonne Nouvelle

Dès sa création la filière française a bénéficié de l'aide institutionnelle et financière de l'Ambassade de France à Bucarest et de l'Agence Universitaire de la francophonie qui ont pour objectif essentiel le soutien du français comme langue d'enseignement et de communication. Des accords institutionnels bilatéraux ont été signés scellant la collaboration destinée à promouvoir la langue française.

Le Ministère des Affaires Étrangères a soutenu la filière française par l'allocation des ressources financières, l'affectation d'un lecteur français, la création d'une médiathèque et la contribution financière à l'acquisition de la documentation. Les étudiants ont pu grâce à ce soutien financier bénéficier de nombreux stages: stages de découverte, stage en entreprise, stage pour le projet de fin d'études.

A son tour l'Agence Universitaire de la francophonie a soutenu les mobilités étudiantes et des enseignants, a organisé des stages de formation destinés aux enseignants de FLE et de DNL (disciplines non linguistiques).

Des partenariats avec les entreprises roumaines ou françaises implantées en Roumanie ont également été créés ayant comme objectif la formation de spécialistes bilingues.

L'objectif principal du Département d'Ingénierie en Langues étrangères devenu en 2009 Faculté d'Ingénierie en langues étrangères avec politique, direction, structure administrative propres, était de former des ingénieurs ayant en plus des compétences techniques, des compétences langagières dans les langues de circulation internationale, familiarisés en même temps avec la philosophie présidant au monde du travail occidental.

3. Spécificité du contexte plurilingue des filières francophones

La création de la Faculté d'Ingénierie en langues étrangères, dont la devise est faculté ouverte vers l'international a représenté la constitution d'un cadre de communication plurilingue dont les particularités ont influé sur l'enseignement du français mais également sur la position du sujet locuteur dans l'utilisation de la langue. Si aujourd'hui la filière francophone compte 280 étudiants dont 60% étudiants étrangers, ressortissants des pays francophones ce n'est pas un moindre détail. L'intervention sur la langue n'a pas constitué un objectif déclaré, la langue apparaissant plutôt au début comme simple instrument de communication, néanmoins la mise en présence active de deux langues au moins : le roumain et le français a entraîné des comportements linguistiques spécifiques à l'intérieur du groupe multinational et multiculturel ainsi formé. Une motivation personnelle et une attitude coopérante dans l'échange même dans les situations où les compétences linguistiques sont plus faibles mènent à une acquisition plus rapide de la langue, le français pour la totalité des étudiants et le roumain pour les étrangers.

Une particularité importante est constituée par le rapport entre les langues, si les contextes plurilingues sont généralement porteurs de tensions, car terrain de confrontations linguistiques où il existe pour des raisons politiques ou économiques une langue dominante et une ou plusieurs langues dominées, le contexte plurilingue des filières s'est présenté dès le début comme territoire égalitaire. Posé d'emblée comme espace de partage linguistique, il incite à une coopération bienveillante dans la communication linguistique étant réducteur des conflits.

Si la langue exprime un rapport de forces, on assiste dans les filières à des rapports volontairement inversés, c'est la langue dominante le roumain qui devient support, cadre favorisant de l'expression d'une culture, d'un mode de penser, d'un mode de travailler de l'autre, le français en l'occurrence. Nous assistons à une sorte de mise en scène des rapports entre les langues l'une se posant en cadre accueillant de l'autre, en favorisant l'acquisition et l'emploi. Le cadre multiculturel, la pratique adoptée dans les cours de français qui fait prendre conscience aux étudiants des avantages des échanges interculturels transforme le plurilinguisme en instrument générateur de tolérance et compréhension.

Il faut préciser par ailleurs que même si la création de la future Faculté D'Ingénierie en Langues étrangères (FILS) n'a pas été accompagnée d'une charte précisant des objectifs linguistiques clairement définis elle a été sous-tendue même au niveau administratif et de décision par la conscience que l'acquisition d'une langue suppose la création d'une compétence plus large que la compétence strictement linguistique. Par la structure des cours de français à l'intention des étudiants de première et deuxième année de licence : cours d'Expression et communication en français et cours de Culture et civilisation francophones on a visé à former une compétence de communication dans l'esprit de ce que Sophie Moirand identifiait déjà en 1982 comme compétence de communication avec ses quatre composantes : la composantes linguistique (« la connaissance et l'appropriation (la capacité de les utiliser) des modèles phonétiques, lexicaux, grammaticaux et textuels du système de la langue »), la composante discursive (« la connaissance et l'appropriation des différents types de discours et de leur organisation en fonction des paramètres de la situation de communication dans laquelle ils sont produits et interprétés »), la composante référentielle (« connaissance des domaines d'expérience et des objets du monde et de leur relation ») la composante socioculturelle (« la connaissance et l'appropriation des règles sociales et des normes d'interaction entre les individus et les institutions, la connaissance de l'histoire culturelle et des relations entre les objets sociaux. ») [5] (Moirand, 1982 :20)

Dans des situations d'apprentissage –enseignement où l'acquisition de la langue ne représente plus l'objectif unique mais seulement objectif premier mis au service de l'acquisition d'un savoir scientifique, l'enseignement du français doit se tourner davantage vers le développement des compétences pragmatiques et socio-culturelles permettant à l'apprenant de faire un correct usage de la langue. Une insuffisante maîtrise des règles sociolinguistiques présidant au bon fonctionnement discursif ainsi que des normes de construction du discours compte tenu du contexte social, des rapports entre les locuteurs et des intentions de communication peuvent entraver et fausser la communication. Le succès de la communication ne repose pas uniquement sur la maîtrise de la langue mais nécessite une compétence de communication. C. Bachmann, J. Lindenfeld, J. Simonin montrent que :

« Pour communiquer, il ne suffit pas de connaître la langue, le système linguistique ; il faut également savoir comment s'en servir en fonction du contexte social. En effet, on ne parle pas de la même façon à divers interlocuteurs, dans divers endroits ou selon des diverses intentions que l'on peu avoir. Sans la connaissance des règles sociolinguistiques qui gouvernent le choix des structures linguistiques par rapport aux structures sociales, la connaissance de la langue reste entièrement abstraite, détachée de la réalité. » (Bachman, Lindenfeld et Simonin, 1991 : 54-55)[6]

Un autre élément à prendre en compte est la dynamique des rapports entre les étudiants Roumains et étrangers qui influe sur le contexte plurilingue, modifiant les situations d'utilisation de la langue et les rapports entre les langues roumain –français –arabe – divers dialectes de l'Afrique centrales ; on a enregistré une croissance croissante du nombre d'étudiants étrangers qui représentent actuellement plus d'un tiers des effectifs Ainsi le français est-il devenu non seulement langue d'enseignement à fonction institutionnelle selon Vignier, mais aussi langue de communication quotidienne à fonction véhiculaire[7]

[5] MOIRAND, S, 1982 *Enseigner à communiquer en langue étrangère*, Paris, Hachette, Collection F

[6] C. BACHMANN, J. LINDENFELD, J. SIMONIN, 1991*Langage et communications sociales*, Hatier- Didier, coll. LAL

[7] Voir VIGNIER (1991). *Ecole et choix linguistiques: le cas du Cameroun.* Rev. "Le Français dans le Monde, n° spécial", février/mars sur les fonctions de la langue « la fonction véhiculaire [...] définit cet usage d'une langue utilisée par des locuteurs relevant de communautés linguistiques entre lesquelles il n'y a pas d'intercompréhension » p.103) ; « la fonction institutionnelle définit l'usage d'une langue par l'Etat dans ses relations avec ses citoyens et administrés et réciproquement, ainsi que l'usage de cette langue à l'école comme langue de scolarisation » p.102).

Étant amenés à communiquer dans un contexte linguistique pluriel, hétérogène les étudiants développent des compétences plurilingues et pluriculturelles dans l'acception accordée par Coste, Moore et Zarate au terme : *«compétence à communiquer langagièrement et à interagir culturellement d'un acteur social qui possède, à des degrés divers, la maîtrise de plusieurs langues et l'expérience de plusieurs cultures, tout en étant à même de gérer l'ensemble de ce capital langagier et culturel.»*[8]*(CECRL :129)*

Cette acquisition d'une compétence plurilingue et pluriculturelle ne se fait pas sans heurts car la langue est l'instrument principal de la construction identitaire et assumer le statut d'étudiant étranger est un processus souvent difficile qui requiert de l'apprenant la projection dans sa propre culture et dans la culture cible ainsi que la capacité de porter un regard critique sur les deux. Assimiler une autre culture est constructeur et dé- constructeur en même temps. La compréhension et l'interprétation des faits culturels reposent sur un système de références qui sont propres à la culture maternelle. D'autre part si pour un natif la compétence culturelle est forgée lors de la confrontation permanente entre les savoirs antérieurs et le vécu, pour un étranger l'absence de cette confrontation risque de créer des dysfonctionnements, l'assomption du rôle de médiateur entre deux représentations culturelles n'est pas facile.

« L'apprentissage des langues doit apprendre à assumer un nouveau statut social, celui de représentant de son pays d'origine (statut qui lui sera appliqué, indépendamment de sa propre volonté, par le regard des autres), celui de nouveau venu dans une communauté dont il doit apprendre les conventions et les rituels, celui d'intermédiaire culturel (intercultural spraker) entre les communautés dans lesquelles il se trouve impliqué. »[9] (Michael Byram et Geneviève Zarate, 1998 : 78)

Bien que l'enseignement se déroule en français, langue maîtrisée par les étudiants à des degrés variables, la communication privée, voire institutionnelle, administrative en dehors des cours se fait en roumain, langue totalement inconnue dans un premier temps aux étudiants étrangers. Une enquête menée parmi les étudiants de la filière les 3 dernières années, comprenant entretiens et questionnaires m'a permis de déceler comme principale difficulté la compréhension et le partage des valeurs socio-culturelles, des normes comportementales que seule l'acquisition de la langue rend possible. Ainsi les étudiants tunisiens se plaignent-ils de se sentir seuls, livrés à eux-mêmes « *En Tunisie quand tu fais une erreur tu as toujours quelqu'un pour te ramener à l'ordre, t'aider à retrouver la bonne voie, ici je me sens seul, personne n'attire mon attention si je suis en faute et cela me déstabilise, je dérape* » déclarait il y a un mois, un étudiant en difficulté. La barrière linguistique à laquelle ils se confrontent dans un premier temps devient un handicap qui risque d'entraîner des retards dans le parcours académique, allant jusqu'à l'échec. En même temps à l'intérieur même de la situation d'enseignement il y a une tension de la communication en français car les acteurs du processus énonciatifs ne partagent pas toujours le même univers discursif référentiel, ils actualisent souvent des préconstruits culturels et situationnels différents, je fais référence ici aux concepts définis par Grize. Il existe de surcroît un décalage entre la maîtrise de l'univers référentiel scientifique de l'enseignant et celui des étudiants, confronté ainsi que je l'affirmais ailleurs à « une procédure de « théâtralisation » du savoir et à un protocole discursif bien déterminé. Il est spectateur – acteur supputé mais muet, d'un jeu fondé sur le pré-acquis d'un certain nombre de normes qui concernent l'ordre d'articulation du savoir en général, ainsi que l'articulation des concepts à l'intérieur d'une discipline. »[10] (Trofin, 2009 : 149) La langue

[8] *Cadre européen commun de référence pour les langues,* 2001

[9] BYRAM MICHAEL, ZARATE GENEVIÈVE juillet 1998 « Définitions, objectifs et évaluation de la compétence socio-culturelle », *Le français dans le monde*, Recherches et applications, pp 70-96

[10] TROFIN, R.A., 2009 « Les cours de langue et le métadiscours linguistique » in *Synergies Roumanie*, n° 4, 2009

fonctionne à la fois comme véhicule de communication et véhicule de savoir de par sa fonction de langue d'enseignement.

Pour résoudre les tensions, combler les lacunes, les étudiants sollicitent souvent leurs collègues comme éclaireurs de lanternes dans une situation d'énonciation plurilingue. Ils développent des stratégies d'adaptation plurilingues qui passent nécessairement dans la première phase par l'inter-langue. L'inter-langue, telle qu'elle est définie par Besse et Porquier[11] facilite l'apprentissage du roumain par les étrangers, le perfectionnement du français par les Roumains, favorise le bilinguisme et rend, malgré les interférences, les fautes grammaticales (mauvais emploi des temps verbaux, fonctionnement déficitaire de la subordination), les fautes lexicales (création de mots inexistants, structures calquées sur la langue maternelle) et fonctionnelles (mauvaise construction du discours) la communication homogène. Les étudiants sont capables ainsi que l'ont prouvé mes observations réalisées au long de trois ans, à développer des compétences interculturelles et à parvenir en troisième et quatrième année à une communication bilingue.

4. L'écrit en tant que pratique culturelle

L'écriture étant l'une des formes essentielles de médiation entre l'homme et son action sur l'environnement, participante à la constitution des savoirs il devient important dans un contexte de plus en plus multiculturel d'interroger la position du sujet locuteur –scripteur dans son texte. Loin d'être une simple transcription de la parole, l'organisation de l'écriture est un mode de construction du savoir[12]. Permettant un plus grand détachement par rapport au contenu à la différence de l'oral, favorisant de la sorte l'activité réflexive, elle laisse au sujet le temps, la liberté mais aussi la responsabilité d'ordonner ses idées afin de produire le meilleur effet sur le lecteur. Elle requiert des compétences discursives et textuelles.

Dans ce contexte, partant des observations recueillies au long des années dans un corpus de copies d'étudiants appartenant à des cultures différentes, il m'a semblé important d'interroger l'inscription du sujet locuteur dans le discours.

L'organisation de l'écriture est comme nous le savons, loin d'être une simple transcription de la parole, elle permet le détachement et la réflexion par rapport au contenu, l'élaboration et la constitution des savoirs. Il est par conséquent important d'observer comment le sujet se positionne par rapport à son contenu. Le corpus analysé a révélé que l'organisation du texte écrit.

Les prémisses de la réflexion sont :

Le caractère profondément normatif de l'écrit français, je rejoins en ce sens la thèse de Michel Dabène qui montre que la pratique scripturale a été en français sacralisée par l'institution scolaire « et les représentations du sens commun qui voient dans l'écrit le lieu de l'existence intangible de la langue, de la norme, des modèles » [13] Le scripteur est ainsi pris entre les tensions engendrées d'un côté par les différentes normes externes (socio-linguistiques par exemple fonctionnant au niveau de l'écrit –lettre officielle, rapport) et internes (propres à la langue) et de l'autre par le souhait d'exprimer à travers l'écrit son identité. Le locuteur a en même temps, ainsi que le montre les travaux en analyse du discours[14], une mémoire discursive et interdiscursive, héritier d'un capital sémantique et

[11] BESSE, H., PORQUIER, R. 1991,*Grammaire et didactique des langues*, Paris, Hatier/Didier, coll. LAL, « La connaissance et l'utilisation non natives d'une langue quelconque par un sujet non natif et non-équilingue, c'est-à-dire un système autre que celui de la langue cible mais qui, à quelque stade d'apprentissage qu on l appréhende, en comporte certaines composantes, c'est ce que nous avons précédemment appelé grammaire intériorisée par l'apprenant et que nous appelons également ici : interlangue » p. 217

[12] Voir VITGOVSKY L.S. 1997 (1934) *Pensée et langage*, trad. F.Sève, Paris, La Dispute, et BARRE DE MINIAC Ch. 2000*Le rapport à l'écriture*,Villeneuve d'Asq,

[13] DABENE, M. « Un modèle didactique de la compétence scripturale » in *Repères*, n° 4, 1991, p.12

[14] Voir Adam J.M. Analyse textuelle, Guilhaumou 2002, Paveau Marie Anne,*Les prédiscours sens mémoire cognition*

discursif il s'inscrit culturellement dans la construction du discours. Or pour les apprenants étrangers cette mémoire est à former.

En même temps quelque codifié que soit le type de texte il garde la trace de la position du sujet vis-à-vis des autres, de son insertion dans l'univers référentiel. J'ai pu constater ainsi que pour les ressortissants de l'Afrique noire il existe un sens poussé de la hiérarchie qui se trouve lexicalisé dans les lettres, produisant des formules excessives par rapport à la norme généralement admise, tandis que pour les locuteurs natifs arabes, étant donné peut-être l'écart entre les langues et l'insuffisante maîtrise du français nous sommes souvent dans le non respect de ces normes, alors que les locuteurs Roumains ont des productions hétérogènes qui témoignent que le locuteur n'a pas une conscience claire de sa position dans l'univers référentiel.

L'analyse faite sur un corpus de productions textuelles a également montré que les étudiants du Cameroun respectent dans la rédaction de lettres formelles les formules d'ouverture quasi stéréotypées du type *J'ai l'honneur de venir vers pour solliciter un stage de .....*, avec une tendance même vers la politesse excessive quelque peu inadaptée à la situation énonciative et à la référence textuelle, tandis que les étudiants Tunisiens ont du mal à assimiler le protocole de la lettre les, formules de politesse requises par la situation énonciative (exemple *Bonjour M. Le Président*) ignorent les formules d'ouverture éprouvant néanmoins un fort besoin de poser leur identité en tant que sujet locuteur (*Je suis un étudiant tunisien ...)*. Concernant les étudiants roumains, ils ont tendance à assimiler automatiquement les formules de politesse et d'ouverture sans être toujours capables de les adapter à la situation de communication.

Ces fautes relèvent au-delà d'une insuffisante maîtrise de la langue des aspects culturels : les difficultés des locuteurs natifs arabes à maîtriser le système pronominal plus précisément les valeurs de « tu » et « vous » de politesse engendrées par l'existence en arabe d'un système référentiel différent pour les pronoms, plus marqué affectivement que le système français ; absence d'un système codifié, normatif pour l'écrit en roumain tout aussi fort qu'en français d'où la difficulté de structurer le texte écrit de respecter un trajet thématique.

La thèse avancée par Barré de Miniac, se situant sur cet aspect dans la lignée de Vitgosky, conformément à laquelle l'écriture représente une médiation entre l'homme et son action sur l'environnement est à retenir et dans cette perspective il apparaît important d'insister dans le travail sur l'écrit sur les aspects culturels et interculturels car notre société mondialisée les apprenants postulant pour des stages, des postes à l'étranger sont de plus en plus amenés à s'intégrer dans une culture étrangère ou multinationale, caractérisée par la pluralité.

Conclusion

A l'heure d'Internet et des productions tout faites (des milliers des CV, des lettres) que les étudiants ont tendance à copier sans faire l'effort pour comprendre les paramètres socio-culturels de la situation énonciative et semblant oublier les règlementations sur le plagiat, il est important de leur faire prendre conscience combien la compétence discursive est importante pour qu'ils soient capables d'adapter leur production écrite au contexte donné, en respectant les rapports de force locuteur- allocutaire, en valorisant la trace que le sujet – scripteur laisse dans son texte. Il est également important de travailler les différents types d'écrits et les effets à produire sur le lecteur en fonction des intentions de l'auteur et du rôle de l'écrit respectif. Il est également nécessaire d'intégrer la spécificité des rapports sociaux selon le pays où on produit l'écrit surtout pour des écrits administratifs liés aux pratiques sociales. Les écrits scientifiques peuvent eux aussi subir de légères influences de la praxis sociale.

BIBLIOGRAPHY

1 C. BACHMANN, J. LINDENFELD, J. SIMONIN, 1991*Langage et communications sociales*, Hatier- Didier, coll. LAL

2. BESSE, H., PORQUIER, R. 1991,*Grammaire et didactique des langues*, Paris, Hatier/Didier, coll. LAL

3. BYRAM MICHAEL, ZARATE GENEVIÈVE juillet 1998 « Définitions, objectifs et évaluation de la compétence socio-culturelle », *Le français dans le monde*, Recherches et applications, pp 70-96

4. CADRE EUROPÉEN COMMUN DE RÉFÉRENCE POUR LES LANGUES, 2001

5. CALVET, L.-J. 1996, *Les politiques linguistiques.* Paris, PUF

6. DABENE, M. 1991 ?« Un modèle didactique de la compétence scripturale » in *Repères*, n°4

7. ELOY, J.M. « Quelques réflexions sur les rapports entre linguistique et politique in Cartoon », F. & DELEFOSSE, J.M.O. (dir) 1994 *Les langues dans l'Europe de demain*, Paris presses de la Sorbonne Nouvelle,

8. LAPORTE Pierre-Etienne, 1994, « Les mots clés du discours politique en aménagement linguistique au Québec et au Canada » in TRUCHOT Claude et *al*., *Le plurilinguisme européen, Théories et pratiques en politiques linguistiques*, Paris, Éditions Champion

9. MOIRAND, S, 1982 *Enseigner à communiquer en langue étrangère*, Paris, Hachette, Collection F

10. TROFIN, R.A., 2009 « Les cours de langue et le métadiscours linguistique » in *Synergies Roumanie*, n 4, 2009

11.TRUCHOT Claude, 2008 «L'analyse des pratiques d'évaluation des politiques linguistiques : un objet d'étude à constituer», *Les Cahiers du GEPE*, N 1

12. VIGNIER (1991). *École et choix linguistiques: le cas du Cameroun.* Rev. "Le Français dans le Monde, n° spécial", février/mars sur les fonctions de la langue

13. VITGOVSKY L.S. 1997 (1934) *Pensée et langage*, trad. F.Sève, Paris, La Dispute, et BARRE DE MINIAC Ch. 2000*Le rapport à l'écriture*,Villeneuve d'Asq

POUR UNE APPROCHE DES CHAMPS TRADITIONNELS DE LA LINGUISTIQUE

Ioana-Crina Prodan

Assoc. Prof., PhD, „Ștefan cel Mare" University of Suceava

Abstract: Our article aims to provide a global and progressive picture of the traditional fields that exist and work in linguistics, by detailing certain defining characteristics. We will also talk about different established linguistic currents, as well as a selection of the most notable names from different moments of linguistics over time. Therefore, a review of some important steps in linguistics that contributed to the dynamic evolution of language sciences.

Keywords: linguistics, linguistic currents, language.

Pour introduire

Comme étude scientifique du langage, cette faculté humaine extrêmement complexe, *la linguistique* vise tout domaine de la vie sociale. L'existence de cette discipline est reconnue depuis tant d'années, son véritable essor étant placé et consacré vers le XXe siècle par le biais des approches scientifiques orientées vers l'analyse ponctuelle des faits de langue.

L'évolution de la société est carrément liée à l'évolution des compétences langagières, à l'alphabétisation individuelle et collective, aux mouvements socioculturels et sociopolitiques qui véhiculent sans doute le langage à l'oral et à l'écrit. Tout développement de la société repose sur l'utilisation correcte de la langue ou de différentes langues dans une pluralité de domaines d'activité pour contribuer de manière (in)directe au progrès des gens et des communautés dont ils sont constituants.

Une approche diachronique des études et des recherches linguistiques montre, par excellence, que cette discipline fondamentale offre d'innombrables applications divisées en plusieurs branches majeures qui traitent des aspects de la langue de façon descriptive, analytique, critique, comparative etc. L'explosion informationnelle actuelle avec cette multitude de moyens techniques de communication plurilingue (*i.e.* des moteurs de recherches et de traitement automatique des langues, des outils de reconnaissance / de modulation / de synthèse de la parole, des dictionnaires en ligne, des grammaires, des plateformes pour apprendre des langues étrangères etc.) constitue un univers sans frontières pour le développement des études et des théories linguistiques dont les finalités pragmatiques influencent sans aucun doute la dynamique quotidienne des sociétés.

Au fur et à mesure la frontière entre la linguistique fondamentale, descriptive, structurée et la linguistique appliquée est devenue de plus en plus fluide, démontrant l'importance définitoire des études des faits de langue et de parole sur des corpus d'investigation discursive des plus variés. Les dernières décennies du XXe siècle, la linguistique s'est développée visiblement en interdépendance avec d'autres théories appartenant à différents domaines de la science (*i.e.* la linguistique informatique).

À présent, Moeschler et Auchlin notent que : « […] la linguistique est une science qui appartient de plein droit à ce qu'on appelle aujourd'hui la psychologie cognitive, à savoir le domaine de la psychologie qui s'intéresse aux facultés mentales à l'origine des comportements, des pensées et des manifestations langagières » (2023 : 23).

Le développement de différentes théories linguistiques le long du temps place la linguistique dans un cadre plus ample qui relève de la philologie, puisqu'elle a subi des mutations considérables et des transformations dans l'approche théorique et pratique selon les écoles ou selon les chercheurs directement impliqués dans l'étude de ce domaine intéressant.

La linguistique – entre typologies et réalités pragmatiques

Tout d'abord, il faut mentionner la linguistique fondamentale, générale, avec ses aspects élémentaires (la phonétique et la phonologie, la morphosyntaxe, la sémantique et la pragmatique) qui concernent directement l'étude concret des caractéristiques langagières d'une langue par le biais de la grammaire.

La phonétique, en tant que discipline empirique, matérielle, « celle qui se rapproche le plus des sciences physiques » (Siouffi, Van Raemonck, 1999 : 38) étudie les sons des langues du monde entier, des sons qui sont produits par la parole humaine. Sa méthode inclut un acte de segmentation des sons pour les différencier et pour leur attribuer une certaine identité. La compétence linguistique individuelle joue un rôle important dans les analyses phonétiques, puisqu'il existe pas mal de cas où les locuteurs ne prononcent pas le même son de manière identique.

Dans cette quête de réaliser des typologies des sons et de leur prononciation, on a eu besoin de créer un alphabète phonétique international[1] qui devrait permettre de développer une étude différenciée des sons de nombreuses perspectives (audition, résonance, évolution, production, transmission etc.). Toutes ces perspectives ont déterminé l'apparition d'une pluralité de branches de la phonétique (*i.e.* phonétique générale, ~ physiologique / articulatoire, ~ acoustique, ~ auditive, ~ neurophysiologique, ~ historique, ~ syntaxique etc.).

En tant que discipline plus récemment parue dans l'espace des sciences, la phonologie vise la description de la place des formes acoustiques dans le système de toute langue naturelle et elle « s'intéresse à la manière dont chaque langue sélectionne, dans l'éventail de sons qui sont à sa disposition, un certain nombre d'entre eux, à partir desquels elle crée des phénomènes qui vont être pertinents dans son système » (*ibidem*, 40). On peut considérer qu'elle constitue une discipline complémentaire de la phonétique, ayant des racines plongées dans les recherches réalisées dans les années '30 à l'École de Prague et en Russie.

Si les sons sont analysés de plusieurs perspectives selon des objectifs ponctuels, les langues ont besoin également des mots et ce sont les mots qui sont devenus progressivement l'objectif principal d'une autre branche de la linguistique, à savoir la lexicologie[2]. En tant que discipline à caractère descriptif, la lexicologie est focalisée, d'une part, sur le mot qu'elle envisage par le biais de la sémantique lexicale (qui concerne la modalité selon laquelle « on peut décrire dans la langue les différents sens possibles d'un mot ou ses différentes acceptions », *ibidem*, 43) et la morphologie lexicale ancrée dans l'étude de l'évolution naturelle des mots, des emprunts ou de nouvelles constructions lexicales obtenues par le processus de dérivation ou de composition.

D'autre part, la lexicologie est directement focalisée sur l'étude du lexique, de son organisation selon les champs (il y a des champs lexicaux qui réunissent des mots ayant des sens voisins, des champs polysémiques / sémantiques qui « rassemblent les différents sens

[1] Publié initialement en 1888, l'alphabète phonétique international est reconnu par l'ensemble des langues du monde. Lors d'une révision plus actuelle, il faut mentionner le fait qu' il a subi une série de changements seulement en 2005, lorsqu'on a établi l'existence de 107 lettres, 52 signes diacritiques et 4 caractères de prosodie.

[2] La lexicologie se trouve dans une ètroite liaison avec la lexicographie qui s'intéresse à la fabrication des dictionnaires par le biais de différentes techniques de rédaction, ce qui lui confére un statut de discipline purement pratique.

possibles d'un même mot », ou des champs dérivationnels qui visent « les ensembles de mots ayant une base morphologique commune », *ibidem*).

Une autre branche fondamentale de la linguistique est représentée par la morphologie qui étudie la forme des unités linguistiques, une démarche fondamentale qui, avec la syntaxe, l'inscrit au cœur de toute activité réalisée par la grammaire. Les unités linguistiques plus amples constituent des syntagmes et des phrases, englobant des mots qui sont combinés pour construire des sens et des messages, tout étant mis sous le signe de la grammaticalité pour que la communication soit envisageable. La syntaxe est alors censée faire partie de cette construction grammaticale douée de sens et, avec la morphologie, elle constitue depuis beaucoup de temps le fondement de ce qu'on appelle couramment la grammaire traditionnelle.

Si la tradition mettait sur le même plan les mots avec leurs rôles au niveau de la communication interhumaine, c'est l'abbé Gabriel Girard, en 1747, qui a introduit pour la première fois une distinction claire entre l'étude d'une proposition et les constructions qui se trouvent au niveau de la proposition et qui acquièrent une certaine ou plusieurs fonctions. D'autres syntacticiens vont intervenir progressivement dans cette perspective et ils vont y découper plusieurs fonctions qui tracent, en quelque sorte, une certaine hiérarchie au niveau de la phrase (César Chesneau du Marsais, Nicolas Beauzée, Lucien Tesnière, Charles J. Fillmore, Noam Chomsky etc.).

Deux types de syntaxe se sont manifestées le long de l'histoire des études théoriques développées, à savoir la syntaxe d'accord et la syntaxe de dépendance. D'une part, l'accord montre la cohésion du groupe de mots, régi par les règles du contrat entre les catégories grammaticales (le nom qui doit s'accorder avec l'épithète en genre et en nombre, le sujet avec le prédicat etc.). D'autre part, la dépendance est matérialisée au niveau de la phrase sous la forme d'un arbre, d'une ramification qui dénote un certain niveau de relations qui s'instaurent entre les éléments constitutifs des syntagmes et de la phrase toute entière. Les deux types de syntaxe représentent des réalités *sine qua non* dans le processus de décryptage adéquat de la grammaire et de la compréhension des textes.

Si l'on parle de sens au niveau des phrases, on parle obligatoirement de la sémantique[3], une discipline dont le rôle est précisément celui d'étudier le sens du langage dans l'acte de communication. Par rapport à la syntaxe décrite ci-dessus, le sens n'est pas toujours donné seulement par la phrase, mais il se peut qu'un simple mot réussisse à donner une image complète d'une certaine réalité linguistique.

Puisque les mots sont souvent polysémiques, il faut faire attention non seulement à la forme du mot, de cette unité linguistique visible au niveau du texte, mais au sens connotatif du mot qui cache des aspects particuliers. La synonymie partielle offre cette possibilité de trouver des variations au niveau de la nature du mot, directement liées au contexte dans lequel il se manifeste. Il s'agit donc d'un sens supplémentaire qu'on pourrait retrouver pour une certaine construction linguistique, liée à un certain registre de la langue, à une valeur scientifique, péjorative, stylistique etc. Même certaines particularités phonétiques et grammaticales sont revêtues de connotations au niveau de la phrase ou d'un texte tout entier. Parfois, on va se heurter même au phénomène de l'ambiguïté discursive, lorsque les sens ne peuvent pas être correctement saisis et c'est une question qui occupe une place importante dans les travaux des grammairiens.

Par excellence, trouver du sens dans des constructions linguistiques qui font partie du système de la langue doit tenir compte également du contexte dans lequel le locuteur opère avec ces unités discursives. Avec les travaux de John L. Austin qui concernaient les actes de

[3] Le rôle initial de la sémantique a changé progressivement, à partir d'une analyse diachronique, qui visait l'étude des mots en cherchant leur évolution au fil du temps, vers une sémantique synchronique, plus claire qui permet de créer une vision plus pragmatique sur le sens des mots.

langage (1955), une nouvelle discipline a été créée, à savoir la pragmatique qui « a montré les lacunes des modèles d'explication qui ne prenaient pas ces facteurs en compte dans la construction de la signification d'un énoncé » (*ibidem*, 50).

Selon les spécialistes en pragmatique, le langage ne se limite pas à un simple acte de décrite la réalité, mais il agit également sur cette réalité, accomplit un acte réussi dans lequel l'interlocuteur déchiffre les intentions du locuteur. Le contenu transmis par le locuteur peut englober aussi des éléments qui soient liés à un certain implicite, ce qui rend difficile le processus d'interprétation pour l'interlocuteur même s'il partage parfaitement le code de la langue employé par les deux participants à l'acte communicationnel.

En pragmatique, par la voix du philosophe américain Herbert Paul Grice (1979), on découpe les maximes / les règles de l'échange discursif pour que la communication soit réussie. Sa perspective sur le discours, qui est essentiellement régi par des règles, constitue une véritable aide pour les linguistes à distinguer des résultats qui se trouvent en accord avec le principe. Ainsi, il y a des maximes de quantité (le discours doit être aussi informatif que nécessaire et qu'il ne soit pas plus informatif que nécessaire), des maximes de qualité (ne pas dire ce qu'on croit être faux et ne pas dire de ne pas avoir assez de raisons pour estimer un discours comme être vrai), des maximes de relation (construire des discours selon le respect de la pertinence) et des maximes de manière (dans le discours, il faut éviter l'ambiguïté, l'obscurité dans l'expression, privilégier l'ordre et la brièveté).

Moeschler et Auchlin considèrent que « l'un des buts de la pragmatique est d'appliquer, à l'aide de principes généraux et non linguistiques, les conclusions qu'on est amené à tirer pour comprendre les énoncés » (2023 : 20).

Écoles, courants et représentants de la linguistique

Au fil du temps, les études de linguistique ont été dirigées par différents courants ou par différentes personnalités consacrées qui ont marqué décisivement l'évolution et la dynamique de la linguistique. Sans vouloir faire un inventaire exhaustif de ces trois segments mentionnés ci-dessous, nous allons nous arrêter à une sélection qui nous semble définitoire pour ceux qui vont connaître quelques points de repère essentiels pour la linguistique.

Tout d'abord, il faut mentionner le linguiste genevois Ferdinand de Saussure (1857-1913), considéré être le père de la linguistique moderne. Son ouvrage de référence pour l'investigation des faits langagiers est, sans doute, *Cours de linguistique générale* (1912), dans lequel il réalise une approche synchronique de la langue, se séparant de l'approche descriptive et historique des langues pour établir les règles formelles du fonctionnement de la langue. Sa perspective d'investigation est structurale, puisqu'il vise la langue comme un système dans lequel le signe acquiert une double valeur : le signifiant (le support matériel du signe (son ou graphisme) et le signifié (il correspond à l'idée contenue dans le signe).

Comme système totalement clos et statique, la structure vue par Saussure est plutôt une forme abstraite qui, plus tard, dans les sciences sociales, va modifier son ouverture. Saussure met l'accent sur la forme, non pas sur la substance, la langue n'évolue pas en liaison directe avec la dynamique de la société et les mécanismes de transformation du langage sont perçus de manière synchronique.

Quelques années plus tard, en 1926, le Cercle linguistique de Prague va modifier le terme de structure qui était propre à Saussure, en utilisant le système, par la voix de trois grandes personnalités consacrées dans la linguistique : Roman Jakobson (1896-1982), Nicolaï Troubetzkoy (1890-1938) et Sergueï Kartsevski (1884-1955). Les idées présentées par les membres du Cercle linguistique de Prague sont plus ouvertes vers d'autres centres d'intérêt, comme, par exemple vers l'intégration de la communication dans la linguistique.

Ensuite, il faut noter l'apparition du Cercle de Copenhague autour du linguiste danois Louis Trolle Hjelmslev (1899-1965), issu du cercle pragois, qui reprend les idées structuralistes mentionnées tout en leur attribuant une nouvelle perspective algébriste,

avançant le concept de « glossématique ». Le linguiste opère avec des concepts tels forme et substance, mais il tourne vers le contenu et l'expression, des perspectives qu'il divise en quatre segments majeurs d'analyse : substance du contenu / de l'expression et forme de l'expression/du contenu.

En même temps, nous devons mentionner deux noms de référence de l'espace linguistique américain Leonard Bloomfield (1887-1949) et Edward Sapir (1884-1949), les créateurs du distributionnalisme, un essai d'inspiration béhavioriste censé expliquer les faits de langage selon la fréquence d'apparition des mots. En plus, Edward Sapir et son élève Benjamin Lee Whorf (1897-1941) appréciaient que la variété des langues et des types de vocabulaire puisse avoir de l'impact sur la construction des représentations du monde (l'hypothèse Sapir-Whorf). Il s'agit d'une perspective globale sur un certain relativisme culturel et d'un certain déterminisme linguistique, pas nécessairement d'une vision scientifique sur le rôle du langage pour la pensée humaine.

Plus tard, vers les années '60 du siècle dernier, le but de certains linguistes était construit autour de l'idée de créer une grammaire universelle du langage. Il faut se souvenir des études réalisées par Zellig Sabbetai Harris (1909-1992) et son élève Noam Chomsky qui opère la distinction entre la compétence et la performance, insistant sur la créativité qui existe au niveau de la langue, ce qui permet au locuteur de devenir un créateur de nouvelles phrases, jamais entendues auparavant.

Pas à pas, la linguistique est devenue une discipline qui semble avoir perdu du terrain devant d'autres disciplines plus actuelles. À ce sens, Moeschler et Auchlin notent : « Le malheur, pour la linguistique d'aujourd'hui, est qu'elle n'est plus la seule discipline qui ait quelque chose à dire sur le langage naturel. La psychologie, la philosophie, l'informatique, l'intelligence artificielle, les neurosciences, etc., ont toutes développé des hypothèses et des théories sur le langage, qu'elles aient trait à l'apprentissage, à l'acquisition, à la signification, à la référence, au traitement de la parole, au dialogue homme-machine, à la traduction automatique, ou encore à l'étude des pathologies liées au langage » (2023 : 19). Selon leur opinion, c'est la raison principale pour laquelle on parle aujourd'hui plutôt de sciences du langage et non plus tout simplement de la linguistique.

En guise de conclusion

Sans doute, les études de linguistique changent régulièrement puisque la langue est un organisme vivant. En plus, la vision sur l'importance de l'étude des manifestations langagières individuelles et/ou collectives s'enrichit constamment en contact direct avec les nouvelles données qui sont accessibles grâce aux moyens technologiques modernes de communication.

La possibilité de découvrir et d'analyser différents segments et aspects de n'importe quelle langue du monde se trouve maintenant à la portée des spécialistes, des chercheurs, des étudiants et, pourquoi pas, des passionnés qui observent différentes particularités linguistiques dans tous les contextes de communication quotidienne.

Il faut souligner le fait que l'importance de la linguistique ne peut pas être contestée dans l'évolution de toute l'humanité et, en même temps, reconnaître sincèrement, avec Moeschler et Auchlin (2023 : IVe de couverture), que « la linguistique est la discipline qui a eu le plus d'influence sur le développement des sciences humaines au XXe siècle bien que son importance ait diminué au cours de ces dernières décennies, de par l'émergence de paradigmes scientifiques nouveaux (sciences cognitives, neurosciences) et l'abandon progressif de la coupure entre sciences de la nature et sciences humaines ».

Finalement, il faut noter que notre incursion théorique visant les champs linguistiques traditionnels, démarche présente dans les pages ci-dessus, cette brève perspective synoptique sur les branches de la linguistique et sur l'évolution diachronique de quelques visions sur la

linguistique ne constitue qu'une invitation adressée aux lecteurs à découvrir les profondeurs de l'étude de ce domaine absolument dynamique et fascinant.

BIBLIOGRAPHY

1. BAYLON, Christian, FABRE, Paul, 1999, *Initiation à la linguistique*, Nathan Université
2. BENVENISTE, Émile, 1966, *Problèmes de linguistique générale*, Gallimard, Paris
3. CHOMSKY, Noam, 1970, *Le Langage et la Pensée*, Payot, Paris
4. DUBOIS, Jean *et al.*, 2002, *Dictionnaire de linguistique*, Larousse-Bordas/VUEF, Paris
5. FUCHS, Catherine ; LE GOFFIC, Pierre, 1992, *Les linguistiques contemporaines*, Hachette, Paris
6. JAKOBSON, Roman, 1963, *Essais de linguistique générale*, Ed. de Minuit
7. LEHMANN, Alise, MARTIN-BERTHET, Françoise, 1998, *Introduction à la lexicologie. Sémantique et morphologie*, Dunod, Paris
8. MOESCHLER, Jacques, AUCHLIN, Antoine, 2023, *Introduction à la linguistique contemporaine*, Armand Colin, Paris
9. MOUNIN, Georges, 1974, *Dictionnaire de la linguistique*, Quadrage/PUF, Paris
10. SAUSSURE, Ferdinand de, 1998, *Curs de lingvistică generală*, Polirom, Iaşi
11. SIOUFFI, Gilles, VAN RAEMDONCK, Dan, 1999, *100 Fiches pour comprendre la linguistique*, Bréal, Rosny

APPEALS TO EMOTIONS IN THE RECRUITING CAMPAIGNS OF THE ROMANIAN MINISTRY OF DEFENSE

Alina Roșcan

Assoc. Prof., PhD, "Carol I" National Defence University, Bucharest

Abstract: The General Directorate for the Management of Human Resources is the central structure tasked by the Romanian Ministry of Defense to recruit new personnel for the Romanian Armed Forces. To succeed in its mission, the Directorate issues messages which play upon emotionally-charged core values associated with the military – patriotism, honor, respect, devotion, pride, confidence, courage, endurance or self-sacrifice. Using Aristotle's model of persuasion, this study aims to identify those emotions targeted by the Directorate professionals. To this end, it looks into leaflets, cards, banners, pins, and other paraphernalia used in the recruiting campaigns as well as the online communication, namely the official recruiting webpage and various social media outlets.

Keywords: influence, Aristotle, pathos, recruitment campaigns

The General Directorate for the Management of Human Resources (Direcția generală management resurse umane) is the central structure of the Romanian Ministry of Defense which issues and monitors the implementation of the strategies, policies and regulations pertaining to the management of human resources, the professional individual career and military education (dgmru.mapn.ro). As such, the Directorate is responsible for recruiting and selecting individuals to join the Romanian Armed Forces and for professionally orienting the personnel along the path of a fruitful military career. In its mission to constantly recruit personnel, it acts via 47 national information centers which are tasked to locally promote the military profession and recruit suitable candidates for service within the military.

The military profession is associated with many emotionally-charged core values, such as patriotism, honor, respect, devotion, pride, confidence, courage, endurance, self-sacrifice, and others, which naturally engenders messages that evoke or trigger these. As this study attempts to prove, the Directorate professionals embed such values in the informative materials used for recruiting in either traditional or online formats. To this end, it looks into leaflets, cards, banners, bookmarks, pins, and other paraphernalia used in the recruiting campaigns. It also surveys the online communication on www.recrutaremapn.ro, www.facebook.com/RecrutareMApN, www.instagram.com/recrutare.mapn, twitter.com/RecrutareMApN and www.youtube.com/c/ RecrutareMApN.

The marketing professionals within the Directorate inform the public and promote the military career taking advantage of the various media available – written press, TV, radio, outdoor advertising, cinema or the online environment, as well as the public events held on special occasions such as military parades, the National Day of Romania, War Veterans Day, Navy Day, Air Force Day, Romanian Armed Forces Day etc. They make sure to attend book fairs or job fairs and distribute flyers promoting the military career, talk to the people and direct those interested in joining towards the recruiting centers.

The Romanian Military has long enjoyed top-ranking scores in the various polls which measure the confidence that the populace places on it. Even though the latest CURS poll (mediafax.ro) as of March 2023 lists the firefighters as the most trustworthy (83%), the military comes in second (67%) which goes to show that it is still considered one of the most

trustworthy Romanian institutions. Despite its high credibility and good-to-excellent performance on various abroad and in-country missions, the military is severely undermanned. This puts pressure on the coordinators of the recruiting campaigns to succeed in their endeavor. It is therefore worth looking into the recruiting messages and their persuasiveness.

Although there is no universally accepted definition of persuasion, this form of communication has fueled the interest of scholars since ancient times. The writings of Aristotle constitute an early indication and it is his model that the following analysis uses. More recent models are mainly derived from Aristotle's writings, sometimes employing different terminology, but the core meanings stay the same. According to Aristotle, the source of influence succeeds or fails in its persuasive endeavor on the basis of three components: credibility, logic or emotional appeals, or a combination thereof. He dabbed these *ethos*, *logos* and *pathos* and examples will be provided for all of them, although only pathos will be analyzed throughout this study.

However, before they are explained, it must be said that in order to maximize the chances of success, the source of influence has to find that common ground – *topos* – which can be established between itself and the influence targets. What is meant here are presuppositions, premises about the targets' opinions, convictions, needs, desires and so on. This means that before anything else, the source must stipulate some topoi such as: people's desire for safety and security, for a long fruitful career, for a young dynamic working team, for state-of-the-art equipment and technologies, as might be anticipated when trying to recruit youngsters for the Romanian Armed Services.

In addition, Aristotle recommends using enthymemes, meaning elliptic syllogisms in which one part is missing – either the major premise (MP), the minor one (mp) or the conclusion (C). The benefit of leaving out a part of the argument is that the target becomes more active, more involved with the co-creation of meaning. For instance, the statement 'The Romanian Military is made up of professionals (MP) and you want to be a professional (mp).' engenders the natural unsaid conclusion that 'You should join the Romanian Military.' Similarly, 'The Henri Coandă Air Force Academy has state-of-the-art simulators for flight (MP) and by attending it, you can be the one behind the handles (C)!' leaves out the minor premise that 'You want to use such simulators and eventually to pilot modern aircraft.'

As far as the persuasion triad is concerned, the appeals and combination thereof need exemplifying. Ethos refers to the charisma and credibility of the speaker and is rooted in her/his qualities and prestige. As Charles Larson notices, 'the testimonial is such an effective persuasive tactic in much advertising' (2013: 17) precisely because the credibility of the speaker is at play. It is therefore only natural that members of the Romanian Armed Forces should feature, sometimes in full gear, in posters and videos promoting the military career. Ethos does not refer only to people – institutions and organizations also have a certain reputation carefully nursed and often modelled through social responsibility campaigns. The presence of the coat of arms of the Romanian Military or its different branches serves precisely this purpose – it bestows credibility and imbues the message with all the qualities and values associated with the organization.

In addition to this pre-discursive dimension of ethos, another one comes from the discourse itself, as in the 2019 poster promoting the Romanian Armed Forces which uses the secondary slogan 'Forță și profesionalism' ['Strength and professionalism']. These words serve to build the rhetorical persona – the individuals serving in the Romanian military are characterized by strength and professionalism. This is visually nonverbally supported by the image of four young individuals in military, drill or ceremony uniforms, complete with military ranks, symbols and distinctions. They stand in for the different branches – Navy, Special Ops, Air Force and Land Forces and embody strength especially via the equipment

and weapon display and professionalism via the distinctions and the implied specialization in a particular field pertaining to the military.

The second dimension, logos, refers to rational arguments, meaning those proofs which the targets need to process logically to reach the conclusion desired by the source of the message. Included here are reasoning, definitions, explanations, analogies, official statistics, graphs and so on. Thus, for enticing young people to attend a military college, the source of influence could include examples of jobs the graduates have already accessed or could do so in the future. Similarly, some statistics testifying to the percentage of graduates with top scores could be used to convince youngsters to enroll – as a testimony to the serious approach and high-quality education provided by the military learning facilities.

Finally, the third dimension is represented by pathos. It refers to the appeals to emotions, passion and will and can be accomplished via linguistic, nonlinguistic and paralinguistic means. The latter basically concerns the way in which the oral message is conveyed and includes intonation, emphasis, vibrations, frequency, pauses. All these elements serve to stir emotions – a warm kind voice may generate sympathy; an alert rhythm of speech may induce into targets a feeling of urgency to join a dynamic team; or vibrations may resonate with the values of the audience. Nonlinguistic emotional cues may include images, such as members of the Armed Forces distributing humanitarian aids to people in need or instrumental music accompanying a video footage of military drills.

Linguistic appeals to pathos range from the use of exclamations, interjections, repetitions, rhetorical figures of speech, to the recourse to emotionally-charged words and phrases, descriptors and superlatives, or even vocabulary items pertaining to the emotion and affect lexical field. By means of all these instruments, emotional scenarios can be discursively created, such as that of being a valued member of the society, helping those who cannot help themselves, providing safety and security. To this end, the source may choose to include terms likes ‘dire need’, ‘brutal force’, ‘the best thing to do’, ‘victims’, ‘hell’, ‘the young and the old’ etc. and paint a vivid picture of the situation where intervention is needed. When discussing pathos, Aristotle lists a series of acknowledged virtues and values which stimulate emotions. Some of these that may be associated with the military and the discourses meant to encourage young people to join include, but are not limited to: courage, selflessness, generosity, lawfulness, prudence, wisdom and sound judgement.

https://www.recrutaremapn.ro/

https://dgmru.mapn.ro/pages/recrutare-si-selectie

Logo and slogan of the recruiting campaign

Above are the reproductions of the logo and the slogan used in the recruiting campaign run by the Directorate. In both iterations, the color selection is meant to symbolize the colors of the national flag of Romania, blue, yellow and red. Even though in one of the them the yellow borders on gold, the shift in color does not obscure this decoding, but rather enriches it with additional meaning – a precious metal often found in jewelry and the reward for the best performer. The capital letter A most likely stands for ‘Armata’ [the Military], but

it might also be argued that it makes a fortuitous connection with the prompt 'Alege cariera militară' ['Choose the military career'].

Here the verb 'to choose' implies both that the recipient of the message has the freedom (an emotionally connoted value) to decide upon her/his future and that she/he makes an informed decision. The noun 'career' refers to the occupation itself or the time spent in a certain profession, but it also signifies a stage, a step in the social or professional hierarchy (dexonline.ro). This latter meaning is reinforced by the steps of a stair which replaces the regular horizontal line of the letter A. In addition to this metaphoric progression to a better position, in the golden version, the upper end of the stair resembles a revolver, one of the weapons used by the professional of the trade. Finally, the adjective 'military' reveals the field of work to be considered and suggests the values associated with it and its role in the society.

The slogan of the campaign, 'Țintește sus, fii cel mai bun!' ['Aim high, be the best!'], is a play upon words. As Daniela Brebene notices (2021: 51), 'aim high' can be decoded as 'setting oneself a lofty objective, a top career in an important and highly regarded field of work' and at the same time, within the military register, an additional significance can be drawn – 'lining up one's sights before taking a shot'. This latter meaning is supported by the red thinning line which caps the capital T and resembles the laser beam of a sniper taking aim. The slogan is an exclamation in itself and it ends with a superlative which leaves no doubt as to the possibilities the military offers.

The logo and the slogan appear on all printed materials here reviewed, on the recruiting sites and in the video spot uploaded on the YouTube channel of the *Observatorul militar* [*The Military Observer Weekly Review*] multimedia studio. Every time they are used, they appeal to pathos stirring feelings of patriotism and duty towards the country via the presence of the colors of the national flag; they touch upon passion for those who are into weapons and a rush of adrenaline by means of the suggested revolver and sniper rifle; they call to will by prompting the audience into making an informed decision about their future career.

Various posters have been used in the campaigns to promote the Romanian Armed Forces in general, but also specific branches – Naval Forces, Land Forces, Air Force and Communication and IT. They display a repetitive pattern meant to generate uniformity and easy recognition – the heading in large capital letters, a slogan tailored for the specific weapon, a picture in the middle, the logo and general slogan of the campaign at the bottom and the authorities (the Ministry of Defense and the Directorate) just below it. When looking at the individual logos, one can easily identify the repetitive format and the appeal to pathos and the use of emotional vocabulary items: 'Forță și profesionalism' ['Strength and professionalism'], 'Rezistență și aventură' ['Resilience and adventure'], 'Curaj și acțiune' ['Courage and action'], 'Viteză și pasiune' ['Speed and passion'], 'Oriunde și oricând' ['Anywhere and anytime']. Perhaps the latter does not directly and potently target emotions, but the underlying message of this hyperbole is one of passion for the latest technologies and limitless possibilities, but also of skill and self-sacrifice.

The accompanying pictures also target emotions and passions especially those of the adventurous young. The posters nonverbally advertise the Romanian Armed Forces by displaying the military uniform – service, instruction and ceremony dress, complete with insignia and distinctions to suggest structure, professionalism, ambition and reward; military equipment, vehicles and armament to indicate strength, safety, protection and engagement; and dynamic young persons standing at attention or engaging in combat to allude to professionalism, pride, determination, confidence and strength. Unlike the other posters, the one advertising Communication and IT has an array of interconnected images displaying activities typical within this service. Everything is set against a blurry background where

racks of communication devices can be guessed – a possible means to stimulate curiosity and encourage the exploration of this domain even if one is not physically super fit and predisposed to field trainings and workouts, as is the usual stereotype about military personnel.

As mentioned earlier, there is also a short video (1 min 11 sec) promoting the military career. All throughout, the logo is present in the left down corner, except for the last 9 seconds in which the screen is black, the logo and slogan take center stage and the music fades away. It has only 2.1K views and very few thumbs up even though it was uploaded 5 years ago. Still the number of views is more than the number of the subscribers to the channel by a couple of hundred. It is entitled 'Țară, țară, vrem ostași' which is the name of a game children play in two teams asking in turns for soldiers from the other group. After calling up happy childhood memories, the video transforms the game into 'serious play' with footage of field training, weapons drills, special ops and live firing as the music intensifies. A new prompt appears – 'Surprindeți prietenii!' ['Surprise your friends!' by joining up] as a suggestion to become special by doing something honorable for your country, something demanding but satisfying.

The design of the recruiting messages for the various media used in the campaigns displays many of the tools suggested by Aristotle. As such, identified appeals to pathos include non-linguistic and linguistic devices – pictures relevant for the activities of the various military branches, as well as exclamation, repetition, figures of speech, use of emotionally-charged vocabulary, generating emotional scenarios and stimulating will, passion and feelings. Of these, patriotism and duty towards the country, resilience and courage in the face of physical exertion and emotional stress, and the spirit of adventure and adrenaline rush figure prominently.

BIBLIOGRAPHY

Aristotel. 2004. *Retorica.* Translated by Andrieș A C. București: IRI.

Belch, E. George, și Belch, A. Michael. 2021. *Advertising and Promotion. An integrated Marketing Communications Perspective.* 12th. New York, USA: McGraw- Hill Education.

Brebene, Daniela. 2021. *Influențare prin intermediul ethosului, pathosului și logosului.* MA Thesis. National Defense University Carol I.

Dumitrescu, Florin. 2019. *Retorica sloganului.* București: Integral.

Gitner, Seth. 2022. *Multimedia Storytelling for Digital Communicators in a Multiplatform World.* 2nd. Londra: Routledge.

Jowett, G, and V O'Donnell. 2012. *Propaganda and Persuasion.* 5. Newbury Park: Sage Publications.

Kapferer, Noel. 1990. *Căile persuasiunii. Modul de influențare a comportamentelor prin mass media și publicitate.* Translated by Radu Lucian. București: INI.

Larson, Charles. 2013. *Persuasion: Reception and Responsibility.* 13. Boston: Wadsworth.

Mortensen, Kurt W. 2013. *Maximum Influence: the 12 universal laws of power persuasion.* 2nd. New York: AMACOM.

Moscovici, Serge. 2011. *Influență socială și schimbare socială.* Translated by Irinel Antoniu. București: Polirom.

Roșcan, Alina, Deac, Ioan. 2018. *Comunicare și influențare socială.* București: Editura Centrului tehnic editorial al armatei.

https://dexonline.ro/definitie/carier%C4%83/definitii

https://dgmru.mapn.ro/pages/recrutare-si-selectie

https://www.mediafax.ro/social/institutia-in-care-romanii-au-cea-mai-mare-incredere-nu-mai-este-armata-datele-celui-mai-recent-sondaj-curs-21735194
https://www.recrutaremapn.ro/
https://www.youtube.com/watch?v=kFXGJGTVHms

ESP TEACHING AND LEARNING IN THE MODERN DIGITAL WORLD

Dana Carmen Zechia

Lecturer, PhD, „Mircea cel Bătrân" Naval Academy of Constanța

Abstract: For a long period of time, ESP teaching process has been only dealing with teaching specialized and professional terminology and understanding texts whereas nowadays the digital age has transformed the resources and the sources of information into an accessible tool opening new perspectives. However, today's globalized professional environment asks for its members to also master important communicative skills that strengthen their specialist knowledge if they are to fulfill their tasks productively and secure their way to success. In spite of the probable need for competent communication proficiency, there seems to be deficient available research producing an exact understanding of the methods of teaching professional communication to college students as part of the ESP curriculum. The paper takes into consideration the essential skills supporting rewarding professional communication and tries to discuss a functional combined professional communication example to be used in academic environment, highlighting the use of English in an engineering setting.

Keywords: language, terminology, comunicative skills, professional setting, teaching

During the latest years, the function of educational resources has undergone a metamorphosis. The changes have not only transformed media, they have distributed production of and access to digital resources while altering fundamentally how, when and for what purposes resources are created and used. The metamorphosis has been propelled by the exponential growth of information systems such as the Internet and the cyberspace, and the ubiquitous presence of enabling technologies in classrooms, libraries, homes, businesses and communities.

Both the amount of information and access to the digital age has grown exponentially. There were predictions in the past that individuals would have more information at their desktop than was available during an entire lifetime all along the 20th century.

Teaching ESP has always been aimed at developing students‘ skills of professional communication in English no matter the area of their professional expertise. Literature is checkes and analyzed trying to give teachers practical ideas to relate with the field of instructional communication: classroom guidance, student learning, and self-presentation.

Particularly, nonverbal adjacency and social message strategy usage are debated as chices for upgrading classroom management and for reinforcing the student ability to study. Approaches for the appropriate use of tests and evaluations to boost learning are also addressed. Research on teacher strategy and style are considered as operational instructional methods. Other components that students center upon when assessing teachers' capabilities are re-evaluated and classroom applications are discussed.

The educational implications may prove more daunting. Technology capabilities hold considerable promise for teaching and learning, but current practices may prove insufficient in optimizing available resources and preparing individuals to learn in resource-rich environments.

Schools and classrooms need to become resource intensive, where digital resources can be readily generated and accessed for specific goals of teachers or students.

Resources are media, people, places or ideas that have the potential to support learning. Resources are information assets. For learning, they must be contextualized to determine situational relevance and meaning. Resources also need to be re-contextualized to enable the use of information gleaned from various resources. Once contextual meaning has been established, information becomes organized as knowledge, operating in a larger context of meaning encompassing relevant patterns, biases, and interpretations.

Resource-based learning involves the reuse of available assets to support varied learning needs. While the concept of resource-based learning is not new, digital environments have been constrained by how resources were created and distributed. Existing resources may be consistent with the needs and goals of designers, teachers and learners, and can be used largely intact; in many instances, however, this is not the case. Individuals must find and adapt resources to meet learning needs unlike those for which it was initially created.

The modern interchange of ideas in today's workplace needs an interconnection of language knowledge and business communication skills. English language expertise gives us the security that we are using the most proper forms; communication abilities in English give a boost to anybody to build contacts and fulfill tasks. These two ideas, taken together will help you acquire the necessary skills to function competently in English, in a professional environment.

We have to develop the level of English we need to perform effectively in the workplace and feel more confident when dealing with colleagues and partners. By focusing on essential grammar and vocabulary, one will learn how to write more effective reports and emails, participate more actively in meetings and telephone calls, and use English more accurately and fluently in a variety of professional situations.

The last decades have shown crucial changes in our understanding of how foreign languages are learnt, and subsequently taught. Empirical results from linguistics, psycholinguistics and sociolinguistics have better demonstrated the complex essence of language learning: it has grown evident that the above mentioned factors play a basic role in this activity.

The globalization proces has given raise to a mixture of unmistakable cultures, races, and economies, creating a border-free environment, and generating political and cultural links of comparable values. Today's multinational and globalized businesses, require an internationally understood language and for many decades now English has enjoyed the quality of the lingua franca, which ensures a coherent way of communicating and sending messages across the whole widw world.

Technology in the classroom can be a powerful catalyst to find a way for a more personalized method of teaching and learning. Even with this technological evolution, one thing remains the same: the role of the teacher in motivating students, tailoring instruction for each of their needs, and surveying classrooms that blend digital with live instruction.

Technology, in the hands of involved teachers, can lead to higher levels of engagement and equip students with the 21st-century skills they will need to become successful after graduation. Using digital learning means appreciating teachers' durable and critical role in the classroom.

Quality learning for students isn't a matter of "waiting for super person," but acquires information from instructors who consider high-tech tools part of a larger structure of learning in a classroom. Targeted learning becomes easier to apply; higher level students stay challenged, and those at risk of falling behind get the corrective help they need.

A teacher once mentioned to me, "My classroom is so much more engaging, efficient, and inspiring for students. These students come in each day, set new learning goals with me and work to demonstrate mastery of their subject." These students know their goals, have

access to devices and resources that allow them to create their own projects, and set curricular goals in conformity with the academic standards to prove their learning.

Technology grants teachers more chances to permit their students fathom into learning subjects, developing skills in researching, writing, and communicating. And those opportunities are used outside the classroom more easily.

The world we live in has become more and more digitalized. University life and the working world require the knowledge of using technology to better communicate. By providing teachers with the necessary modern training and resources they need to implement technology in the classroom, they will alter the way students prepare themselves for the aggressive and ambitious world we live in.

We must never forget that this world is not only high tech but also high touch. Students look for both of these from their teachers. Computers will never replace people in any situation, especially in the education of the young generation. The promise of technology to help our teachers' speedup learning is a commitment worth investing in, so that our teachers can motivate and mentor students with the best tools that have even more impact for the student benefit.

Investments in high level professional learning challenges to support teachers in producing meaningful, highly engaging, blended learning experiences for students are really fulfilling. The new teaching methods need to be designed and led by professional mentors, and school leaders who compile the 21st century teaching and learning practices.

The transformative power of any technology in schools depends on human choices and circumstances. As digital technologies become increasingly ubiquitous in daily life, it becomes ever more important to consider not only how they might contribute to learning, but also why.

Technology has been used basically to enrich the regular classroom teaching. Anyway, in the last ten to fifteen years, technology has been continually influencing the essential teaching activities in universities. Some of the ways technology is extending from the margins to the centre can be noticed almost anywhere.

Because more instructors have become committed to online learning, they have become aware that much of the traditional work can be done equally well or better online. As a consequence, more and more online elements have been gradually introduced. Thus 'learning management systems may be used to store lecture notes in the form of slides or PDFs, links to online readings may be provided, or online forums for discussion may be established. Thus online learning is gradually blended with face to- face teaching, but without changing the basic classroom teaching model. Here online learning is being used as a supplement to traditional teaching'. Although there is no standard or commonly agreed definitions in this area, I will use the term 'blended learning'for this use of technology.

These speedy developments in educational technologies show that faculty and instructors need a powerful framework for estimating the value of several technologies, and conclude how or when they make sense for their students to use. 'Blended and online learning, social media and open learning are all developments that are critical for effective teaching in a digital age'

BIBLIOGRAPHY

1. Allen, I. and Seaman, J. (2014) *Grade Change: Tracking Online Learning in the United States* Wellesley MA: Babson College/ Sloan Foundation
2. Farrar, D. (2014) Flexible Learning: September 2014 Update *Flexible Learning*, University of British Columbia

3. Harasim, L. (2012) *Learning Theory and Online Technologies* New York/London: Routledge
4. Dudley-Evans, T. & J. St John. 2007. *Developments in English for Specific Purposes. A Multi-Disciplinary Approach*, Cambridge University Press.
5. Hutchinson, T., and Waters, A. (1987) *English for Specific Purposes: a Learning –centeredApproach,* Cambridge: CUP.

LEXICAL STRUCTURES IN THE POETRY FROM „GÂNDIREA" MAGAZINE

Dănuța Magdalena Pruneanu

Lecturer, PhD, National University of Science and Technology „Politehnica" Bucharest, University Center of Pitești

Abstract: For a more objective look at the lexical level of the terms, the segmental distribution of the main supporting elements of the vocabulary will be covered.The structure of the vocabulary, respectively of the terms belonging to the two components, the fundamental vocabulary and the mass of the vocabulary, will be carried out in order to be able to observe, both at the level of the occurrence and the distribution of the terms, their ability to organize themselves in metaphorical structures.

Keywords: vocabulary, language, lexical terms, structure

Dragomirescu apreciază ideea conform căreia, în definiţia lui Du Marsais, cu privire la figuri, reprezintă „o modificare particulară", respectiv o deviere de la normă. Aceasta înseamnă că, din perspectivă stilistică, reprezentarea imaginii, cu puterea de a sensibiliza ca şi în poezia religioasă gândiristă, reprezintă o faţetă a metaforei, „susţinută psihologiceşte de percepţia unei unităţi a lucrurilor prin vălul deosebirilor dintre ele."[1]

Transferul de sens de la semnificant la semnificat, în planul sintagmatic, corespunde cu o posibilă capacitate a cuvântului de a substitui, prin imagine poetică, obiectul semnificat prin semnificantul său, fapt ce permite, la nivelul lexicului, îmbogăţirea terminologică şi implicit deturnarea sensului termenilor.

Deşi scriitorii de la *Gândirea* nu au probat la nivel, stilistic, o accentuare a prezenţei metaforei, cu toate acestea, s-a demonstrat prezenţa termenilor care au creat, pornind de la meteforă, grefe metaforice sau inducţii metaforice.

Pentru o cât mai obiectivă privire asupra nivelului lexical al termenilor, se va parcurge distribuţia pe segmente a principalelor elemente suport ale vocabularului.

Structura vocabularului, respectiv a termenilor ce ţin de cele două componente, vocabularul fundamental şi masa vocabularului, se va efectua pentru a se putea observa, atât la nivelul ocurenţei, cât şi al distribuţiei termenilor, capacitatea acestora de a se organiza în structuri metaforice.

Pe de altă parte mijloacele de îmbogăţire a vocabularului constituie un mijloc de a verifica rezistenţa în timp şi îmbogăţirea lexemelor, a familiilor şi a câmpurilor lexico-semantice şi posibilitatea ca prin circulaţia cuvintelor, prin mijloacele externe, în limbajul religios să pătrundă termeni care să îmbogăţească şi conţinutul stilistic pentru a determina, la nivel stilistic, redundanţa metaforică.

În ceea ce priveşte ocurenţa termenilor, în funcţie de polisemantismul acestora şi capacitatea de a se constitui în structuri metaforice, este o rezultantă a prezenţei vocabularului religios în poezia gândiristă, potenţând la nivelul figurii, haina sintagmatică şi paradigmatică a metaforei. Explicăm trecerea de la denotaţie la conotaţie, de la sensul propriu la cel figurat, acolo unde termeni din sfere semantice apropiate, parţial sau total, deturnează o multitudine de sensuri ce permit „organizarea materialului figurat" pe segmente constituente ale metaforei. La

[1] Tudor Vianu, *Probleme de stil şi artă literară*, Editura de Stat pentru Literatură şi Artă, Bucureşti, 1957, p. 19.

baza acestui subcapitol au stat, între altele, studiile cu privire la metafora în limba română a Elenei Slave, *Sinteze de limba română* de Theodor Hristea şi *Lexicul şi structura stilului în poezia lui Octavian Goga* de Mircea Goga.

În ceea ce priveşte abordarea nivelului lexical în procesul de metaforizare în poezia religioasă sau cu substrat religios de la *Gândirea,* enumerarea scriitorilor aleşi se va face în funcţie de capacitatea poeziei de a determina limbajul metaforic.

Analiza pe nivele lexicale va urmări două paliere:

A.Selectarea termenilor din nucleul lexical

Nucleului lexical îi aparţin:

a. Din **fondul principal lexical** se vor exemplifica termeni şi structuri ce demonstrează frecvenţa lexemelor şi repetarea aproape obsedantă a unor termeni utilizaţi în textul poetic religios.

b. **Masa vocabularului,** caracterizează termenii ce denotă, prin ocurenţă, atât sentimentul, în cele mai multe cazuri de tristeţe, meditaţie profundă, lamentaţie, părere de rău, pioşenie, cât şi puterea de metaforizare într-o poezie cu termeni din sfera semantică a întoarcerii spre trecut în spaţiul bucolic şi a sentimentului de cucernicie în faţa divinului.

Din fondul principal lexical se vor contrage:

1. Termeni care contribuie la metaforizare: *a* (prep.), *altar* (subst.), *amurg* (adv.), *anii* (adv.), *atâ*t (pron.), *atunci* (adv.), *a bătea* (verb), *biet* (adj.), *braţul* (subst.), *brazi* (subst.), *care* (pron.), *casă* (subst.), *că* (conj.), *căci* (conj.), *câmp* (subst.), *câmpii* (subst.), *cântec* (subst.), *a coborî* (verb), *codru* (subst.), *copaci* (subst.), *copii* (subst.), *copilărie* (subst.), *a creşte* (verb), *cu* (prep.), *cum* (adv.), *a da* (verb), *dar* (conj.), *deal* (subst.), *deasura* (adv.), *departe* (adv.), *din* (prep.), *drumeţ* (subst.), *drumul* (subst.), *durere* (subst.), *a face* (verb), *a fi* (verb), *flămând* (adj.), *a flămânzi* (verb), *focul* (subst.), *fruntea* (subst.), *frunză* (subst.), *a găti* (verb), *gând* (subst.), *grâu* (subst.), *haină* (subst.), *iar* (conj.), *a ierta* (verb), *inimă* (subst.), *iubire* (subst.), *a îmbătrâni* (verb), *a îmbogăţi* (verb), *în* (prep.), *a închina* (verb), *a înflori* (verb), *a înfrunzi* (verb), *înger* (subst.), *a întinde* (verb), *a învăţa* (verb), *la* (prep.), *lacrimă* (subst.), *lanuri* (subst.), *a lăcrima* (verb), *a lăsa* (verb), *a se lumina* (verb), *lumină* (subst.), *mai* (adv.), *mâine* (adv.), *a mâna* (verb), *a munci* (verb), *nămol* (subst.), *necazuri* (subst.), *negru* (adj.), *noapte* (subst.-adv.), *nostru* (pron.pos.), *ochi* (subst.), *pâine* (subst.), *părinţii* (subst.), *păcat* (subst.), *a plânge* (verb), *plângere* (subst.), *a porni* (verb), *poteci* (subst.), *pragul* (subst.), *prieten* (subst.), *a purta* (verb), *a putea.*

2. Structurile metaforice care cuprind, prin exemplificare, termeni din fondul principal lexical: **„**flautul de azur pe **umăr**" (Şt.Baciu, *Relieful poetului*); „întreaga **melodie** a slovelor" (Şt.Baciu, *Relieful poetului*); „...cu **destinul** lui trecea în grea neştire" (Şt.Baciu, *Relieful poetului*); „**paşii săi se auzeau departe ca vioară"** (Şt.Baciu, *Relieful poetului*); „De-un timp urzica pre mult începu să **crească** " (Şt.Baciu, *Spovedanie*); „**umbra sa trecea pe lângă lanuri ca un duh"** (Şt.Baciu, *Relieful poetului***)**; „Şopti din **frunză:** Doamne, pe fii tăi îi **iartă"** (Ion Pillat, *Fagul)*; „Aceeaşi **durere,** aceleaşi **morminte"** (V. Voiculescu, *Orbul*); „**Un înger** a sunat din trâmbiţi: Primăvara**..."** (Adrian Maniu, *Un înger a sunat*); „Viu, Doamne**, cu o inimă** prea plină, **să îmi spun,**" **(**Şt.Baciu, *Spovedanie*); „**Sunt palid,** Bunule**, mai palid ca o frunte**," (Şt. Baciu, *Rugăciune*); „**Suspină, zi şi noapte,** dorul**"** (Aron Cotruş, *Rugăciunea soldatului*).

Şi (semiadverb de întărire, fără funcţie sintactică**)-***comparaţie cu valoare metaforică*

„**Şi** umbra sa trecea pe lângă lanuri ca un duh / **Şi** paşii săi se auzeau departe ca o vioară / **Şi** trupul său se ridica precum un zeu, ori un bâtlan din stuh / **Şi** braţul drept se odihnea ca un hulub ce vrea să moară." (Şt.Baciu, *Relieful poetului*).

Din expunerea efectuată, rezultă că, în ordinea utilizării lexemelor pe părţi de vorbire, în fondul principal lexical, distribuţia termenilor cu rang de metaforizare, se prezintă astfel: substantivele, au cea mai mare pondere (53), verbele (36), adjectivele (4) urmate de alte părţi

de vorbire, conjuncţii, prepoziţii, pronume, adverbe şi foarte rar interjecţii,,<<Scapă-l, Doamne, scapă-l!>>A venit baba Gherghina: / ,,Guşter, maicăi!" (V. Voiculescu, *Ionică*).

Deoarece **conjuncţiile şi prepoziţiile sunt** utilizate ca elemente participative la relaţionarea metaforică a termenilor, nu se va insista asupra ocurenţei şi distribuţiei acestora.

Analiza nivelului lexical, cu privire la masa vocabularului va respecta aceeaşi structură de reprezentare a exemplelor:

b. Masa vocabularului înregistrează termeni, în mare măsură din sfera cinului bisericesc, a naturii, a culorii, a timpului, fapt ce demonstrează capacitatea acestora de a dezvolta structuri metaforice, în mare măsură coalescente.

În ceea ce priveşte frecvenţa termenilor arhaici, populari, regionali şi neologici, aceasta este în general redusă, deşi nu lipsesc exemple care să argumenteze recurenţa poeziei gândiriste cu întoarcere spre trecut şi ascensională în spiritul ortodoxist.

1. Termeni care contribuie la metaforizare: *acord* (subst.), *a amuţi* (verb), *albastru* (adj.), *arhangheli* (subst.), *biblie* (subst.), *blestem* (subst.), *călugăr* (subst.), *călugăriţe* (subst.), *a clocoti* (verb), *a coase* (verb), *comori* (subst.), *condei* (subst.), *coroană* (subst.), *covârşitor* (adj.), *credinţă* (subst.), *cruce* (subst.), *a cugeta* (verb), *Cuvântul* (subst.), *a dărui* (verb), *diamant* (subst.), *a frânge* (verb), *giuvaeruri* (subst.), *gârbov* (adj.), *humă* (subst.), *iconostas* (subst.), *izvor* (subst.), *a jindui* (verb), *liturghie* (subst.), *luceafăr* (subst.), *masa* (subst), *milă* (subst.), *mohorât* (adj.), *mulţimile* (subst.), *navă* (subst.), *năframă* (subst.), *necazuri* (subst.), *negură* (subst.), *osândire* (subst.), *patimi* (subst.), *potcoave* (subst.), *pururea* (adv.), *a roboti* (verb), *ruine* (subst.), *a nărui* (verb), *schituri* (subst.), *a scânci* (verb), *scrisori* (subst.), *scut* (subst.), *slugă* (verb), *a sluji* (verb), *a spovedi* (verb), *a sprijini* (verb), *stoluri* (subst.), *a strălumina* (verb), *a struni* (verb), *a sui* (verb), *a tămâia* (verb), *tejghea* (subst.), *toamnă* (subst.- adv.), *troiţă* (subst.), *vădane* (subst.), *a se veşteji* (verb), *zadarnic* (adv.), *zidire* (subst.).

2. Structurile metaforice exemplificate pentru termeni din masa vocabularului: „**Călugăriţe** albe din linişti vechi de **schituri**" (Radu Gyr, *Linişti de schituri*); „**Călugării** şi-au închis rugăciunile în pivniţele pământului" (Lucian Blaga, *Din cer a venit un cântec de lebădă*); „**Troiţa** fântânii tresare" (Radu Gyr, *Troiţa fântânii tresare*); „Doar ea-mi călăuzeşte **condeiul** pe hîrtie" (Aron Cotruş, *Cântec trist*); „e-nchideţi în evlavii şi-n **biblii** cu minuni" (Radu Gyr, *Linişti de schituri*); „Şi fumegă **albastru tămâia** în **opaiţ**..." (Nichifor Crainic, *Călătorul*); „ca **să** mă **sui** pe trepte de lună în luceferi!..." (Radu Gyr, *Rugă veche*); „Şi turma ce coboară când **negura** e joasă" (Ion Pillat, *Fagul*).

În interiorul vocabularului fundamental şi masei vocabularului se regăsesc şi **cuvintele temă**, a căror semantică (cum ar fi cuvântul lumina) îmbogăţesc expresivitatea şi reflexivitatea limbajului:

B. Procesul de metaforizare, prin îmbogăţirea vocabularului metaforic, contribuie la îmbogăţirea lexicului, prin diversificarea, atât la nivel lexical cât şi semantic, a terminologiei într-o poezie a cărei ideologie răspunde raportului dintre literatură, religie şi filosofie.

1. Termenii derivaţi cu sufixe, prefixe ori derivare parasintetică contribuie la diversificarea ariei stilistice prin accentul tonic al cuvintelor, ce conferă prin metaforizare facultatea de a exprima emoţiile, trăirile şi sentimentele ca şi efect inovator al limbii.

a. Cuvinte şi structuri metaforice derivate cu sufixe: aştept**are,** biseric**uţa,** bun**ătate,** călugăr**iţe,** cerşe**tor,** ceţ**os,** copil**ăria,** credin**cios,** crucific**ată,** fermec**ătoare,** flor**ar**, frumus**eţea**, gol**iciunea**, iub**irea**, (palmele) –nflor**ate, (**plopii) nichel**aţi,** înflor**ate,** mângâ**iere, (**durerile**)** gem**ute -**nchieg**are,** orb**iş (sufix rar),** pustn**ic** rătăc**it**, strâmb**ătăţi,** rar**erori,** răbd**ător, s**ingur**ătate,** scutur**are,** tresăr**ire,** trist**eţea,** ulic**ioara,** verde**aţă,** zugrăv**eală.**

Structuri metaforice: „ştiu că fereastra iubitei plânge aşteptare" (Adrian Maniu, *Cântec sau rugăciune***)**; „Şi stii, tu credin**cios** prieten" (Aron Cotruş, *Condeiul meu*); „Tulpina-i stând să moară, pe lut crucific**ată**" (Ion Pillat, *Fagul*); „Putori fermec**ătoare**, din gol**iciunea**

voastră" (Nicolae Crevedia, *Ceai dansant*); „Dar cât frumus**eţea** voastră tămâiază cerul" (Adrian Maniu, *Rugăciune pomilor*); „Iub**irea** bântuie ca la-nceput..." (V. Voiculescu, *Sufletul*); „Căzând orb**iş** în marea dedesupt" (Nichifor Crainic, *Cântec de-adormire*); „Inima mustind de singur**ătate**" (Ştefan Baciu, *Psalm de supunere*); „Şi frunza lui de aur, uşor, c-o scutur**are**" (Ion Pillat, *Fagul*); „Abia când fu să pice avu o tresăr**ire**" (Ion Pillat, *Fagul*); „Uită-mi trist**eţea** şi copil**ăria**" (Adrian Maniu, *Rugăciune*); „întinde vine negre, lipsite de verde**aţă**" (Adrian Maniu, *Biserica neagră*); „Cu un Christos ce-n zugrăv**eală** stă slab, urât şi suferind" (Adrian Maniu, *Crucile fântânilor*).

b. Cuvinte şi structuri metaforice derivate cu prefixe ordonate după frecvenţă:

nebăgat- „Mă simt trudit şi-n seamă **ne**băgat" (Nichifor Crainic, *Logos*).

nebănuite- „Sau cu vultori **ne**bănuite şi ochiuri repezi, fără fund" (V. Voiculescu, *Botezul*).

nechemat- „Te-am cunoscut, deşi veniseşi un tainic oaspete **ne**chemat" (V. Voiculescu, *Cina cea de taină*).

neclintit- „De ce să cheltui lacrimi când **ne**clintit se poate" (Aron Cotruş, *Cântec trist*).

necunoscute- „N-am ştiut că mai sunt tristeţi **ne**cunoscute pe hărţi" (Virgil Carianopol, *Rugăciune*).

necuprins- „Cel **ne**cuprins în **ne**sfârşiri albastre" (Nicolae Crevedia, *Te deum*).

nedespicatul-**„Ne**despicatul iată-l s-a spart şi risipit" (Vasile Voiculescu, *Facerea*).

nehotărâtă- „ **Ne**hotărâtă, clipa căzuse în genunche" (V. Voiculescu, *Eva*).

neînceput- „Luna cerşea un descântec **ne**început" (Iulian Vesper, *Început*).

neînţărcate- „Plăpânde, blânde, **ne**înţărcate" (V. Voiculescu, *Coboară cuvintele*).

neînţeles-„În colibe se rosteau cuvinte **ne**înţelese" (Iulian Vesper, *Început*).

nemărginire- „Cresc o **ne**mărginire de ochi catifelaţi" (Iulian Vesper, *Prolog*).

nedurată- „E moarte, **ne**durată moarte" (Aron Cotruş, *Durere*).

nenorocul- „Şi-şi blestema întunerecul şi **ne**norocul" (V. Voiculescu, *Luminătorul*).

nerăbdător- „Şi somnul dintr-o dată **ne**răbdător de mare" (V. Voiculescu, *Mioriţa*).

nesfârşirea- „Merg. Şi-n **ne**sfârşirea de drum" (Sandu Tudor, *Spre marea călătorie*).

nesimţit- „**Ne**simţit s-a oprit solul vieţii" (Sandu Tudor, *Vestea Vieţii*).

nespus- „Şi vii să predici lumii cu grai **ne**spus de trist" (Aron Cotruş, *Cântec trist*).

nestricăciunii- „Numai Tu, chivotul **ne**stricăciunii eşti" (Sandu Tudor, *Pentru marea noapte a fecioarei*).

nestrunit- „Şi-n glezne armăsarul spre stele, **ne**strunit" (Nicolae Crevedia, *Ceai dansant*).

neştire- „destinul lui trecea în grea **ne**ştire"(Ştefan Baciu, *Relieful poetlui*).

neştiute- „Unde gândurile pasc în turme **ne**ştiute" (V. Voiculescu, *Coboară cuvintele*).

neştiutor-„Se cuibărise-n pruduri lumina să-l dezmierde, / **Ne**ştiutor de bine, **ne**vinovat de rău." (Vasile Voiculescu, *Şarpele*).

netrebnic-„Să mă târăsc **ne**trebnic rob în ceruri" (Ştefan Baciu, *Psalm de supunere*).

neţărmuritele- „Şi blestemul în **ne**ţărmuritele câmpii" (Sandu Tudor, *Spre marea călătorie*).

neumblate- „În suflet, ca pe pârtii **ne**umblate" (Şt. Baciu, *Rugăciune*).

nevolnici- „**Ne**volnici, ucenicii uitase să se roage" (V. Voiculescu, *Isus pe ape*).

nevrednic-„**Ne**vrednic sunt de marea-ţi bunătate"(Ştefan Baciu, *Psalm de suupnere*).

nevrând- „**Ne**vrând să ştiu de mâone ori de-atunci" (Nicolae Crevedia, *Adâncă slavă, Ţie*).

des/ dez-

descântec- „Luna cerşea un **des**cântec **ne**înce**put**" (Iulian Vesper, *Început*).

desfrâul- „Hulit-am, blestemat-am şi-am risipit **des**frâul" (Adrian Maniu, *Rugăciune*).

a **des**chide- „Heralzi în alveole **des**chid un univers" (Iulian Vesper, *Prolog*).

a desface- „Apoi munţii şi-au **des**făcut văile pentru strălucirea apelor” (Iulian Vesper, *Început*); „Încălziţi-vă lutul cu vin, **des**faceţi-vă privirile peste lucruri” (Lucian Blaga, *În noaptea de sus*).

despotmolit-**„Des**potmolit ca gheaţa din aspra-ncătuşare” (V. Voiculescu, *Şarpele*).

desprinsă- „Natura viitoare, **des**prinsă cu uimire” (V. Voiculescu, *Mioriţa*).

a **des**trăma- „Vă **des**trămaţi în noapte, eu n-o să vă mai chem” (Aron Cotruş, *Cântec trist*).

a **dez**brăca- „Scăpăta în apus. Munţii îşi **dez**brăcau saricile” (Iulian Vesper, *Început*).

a **dez**gheaţa- „Ce se **dez**gheaţă-n muget, subt sălcii, primăvara” (Adrian Maniu, *Rugăciune*).

a **dez**lega- „A d**ez**lega ce-n moarte se ascunde” (Aron Cotruş, *Ţara mea*); „Izvoadele noi de stele şi flori vrea să **dez**lege” (V. Voiculescu, *Toiag de înger*).

dezlegate- „Când crezi că-s **dez**legate, te-ntuneci, nu mai ştii” (Aron Cotruş, *Cântec trist*).

deznădejdea- „... ceva din **dez**nădejdea de Dumnezeu” (Sandu Tudor, *Spre marea călătorie*).

a **dez**noda- „**Dez**noadă-mi gândul, Doamne, de cer şi-ajută-mi, Tată” (Radu Gyr, *Rugă nouă*).

a **răs**ădi- „Dar fiecare avea o iarbă amară, un copac tânăr/ Şi sângele **răs**ădea dimineţi de cleştar” (Iulin Vesper, *Început*).

c. Cuvinte şi structuri metaforice formate cu termeni derivaţi parasintetic:

îmbătrâne**sc**- „**Îm**bătrâne**sc**. Destinul mi-e însă tot copil” (V. Voiculescu, *Toiag de înger*).

îmbătrâni**t**- „**Îm**bătrâni**t**, orb tata, tot îmi mai scrie” (V Carianopol, *Întoarcere lângă pământ*).

înflori**t**- „Şi culcuşul tălpilor ţi-l presimt **în**flori**t/** În noaptea **stră**buni**lor**” (Iulian Vesper, *Sempiternum*).

înnămoli**te**- „Paingeni **îm**pânze**sc** garafile **în**nămoli**te**” (Adrian Maniu, *Ispita*).

însenina**t**- „Şi pregăteşte-mi sfârşit **în**senina**t**” (Adrian Maniu, *Rugăciune*).

nemărgini**re-**„Zarzări cu uragane în braţe de copil / Cresc o **ne**mărgini**re** de ochi catifelaţi.” (Iulian Vesper, *Prolog*).

nevinov**ăţie**- „... ce **ne**vinov**ăţie** e în micuţa-i minte!” (Radu Gyr, *Rugă veche*).

străluc**ire**- „Cel mai frumos din mândra **stră**luc**ire**” (Aron Cotruş, *Ţara mea*).

2. Cuvinte compuse: departe, precum, niciodată, primăvara: „Zăpezile au nins amintiri de gheţari / Şi ciobanii au doinit **primăvara** miorilor” (Iulian Vesper, *Inceput*).

3. Schimbarea valorii morfologice prin metaforizare a termenilor: **„a fulgera** „N-**am fulgerat** cu vorbe grele Sfinţii”; **a ninge** (verb) „Şi prea **ningeau** frumos luceferii pe-afară” (Ştefan Baciu, *Spovedanie*); **a trece** „Eu **trec prin lume** ca prin Cana Galileei”; **lumină „Să dai lumină** bolnavelor pleoape”; **a sprijini** „Să-mi **sprijini** mersul greu şi obosit”; (Ştefan Baciu, *Psalm*); **„**fost-am pân-acuma **om nemernic**” (Ştefan Baciu, *Psalm*); **usturat** „**Usturat** de gerul albelor lumini” (Iulian Vesper, *Post festum*); **a împleti, a sui** „dă-mi razele de lună şi razele de stele, / o scară de mătasă să-mi **împletesc** din ele, / ca **să** mă **sui** pe trepte de lună în luceferi!”; **a păturі** „Durerile gemute ce-n schituri vă mânară / le-aţi **păturit,** aicea, sub lespede de păci” (Radu Gyr, *Linişti de schituri*); **a se sprijini** „ca tot mai sus, din stâncă în stâncă să m-agăţ // până la vârful care **se sprijină** de soare” (Radu Gyr, *Rugă veche*).

Un alt mod de metaforizare a termenilor îl constituie polisemantismul termenilor prin:

a.Termeni abstracţi: amintire, apropierile, destin, gând, a trăi, a muri, serafică, suferinţa, suspine, umilinţa, dârz.

b. Sinonime şi structuri sinonimice metaforice: pământ - haos „Curgeau bucăţi de

haos pe albii de-nceput / Când a surâs Lumina cu chip de-ntâi născut ” (Vasile Voiculescu, *Facerea*); **humă** „Şi, uitând că rădăcina –argilă se frământă, / cătând spre soare, frunza e-a cerului, şi numa / când moare, scutrată din pom, loveşte **huma**!”; **drum**, **lut,** „**prea mă simţeam şi eu cu tâmplele de lut”** (Şt. Baciu, *Spovedanie***);** „De zare pururi nouă / Pe **merii de lut /** Şi sufletul de rouă” (Iulian Vesper, *Suvenir*); „M-am târât sub stele cu genunchii / Ca să –ajung la patul **încălzit** şi **bun** ” (Ştefan Baciu, *Suvenir*).

Dumnezeu - Bunule, Doamne, Domnul Sabaot, Mîngâietor, Ocean Stăpâne, Părinte - „Te verşi **Ocean** peste mine” **(**V. Voiculescu, *Nisip***)**; „oile („**Prea-Bunătăţii** Tale”) (Ştefan Baciu, *Psalm de supunere*).

c. Antinomii la nivelul termenilor sau în structuri metaforice

1. **totale** „Nervurile **iubirii** şi ceaţa **urii** lor” (Iulian Vesper, *Prolog*); „Dincolo de **noapte**, dincolo de **zi**”; „Dar **pitic** în **marea *umbră*** a tăcerii...” (Iulian Vesper, *Post festum*).

2. **parţiale** „Diamantul tâmplei **negre** s-a **luminat** în vis” (Iulian Vesper, *Elegie fără lumini*).

d. Structuri metaforice în oximoron „Fruntea uită izvorul cu **răsărit ceţos**”; „În evul **trist** de **glorii** vor trupul să-l îngroape / Cu stemele iubirii în **soarele închis**” (*Elegie fără lumini*).

e. Deşi terminologia populară nu este foarte bine reprezentată în poezia gândirist-ortodoxistă, nu lipsesc termeni şi structuri corespunzătoare încadrării în ideologie: **învoială**, **a drămui**, **humă**, **viu** (verb), **pretutindeneşte**, **a necăji**, **păreţi**, **arar**, **a sudui**: **„viu** Doamne, cu o inimă prea plină, să îmi spun / Cu învoiala Ta, povara ei lumească” (Şt. Baciu, *Spovedanie*).

f. Termeni arhaici:

1. Lexicali: brânca, cânt, hulubi, scocul, slove, tânga: „**tânga** vi –se-ncie în cărţile de mituri” (Radu Gyr, *Linişti de schituri*).

2. Forme fonetice vechi: a drumui „...**drumuieşte** rostul vieţii mele” (Ştefan Baciu, *Psalm*); mâne, a fereca „Şi-n mine-n întregime eu Te **ferec**” (Ştefan Baciu, *Psalm*); pâne, tânga „tânga vi -se-ncuie în cărţile de mituri” (Radu Gyr, *Linişti de schituri*); **gherghefuri** „În mâini pune-mi, Doamne, **gherghefuri de soare.**..” (Troiţa fântânii tresare).

g. Neologismele îndeosebi în poezia lui Iulian Vesper: acvatic, agestru, cadenţe**,** contemporan(e), incandescent, lucid, monolog, necrolog, floretă, suvenir.

Polisemantismul termenilor determină şi facilitează prezenţa unui număr considerabil de cuvinte ce îmbogăţesc spaţiul liric gândirist:

a. Termeni din sfere lexico-semantice selectaţi prin gradul de ocurenţă ridicat

1. Termeni şi structuri din **sfera regnului vegetal**: crăci, creangă, bâtlan, dealuri, florile, frunza, grădină, iarbă, izvor, lanuri, mugur, munţi, codru, colinele, cetina, ovăz, potecă, pomul, plopii, ram, râuri, stuh, ulmul, urzica, văile, vâlcele: „**Colinele** limpezi întâlneau chiote / Sub **cetina** întâiului sărut” (Iulian Vesper, *Început*); „Ca o **taină** de **codru**, ţi-ascult răsuflarea” (Iulian Vesper, *Sempiternum*); „Acum vii ca un val peste **coline** de seară / Până la ţărmul tumpului meu”; „Vor mai reveni ceaţa şi ulmul / Crescut în amintirea **colinelor**?” (Iulian Vesper, *Sempiternum*); „Dar fiecare avea o **iarbă** amară, un **copac** tânăr / Şi sângele răsădea dimineţi de cleştar” (Iulian Vesper, *Început*); „Apoi **munţii** şi-a desfăcut **văile** pentru strălucirea apelor, / Zăpezile au nins amintiri de gheţari”; „**Munţii** îşi dezbrăcau saricile / Se închinau hotarelor nopţii” (Iulian Vesper, *Început*).

2. Termeni şi structuri din **sfera cosmosului** : cer, luceferi, lună, stele: „lampă din **a cerului grădină**” (Ştefan Baciu, *Psalm*); „Sfânta **lună** ”; „mlaştina în care Tu **stelele**-Ţi înnozi”.

3. Termeni şi structuri din **sfera timpului**: anii, arar, astăzi, atunci, azi, ieri, începutul, orele, mereu, mâne, minutele, niciodată, odinioară, ore, o seară, târziu, timpul, toamnă, uneori, zilnic, ziua, vară, vârstă, veacuri: „S-au ridicat pânzele**, timpul** ne umbreşte” (Iulian

Vesper, *Sempiternum*); „Şi oamenii vor păşi desculţi / Pe bulgării **începutului**" (Iulian Vesper, *Mulţimile în ceaţă*); „**Orele** calme s-au revăzut deasupra colinelor / Trecând în albii de lumină şi ger"(Iulian Vesper, *Început*); „Nu s-au ridicat vâslele, **timpul** nu s-a învălmăşit, / Numai **minutele** ţi-a viscolit umerii"; „**Zilele** vor fi prea largi pentru depărtările lucrurilor" (Iulian Vesper, *Mulţimile în ceaţă*); „**Vârstă** de foc pe întinderi ultime, / Arcuiesc umerii dimineţi de bazalt" (Iulian Vesper, *Mulţimile în ceaţă*).

4. Termeni din **sfera muzicii**: cântul, flautul, melodie, vioară.

5. Termeni şi structuri din **sfera creaţiei:** creionul, carte, cuvânt, litere, poetul, poezia, psalm, a scrie: „**melodie a slovelor"**; „Viaţa **cuvintelor** palide sângerând pe hârtie" (Iulian Vesper, *Mulţimile în ceaţă*); „Poruncile-Ţi nu îmi sunt litere deşarte" (Şt. Baciu, *Spovedanie*).

6. Termeni şi structuri din **sfera cinului bisericesc: arhangheli, arhanghelul Gavril, biblii, biserica, bunătate, Cana Galileei, călugăriţe, chilie, cruce, cucernic, drahmă, evlavii, a frâne, icoană, a ierta, Iosif, a (se) închina, a învia, a îngenunchea, îngeri, mahramă, mănăstire, mironosiţe, mormânt, Nicodim, păcat, a pogorâ, a prohodi, Precista, psalm, rob, a răstigni, Sân-Petru, sfinţii, schituri**, **spovedanie, rugăciune, sfânta, smirnă, troiţă**,„Durerile strivite în cărţile de mituri, / le **răstigniţi pe-o cruce** alături de Iisus"; „să mă târăsc netrebnic **rob** în ceruri"; „..n-am fulgerat cu vorbe grele **sfinţii**" (St. Baciu, *Spovedanie*).

b. Structuri metaforice ale căror temeni de bază sunt folosiţi cu diminutive, ceea ce permite o apropiere de transcendent, fie şi prin cuvânt: „Un fir de raze plin de **musculiţe** beate" (Adrian Maniu, *Ispita*); „Purtând **lumânărica**, pe trepte ce suspină" (Adrian Maniu, *Ispita*); „o inimă moartă, **bisericuţa**" (Adrian Maniu, *Cântec sau rugăciune*); „În care am scris un **ritornel**" (Adrain Maniu, *Condeiul meu*); „Şi dulcii-i ochi de **îngerel**" (Adrain Maniu, *Condeiul meu*); „Coboară cuvintele, negre **mieluşele** mute" (V. Voiculescu, *Coboară cuvintele*); „Cu fruntea cucuiată de două mici **corniţe**" (V. Voiculescu, *Pregătire pentru cină*); „Paşti **troscoţel** de pe morminte" (A. Cotruş, *La un miel*); „ Îi scoaseră cordeaua, smulgându-i **clopoţelul**" (V. Voiculescu, *Pregătire pentru cină*); „Întindeţi-vă cât ţine **ulicioara**" (Adrian Maniu, *Rugăciune pomilor*); „Trupul s-a-nfrigurat **cătinel**" (S. Tudor, *Vestea vieţii*).

Cercetarea efectată pe scriitorii specificaţi relevă diferenţa, de la un autor la altul, în a dezvolta structuri metaforice sau simboluri. Nu este greu de observat că poezia lui Iulian Vesper se caracterizează printr-un grad de metaforizare ridicat, în marea majoritate a autorilor menţionaţi anterior.

Pentru o cât mai elocventă privire asupra distribuţiei metaforei în poezia gândiriste**,** se va proceda la întocmirea unei scheme de principiu, care argumentează prezenţa ei între celelalte figuri.

Distribuţia procentuală a sferei lexico-semantice denotă faptul că, metafora cu multiplele ei faţete (cinul biserisericesc, timpul, sfera vegetalului şi a creaţiei), are următoarea pondere: sfera cinului bisericesc 30%, sfera vegetalului 25%, sfera timpului 20%, alte sfere 15%, sfera creaţiei 10%.

BIBLIOGRAPHY

Duda, Gabriela, *Analiza textului literar*, Editura Humanitas Educaţional, 2 Bucureşti, 2002.

Mihailovici Bălan, Aurelia, *Despre viaţa cuvintelor şi problemele terminologiei actuale*, Editura Oscar Print, Bucureşti, 2003.

Vianu Tudor, *Probleme de stil şi artă literară*, Editura de Stat pentru Literatură şi Artă, Bucureşti, 1957.

CURRENT TRENDS MANIFESTED IN THE ROMANIAN LEXICON

Dănuța Magdalena Pruneanu

Lecturer, PhD, National University of Science and Technology „Politehnica" Bucharest, University Center of Pitești

Abstract: Starting from a descriptive approach of the Romanian lexicon of the last decades, we try to highlight its main aspects and tendencies, considering the avalanche of new and very new words in the current Romanian vocabulary, the way they were formed, and the directions in which they evolve. Comparing the trends observed in the current Romanian language with those retained for other modern languages, we can say with certainty that the Romanian lexicon is evolving in the direction of modernization and internationalization, both in terms of borrowings and word formation procedures.

Keywords: Romanian lexicon, vocabulary, teaching, learning

The lexicon influences grammar because it applies to words, but it differs from grammar by its great capacity for change: in any epoch in the history of a language there are words that disappear or are encountered less and less, their use being restricted, possibly, to special fields or to certain regions; At the same time, the reverse phenomenon occurs: new words appear, borrowings from other languages or internal creations, formed by the elements available to that language, and which are intended to embrace new concepts, which the life of a people, in its many forms, creates and imposes on communication.

The formation of new words, derived or compound, is a constant phenomenon in the course of a language's history. The particularities that characterize in this aspect a certain epoch, distinguishing it from others, concern the intensity of the process and the preference for certain processes, for certain elements of derivation or composition.

Starting from a descriptive approach of the Romanian lexicon of the last decades, we try to highlight its main aspects and tendencies, considering the avalanche of new and very new words in the current Romanian vocabulary, the way they were formed, and the directions in which they evolve.

Comparing the trends observed in the current Romanian language with those retained for other modern languages, we can say with certainty that the Romanian lexicon is evolving in the direction of modernization and internationalization, both in terms of borrowings and word formation procedures.[1]

Derivation with affixes remains one of the most productive processes of word formation in Romanian language, keeping the derivation with suffixes in the first place, but also increasing the number of derivatives with prefixes. The most productive affixes are neological ones, with multiple etymology. Many of the denotative derivatives are realized using neological suffixes.

Among the suffixes that enjoy a particular spread in the current language are, by far, the abstract suffix *-itate*, a suffix inherited from Latin and corresponding to fr. *-ité*. With its help, it is formed, attaching it to various adjectival bases, abstract nouns expressing quality:

[1] Adriana Stoichiţoiu-Ichim, *The vocabulary of the current Romanian language*, Bic All Publishing House, Bucharest, 2007.p.7.

fidelity-fidelity (fidel – fidelitate), loyal-loyalty (loial – loialitate), shy-shyness (timid-timiditate) etc.

Theoretically, starting from any adjective, nouns whose number is very large can be formed with this suffix: *kindness (amabilitate), conscientiousness (conştiinciozitate), combativeness (combativitate), eccentricity (excentricitate), fatality (fatalitate), opacity (opacitate), applicability (aplicabilitate), inadaptability (inadaptabilitate), attractiveness (atractivitate), nebulosity (nebulozitate), nervousness* (*nervozitate),* and lately, appear more and more insistently, words such as*: addressability (adresabilitate), attractiveness (atracţiozitate), conflictuality (conflictualitate), fatiguability (fatigabilitate), maliciousness (maliţiozitate), prosaicity (prozaicitate), posthumous (postumitate), profitability (profitabilitate), graduation (promovabilitate), rigorousness (rigurozitate), satiety (saţietate), spectacularity (spectaculozitate), tunefully (timbralitate), vigorousness (vigurozitate) etc.*

Among the suffix formations in – *itate*, not recorded in dictionaries, but attested in mass-media, we mention a few: *emoţionalitate* (emotionality)*, excepţionalitate* (exceptionality)*, exigenţialitate (*demandingness), *fastuozitate* (pompousness), *multiculturalitate* (multiculturalism), *pauperitat* (poverty), *predictiblilitate* (predictability), *radicalitate*, *rezonabilitate*, exigentiality, pompousness, multiculturalism, poverty, predictability, radiquality (*radicalitate),* reasonableness (*rezonabilitate).*

Many derivatives with this suffix have plural forms, thus developing a special type of polysemy, in which the singular retains its abstract meaning and the plural is associated with a concrete meaning. For example: *facilitate-facilităţi (*facility-facilities), *lichiditate-lichidităţi* (liquidity-liquidities), *multiculturalitate-multiculturalităţi* (multiculturalism – multiculturalisms), *penalitate-penalităţi (*penalty-penalties) etc.

The neological suffix -ism comes from Greek, being present today in Romance, Slavic, Germanic languages. Derivatives with this abstract suffix often name attitudes, behaviors, moods: *bigotism* (bigotry), *bombasticism* (magniloquence), *cabotinism* (cabotinage), *cameleonism* (chameleonism), *evazionism* (escapism) *extremism* (extremism), *fripturism (* politicking), *hei-rupism* (mass actions), *lichelism (*flunkeyism*), mafiotism (*mafia*), navetism (*commuting*), nepotism* (cronyism), *oblomovism (*oblomovism*), rasism* (racism), *talibanism* (talibanism), *ţărănism* (peasantism).

For reasons of convenience or breviloquence, in the current Romanian language, more precisely in current publishing, this suffix can also be found in derivatives such as *conflictualism* (conflictualism*), draculism* (draculism)*, gânditorism* (thinkerism), *gradualism* (gradualism), *moderatism* (moderatism)*, nepăsătorism* (carelessness)*, parşivism* (deceitfulness).

The suffix -ist is used mainly for agent names and occupies the second most frequent place in deriving professional names: *alpinist* (mountaineer), *angrosist* (wholesaler), *cenaclist* (cenacleist), *laserist* (laserist), *lunetist* (sniper), *maşinist* (machinist), *popcornist* (popcorn eater), *sinecurist* (sinecurist), *softist* (software engineer), *stilist* (stylist), *sunetist* (sound engineer), *taximetrist* (taxi driver), *urechist* (who plays by the ear) etc. Derivatives in -ist are, in most cases, nouns, but can also be adjectives; Some work with double value: *evazionist* (escapist), *sufletist* (soulfull), *tupeist* (bodacious). Its high productivity is explained by its ability to attach itself to several parts of speech: to common nouns and proper nouns: *blatist* (blatist), *computerist* (computer scientist), *gorbachevist* (gorbachevist), *haretist* (haretist), l*azarist (*lazarist*), mitingist* (mithingist), *tarabist* (seller in a booth), *tonetist* (seller in a booth), *zvonist* (rumormonger); to adjectives: *fundamentalist* (fundamentalist), *fiscalist (*taxist*), vocalist* (vocalist); to adverbs: *angrosist* (wholesaler).

Many of the recent derivatives in -ist express denotative meanings, designating categories of persons who have a certain profession, specialty or occupation: *(medic) internist*, (physician) internist, *infecţionist* (infectiologist), *oculist* (oculist); *civilist (*civilian*), criminalist*

(criminologist), *penalist* penalist (in the field of legal sciences); *ştirist* (newsman), *grilist (radio or TV)* grid viewer (of radio or TV grid), *calculatorist* (computer scientist), *internetist* (internetist), *tunelist (la metrou)* (tunellist subway), who are part of a cultural, political organization: *ecologist* (environmentalist), *junimist* (junimist), *pedeserist* (a PDSR party admirerer), *regalist* (royalist), țărănist (an admirer of the peasants' party), *unionist* (unionist), *uniterist* (unitist), who practice a certain sport: *biliardist* (billiards player), *ping-pongist* (ping pong player), *pocherist* (poker player), *şahist* (chess player) or have certain beliefs, behaviors: *deviaţionist* (deviationist), *opoziţionist* (oppositionist), *recidivist* (recidivist), *satanist* (satanist), *terorist* (terrorist), *zeflemist* (zephlemist) etc.

Some specialized neological suffixes, such as *–ită,* taken from medical terminology, or - *iadă*, known from sports terminology, develop pejorative meanings specific especially to the journalistic language: *rinocerită,* (''Rhino'' ''disease'') *scenarită (''acting'' ''disease''), spionită* (''spying'' ''disease''), *televizionită (''TV'' '' disease''), vadimită (''*Vadim'' ''disease''*)*, respectiv*ely: becaliadă, castaniadă, ciolaniadă, cuponiadă, dosariadă, mineriadă, trotuariadă.*

Among verbal suffixes, the most productive derivative classifier is the lexical suffix - *iza*, which can be attached to a Romanian noun or adjectival theme. This suffix has been very productive from its entry into the language until today, having a multiple etymology. Verbal formations with such a suffix are also found in French (-iser), Italian (-izzare) and English (-ize). In the Romanian language, a series of recent verbs with this suffix have emerged: *acutiza (*exacerbate), *a ambiguiza* (ambiguate), *aristocratiza* (aristocratize), *citadiniza* (citadinize), *a computerize* (computerize), *a contoriza* (count), *a cosmetiza* (beautify), *a croniciza* (chronicize), *a culpabiliza* (blame), *a destabiliza* (destabilize), *a disponibiliza* (dismiss), *a dugheniza* (diminish importance of something) *familiariza* (familiarize), *a esenţializa* (essentialize), *a erotiza* (eroticize), *a juriza* (jury), *a mancurtiza* (manipulate), *a marginaliza* (marginalize), *a monitoriza (*monitor*), a sponsoriza* (sponsor), *a victimiza* (victimize) etc.

From these verbs are formed nouns with the abstract suffix *-re*: *acutizare* (aggravation), *ambiguizare* (ambiguation), *aristocratizare (*aristocratization), *citadinizare* (citadinization), *computerizare* (computerization), *contorizare* (counting), *cosmetizare* (cosmeticization), *cronicizare* (chronicization), *culpabilizare* (guilt), *destabilizare (*destabilization), *disponibilizare* (dismissal), *dughenizare* (minimization), *familiarizare* (familiarization), *esenţializare* (essentialization), *erotizare* (eroticization), *jurizare* (judging), *mancurtizare* (manipulation), *marginalizare* (marginalization), *monitorizare* (monitoring), *sponsorizare* (sponsorship), *victimizare* (victimization).

Lately, the number of nouns derived with the suffix *-re* has greatly increased, which is explained by the speakers' preference for the nominal expression with abstract character.

Lately, there has been a revival of the suffix *–ui*, a verbal suffix from the old background of the language, which, attached to the noun bases: *a cerui,* (to wax) *a chitui* (to caulk) *a lăcui* (to varnish), *a pietrui* (to cobblestone) *a smălţui* (to enamel), *a vărui* (to whitewash) etc., creates agentive verbs, expressing the exercise of actions, the practice of profession.

In the current Romanian language the use of the verbal suffix –ui proves its productivity especially in the familiar register and in slang, in recent formations such as: *a bipui, a brandui, a chatui, a şmenui (arg), a ţepui (arg.), a zipui / a zipa* (to beep, to brand, to chat, to trick somebody (slang), to sting (slang), to zip). In the language of informal communication, the suffix –ui commonly appears in situations like: *display-ui, flash-ui, google-ui, match-ui, messengerui, paste-ui, playbackui, provide-ui, sms-ui* (to display, to flash, to google, to match, to send messages through messenger, to paste, to playback, to provide, to sms) etc.

Most of them are ephemeral creations, with no chance of imposing themselves in the Romanian language, yet they prove the role of derivative verbal classifier of the suffix. The productivity of suffix derivation is also demonstrated by the ability of affixes to attach to a wide variety of base words. Structurally, bases are usually primary words, but many noun or adjectival derivatives are based on Romanian compounds: *acupuncturist, kebabist, deltaplanist, devizist, grilist, lunetist, ştirist, facturist, hardist, machetist, salvamontist, ozenist sau străine: buticar (din fr.), camorrist (it.), perestroikist (rusă), lobbysm, folkist, softist, topist (engl.).* (acupuncturist, kebab maker, hang glider, estimatist, barbecue man, sniper, newsman, invoicer, hardist, sketch maker, mountain rescuer, UFO believer) or foreign: boutique (from fr.) (shop), camorrist (it.) (mobster), perestroikist (Russian) (Perestroika admirer), lobbyism, folkist, softist, topist (engl.) (lobbyism, folk singer, software engineer, top maker).

Viewed from the perspective of language cultivation, many of the lexical creations mentioned do not enjoy much attention, some even constituting deviations that affect the accuracy and clarity of communication, offering questionable or even negative models of expression. The prefixation has registered in recent decades a steady growth, more evident in the technical-scientific and publishing style.

An interesting case through the multitude of derivatives, but also through the phenomenon known as "etymological doublets", is represented by the privative prefix **de(s)-/de(z)-**, inherited from Latin and consolidated by loans of French origin, from which Romanian detached the neological prefix **de-**. The derivatives (verbal, noun, adjectival) express the opposite of the word-basis or the cancellation of the verb's action: *dezaburire, dezalcoolizare, declasare, decompensare, deconectare, deconspirare, dedughenizare, demilitarizare, demineralizare, decontaminare, dezideologizare, dezumanizare; a dezarma, a debloca, a decomprima, a dejuca, a desigila, a destabiliza, a detensiona, a deziluziona, a dezinhib*a. (defogging, dealcoholization, downgrading, decompensation, disconnection, disclosure, elimination of small shops, demilitarization, demineralization, decontamination, elimination of an ideology, dehumanization; disarm, unlock, decompress, thwart, unseal, destabilize, de-escalate, disillusion, disinhibit).

A significant share among the "fashionable" neological prefixes, especially in the publishing style of recent times, have the so-called negative prefixes: **anti-, contra-, in-, non**: *antiacademic, antiartistic, anticonstituţional, anticultural, antidemocratic, antiderapant, antidrog, antimaterie, antipoezie, antireformă, antişoc; contraargument, contraamiral, contraatac, contraexemplu, contrafăcut, contralovitură, contrapartidă, contraripostă, contrasemnătură, contrapondere, contrademonstraţie, contragreutate, contramanifest, contraofertă, contrasens, contracronometru; inamovibilitate, inadaptabilitate, inabilitate, inoperabil, incontestabil, incoruptibil, inculpabil, inatacabil; nonconvenţional, nonprofit, nonsens, nonşalanţă, nonvaloare, nonviolenţă* (antiacademic, antiartistic, anticonstitutional, anticultural, antidemocratic, anti-slip, antidrug, antimatter, antipoetry, anti-reform, antishock; counterargument, rear admiral, counterattack, counterexample, counterfeit, counterblow, counterparty, counter-post, countersignature, counterweight, counterdemonstration, counterweight, counter manifesto, counteroffer, countersense, counter timer; irremovability, indaptability, inability, inoperable, undeniable, incorruptible, inculpable, unassailable; nonconventional, nonprofit, nonsense, nonchalance, worthlessness, nonviolence).

Neological prefixes expressing the idea of superlative, giving rise to stylistically marked derivatives, are very productive today:

super-: *superaccesorizat, superavansat, superbombă, supercupă, supercampion, superfinisare, supergreu, superman, superstar; supertrust, supervedetă* (superaccessorized, superadvanced, superbomb, supercup, superchampion, superfinish, superheavy, superman, superstar; supertrust, superstar);

supra-: *supraabundenţă, supraaglomeraţie, supraalimentare, supracopertă, supradoză, supraevaluare, supraexpunere, supraom, supraponderal, supraputere* (overabundance, overcrowding, overeating, overcovering, overdose, overvaluation, overexposure, superhuman, overweight, overpower);

hiper-: *hipercaracterizare, hipercalculator, hipercorectitudine, hiperinflaţie, hipermarket, hipersensibilitate, hiperurbanism* (hypercharacterization, hypercomputer, hypercorrectness, hyperinflation, hypermarket, hypersensitivity, hyperurbanism) etc.

A large number of prefixed derivatives formed on Romanian soil express temporal meanings with the help of Latin-Romance prefixes:

ante-: *antecalculaţie, antecedenţă, antedatare, anteprogramare, anteproiect* (pre-calculation, antecedent, backdate, pre-programming, pre-project);

pre-: *preambalare, preavizare, precomandă, precompetiţional, preconsultare, preelectoral, presesiune, prespălat* (prepacking, notice, pre-order, pre-competition, pre-consultation, pre-election, pre-session, pre-washing);

post-: *postcalcul, postdiluvian, postdecembrist, postelectoral, postfaţă, postgaranţie, postglaciar, postmodernism, postoperatoriu, postsincron, posttotalitar, postuniversitar* (postcalculus, postdiluvian, post-December, post-electoral, afterword, post guarantee, postglacial, postmodernism, postoperative, post synchronous, post totalitarian, post-graduate).

Other productive neological prefixes are **co-**: *coabitare, coacţionar, coautor, cobeligerant, colocatar, conaţional, coregizor, coscenarist* (co-habitation, co-shareholder, co-author, co-belligerent, housemate, countryman, co-director, co-writer), and iterative prefix **re**: *reabilitare, reactualizare, readaptare, realegere, reasiguare, recalificare, reintegrare, reinvestire, reînviere, relansare, reprivatizare, restabilire, restructurare* (rehabilitation, updating, readaptation, re-election, re-ensurance, requalification, reintegration, reinvestment, revival, relaunch, re-privatization, restoration, restructuring)

Composition is a process with a significant importance in the current Romanian language. The increase in the number of compounds was achieved according to foreign models (especially from French and English) through "cultivated" procedures, specific to literary language or specialized languages. The composition of whole words is represented by a very large number of noun creations and a narrower category of adjectival formations.

Compounds of this type are usually devoid of morphological unity and have a low degree of semantic unity. They are frequently found in the press, being occasional creations, motivated, mainly, by the need for breviloquence in the publishing style.

Noun compounds, consisting of two or more nouns with nominative-accusative form, are based on:

- syntactic report of copulative coordination (of the "și" (and) type, „sub formă de” (in the form of): *actor-regizor, artist-cetăţean, album-catalog, cabană-restaurant, cântăreţ-compozitor, concert-lecţie, emisiunedezbatere, femeie-cosmonaut, navă-pirat, oraş-staţiune, oraşgrădină, satelit-spion* (actor-director, artist-citizen, album-catalog, cottage-restaurant, singer-songwriter, concert-lesson, debate show, woman-cosmonaut, pirate ship, town-resort, garden city, satellite-spy) etc;

-syntactic ratio of apositive attributive subordination: *actor-vedetă, afiş-reclamă, artist-cetăţean, emisiune-anchetă, film-document* (actor-star, poster-advertisement, artist-citizen, show-inquiry, film-document) etc.

- copulative coordination (with or without connecting vowel) between two adjectives: *cultural-artistic, edilitar-gospodăresc, educativ-informativ, ştiinţifico fantastic, tehnico-ştiinţific* (cultural artistic, urban-household, educational-informative, scientific-fantastic, technical-scientific);

- subordination between two adjectives: *alb-argintiu, alb-ivoriu, alb-lăptos, alb-lumina zilei, albastruelectric, albastru-metalizat, galben-pai, gri-fumuriu, grişobolan, negru-abanos,*

roşu-fluorescent, verde-brotăcel, verdepraz, verde-veronez (silver-white, ivory-white, milky-white, daylight white, electric blue, metallic-blue, straw-yellow, smoky-gray, gray-rat, ebony-black, fluorescent-red, frog-green, veronese- green).

Parasynthetic compound adjectives, formed simultaneously by composition and derivation, are frequent in the language of literary criticism, being less common in the press, due to their heavy, grandiloquent appearance: *camilpetrescian, marinsorescian, nichitastănescian* (belonging to Camil Petrescu, belonging to Marin Sorescu, belonging to Nichita Stănescu).

Another type of composition, which has proliferated a lot in recent years, is the so-called "scholarly" composition (with prefixoids and suffixoids), which has entered the press especially under the impact of the technical-scientific style and of some "hybrid models" with international circulation.

Most compounds of this type belong to some terminology and represent borrowings or loan translations. The affixoids involved in thematic composition are neological borrowings, having international circulation, most of them coming from Greek or Latin, where they have full lexical meaning, and have entered the Romanian language directly or through French, Italian, German, English or scholarly Latin. This type of composition has a scholarly, cult character, and has imposed itself in the Romanian language, especially through the media.

Among the current compounds on Romanian soil, the most numerous contain the prefixoids:

auto- ("relating to an action which is self-fulfilling; alone, itself"): *autoamăgire, autoanaliză, autoapărare, autoblocare, autocaracterizare, autodecizie, autodenunţare, autodepăşire, autodotare, autoeducare, autoguvernare, autoincludere, autopropagare, autoproclamare, autosesizare, autoutilitară* (self-deception, self-analysis, self-defense, self-blocking, self-characterization, self-decision, self-denunciation, self-improvement, self-endowment, self-education, self-government, self-inclusion, self-propagation, self-proclamation, self-referral, van);

bio- ("in relation to life"): *biobibliografie, biocatalizator, bioclimatolog, bioconştiinţă, biocurent, biodinamică, biodisponibilitate, bioelectronică, bioelement, bioenergetician, biogeneză, biopreparat, biosinteză, biostimulator; bioterapie, bioterrorism* (biobibliography, biocatalyst, bioclimatologist, bioconsciousness, biocurrent, biodynamics, bioavailability, bioelectronics, bioelement, bioenergetician, biogenesis, biopreparation, biosynthesis, biostimulator; biotherapy, bioterrorism);

cine- ("in relation to cinema"): *cineamator, cinefil, cinefob, cinelimbaj, cinemagie, cineroman, cinetehnică, cinetour* (cinema lover, cinephile, cinephobe, cinelanguage, cinemagy, cineroman, cinetechnics, cinetour);

crypto- *("hidden, secret"): criptocomunism, criptogenetic, criptografie, criptogramă, criptonim, criptosistem* (crypto communism, crypto genetic, cryptography, cryptogram, cryptonym, cryptosystem);

eco- *("relating to the environment"): ecofilm, ecologist, ecosistem, ecostabilitate, ecoterorism, ecoturism* (ecofilm, environmentalist, ecosystem, ecostability, ecoterrorism, ecotourism*);*

euro- *("referring to Europe, belonging to Europe"): eurocent, eurodolar, europenizare, europiaţă, eurpocentrist, eurosceptic, euroviziune* (eurocent, eurodollar, Europeanisation, euromarket, Europe centrist, euro-sceptic, Eurovision).

mega- ("very large"): *megaconcert, megadiscurs, megaecran, megaextindere, megaorganizaţie, megaofertă, megaparadă, megastar, megauniversitate* (mega concert, mega speech, mega screen, mega expansion, mega organization, mega offer, mega parade, megastar, mega university);

micro- ("small size, millionth part"): *microanchetă, microchirurgie, microcredit, microeconomic, microregiune, microspectacol* (micro survey, microsurgery, microcredit, microeconomic, microregion, micro show)*;*

tele- ("remote; through television"): *teleactualitate, teleaudienţă, teleconferinţă, telediscotecă, telefil, telefotbal, telegreşeli, telematinal, telemediatizare, telenovelă, telepatie, televoting, telezvon* (tele-news, tele-audience, teleconference, tele-disco, tele-phile, tele-footbal, tele errors, tele-matinal, tele-mediatization, soap opera, telepathy, televoting, tele rumour);

video- ("relating to image"): *videocanal, videoclip, videodisc, videointerviu, videojoc, videosatelit, videostar, videotonomat* (videochannel, videoclip, videodisc, video-interview, videogame, video-satellite, video-star, video-jukebox)

Composition by abbreviation is a modern process of lexical creation, whose importance has increased considerably in the current Romanian. Compounds by abbreviation appear in the most different fields (political, economic, social, administrative, technical, scientific), being intellectual creations that can pass into the spoken language especially through the media. Composition by abbreviation is gaining more and more ground under the influence of foreign patterns of word formation (English and American model). Many of these types tend to impose themselves in language due to their frequent use, precision of meaning and brevity.

The abbreviation is often confused with hallmarking, insofar as it applies to compound lexical units or phrases, and with the acronym, which derives from it. Acronyms are in Romanian a way of allogeneic composition, most of the current acronyms coming from the abbreviation of syntactic groups usually consisting of a determined and one or more determinants, there being no strict rules for the formation of acronyms, neither in terms of the size of the component segments nor in terms of their topic.

In recent years, acronyms represent exclusively proper names of autonomous administrations, companies, firms, agencies, etc., and the topic of the determinant is free, i.e. it can be postposed or anteposed, so as to result in an acceptable phonetic structure in the Romanian language.

In the case of phrases formed by a noun accompanied by an adjective, the natural topic can be kept in Romanian language (determined + determinant): ASIROM ("Romanian insurance"), PUBLIROM ("Romanian advertising"), OPTIMED "medical optics". Much more numerous, however, are the acronyms with reverse topic (determinant+determined) in the current language.

In the current language, the extension of the process is mainly explained by the influence of Anglo-American models, supported by the presence in Romanian of numerous logos borrowed from English. From the category of logos, dictionaries record both proper names: CIA "Central Investigation Agency", NASA "National Administration for Aeronautics and Outer Space", UNESCO "United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization", as well as common nouns: CD "compact disc", CV "curriculum vitae", HIV "virus of immunodeficiency syndrome", PC "personal computer", UFO, "unidentified flying object".

From a practical point of view, the appearance of new logos is justified by saving printing space only in the case of syntactic groups that enjoy, in a certain period, a significant circulation. Initially, the logo appears in context with its source, from which it can be detached later, when it becomes sufficiently known. For example, ACIN „Asociaţia Cineaştilor din România" ("Romanian Filmmakers Association"), ARIA „Agenţia Română de Impresariat Artistic" ("Romanian Agency for Artistic Impresario"), CNA „Consiliul Naţional al Audiovizualului" ("National Audiovisual Council"). There are situations when logos are occasional, their existence often being reduced to the space of a single press article. This

category includes both foreign logos: KFOR „Forţa pentru Pace în Kosovo” ("Force for Peace in Kosovo") and Romanian creations: ONPHR „Organizaţia Naţională a Persoanelor cu Handicap din România” ("National Organization of Disabled People in Romania".

The most numerous are the logos consisting of three elements: AGA „Adunarea Generală a Acţionarilor” ("General Meeting of Shareholders"), FPS „Fondul Proprietăţii de Stat” ("State Property Fund"), IMM „întreprinderi mici şi mijlocii” ("small and medium-sized enterprises"), PIB „produsul intern brut” ("gross domestic product"), SPP „Serviciul de Protecţie şi Pază” ("Protection and Guard Service"), TVA”taxă pe valoarea adăugată” ("value added tax") or four: AELS „Asociaţia Europeană a Liberului Schimb” ("European Free Trade Association"), APTR „Asociaţia Profesioniştilor de Televiziune din România” ("Association of Television Professionals in Romania"), CNAS Casa Naţională de Asigurări pentru Sănătate” ("National Health Insurance House"), RATB „Regia Autonomă de Transport Bucureşti”. ("Bucharest Autonomous Transport Company").

Many of these are taken up in spoken language. Logos in the category of proper names represent compounds with an unstable, ephemeral character, appearing and disappearing with their referent.

The utterance of recent abbreviations is done in established manners. Abbreviations formed by a succession of consonants are spoken syllabically (according to the norms of pronunciation of letters of the alphabet), the respective logos being stressed on the last syllable: UNITER, DLRM, SRI, TVR. They are pronounced literally the logos in which vowels and consonants are ordered so that the compound can be read as an ordinary word: AGA, IRSOP, MEN.

Some logos in this category have two ways of uttering (literal and syllabic). This is the case with the CSAT compound, spoken [csat] or [ceseate]. In the case of logos borrowed from English, two ways of pronunciation coexist: according to the Romanian phonetism or the one in the original language.

As a rule, the authentic English pronunciation, or at least a close one is preserved on radio and television. Graphically, there are several kinds of inconsistencies. The same logo appears written in upper or lower case: "Tv presenter - Tv premiere", "a CV and the cv", "TIR and a truck (un tir)". There is a tendency to eliminate the dot as an orthographic sign, both in Romanian creations and in borrowed ones: KGB, USA, CNN, BBC, HIV.

The writing of derivatives and compounds, based on logos, is made, in a first stage, in capital letters, the suffix being attached by hyphen; other times, when the logo is imposed by use, it is written according to the utterance, and the suffix is directly attached: *CTC-işti (CTCs)* and *cetecişti (cetists), (SPP-işti) SPPs* and *sepepişti (seppoys), AGA-man (AGA-man)* and *agaman (agaman).*

An important source of enrichment of the current Romanian lexicon is represented by the various types of loan translation. Through phraseological loan translation there appeared in Romanian, following French models: *apă plată* (still water), *bandă desenată* (comics), *căşti albastre* (blue helmets), *cuvânt cheie* (keyword), *focar de infecţie* (outbreak of infection), *ipoteză de lucru* (working hypothesis), *limbă de lemn* (wooden tongue), *materie cenuşie* (gray matter), *a se da în spectacol* (to put on a show), *a spăla bani* (to launder money); according to English models: *capete rase* (shaved heads), *gulere albe* (white collars); *lentilă de contact* (contact lens), *lumea a treia* (third world), *masă rotundă* (round table).

A special situation is represented by some words formally explainable by loan, but which can be considered semantic innovations made within the Romanian language: **eveniment** (**event)** „accident de circulaţie” ("traffic accident") (fr. événement), **ediţie (edition)** (from fr. and it.) „serie de manifestări artistice, ştiinţifice, sportive, care se repetă periodic” ("series of artistic, scientific, sporting events, which are repeated periodically’’);

relaţie (**relation)** (from fr. and it.) „**traseu**” **(route)** (in the field of traffic), informant (**turnător**)meaning „denunţător” ("denouncer") etc.

Some words tend to change their meaning even in today's Romanian language, most often as a result of not understanding their exact meaning. The errors that occur are explainable by folk etymology or paronymic confusion. For example, the word **specios (specious**) is misused to mean *"special, special, specific"*, the correct meaning being "apparent, deceptive, misleading"; **libertin** (**libertine**), misused in the sense of "*spontaneous, wild, free"*, the correct meaning being *"indecent, lewd, lighthearted";* **fortuit** (**fortuitous)**, misused with the meaning "*forced*", instead of "*accidental*", **salutar** (**salutary**), which means "*savior*", is misused with the meaning *"who deserves to be welcomed*", **indemn** (disease-free), "*healthy, safe, unharmed"*, is confused with "*undignified*", etc.

Only to the extent that these words will be adopted in time by the general use of the language and by literary norms with the meanings mentioned will it be possible to speak of true semantic changes. Many of the terms mentioned above are unlikely to remain in the language. They are of interest only in understanding the dynamics and trends of the current lexicon of the Romanian language.

BIBLIOGRAPHY

Avram, Mioara, *Grammar for everyone*, Humanitas Publishing House, Bucharest, 1997.

Gavrilă, C., Doboș, M., *Romanian language and literature for exams and performance*, Polirom Publishing House, Iași, 2006.

Stoichițoiu-Ichim Adriana, *The vocabulary of the current Romanian language*, Bic All Publishing House, Bucharest, 2007.

RULES FOR CORRECT WRITING WITH ONE, TWO, AND THREE „I”

Adriana Elena Geantă

Senior Lecturer, PhD, University of Pitești

Abstract: One of the basic principles of the study of the mother tongue in school is that of combining the normative character - of learning the rules of the correct use of the spoken and written language - with the descriptive one, of knowing the language system and how it works. However, the acquisition of the written language raises apparently insoluble problems, because, due to the conventional nature of spelling, the teaching process does not find immediate support in the linguistic competence acquired in the previous period. In order of accessibility, the knowledge of morphology and phonetics, necessary for the foundation of most orthographic rules, is situated on the last level. The main orthographic rules must be mastered and practiced at the latest until the age of 9-10, when pupils move from the system of directly supervised school work to a more diverse activity with a pronounced independent feature. Considering this contradictory situation, I have tried to look for practical solutions in this article, appropriate from a scientific point of view that would solve the problem of acquiring the orthographic rules of the Romanian language in a timely manner.

Keywords: rules, ortography, canon, mistake

Starting from the observation that students quickly establish a regular correspondence between phonemes and graphemes and from the fact that even in the early school years, they can understand the syllabic structure of words without requiring knowledge of phonetics, it is possible to formulate simple and practical rules for correct writing, applicable in most cases raised by the mentioned situation.

"Any language, involving a system of rules, is susceptible at some point to violations of these rules. Error, deviation from the norm can be one of the main factors in language development." (Geantă, A.E., 2023, p. 8)

Once established, the norms of literary language, even if debatable at times, must be respected by all who speak and write, being recorded in special normative works. About mistakes and their role in the evolution of a language, Elena Silvestru said, paraphrasing Iorgu Iordan, that "what we consider a mistake today can become a correct form tomorrow." (Silvestru, E., 2008, p. 11)

One thing that generates quite a few errors in students' expression or writing is the doubling or even tripling of "i" in various situations. Of course, these errors would not occur if the rules for correct spelling of words were known. I will try to clarify these situations further.

"The letter 'i' has multiple values, among which the notation of the vowel [i] opposes all others by its ability to form a syllable: in, zi, mină." (Avram, M., 2002, p. 66) "The letter -i represents a particular case because at the end of a word, one -i, two -i 's, or three -i 's may appear in writing." (DOOM, 2021, p. 98)

Errors in writing with one, two, and three "i's" occur mainly in two positions of this sound or group:

- at the absolute end of words (nouns, adjectives, pronouns, verbs, etc.);

- within words, at the connecting place of the forms of the definite clitic article plural *-le, -lor*, or at the connecting place of a radical ending in "i" with a suffix that begins with "i".

In describing the situations relevant to learning spelling and correcting errors, given the different values of "i", we will start with the graphic representation to indicate phonetic values. Only situations that may lead to errors will be considered.

Writing with a final "i" can represent:

1. Short final "i" (asilabic) or a graphic sign representing consonants [č, ğ, k´, g´]:

- Plural ending for masculine nouns or adjectives: *pom [i], bun [i], sač , fağ.*
- Genitive-Dative singular and plural ending for feminine nouns and adjectives: *flor [i], mari [i]*.
- Singular and plural termination for invariable neuter nouns, masculine: *ok´*, or feminine: *marț [i].*
- Final sound of the "-uri" ending in neuter nouns: *lukrur [i]* or feminine: *ierbur [i]*.

2. Plural ending for pronouns: *alț [i]; toț [i]* etc.

- Semivocalic final "i" (asilabic):
- Plural ending for masculine nouns or adjectives: *lei, grei*.
- Genitive-Dative singular and plural ending for feminine nouns and adjectives: *femei, gălbui*.
- Singular and plural ending for invariable masculine nouns: *pui*.

3. Unaccented final vocalic "i" (silabic):

- Plural ending for masculine nouns or adjectives with a stem ending in -l, -r: *metri, negri, arbitri*.
- Plural ending for possessive pronouns or adjectives: *noștri, voștri*.
- Verbal ending, second person, singular, present indicative, for verbs with a stem ending in -l, -r*: afli, intri, umpli*.

4. Accented final vocalic "i" (silabic):

- Singular ending for the noun *taxi* or the adjective *kaki*.
- Infinitive (and perfect) suffix for verbs ending in -i: *(a) veni, (a) voi.*

Writing with a medial "-i-" where spelling errors may occur concerns only the plural ending followed by the forms *-le, -lor* of the definite clitic article (and more rarely, the verbal ending for the second person singular and plural if the verb is followed by an unaccented form of the personal pronoun; in the latter case, the mistake consists of the absence of the diacritical mark). These situations include:

- Plural ending for masculine, feminine, and neuter nouns, where short final "i" alternates with vocalic "i": *pomilor, bunilor, luminile (-lor), marile (-lor), luclurile (-lor);* ("In the same category fall words ending in [č, ğ, k´, g´]; *sacilor, fagilor, ochilor* etc") (Chiosa, C.G., 1971, p. 198).
- Plural ending for masculine and feminine nouns (and adjectives), where final semivocalic "i" alternates with vocalic "i": *leilor, greilor, femeile (-lor), gălbuile (-lor);*
- Plural ending for masculine nouns (and adjectives) with a stem ending in consonants -l, -r, where final "i" retains its value: *metrilor, negrilor*.

Writing with two "i's" at the end can represent:

1. Vocalic final "i":

- Plural ending + enclitic definite article in Nominative-Accusative for masculine nouns (and adjectives): *pomii, pomi, bunii, buni, metrii, metri, negrii, negri*;

- Genitive-Dative singular ending + enclitic definite article in Genitive-Dative singular for feminine nouns (adjectives): *durerii, dureri; femeii, femei, marii, mari*;
- Nominative-Accusative plural for pronouns formed with the enclitic definite article: *alții, alți, toții, toți*, etc.

2. Descending diphthong (formed by unaccented -i vowel + accented -i semivowel):
- Plural ending for all feminine nouns (Genitive-Dative singular) with a stem ending in unaccented -i: *vrăbii, vrăbii*;
- Neuter nouns that have plural in -i: *studii, studii*;
- Verbal ending for the first and second person singular in some verbs with a stem ending in -i: *apropii*.

3. Descending diphthong (formed by accented -i vowel + -i semivowel):
- Plural ending for some feminine (Genitive-Dative singular) and masculine nouns and adjectives with a stem ending in accented -i: *cutii, fii, vizitii, aurii*;
- Verbal ending for the first person singular indicative perfect simple of verbs ending in -i: *eu venii*, (but *el venî*), and the third person singular indicative present, subjunctive present, or imperative of some verbs: *știi, să știi, scrii, să scrii, vii, să vii, fii, să fii*;

4. Two vocalic "i's" (-unaccented -i vowel + accented -i vowel):
- Final sound of the root (theme) + modal suffix, indicative perfect simple of verbs ending in -i: *înmii, înmií*.

Writing with two "i's" within a word always corresponds to two vocalic "i's" (an exception is the noun "*fiica*" (fiikă)) that are part of different syllables and represent:

a. -i final sound of the root (theme) + -i ending, for masculine nouns and adjectives, followed by the forms -le, -lor of the enclitic definite article: *vizitiilor, vrăbiile (-lor), studiile (-lor), auriile (-lor)*;

b. -i final sound of the root + -i initial sound of the suffixes -ind; -it; -(i)tor; -ință: *fiind, scriind, înmiit, scriitor, viitor, știință* etc.

Writing with three "i's," only at the end, characteristic of two relatively limited situations, represents:

a. Two vocalic "i's" (accented -i vowel + unaccented -i vowel):
- Final sound of the root (theme) + plural ending + enclitic definite article, for Nominative-Accusative plural: *copiii, fiii, auriii*;

b. One vocalic "i" and one descending diphthong (formed by accented -i vowel + -i semivowel):
- Final sound of the verb root + modal suffix + ending for the first person singular indicative perfect simple: *înmii/ înmiíi*.

We consider that the main causes of spelling errors that occur in writing with one, two, and three "i's" are:
- Influence of pronunciation on spelling – this explains the notation with a single "i" or only with two "i's" for forms of masculine plural with the definite article in Nominative-Accusative: **pomi* for *pomii* or **copii* for *copiii*;
- Inconsistency between graphic representation and phonetic reality; for example, the same graphic representation for different phonetic realities, notation with two "i's" for two vowels (*înmii*) and a diphthong (*fii*), and a single vowel (*pomii*); but different graphic representation for the same phonetic reality, notation of the vowel "i" with one and two "i's": *membri* and *membrii*, *arbitri* and *arbitrii*;

- Inconsistency of spelling norms with pronunciation leads to manifestations of hypercorrectness; for example, notation with two "i's" for the vowel [i] (which alternates either with a short unaccented final -i or with a semivocalic -i) before the plural forms of the definite article: *muguri-mugurilor (muguriilor), emisiuni-emisiunile (emisiuniile), gutui-gutuile (gutuiile)*;
- Incorrect analogies between similar forms in pronunciation but different in spelling, for example: *(nu, să) fi – (să) fii; știi – știi*.

The most general and frequent spelling error – encompassing, due to the large number of words and forms involved, the widest range of occurrence – is writing with a single "-i," where a vocalic "i" in pronunciation is spelled with two "i's." "The error is due to the tendency of phonetic writing, that is, the graphic representation of the sound as it is pronounced and heard." (Chiosa, C.G., 1971, p. 201)

Writing with two "i's" instead of three at the end represents the same error as writing with a single "i" instead of two and is due to the same causes. The presence of the accent on the final vowel leads to incorrect graphic representations. Notation with two "i's" for the accented final vocalic -i is very common in verbs ending in -i and in a few other words: conj. *deși,* noun *taxi*,

Less frequent but sometimes noted in students' writing are errors in the notation of forms ending in the descending diphthong [ii], specifically representing this diphthong in writing with a single "i" (for example: *studii/studii*, incorrectly written **studi*). The same error occurs much more rarely when the vowel of the diphthong is stressed (for example: *pălării*, incorrectly written **pălări*). In both situations, the errors are explained by the fact that in rapid, careless pronunciation, the final semi-vocalic -i is absorbed by the immediately preceding vocalic -i. It is pronounced and heard incorrectly as a single vocalic -i, which is transcribed as such. The presence of stress makes the errors less common in the second case.

Spelling errors that are almost irreducible occur in the writing of the final vocalic -i preceded by the consonant cluster *muta cum liquida*. The greatest difficulty in this situation lies in the fact that pronunciation does not distinguish between forms with two "i" and those with a single "i," specifically the N. - Ac. articulated plural from the unarticulated plural (for example: *membrii* and *membri*).

Influence of pronunciation on writing also manifests in some errors in the graphic representation of two "i" within words. Such errors somewhat naturally occur in the presence of a diphthong, for example, in *fiică,* incorrectly written as *fică*, or in the general tendency to pronounce as a diphthong or as a single vocalic "i" two vocalic "i" in *fiind(că),* incorrectly written as **find(că).* Fluctuations in orthographic norms have led to hesitations in the writing of the word *cunoștință* (*cunoștiință*). In other words formed with a suffix beginning with -i, errors are due to insufficient cultivation of correct pronunciation.

The incorrect spelling with two "i" within a word, in the case of a vocalic -i derived from a short final -i or a semi-vocalic -i, after attaching the forms –le, -lor of the enclitic definite article, is a manifestation of graphic hypercorrectness. This is caused by the fact that speakers realize pronunciation differences and attempt to represent them graphically. There may also be a graphic analogy with the forms of feminine nouns ending in [iie], of which there are a large number.

In conclusion, most spelling errors noted in the writing of those unfamiliar with the morphological structure of the word are often due to the influence of pronunciation (correct or incorrect). Therefore, the learning of the spelling of the discussed forms could be based on the relationship between pronunciation and writing, provided that mastery of orthographic and orthoepic norms is ensured beforehand.

The profitability of spelling rules based on the relationship between pronunciation and writing depends on the number of words (and accepted forms to be spelled incorrectly) and

the occurrence possibilities of these words (and forms) in written language. General rules should be able to cover the most numerous situations, leaving it to other means (spelling tables, substitution exercises, etc.) to acquire the spelling of the smaller inventory of words and forms that could be misspelled.

Attempting a hierarchy based on the (approximate) frequency of words and forms that fall into each of the situations described in this article, the following decreasing order can be established.

Very numerous are the forms of short final -i (including the graphic representation of some consonants) and semi-vocalic final -i, which are relevant for the correct spelling of the articulated plural, the articulated singular feminine genitive-dative, graphically represented by two "i" and pronounced with a single vocalic "i."

Verbs ending in -i form a very numerous group in the Romanian language, considering the multitude of forms compounded with the infinitive. In written language, the frequency of using the literary future and the third person singular of the simple perfect indicative is higher than in spoken language, so the chances of making mistakes increase. As a general rule, "verbs ending in '-i' infinitive will be written with a single '-i' both in the future and in the conditional. Pay attention to verbs such as *'a pustii,' 'a se sfîi,' 'a prii,' 'a înmii,*' which are written with two '-i' in the infinitive and in verb tenses compounded with the infinitive." (Pop, A.-I., 2022, p. 167)

A nearly equally large number consists of the genitive-dative and unarticulated plural forms of feminine nouns and adjectives with a stem ending in -i, the unarticulated plural forms of neuter nouns that form the plural in -i, including the few verbal forms mentioned earlier. However, these forms end in a descending diphthong ([ii] or [íi]), which students will have to distinguish from a simple vocalic '-i' through exercises that combine the learning of orthoepy with spelling.

A relatively small number consists of words (and, respectively, forms) with "the stem ending in *mute cum liquida* (approximately 40 nouns, 30 adjectives, 10 verbs, 2 possessive pronouns (adjectives))." (Chiosa, C.G., 1971, p. 204)

Before formulating the rules and indicating the other methods of mastering the spelling of the mentioned forms, it is necessary to specify which knowledge about the phonetic structure of the word will be required and, therefore, mastery of them must be ensured from the early grades.

a. Students should be able to orally separate words into syllables in a practical manner and specify the location of the syllabic cut.

b. Students should know that a syllable is formed around a vowel and be able to practically recognize this vowel within a syllable.

c. Students should be able to find the location of the accent in a word.

All these operations and, implicitly, knowledge will have a strictly practical character, but they presuppose the cultivation of children's auditory sense and literary pronunciation. In developing the rules, the aim will be "to address primarily the situations that cause the most numerous and frequent spelling mistakes." (Chiosa, C.G., 1971, p. 205)

Words in which "i" does not form the syllable but enters the composition of the syllable that has another vowel as its nucleus are written with a single "i" at the end. For example: *pomi, albi, lumini, lucruri, lei, grei, femei, casei, albei, cutiei, însuși, acești, toți, mulți, alți, același, pleci, vezi, plecați, vedeți, totuși, iarăși*.

Exercises will consist of syllabifying words based on hearing, considering the mistakes caused by the confusion that students begin to make between sound and letter, along with learning the first notions of phonetics.

They are written with two "i" at the end, the words whose last syllable has the vowel -i (followed or not by another -i). For example: *pomii, albii, luminii, leii, greii, femeii, noii, stații, cutii, aurii, servicii, vizitii, fii, știi, scrii, vii, venii*.

The exercises will use various oppositions: *pomi/pomii; norii albi/albii nori; acestei lumini/luminii; studiu/studii; știu/știi* etc. Such oppositions will result from the transition from singular to plural, from the transition from nominative or accusative to genitive (for example: *Lumina avea o culoare gălbuie – Culoarea luminii era gălbuie*) etc.

"Words whose last two syllables each have the vowel -i are written with three 'i' at the end." (Bucurenciu, P., Trifan, O., 2016, p. 35)

Examples:

a. copiii, fiii, vizitiii, auriii (adj. masc. pl. N. Ac. art.)
b. înmiii (pers. I sg. ind. perf. simplu)

Within the word, it is written with a single 'i' or with two 'i', depending on whether there are one or two syllables, each with the vowel -i.

Examples:

a. pomilor, greilor, luminile, dealurile
b. stațiile, fiilor, auriile, fiind, știind, scriitor, viitor, știință.

Exceptions to the rules stated:

- An exception to the stated rule is that only a single 'i' is written at the end (syllabic) when this vowel is stressed. Example: *voi veni, aș veni, ideea de a veni, el veni*. Exercises will use sentences that transition from present and present perfect to future, conditional present, and past simple (*vine/va veni; a venit/ar veni; a venit/veni* etc).

- The second exception to the stated rule: a single 'i' is written at the end (syllabic – preceded by the consonant group + l, r) when the word in question can be replaced with any other word ending in -i that does not form a syllable. Exercises will involve substitutions of nouns (*membri – elevi*), adjectives (*negri – albi*), verbs (*intri – ieși*), etc., which will constitute, when possible, lexical exercises in antonymy, synonymy, etc.

In addition to this exception to the rule, the possessive pronouns (adjectives) "noștri" and "voștri" are included.

At the end, I deliberately included explanations for the correct spelling of the verb "a fi" (to be). According to Mioara Avram, the spelling "fi" is correct for the infinitive (a fi) and for many compound verb forms with the infinitive – *voi fi, aș fi, nu fi, va fi aflat, ar fi aflat, să fi aflat, va fi aflând, a fi aflat*. However, it is incorrect for the second person singular of the subjunctive present and the positive imperative, where the correct spelling is with two "i"; so pay attention to the distinctions between "*să fii sănătos*" (subjunctive present) and "*să fi mers*" (subjunctive perfect), even "*să fii lăudat*" (subjunctive present passive voice) and "*să fi lăudat*" (subjunctive perfect active voice), as well as between "*fii vesel*!" and "*nu fi trist*!". (2002, p. 76)

The advantages of these rules are as follows: the spoken language system, familiar to students, is no longer an obstacle but a support in developing skills; the number of words (and forms) whose spelling constitutes an exception to the established general rules is reduced, allowing a focus on mastering their correct writing.

Orthographic skills – which mean automated reactions – cannot be obtained by memorizing rules, no matter how simple, accessible, and general they are. The rule subsumes a unique system of varied semantic contexts, but similar in terms of phonetic-morpho-syntactic structure, serving as a means of self-control.

For the above spelling rules to become effective, the second condition must be fulfilled: their mastery should be achieved through structural exercises like those suggested, putting students in a position to understand both the concordance or differences between

pronunciation and graphic representation and the paradigmatic and syntagmatic conditions that dictate the use of one form or another.

In conclusion, one could say that the purpose of spelling is to become a natural way of writing according to recommended norms and to provide us with the feeling that "the person we address shares the same normative mode of written communication, under the same conditions of scientific rigor, both for understanding our message and for formulating a potential response." (Uritescu, D.N., 1995, p. 5)

BIBLIOGRAPHY

Avram, Mioara, (2002), *Ortografie pentru toți*, ediția a II-a, București: Ed. Litera International

Bucurenciu, P., Trifan, O., (2016), *Limba română – ortografie și punctuație*, București: Ed. Aramis

Chiosa, Clara Georgeta, (1971), *Baze lingvistice pentru teoria și practica predării limbii române*, București: EDP

DOOM, (2021), Academia Română, Institutul de lingvistică,,Iorgu Iordan-Al. Rosetti", București: Ed. Univers Enciclopedic Gold

Geantă, Adriana Elena, (2023), *Limba română actuală. Ortografie și ortoepie*, Cluj-Napoca: Ed. Casa Cărții de Știință

Pop, Alex Ionuț, (2022), *Vorbește corect gramatical*, Craiova: Ed Autograf MJM

Silvestru Elena, (2008), *Tendințe actuale în limba română*, București: Ed Fundației România de Mâine

Uritescu, Dorin N., (1995). Noutăți în ortografie, Corectitudine și greșeală, București: Ed. Procion

RETERMINOLOGISATION AS A MEANS OF LEXICAL ENRICHMENT AT LSP LEVEL

Marta-Teodora Boboc

Lecturer, PhD, University of Bucharest

Abstract: The given paper approaches the phenomenon of reterminologisation as one of the three fundamental stages of a lexical term's development, namely: terminologisation (when a word from the common vocabulary becomes a term, thus „advancing" from its usual level to a specialised one), determinologisation (the opposite of the previous process – in this case a term „regresses" back to its „simple word" status) and reterminologisation (when a term begins to be used as a term either in other scientific fields or within the same field, but another of its component segments). Our research consists of two parts – a theoretical one, where we define the notion of reterminologisation and discuss its potential types and a practical one – where this process is illustrated and analysed based on a corpus of terms that have migrated from one field to another. Such a study aims to highlight the importance reterminologisation has in shaping new lexical clusters inside various linguistic sectors, linked to two or even more areas of activity.

Keywords: LSP (language for specific purposes), lexical enrichment, cross domain terms' migration, figurative meaning, polysemy

Lexicul unei limbi, cu multiplele sale niveluri, constituie baza comunicării scrise sau orale, pe care se construiește o mare parte din interacțiunea umană în ansamblul său. De evoluția și acumularea vocabularului depinde capacitatea unei persoane de a exprima, expune pe larg și, implicit, transmite către interlocutor un anumit volum de informație reprezentativă. Iar în ultimii ani procesul de globalizare a favorizat extinderea semnificativă a bagajului lexical în numeroase domenii, de la vocabularul uzual și până la cel specializat.

Când punem în discuție problema îmbogățirii vocabularului, trebuie să indicăm ca premisă dubla sa natură, adică desfășurarea ei sub două tipuri de mijloace, respectiv *interne* și *externe*, iar din acest punct de vedere primul aspect de interes în contextul propus prin lucrarea de față îl reprezintă mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului, categorie în care se încadrează binomul format din *împrumuturi* și *neologisme* (Popescu, 2008, p. 37). Ele apar ca parte integrantă a oricăruia dintre registrele limbii, de la științific la colocvial și sunt angrenate într-o dinamică permanentă, putând migra cu ușurință de pe un palier pe altul.

Convențional, lexicul unei limbi se împarte în trei categorii: lexic *terminologic* (în componența căruia intră termenii – noțiunile specializate), lexic *științific* (alcătuit din noțiuni cu diferite grade de specializare, care se utilizează în mai multe sfere de activitate) și lexic *neterminologic* (adică vocabularul comun, dar neutru al limbii) (Danilenko, 1977, p. 2-5). Totodată, în cadrul terminologiei profesionale (afiliate, așadar, diverselor ocupații existente), le putem diferenția pe cea *generalizată* (utilizată în mai multe sectoare, dar întâlnită și ca parte din LUG – limba pentru uz general) și cea *specializată* (vizând strict un domeniu concret) (Dumistrăcel, 1980).

Odată stabilit *termenul* ca unitate minimală a lexicului specializat, se impune să abordăm cele trei etape fundamentale din parcursul său evolutiv, și anume: *terminologizarea* (când un cuvânt din vocabularul comun devine termen, „avansând" astfel de la nivelul uzual la cel specializat), *determinologizarea* (opusul procesului anterior – în acest caz un termen „regresează" la statutul său de simplu cuvânt) și *reterminologizarea* (când un termen începe să

fie folosit ca termen fie în alte domenii științifice, fie în cadrul aceluiași domeniu, dar pe un alt palier al acestuia). Dintre acestea, studiul nostru o tratează pe cea de-a treia, **reterminologizarea**, care are legătură directă atât cu lexicul terminologic și cel științific, cât și cu terminologia profesională, ea presupunând transferul de concepte dintr-un domeniu specializat într-altul. Conform lui D.S. Lotte (Lotte, 1961), problema aici nu este comutarea în sine a elementelor, ci posibilitatea ca ele, după „dislocare" și „relocare", să fie asimilate și utilizate corespunzător, fără interferențe. Asemenea perturbări pot apărea, mai precizează Lotte, dacă împrumutul se suprapune peste o noțiune deja existentă la acel nivel, iar în acest caz se ajunge la *dublete*. Făcând referire la înglobarea unor astfel de itemi preluați, Lotte menționează asimilarea ca fiind tipică numai celor de proveniență străină, lăsând la o parte mobilitatea celor autohtoni, situație în care, punctează G.I. Jelezovskaia, „*este oportun să vorbim mai curând despre implementarea termenilor transferați*" (Jelezovskaia, 2010, p. 106).

În ceea ce privește tipurile de reterminologizare, Aliona Luca dezbate în teza sa de doctorat două direcții – reterminologizarea **transdomenială**, pe care o definește ca pe un cumul de „*termeni care au depășit granițele unui anumit limbaj specializat în care au apărut și care au migrat în limbajele specializate ale altor discipline științifice, modificându-și parțial sau total sensul (...), proces în cadrul căruia un termen trece, cu sens modificat, din limbajul specializat al unei discipline (domeniu) în cel al altei (altor) discipline (domenii) științifice*" (Luca, 2019, p. 18) și cea **intradomenială**, care „*se realizează atât prin migrarea termenilor (ce suferă modificări de sens) dintr-o disciplină în alta, ambele aparținând în mare aceluiași domeniu (reterminologizare transdisciplinară), cât și prin resemantizarea lor în cadrul unei singure discipline (reterminologizare intradisciplinară)*" (Ibidem, p. 19), dintre care în articolul de față este expus cu exemple practice primul tip.

Revenind la mijloacele de îmbogățire a vocabularului, de această dată ne oprim asupra celor interne, întrucât trebuie spus că acestea joacă la rândul lor un rol crucial în „coagularea" familiilor lexicale, pornind de la termenii care migrează și sunt apoi supuși unor procedee precum *derivarea cu afixe* (adică adăugarea de prefixe și/sau sufixe la termenul de bază), *compunerea* (care se poate realiza prin alăturare, subordonare, abreviere sau poate fi savantă – cu utilizarea unor prefixoide/sufixoide) ori *conversiunea* (cunoscută și ca schimbarea valorii gramaticale a unui cuvânt, respectiv, în situația dată, a unui termen) (Popescu, op. cit., p. 38).

În cele ce urmează, analizând în detaliu fiecare termen din corpusul propus (pe care îl prezentăm în ordine alfabetică), specificăm în ce domenii științifice îl întâlnim, oferind totodată contexte în care este utilizat și indicând ce derivate are.

1. Termenii **rus. *агрегат* – eng. *aggregate* – rom. *agregat*** constituie prima unitate lexicală pe care o punem în discuție. Consultând dicționare explicative și de specialitate în cele trei limbi avute în vedere, observăm că este vorba despre un împrumut de tip *internationalism* (care are aproximativ aceeași formă în cele trei variante ale sale) și de un număr variabil de semnificații. Totodată se impune să precizăm că în acest punct facem referire exclusiv la sensurile substantivului, nu și la cele ale adjectivului sau verbului (dat fiind că numai în engleză există aceeași formă a cuvântului, cu trei categorii morfologice diferite).

În limba rusă *агрегат* are ca sensuri: „*a) un ansamblu de aparate diferite, care funcționează unitar; b) componentă a unui astfel de mecanism, care îndeplinește anumite funcții*" (Ojegov, 2008)[1]. În engleză, însă, semnificațiile sunt distincte față de cele din limba rusă: „*a) număr sau sumă ce se compune din mai multe subunități, luate împreună; b) nisip sau piatră spartă, ce se folosește în amestec la producerea betonului*" (Oxford Learner's

[1] În lucrarea de față am folosit edițiile disponibile în format electronic ale dicționarelor menționate, iar data ultimei accesări este precizată o singură dată, la final, în bibliografie. Traducerile definițiilor din limbile rusă și engleză în limba română aparțin autoarei prezentului articol.

Dictionary Online), iar în română ele se suprapun parțial ambelor limbi anterioare: „*a) grup de mașini care lucrează împreună pentru realizarea unei anumite operații tehnice; b) material mineral sau organic, alcătuit din granule, fibre sau fâșii, care intră în compoziția betoanelor, mortarelor sau a altor materiale aglomerate cu un liant*” și chiar se extind dincolo de acestea, schimbând domeniul în care apar: „*c) component elementar al structurii solului, rezultat prin lipirea particulelor primare din sol; d) îngrămădire de organe pe o mică suprafață a unei plante; e) asociere de roci cristaline unite prin simplă alăturare, fără ciment; f) asociere de molecule*” (DEX Online). După cum se poate observa din definițiile expuse, din planul tehnic (al industriei constructoare de mașini), acest termen trece în sfera geologiei, mineralogiei, pătrunzând ulterior în biologie și chimie, apoi ajungând să fie sinonim, la nivelul lexicului comun al limbii, cu ideea de „cumul” (vezi limba engleză).

Prin contextele[2] în care se întrebuințează acest termen pot fi evidențiate nu doar diferențele de sens, ci și variatele corespondențe interlingvistice ale sale:

a) rus. ***Холодильные агрегаты*** *нашей фирмы пользуются большим спросом на рынке.* se redă prin eng. *Our company's* ***refrigeration units*** *are in high demand on the market.* și rom. ***Agregatele / Echipamentele frigorifice*** *ale firmei noastre se bucură de o mare cerere pe piață.* Vedem, așadar, că în cazul de față *агрегат* are drept corespondente *refrigeration unit* și *agregat / echipament frigorific*, însă în engleză *unit* este un cuvânt polisemantic, putând fi folosit în multiple sfere de activitate, iar pentru *echipament* în limba rusă există cuvântul *оборудование*.

b) eng. *The library of our capital city contains* ***an aggregate of*** *25.000 books.* se traduce ca rus. *Библиотека нашей столицы насчитывает* ***в общей сложности*** *25 000 книг.* și, respectiv, rom. *Biblioteca din capitala noastră conține* ***un total de*** *25.000 de cărți.* Constatăm și aici că, în temeiul nesuprapunerii sensurilor acestui cuvânt în limbile engleză, rusă și română, în ultimele două el se va transpune diferit, nu ca *агрегат / agregat*. Dar, în cazul în care se face trimitere la materialul folosit în construcții, termenul se păstrează în engleză și română, numai în rusă fiind exprimat printr-o noțiune diferită: eng. *Sand, gravel or crushed stone are* ***aggregates*** *and are essential components of concrete.* – rom. *Nisipul, pietrișul sau piatra zdrobită sunt* ***agregate*** *și reprezintă componente esențiale ale betonului.* – rus. *Песок, гравий или щебень являются* ***заполнителями*** *и являются важными компонентами бетона.*

c) Cu toate că în dicționarele explicative și de specialitate, consultate de noi în limbile engleză și rusă, cuvântul *aggregate / агрегат* nu apare cu acest sens, în practică cea de-a cincea semnificație a lui în limba română se redă la fel în toate cele trei spații culturale luate ca reper. Noțiunea din chimie rom. *agregat de fosfolipide* are ca echivalent eng. *phospholipid aggregate* și rus. *фосфолипидный агрегат*, singura diferență fiind aici aceea că, atât în engleză, cât și în rusă, sintagma se traduce folosind un adjectiv și un substantiv, nu două substantive legate prin prepoziția *de*, ca în limba română, unde nu regăsim structura *agregat fosfolipidic*.

În ceea ce privește derivatele sale, întâlnim: rus. *агрегатор* – eng. *agreggator* – rom. *agregator* (de exemplu: rus. *RSS-агрегатор* – eng. *news aggregator* – rom. *agregator de știri* – termen tradus prin calchiere, ce se referă la o aplicație care colectează în același loc diverse publicații online, pentru ca acestea să poată fi accesate mai ușor), rus. *агрегировать* – eng. *to agreggate* – rom. *a agrega*, rus. *агрегированный* – eng. *agreggated* – rom. *agregat*, rus. *агрегирование / агрегация*[3] – eng. *agreggation* – rom. *agregare*).

2. Termenii **rus. *акселерация* – eng. *acceleration* – rom. *accelerație***, cunoscuți atât celor avizați, cât și publicului larg ca fiind utilizați în domenii cum este cel tehnic, au pătruns

[2] Traducerile dintr-o limbă în alta a contextelor oferite aparțin autoarei prezentului articol.

[3] Diferența de sufixe în limba rusă (*-ание / -ция*) indică distincția dintre proces și rezultat, respectiv dintre agregarea ca fenomen și agregarea ca „produs finit”.

de aici și în chimie, antropologie sau chiar psihologie. Astfel, pentru rus. *акселерация* dicționarele oferă două informații fundamental importante, și anume: precizarea că el provine din latinescul *acceleratio*, însemnând *ускорение*, și definiția sa, care îl leagă exclusiv de zona anatomo-psihologică a dezvoltării organismului, plasându-l în sfera antropologică, denotând o „*intensificare sau grăbire a creșterii și pubertății la copii și adolescenți, comparativ cu generațiile anterioare*" (Enciclopedia contemporană, 2000). În rusă se creează astfel dubletul *акселерация / ускорение* (primul termen constituind un împrumut, iar cel de-al doilea – noțiunea autohtonă), dar utilizarea fiecăruia dintre membrii săi este foarte clară – *акселерация* apare frecvent în contexte care țin de principiul formulat mai sus și se folosește numai rar pentru latura mecanică, în timp ce *ускорение* denumește atât conceptul din fizică (având propria lui formulă de calcul), cât și la nivelul discursului legat de viteza și deplasarea mașinilor.

În limba engleză definiția lui *acceleration* include nu numai sensul lui *акселерация*, ci și pe cele ale lui *ускорение*, arătând „*a) o intensificare a ritmului în care se produce și se desfășoară un fenomen; b) creșterea vitezei de deplasare a unui obiect în cădere și, respectiv, a unei mașini în deplasare*" (Oxford Learner's Dictionary Online), iar în limba română întâlnim o explicație generalizantă, conform căreia *accelerația* reprezintă o „*creștere a vitezei unui corp mobil în raport cu unitatea de timp*" (DEX Online).

La nivelul traducerilor în diferite contexte în care apar acești termeni, remarcăm diferențe la fel ca în exemplele anterioare, cu toate că în acest caz ele sunt reduse numeric și moderate ca formă.

a) Astfel, rus. ***Акселерация** у детей в развитых государствах намного выше, чем в слаборазвитых странах*. se traduce ca eng. ***Acceleration** in child development is much higher in developed states, than in underdeveloped countries.* și rom. ***Accelerarea** creșterii copiilor este mult mai mare în statele dezvoltate, decât în țările subdezvoltate.* Aici românescul *accelerarea* este mai apropiat rusescului *ускорение* ca formă, întrucât ambele denotă procesul, fenomenul în curs, însă ca sens redă exact semnificația pe care o are *акселерация*.

b) eng. *This car model has a very good **acceleration***. se redă prin rus. *Эта модель автомобиля имеет очень хорошее **ускорение***. și rom. *Acest model de mașină are o **accelerație** bună / accelerează bine.*, caz în care în rusă folosim *ускорение*, nu *акселерация*.

c) rom. ***Accelerația** gravitațională este **accelerația** pe care o au corpurile în cădere liberă.* se traduce ca eng. *Gravitational **acceleration** is the **acceleration** of an object in free fall.* și, respectiv, rus. *Гравитационное **ускорение** – это **ускорение** объекта в свободном падении.* În enunțurile de mai sus în limbile română și engleză se folosește o noțiune similară, câtă vreme în rusă funcționează doar termenul autohnton, nu și împrumutul.

În plan derivațional, familia lexicală a lui rus. *акселерация* mai cuprinde noțiuni ca: rus. *акселерационный* – eng. *accelerative* – rom. *de accelerare*, rus. *акселерировать* – eng. *to accelerate* – rom. *a accelera*, rus. *акселерированный* – eng. *accelerated* – rom. *accelerat*. Tot aici se încadrează și cuvântul de bază rus. *акселерат* – eng. *overgrown teenager* – rom. *adolescent supradezvoltat*, redat în engleză și română printr-o traducere descriptivă, în temeiul absenței unui singur cuvânt care să denote acest concept.

3. Termenii **rus. *кластер* – eng. *cluster* – rom. *cluster*** se folosesc în două sfere diferite, respectiv în cea medicală și muzicală. Dar în vreme ce pentru noțiunile din limba rusă și engleză dicționarele prevăd câte două sensuri, în Dicționarul Explicativ al limbii române regăsim unul singur.

În limba rusă, *кластер* indică „*un conglomerat de obiecte de același tip, de exemplu atomi, molecule, stele*", sens care a pătruns ulterior și în informatică, sau „*consonanță disonantă, care poate fi privită și sub forma unor acorduri*" (Dicționar Enciclopedic Online), în engleză el desemnează „*un grup de obiecte sau pesoane, care au în comun anumite*

elemente și sunt situate aproape unele de altele” ori „*un grup de consoane, care apare la începutul unui cuvânt sau al unei propoziții*” (Oxford Learner’s Dictionary Online), iar în limba română se folosește numai pentru a face referire la „*efectul sonor obținut prin suprapunerea mai multor tonuri și semitonuri sau numai semitonuri*” (DEX Online).

La nivelul contextelor de utilizare diferențele în traducere nu sunt mari, însă uzul termenilor demonstrează faptul că, în situația dată, dicționarele nu țin întotdeauna pasul cu evoluția științei și, implicit, a limbii. Ca urmare, chiar dacă în DEX nu întâlnim decât o singură definiție pentru *cluster*, care îl leagă exclusiv de sfera muzicală, el deja a ajuns să fie întrebuințat la noi și în medicină, unde se folosește ca împrumut de sorginte engleză.

a) rus. *Сравнительно недавно были обнаружены* ***кластеры*** *новых штаммов этого вируса.* se traduce drept eng. *Relatively recently there were discovered* ***clusters*** *of new strains of this virus*. și rom. *Relativ recent au fost descoperite* ***clustere*** *ale unor noi tulpini ale acestui virus.*

b) eng. *The study of such audience* ***clusters*** *is very important in developing an effective strategy.* poate fi redat ca rus. *Изучение таких* ***кластеров*** *целевой аудитории очень важно при разработке эффективной стратегии.* și rom. *Studiul unor asemenea* ***grupuri*** *din publicul țintă este foarte important pentru elaborarea unei strategii eficiente.* Pe de altă parte, în exemplul de mai sus observăm că, pentru a indica asocierea de persoane în limbile rusă și engleză se face apel la *кластер / cluster,* câtă vreme limba română admite un analog din vocabularul comun – *grupuri* – în locul neologicului *clustere* (la care este vizibilă, totuși, adaptarea gramaticală, materializată în tendința de a-l declina).

c) rom. *În muzică, un* ***cluster*** *denotă un agregat de note distanțate la interval de o secundă.* este transpus ca eng. *In music, a* ***cluster*** *denotes an aggregate of notes spaced at an interval of one second.* și rus. *В музыке* ***кластер*** *обозначает совокупность нот, разделённых интервалом в одну секунду.*

Aici, în limbile română și engleză remarcăm întrebuințarea a doi termeni științifici, respectiv *cluster* și *agregat / aggregate*, în timp ce în limba rusă se păstrează numai *кластер*, iar ideea de *cumul* este transpusă folosind substantivul *совокупность*, aparținând vocabularului comun.

La nivelul derivatelor, de la rus. *кластер* avem: rus. *кластерный* – eng. *cluster* – rom. *clusterial* (folosit însă numai restrâns, cu doar 995 rezultate pe Internet), rus. *кластеризация* – eng. *clusterization / clustering* (desinența *-ing* le este caracteristică verbelor la timpul prezent continuu, dar prin conversiune ea se aplică și la substantive) – rom. *clusterizare,* rus. *кластеризовать* – eng. *to cluster* (observăm, așadar, că în limba engleză substantivul, adjectivul și verbul au aceeași formă, diferența făcându-se în funcție de context), rus. *кластеризованный* – eng. *clustered* – rom. *clusterizat*[4], plus rus. *кластер-анализ / кластерный анализ*, format prin alăturare, care se traduce ca eng. *cluster analysis* și rom. *analiză cluster*, aici variind numai topica celor două elemente.

4. Termenii **rus. *модуль* – eng. *module* – rom. *modul*** se regăsesc într-o gamă largă de domenii, variind de la matematică și arhitectură la tehnică și hidrologie. În dicționarele de specialitate din limba rusă acest termen are nu mai puțin de cinci semnificații distincte, în engleză – numai patru, iar în română – chiar șapte.

Astfel, rus. *модуль* denotă „*a) o denumire dată unui coeficient, de exemplu ‘modul de elasticitate’; b) valoarea absolută a unui număr real; c) un dispozitiv radio-electronic; d) o unitate de măsură convențională, în arhitectură și construcții; e) una dintre componentele navelor spațiale, care se poate desprinde și deplasa independent*” (Krîsin, 1998). Comparativ cu această definiție, în engleză semnificațiile diferă într-o oarecare măsură,

[4] Dintre acestea, singurul termen care figurează în DEX este *cluster*, cuvântul de bază, celelalte derivate ale sale apărând numai în variate contexte, fără a fi încă înregistrate în dicționar. Pe de altă parte, odată intrate în limbă, ele probează un grad sporit de adaptare, vizibil prin faptul că se declină sau, după caz, se conjugă.

incluzând „*a) o parte dintr-un curs, preponderent la universitate; b) o componentă a unui computer, care îndeplinește anumite funcții; c) un set de unități separate, din care poate fi construit un aparat, o piesă de mobilier etc.; d) o unitate a unei nave spațiale, care poate funcționa independent de structura principală*” (Oxford Learner’s Dictionary Online), iar în română se extind și mai mult, cuprinzând, pe lângă cele comune cu rusa și engleza „*a) o variantă a caracteristicii, înregistrată la cele mai multe unități ale unei colectivități statistice, valoare a caracteristicii cu cea mai mare frecvență; b) o unitate de măsură, în special pentru apele curgătoare*” (DEX Online).

În ceea ce privește contextele în care se întrebuințează, considerăm că sunt relevante pentru definițiile expuse în cele de mai sus exemple de tipul:

a) rus. ***Модуль*** *Юнга – это физическая величина, которая отражает способность материала сопротивляться растяжению при упругой деформации.* se redă ca eng. *Young’s* ***modulus*** *is a a mechanical property that reflects the ability of a material to resist stretching during elastic deformation.* și rom. ***Modulul*** *lui Young este o mărime fizică în care se reflectă capacitatea unui material de a rezista la întindere în timpul deformării elastice.* Urmărind traducerile în engleză și română ale propoziției enunțate în limba rusă, putem nota că, în cazul în care ne raportăm la sfera matematică, în timp ce în rusă și română termenul se păstrează, în engleză el este redat ca *modulus*, nu *module*.

b) eng. *The given foreign language course consists of four* ***modules***. se traduce ca rus. *Данный курс иностранного языка состоит из четырёх* ***модулей***. și rom. *Acest curs de limbă străină cuprinde patru* ***module***. În situația dată, secvența de termeni rămâne intactă, întrucât în domeniul educațional eng. *module* – rus. *модуль* – rom. *modul* sunt echivalente.

c) Rom. *modul de irigație*, care vizează în limba română „*cantitatea de apă necesară în unitatea de timp pentru irigarea unui hectar*” (DEX Online), se redă în engleză ca *irrigation rate*, iar în rusă ca *поливная норма*, ceea ce demonstrează că de această dată traducerea se realizează prin analog, între cele trei noțiuni – *modul* / *rate* (rată) / *норма* (normă).

De la rus. *модуль* s-au fomat derivate ca rus. *модульный* – eng. *modular* – rom. *modular*, rus. *модулировать* – eng. *modulate* – rom. *a modula*, rus. *модулированный* – eng. *modulated* – rom. *modulat*, rus. *модулирование / модуляция* – eng. *modulation* – rom. *modulare / modulație*.

5. Temenii rus. *мост* – eng. *bridge* – rom. *pod* apar atât în arhitectură, desemnând puntea creată peste apă, cât și în sport, unde indică un tip de exercițiu, asemănător ca poziție construcției mai sus amintite. Un caz particular îl constituie rom. *podul casei*, pe care îl ilustrăm ulterior.

Rusescul *мост* este explicat ca „*a) construcție ce facilitează trecerea și transportul peste un râu, o râpă, o cale ferată etc.; b) o linie de comunicații prin unde radio și televiziune, de exemplu în cazul navelor spațiale; c) poziție alungită și ușor curbată a corpului, în decubit dorsal, cu sprijin în palme și tălpi; d) parte a șasiului unui automobil; e) un tip de proteză dentară*” (Ojegov, 2008). Totodată este important să precizăm că în limba rusă *МОСТ* funcționează și ca abreviere a nu mai puțin de opt denumiri, aspect care în traducere se redă tot prescurtat, însă pornind de la structua analoagă (de exemplu, rus. *Межрегиональный общественный совет трудящихся [МОСТ]* – eng. *Interregional Public Council of Workers [IPCW]* – rom. *Consiliul Public Interregional al Muncitorilor [CPIM]*).

Pentru englezescul *bridge*, pe lângă elementele comune cu definițiile de mai sus, avem următoarele descrieri: „*a) conexiune la modul general; b) o zonă de la bordul unei nave, din care aceasta poate fi comandată de către căpitan; c) un joc de cărți; d) partea de sus a nasului și, respectiv, conexiunea dintre cele două lentile ale unei perechi de ochelari; e) parte dintr-o chitară sau vioară, peste care se întind corzile*” (Oxford Learner’s Dictionary Online).

Românescul *pod* are, pe lângă sensurile care îl leagă de noțiunile din rusă ori engleză, și alte semnificații, printre care se numără: „*a) porțiune a tavanului unei peșteri rămasă suspendată în urma prăbușirii acestuia (pod carstic); b) o macara cu scheletul în formă de pod; c) spațiul dintre acoperiș și planșeul superior al unei clădiri*” (DEX Online).

Referitor la contexte, pentru a clarifica practic atât asemănările, cât și diferențele din traducere, se impune să punem în discuție structuri cum sunt:

a) rus. *мост* (в спорте) – eng. *bridge* (gymnastics) – rom. *pod* (în domeniul sportiv) – caz în care cei trei termeni sunt echivalenți, spre deosebire de rus. *космический* ***мост*** – eng. *space* ***bridge*** – rom. ***punte*** *spațială*, unde în română se optează pentru un sinonim parțial (contextual) al lui *pod*, și anume *punte*.

b) eng. *the ship's* ***bridge*** – rus. ***мостик*** *судна* – rom. ***punte*** *de comandă*, în care ca anterior în română se folosește *punte* (acesta fiind termenul nautic consacrat), câtă vreme în rusă *мостик* este o formă diminutivală a lui *мост*. Pe de altă parte, jocul de cărți s-a preluat ca atare în ambele limbi, iar atunci eng. *bridge* trebuie transpus prin transliterare, ca rom. *bridge* sau prin transcriere fonetică, drept rus. *бридж*.

c) rom. *podul casei* are ca echivalent eng. *attic* (cunoscut și ca *mansardă*), respectiv rus. *чердак*, care nu trebuie confundat cu rom. *cerdac* (sau *pridvor*) – eng. *porch* (eventual, *verandă*), cărora le corespunde rus. *крыльцо*. Având în vedere că *acoperișul* se traduce prin rusescul *крыша*, similar ca rezonanță lui *крыльцо*, se poate ajunge relativ ușor la concluzia (și confuzia!) că *pod*, *attic* și *крыльцо* ar fi, vreodată, identice semantic.

Fără a aspira să fie exhaustivă, lista de termeni puși în discuție spre a ilustra fenomenul de reterminologizare în limbile rusă, engleză și română probează complexitatea acestui demers și influența nemijlocită pe care o exercită asupra traducerii, în textele specializate și nu numai. Partea practică pe care am optat să o expunem poate fi, desigur, extinsă prin mult mai multe exemple, ale căror caracteristici, însă, nu diferă fundamental de cele deja abordate în lucrarea de față. Totodată ea arată cât de importantă este analiza contrastivă a aspectelor lingvistice în asimilarea și aplicarea corectă a terminologiei din diverse domenii de activitate.

BIBLIOGRAPHY

În limba rusă:

Даниленко (Danilenko), В.П., *Лексика языка науки. Терминология*, Авторефер. дисс. на соиск. учен. степени д-ра филолог. наук. Москва, АН СССР, Ин-т рус. языка, 1977

Железовская (Jelezovskaia), Г.И., *Ретерминологизация как способ формирования терминов в языке современной дидактики*, в журнале Известия Саратовского университета, Серия Философия. Психология. Дидактика, том 10, выпуск 4, 2010, с. 104-106

Крысин (Krîsin), Л.П., *Толковый словарь иностранных слов*, Москва, Изд-во Русский язык, 1998

Лотте (Lotte), Д.С., *Основы построения научно-технической терминологии: Вопросы и методики*, Москва, Изд-во Академии наук СССР, 1961

Ожегов (Ojegov), С.И., *Толковый словарь русского языка онлайн*, https://slovarozhegova.ru/, ultima accesare: 04.12.2023

Современная энциклопедия (Enciclopedia contemporană) 2000-2023, https://dic.academic.ru/contents.nsf/enc1p/, ultima accesare: 04.12.2023

Энциклопедический словарь (Dicționar enciclopedic) 2000-2023, https://dic.academic.ru/contents.nsf/es/, ultima accesare: 04.12.2023

În alte limbi:

Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *Dicționarul explicativ al limbii române* (ediția a II-a revăzută și adăugită), București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2016, https://dexonline.ro/sursa/dex16, ultima accesare: 04.12.2023

Dumistrăcel, Stelian, *Lexic românesc. Cuvinte, metafore, expresii*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1980

Hodinitu, E., Cuciuc, V., *Limbajul tehnic de specialitate prin prisma reterminologizării*, IRTUM – Institutional Repository of the Technical University of Moldova, 2015, p. 26-29, URI: http://repository.utm.md/handle/5014/5667, ultima accesare: 20.11.2023

Luca, Aliona, *Terminologizarea, determinologizarea şi reterminologizarea în limba română (în baza lexicului sportiv)*, Rezumatul tezei de doctor în filologie, Chișinău, 2019, https://edu.asm.md/sites/default/files/Rezumat%20LUCA%20rom..pdf, ultima accesare: 20.11.2023

Mincu, Eugenia, *Sistemul terminologic medical: modelare şi remodelare*, Revista Philologia, nr. LX, ianuarie-aprilie 2018, p. 30-36

Oxford Learner’s Dictionaries Online, https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/, ultima accesare: 04.12.2023

Popescu, Mihaela, *Limba română. Vocabularul*, București, Editura All, 2008

ANIMAL PROVERBS IN ENGLISH AND THEIR ROMANIAN EQUIVALENTS

Liliana Tronea-Ghidel

Assist. Prof., PhD, University of Craiova

Abstract: The term proverb comes from the Latin root proverbium. The term paroemia comes from the ancient Greek paroimia, meaning proverb. The enormous store of English proverbs should offer a great insight into the English culture and history. The structure and definition of proverb can differ across languages and cultures. Often symbolistic or metaphorical in meaning, a proverb is a short, traditional saying that contains a piece of wisdom or advice. Among the symbols used in proverbs, there is the animal element. Animal proverbs have become deep-rooted in the English language, being typically used to describe human beings figuratively.

Keywords: *proverb, paroemia, equivalence, animal elements, symbols.*

This paper aims to present some of the most common animal related English proverbs and their Romanian equivalents. These colloquial expressions say a lot about the ideas and beliefs of the natives, who interpret animal behavior based on their own social experience and cultural background. Often, these sayings have a fairly exact translation into Romanian, sometimes the same thing is said in other words, and sometimes they cannot be translated at all. Usually, a proverb consists of a statement "It is the early bird" and a conclusion "that catches the worm". It is a fact that phraseological units containing animal names are of great interest. Hence, the significant role of animals is expressed in a language.

The range of animal proverbs in both languages, English and Romanian, is quite wide.

For instance, proverbs containing "lion" lexeme are indicating strength and leadership: "A lion doesn't lose sleep over the opinion of sheep". Conversely, our long-eared friends, the donkeys, are associated with silly people: "An ass must be tied where the master will have him". Loyalty, as a character trait, is attributed to both dogs and lions.

The reference books for this paper are the *Oxford Dictionary of English Proverbs* and Virgil Lefter's *Dicţionar de Proverbe Englez Român*.

- One *bear* will not bite another/ Corb la corb nu scoate ochii.
- Don't sell the *bear's* skin before you have caught it/ Nu vinde pielea ursului din pădure.
- *Bees* that have honey in their mouths have stings in their tails/ Albina ţine în gură mierea cea mai dulce, şi în coadă acul cel mai otrăvitor.
- When *bees* are old, they yield no honey; Old bees yield no honey/ Albina bătrână miere nu-ţi mai face.
- A *bird* in the hand is worth two in the bush/ Nu da vrabia din mână pe cioara de pe gard.
- *Birds* of a feather flock together/ Cine se aseamănă se adună.
- The early *bird* catches the worm/ Cine se scoala de dimineaţă departe ajunge; Cine se scoală de dimineaţă acela e mai mare.

- The *bird* is known by his note, the man by his words/ Cunoşti pasărea dupã cânt şi pe om dupã cuvânt; Omul dupã grai, ca clopotul dupã sunet, îndatã se cunoaşte.
- The *bird* loves her nest/ Fiecare pasăre îşi iubeşte cuibul.
- Each *bird* loves to hear himself sing/ Fiecãrei pãsãri îi place sã se audã cântând.
- A *cat* has nine lives/ Pisica are şapte vieţi.
- A *cat* in gloves/gloved, muffled, muzzled cat catches no mice/ Mâţa cu clopoţei nu prinde şoareci niciodatã; Pisica împiedicatã nu prinde şoareci; Cu mânuşi pre mânã nu torci mãtase.
- As a *cat* loves mustard/ A-i fi drag / a-i sta ca sarea-n ochi.
- A scalded *cat* fears cold water/ Cine s-a fript cu ciorba suflã şi-n iaurt.
- *Cat* will to kind/ Ce iese din mâţã şoareci mãnâncã.
- *Cat* after kind, good mouse-hunt/ Ce naşte din pisicã, şoareci mãnâncã.
- He is like a *cat*; fling him which way you will, he'll light on his leg/ E întocmai ca pisica – cade veşnic în picioare.
- Send not a *cat* for lard / Nu trimite pisica sã-ţi aducã slãninã.
- The *cat* is hungry when a crust contents her/ Flãmândului şi o bucatã de mãmãligã rece i se pare plãcintã.
- The *cat* shuts its eyes while it steals cream/ Pisica când se înfruptã din smântânã se face cã nu vede cã furã.
- That that comes of a *cat* will catch mice/ Ce naşte din pisicã, şoareci mãnâncã.
- The *cat* would eat fish and would not wet her feet/ The cat loves fish, but she's loath to wet her feet/ Pisica dupã peşte se prãpãdeşte, dar nu şi-ar uda lãbuţele sã-l prindã.
- When the *cat* is away, the mice will play/ Când pisica nu este acasã, şoarecii joacã pe masã.
- When the *cat* winketh, little wots the mouse what the *cat* thinketh/ Când pisica mijeşte, nici prin minte nu-i trece şoarecelui ce pune ea la cale.
- A crow is never the whiter for washing herself often/ Corbul în zahãr se spalã, cã negreaţa nu şi-o pierde; Pe arap cât de mult îl vei spãla, tot negru va rãmânea.
- The crow thinks her own bird/s fairest/ Cioarei i se par puii ei de pãun; Fiecãruia i se pare cã are cel mai frumos copil.
- A *dog* in the morning, a sailor tale warning; a *dog* in the night is the sailor's delight/ Marinarule, ia seama, un curcubeu mic la orizont dimineaţa înseamnã furtunã, seara vreme bunã.
- A *dog* will not howl if you beat him with a bone/ Câinele pe care-l baţi cu un ciolan nu urlã.
- Be aware of silent *dog* and still water/ Fereşte-te de câine mut şi de om tãcut; Cel tãcut şi smerit e ca apa cea linã ce îndatã te înşealã.
- *Dogs* that bark seldom bite/ Câinele care latrã nu muşcã.
- *Dog* does not eat dog/ Corb la corb nu scoate ochii.
- Every *dog* is a lion at home/ Orice câine e leu în cuşca lui.
- If the old *dog* barks, he gives counsel/ Când latrã un câine bãtrân sã ieşi afarã.
- If you would wish the *dog* to follow you, feed him/ Dacã vrei sã te urmeza câinele, dã-i sã mãnânce.
- The *dogs* bark, but the caravan goes on/ Câinii latrã, caravana trece.

- The *dog* bites the stone, not him that throws it/ Câinele piatra o muşcã, nu pe cel care o aruncã.
- Hang a *dog* on a crab-tree, and he'll never love verjuice (the juice of sour fruit)/ Spânzurã câinele de creanga unui mãr pãdureţ şi-n veci n-o sã mai guste mere pãdureţe; Suferinţa îl face pe om mai cinstit şi mai înţelept; Durerea e o învãţãturã.
- Two *dogs* strive for a bone, and a third runs away with it/ Când doi se ceartã, al treilea câştigã.
- When a *dog* is drawning, everyone offers him drink/ Când se îneacã un câine, toţi vin sã îi dea apã.
- While a *dog* gnaws bone, companions would be none/ Când îşi roade osul, câinele nu are nevoie de tovarãş.
- *Eagles* do not breed doves; The raven doth not hatch a lark/ Din ouă de vultur porumbei nu ies; Bufnița nu clocește privighetori.
- *Eagles* catch no flies/ Vulturul după muște nicicum aleargă; Jigania mare nu-și pune mintea cu cea mică.
- *Eagles* fly alone/ Vulturii zboarã singuri.
- A *fish* always rots from the head down/ Peştele de la cap se împute.
- The great *fish* eat up the small/ Peştele cel mare înghite pe cel mic.
- A *fox* should not be in the jury at a goose's trial/ Vulpea n-are ce căuta la judecata gâștii.
- At length the *fox* is brought to the furrier/ Vulpea dupã moarte de cojocari are parte.
- The *fox* knows much, but more he that catches him/ Vulpea e vicleanã, dar ai viclean e cel ce o prinde.
- The *fox* may go grey, but never good/ Though the fox change his haire, yet he never changeth his nature/ Lupul moare de bãtrân şi de rele tot e bun; Lupul îşi schimbã pãrul dar nãravul ba.
- When the *fox* preacheth, then beware your geese/ Ia seama la gâşte când vulpea ţine predici.
- Pãzeşte gâştele când le spovedeşte vulpe şi le povesteşte lupul.
- The *fox* preys farthest from their home/ Vulpea întotdeauna pradã cât mai departe de vizuina ei.
- The fox's wiles will never enter the lion's head/ Şireteniile vulpii niciodatã nu vor intra în capul leului.
- The sleeping *fox* catches no poultry/ Vulpea care doarme nu prinde gãini.
- Though the *fox* runs, the chicken hath wings/ Vulpea aleargã, dar puiul are aripi.
- The *frog* cannot out of her bog/ Orice-ai face, broasca tot la mlaştina ei trage; Porcul ori încotro face, Lui tot noroiul îi place.
- The *goat* gives a good milking, but she casts it all down with her foot/ Vaca rea dã cu piciorul când umple ciubãrul.
- The *goat* must browse/bleat where she is tied/ Capra, unde-a fost legatã, acolo se cuvine sã pascã; Omul înţelept face ce poate, nu ce vrea.
- The *hare* always returns to her form/ Iepurele întotdeauna se întoarce la culcuşul sãu; Iepurele în culcuşul sãu se-veseleşte.
- He that will have a *hare* to breakfast must hunt over-night/ Cine se scoalã de dimineaţã departe ajunge; Cine vrea iepure la micul dejun sã plece la vânãtoare de cu noapte.

- *Hares* may pull dead lions by the beard/ Pre leul mort şi şoarecii se caţãrã; Când e bolnav leul, iepurii îi sar în spinare.
- *Hawks*/Crows will not pick hawks/crows eyes/ Corb la corb nu scoate ochii; Cioarã lângã cioarã trage, alte pãsãri nu-i sunt drage.
- A black *hen* lays a white egg/ Gãina neagrã face oul alb.
- Fat *hens* lay few eggs/ Gãina grasã face ouã puţine; Gãina care cloceşte niciodatã nu e grasã. Mâţa îngrãşatã nu prinde şoareci.
- If the *hen* does not prate, she will not lay/ Gãina care nu cotcodãceşte nu ouã.
- It is no good *hen* that cackles in your house and lays in another's/ E rea gãina care la tine cotcodãceşte şi la vecin se ouã.
- Like *hen*, like chicken/ Who comes of a hen, must do like a hen/ Ce naşte din pisicã, şoareci mãnâncã.
- The *hen* egg goes to the ha' (the hall, the great house), to bring the goose egg awa'/ Dã cu o mânã ca sã ieie cu douã; Dã un ou de gãinã ca sã ia un ou de raţã (Se spune atunci când oamenii sãraci oferã daruri modeste pentru a fi rãsplãtiţi îndoit).
- A good horse should be seldom spurred/ La calul cel bun, o lovitură numai îi este destul
- A *horse*, a wife, and a sword may be shewed, but not lent/ Puşca, calul şi femeia nu se împrumutã.
- God horses make short miles/ Calul bun scurtează drumul lung.
- He is a gentle *horse* that never cast his rider/ Calul blând niciodatã nu-şi rãstoarnã cãlãreţul.
- It is a good horse that never stumbles/ Calul bun niciodată nu se împiedică.
- Let a *horse* drink when he will, not what he will/ Dã-i calului sã bea ce vrea, nu când vrea.
- Who hath no *horse*, may ride on a staff/ He that hath no horse must go on fote/ Cine nu are cal, sã urce pe jos la deal.
- The best *horse* needs breaking, and the aptest child needs teaching/ Cel mai bun cal trebuie dresat şi cel mai bun copil trebuie învãţat.
- A *horse* that will not carry a saddle must have no oats/ Calul care nu poartã şaua nu se cuvine sã primeascã ovãz; Cine lucrează, acela sã mãnânce; Cine nu lucrează sã nu mãnânce.
- Don't look a gift *horse* in the mouth/ Calul de dar nu se cautã la dinţi.
- Set the saddle on the right *horse*; Set the right saddle upon the right horse/ Dupã cum e calul aşa se cuvine sã fie şi şaua.
- The *horse* that draws after him his halter, is not altogether escaped/ Calul ce-şi târãşte dupã el cãpãstrul nu se poate socoti liber pe deplin.
- Go to bad with the *lamb* and rise with the lark/ Culcã-te cu gãinile şi scoalã-te în zori ca ciocârlia.
- The *leopard* can't change its spots/ Lupul îşi schimbã pãrul dar nãravul ba.
- A *lion* among sheep and a sheep among lions/ E ca un miel pentru lei, dar se aratã leu pentru miei.
- The *lion* is known by his claws/paws/ Dupã unghii se cunoaşte leul; Leul dupã urmã se cunoaşte.

- If the *lion's* skin cannot, the fox's shall/ Unde puterea nu ascultã, acolo vulpea ajutã; Îmbracã pe leu cu piele de vulpe, cã unde nu va putea leul, vulpea sã biruiascã.
- An *ox* is taken by the hornes, and a man by the tongue/ Boul se leagã de coarne şi omul de limbã; Boii se leagã cu funia şi oamenii cu cuvântul.
- An *ox*, when he is loose, licks himself at pleasure/ Boul când scapã de povara jugului, atunci se linge-n pace (Se foloseşte adesea de cãtre burlacii înrãiţi, care vãd în cãsãtorie un jug.).
- An old *ox* makes a straight furrow/ Boii bãtrâni fac brazdã dreaptã.
- An old *ox* will find shelter for himself/ Boul bãtrân îşi gãseşte singur adãpost.
- If the *ox* falls, wet your knife/ Copacul când cade jos, toţi cu topoarele pe el sunt.
- The *ox* is never woe, till he to the harrow go/ Pânã nu trage la jug, boul nu cunoaşte suferinţa.
- The *ox* when weariest treads surest/ Boii bãtrâni fac brazda dreaptã.
- An *owl* is the king of the night/ Bufniţa este regele nopţii.
- The *owl* thinks her own young fairest/ Ciorei i se par puii ei de pãun; Fiecãruia i se pare cã coplilul sãu e mai frumos, De- ar fi cât de urâcios.
- The *peacock* hath fair feathers, but foul feet/ Pãunul are pene frumoase, dar picioare urâte.
- When the *peacock* loudly bawls, soon we will have both rain and squalls/ Când pãunul ţipã tare e semn de ploaie şi furtunã.
- Of a *pig's* tail you can never make a good shaft/ Din coadã de câine sitã de mãtase nu se mai face; Din câine nu faci slãninã; Din pruna câineascã nu faci zamã dulce.
- *Pigeons* and *priests/ Doves* and *dominies/* make foul houses/ Porumbei sã nu creşti şi cãlugãr, dascãl la copii în casã sã nu aduci.
- *Pigs* may fly; but they are very unlikely birds/ Or zbura ei porcii, dar pãsãri tot nu sunt!
- You cannot make a horn of a *pig's*/ ape's tail/ Din coadã de câine, sitã de mãtase nu se face.
- Rats desert a sinking ship/ Când corabia se îneacã, şoarecii fug.
- The croaking *raven* bodes misfortune/ Corbul niciodatã nu aduce veste bunã.
- As soon goes the young *sheep* to the pot as the old/ Mi multe piei de miei decât de oi la mãcelari; Mai multe piei de miei decât de oi la mãcelari.
- Every *sheep* hangs by its own foot/ Tot mielul de piciorul lui se spânzurã.
- He that has one *sheep* in the flock, will like all the rest better for it/ Când în turmã ai o oaie, de dragul ei iubeşti şi turma.
- Two *sparrows* on one ear of corn make an ill agreement/ Douã vrãbii pe un spic de grâu anevoie se-nţelege; Doi inşi pe o sfoarã anevoie pot juca.
- One *swallow* does not make a summer/ Cu o rândunicã nu se face primãvarã; O rândunicã nu aduce vara; Cu o floare numai, varã nu se face.
- The *swan* sings when death comes/ Când simte cã i se apropie sfârşitul, lebãda cântã.
- Don't cast your pearls before *swine*/ Nu da mãrgãritare la porci.
- A *wolf* to keep the sheeps, and a fox to look to the hens/ S-a dus lupul sã îngrijeascã stâna şi vulpea sã îngrijeascã gãinãria.

- The *wolf* eats often of the sheep that have been told/warned/ Lupul nu cautã cã oile sunt numãrate.
- Who has a *wolf* for his mate, needs a dog for his man/ Cine se face tovarãş cu lupul trebuie sa poarte un câine în traistã.
- The wolf knows what the ill beast thinks/ Hoţ pe hoţ cunoaşte/ Lupul prea bine ştie fiara la ce se gândeşte.
- The wolf may lose his teeth, but never his nature/ memory/ Lupul îşi schimbã pãrul dar nãravul ba.
- A *wolf* in sheep's clothing/ a lamb's skin/ Lup îmbrãcat în piele de oaie.
- Two *wolves* may worry one sheep (Two wolves deuour one sheepe with ease)/ Doi lupi lesne sfârtecã o oaie.

In closing, the English language and the Romanian language have their own figurative expressions and proverbs, based on their history, society, and culture. Finding their equivalents seems to confirm that in both languages idiomatic expressions are decoded in the same way as literal expressions. Although it is obvious that proverbs are better understood when being placed in context, equivalent proverbs in English and Romanian were revealed.

BIBLIOGRAPHY

Hrisztalina, H.-G. & Varga, M.A. 2014. *Introduction to paremiology: A Comprehensive Guide to Proverb Studies*. Berlin: DeGruyter.

https://www.degruyter.com/document/doi/10.2478/9783110410167.fm/html

Lefter, V. (2006). *Dicționar de Proverbe Englez-Român*. București: Lucman.

Mieder, W. (2004). *Proverbs: A handbook*. : Westport, Connecticut: Greenwood Press.

Speake, Jennifer. 2015. *Oxford Dictionary of Proverbs*. New York: Oxford University Press.

ENGLISH PROVERBS ON FRIENDS AND FAMILY

Liliana Tronea-Ghidel

Assist. Prof., PhD, University of Craiova

Abstract: Proverbs, alongside riddles, jokes, fairy tales, myths and legends are one of the most popular oral folklore genres. Proverbs are short sayings or pieces of folk wisdom which usually employ metaphorical language and analogies to convey their meaning and to be easy to memorize. Generally speaking, proverbs are passed down from generation to generation through memorization. These popular sayings are the subject of study of paremiology (the study of proverbs). The great majority of proverbs are poetic, philosophical, and even humorous, whose meaning is sometimes altered because of their being transmitted by oral tradition.

Keywords: proverbs,short sayings, family, friends, popular wisdom.

Mieder, widely considered the world's greatest living proverb scholar, defined proverbs as:

"a short, generally known sentence of the folk which contains wisdom, truth, morals, and traditional views in a metaphorical, fixed and memorisable (memorable) form and which is handed down from generation to generation." (Mieder, 2004, p.3). Also, according to Mieder (2004), "proverbs are frequently used in cartoons, newspapers, magazines, songs, comics and movies". Proverbs and sayings are lexical units formed by more than two words which are used with high frequency in everyday communication. The topics covered are of great variety: generosity, money, family, choosing friends, child discipline, immorality, love, religion etc. Since I believe that *where there is a will, there is a way,* I thought about writing an article to explore the category of proverbs which refer to family and friends.

For instance, the Romanian proverb *Spune-mi cu cine te însoţeşti, ca să-ţi spun cine eşti* ("Tell me with whom you associate, and I'll tell you who you are") finds an equivalent in the English proverb *A man is known by the company he keeps*. Another Romanian proverb *Aşchia nu sare departe de trunchi* ("The splinter does not jump far from the tree') finds a very similar equivalent in the Spanish *De tal palo, tal astilla* (A chip off the old block") and the English *The apple never falls far from the tree* or *Like father, like son*.

This paper is based on the prestigious *Oxford Dictionary of English Proverbs*.

- *The APPLE never falls far from the tree.*

Apparently of Eastern origin, it is frequently used to assert the continuity of family characteristics through the generations.

- *BLOOD is thicker than water.*

Predominantly used to mean that a family connection will outweigh other relationships.

- *BLOOD will tell.*

Family characteristics or heredity cannot be concealed.

- *What's bred in the bone will come out in the flesh.*

Lifelong habits or inherited characteristics cannot be concealed. The form and emphasis of the proverb have been altered in recent years by the omission of a negative.

- *The CHILD is the father of the man.*

The character, interests, and abilities of the adult are foreshadowed in those of the child.

- *CHILDREN and fools tell the truth.*

Children and fools are too naive to think up deceptions and tell the truth by default.

- *An old man is twice a CHILD.*

Extreme old age returns a person to the dependency and mental condition of a child; hence 'Once a man, twice a child' to refer to dementia in elderly persons.

- *CHILDREN are certain cares, but uncertain comforts.*

Children reflect constant cares, but uncertain comforts.

- *CHILDREN should be seen and not heard.*

Originally applied specifically to (young) women. Said to emphasize that you think children should behave well and be quiet.

- *The Devil's CHILDREN have the Devil's luck.*

Wicked people enjoy extraordinary and undeserved good fortune.

- *The FAMILY that prays together stays together.*

The saying was invented by Al Scalpone, a professional commercial – writer, and was used as the slogan of the Roman Catholic Family Rosary Crusade by Father Patrick Peyton. The Crusade in Britain started in 1952, and the expression now has many (often humorous) variant forms.

- *Praise the CHILD, and you make love to the mother.*

The old saying 'Praise the child, and you make love to the mother' would be misunderstood today. The phrase 'making love' once meant something as innocent as 'ingratiating oneself'.

- *Spare the rod and spoil the CHILD.*

And introduces a consequence. With allusion to Bible Proverbs 13:24 He that spareth his rod, hateth his son. Said to mean that if you do not punish a child when they do something wrong, they will not learn what is right.

- *Heaven protects CHILDREN, sailors, and drunken men.*

The proverb is found in various forms; latterly, American examples often add 'the United States' to the category of those favoured or in need of special protection.

- *It takes a whole village to bring up a CHILD.*

Nigerian proverb, meaning that the whole community has a role in a child's development; the saying also exists in other African languages.

- *It is a wise CHILD that knows its own father.*

No one can be certain about paternity; often used as a sly hint that the child in question is indeed not the child of the man whom he believes to be his father.

- *The CHILD is the father of the man.*

The character, interests, and abilities of the adult are foreshadowed in those of the child.

- *Clergymen's SONS always turn out badly.*

The proverb says that 'Clergymen's sons always turn out badly' because the children are surfeited with severe religion, *not* with the true religion of Christ.

- *From CLOGS to clogs is only three generations.*

Said to be a Lancashire observation on the rise of a family from a lowly position and its subsequent, equally rapid decline. The clog, a shoe with a thick wooden sole, was formerly worn by factory and other manual workers in the north of England.

- *The COMPANY makes the feast.*

We should rather have regard to the company with whom we eat than to what we eat.

- *Like FATHER, like son or Like FATHER, like daughter.*

Used to say that a boy behaves like his father. The phrase can have a positive or negative connotation, depending on the context of the situation.

- *A FRIEND in need is a friend indeed.*

A friend in need is the person who helps when one is in difficulty.

- *A FRIEND who shares is a friend who cares*.

A true friend unshelfishly shares what he or she has.

- *The enemy of my enemy is my FRIEND.*

This as an old Arab proverb has not been verified. A phrase highlighting how a common enemy can be a unifying force for otherwise disparate groups or people.

- *Lend your money and lose your FRIEND.*

Loans between friends can lead to the friendship being broken off if there are problems over the repayment of the debt.

- *Save us from our FRIENDS.*

The idea that friends may be more dangerous than professed enemies because precautions are taken against the latter, whereas a friend is trusted, is an old one.

- *Short reckonings make long FRIENDS.*

A *short reckoning* is the speedy settlement of an account.

- *It takes three generations to make a gentleman.*

Although apparently not expressed in this form before 1823, the three-generation concept was current in the Renaissance period.

- *Save us from our FRIENDS.*

The idea that friends may be more dangerous than professed enemies because precautions are taken against the latter, whereas a friend is trusted, is an old one.

- *HOME is home though it's never so homely.*

A person's home, even if it is not grand, is nonetheless valued as a home. The archaic phrase never so means 'ever so'; it intensifies the word *homely*, which here means 'unpretentious' or 'unadorned' rather than 'ugly' (frequently the sense in the US).

- *HOME is where the heart is.*

A person's home is not necessarily where he actually lives but where his affections are directed.

- *Like MOTHER, like daughter.*

The female equivalent of *like father, like son.*

- *Out of the mouths of BABES.*

Young children may speak disconcertingly wisely or apply at times. The proverb is used in a variety of abbreviated and allusive forms.

- *From shirtsleeves to shirtsleeves in THREE GENERATIONS.*

Shirtsleeves are a metaphor for those who engage in hard toil, as do the founders of a family fortune; the second generation then runs the business and passes it to the third generation who ruins it. This saying has sometimes been attributed to

and used on several occasions by Andrew Carnegie, American manufacturer, and philanthropist, but not demonstrably originated by him.

- *The shoemaker's SON always goes barefoot.*

A skilled or knowledgeable person commonly neglects to give his own family the benefits of his expertise. Found in several variants.

- *My son is my SON till he gets him a wife, but my daughter's my DAUGHTER all the days of her life.*

An observation on the relationship between parent and child based on the supposition that a son will marry and set up an independent household while a daughter will always remain close to her parents emotionally and perhaps financially.

- *As the twig is bent, so is the tree inclined.*

The formative nature of children's early experiences determines the kind of adults they will become.

- *Two is COMPANY, but three is none.*

Often used to indicate to a third party that someone wishes to be alone with a person in whom they are romantically interested. The alternative modern ending is three's a crowd.

- *Walnuts and pears you plant for your HEIRS.*

The idea of planting trees for the benefit of future generations is much older than the specific references to walnuts and pears. Both walnut trees and pears were held to be comparatively slow to produce fruit.

Proverbs are still popular today because they convey ageless wisdom and insight. While some proverbs are specific to a culture or language, others are universally understood across cultures, everyone being able to relate to them. Overall, while certain proverbs can be universal, others are only culturally applicable.

BIBLIOGRAPHY

Collis, Harry. 1992. *101 American English Proverbs*. *Understanding Language and Culture Through Commonly Used Sayings*. Chicago, Illinois: NTC Contemporary Publishing Group, Inc.

https://www.ircambridge.com/books/101-American-English-Proverbs.pdf

Hrisztalina, H.-G. & Varga, M.A. 2014. *Introduction to paremiology: A Comprehensive Guide to Proverb Studies*. Berlin:DeGruyter.

https://www.degruyter.com/document/doi/10.2478/9783110410167.fm/html

Mieder, Wolfgang. 2004. *Proverbs: A Handbook*. Westport, Connecticut: Greenwood Press.

Speake, Jennifer. 2015. *Oxford Dictionary of Proverbs*. New York, Oxford University Press.

CULTURAL AND LINGUISTIC ADAPTATION IN WRITING CVs AND COVER LETTERS FOR BUSINESS FRENCH STUDENTS

Mădălina Toader

Assist. Prof., PhD, University of Bucharest

Abstract: In this article, our attention focuses on teaching/ learning written communication skills for students who are not specialists in the French language, taking as example the letter of intent, such as presented in the French Business Communication Skills textbook, and in compendiums with a broad transmission, made in France. We suggest a descriptive and analytic approach of the letter of intent, a textual genre which is a part of the epistolary discourse, by means of four textbooks of business communication in the French language used in the context of the Romanian academic field. Moreover, we suggest several types of analysis of the letter of intent. An essential document in the process of application for a workplace, such as the CV, the letter of intent is, or should be, one of the essential genres in learning a specialty language. This document makes the connection between the language class and the labour world, and thus contributes in establishing a professional purpose of learning the French language for students who are not or have not specialised in the study of language.

Keywords: letter of intent, Business French, textbooks, professional orientation

I. Introduction

I.1 En 1986, Louis Porcher affirmait son opinion sur l'importance de prendre en compte la dimension interculturelle dans l'apprentissage :« Une langue n'est pas seulement un système formel, un ensemble de réalités abstraites logiquement structurées. Elle est aussi (d'abord, surtout) une pratique sociale, c'est-à-dire non indépendante de ceux qui s'en servent. […] Il y a, en somme, […] du culturel dans la linguistique. Dans ces conditions, en enseignant la langue on enseignerait nécessairement aussi un certain nombre de fonctionnements et de valeurs culturels, même sans les avoir, même sans le vouloir. Donc, didactiquement, il vaut mieux le savoir et, même, l'expliciter. » (Porcher, 1986 : 33-34)

Plus tard, le Cadre Européen Commun de Référence pour les langues (CECR) encourage le plurilinguisme, en mettant l'accent sur la nécessité de prendre en compte la dimension interculturelle. « Il faut resituer le plurilinguisme dans le pluriculturalisme » (CECR, 2005 : 12)

Pour résumer, on peut dire qu' « Un apprentissage de langue n'est jamais indépendant d'un apprentissage culturel. » (Porcher, 1986 : 44)

I.2 Contexte de la spécialisation en français des affaires

La spécialisation en français des affaires occupe une place importante dans le paysage académique, répondant à la nécessité croissante d'une compétence linguistique et culturelle spécifique dans le domaine professionnel.

L'émergence de la spécialisation en français des affaires s'inscrit dans un contexte où la mondialisation a élargi les horizons des entreprises et des professionnels.

La maîtrise du français des affaires va au-delà de la simple communication linguistique ; elle englobe la capacité à rédiger des documents professionnels, à négocier avec des partenaires francophones, et à comprendre les subtilités culturelles qui influent sur la réussite des transactions commerciales. Ainsi, la spécialisation en français des affaires devient un vecteur essentiel pour les individus aspirant à exceller dans le domaine professionnel francophone.

Le rôle de la spécialisation en français des affaires dans la préparation professionnelle des étudiants est multifacette. Elle offre une immersion approfondie dans les pratiques professionnelles spécifiques à la francophonie, fournissant aux étudiants les compétences nécessaires pour évoluer avec succès sur les marchés francophones.

En mettant l'accent sur la communication d'entreprise, la rédaction de documents professionnels, et l'adaptation culturelle, la spécialisation prépare les étudiants à affronter les défis réels du monde professionnel. Elle favorise également une compréhension approfondie des dynamiques économiques, des tendances du marché et des normes éthiques propres à chaque région francophone.

II. Importance de la compétence en rédaction de CV et de lettres de motivation

La compétence en rédaction de CV et de lettres de motivation revêt une importance capitale dans le contexte professionnel contemporain. Les CV et les lettres de motivation sont bien plus que de simples documents formels ; ce sont des outils permettant aux candidats de présenter leur parcours académique, leurs expériences professionnelles et leurs compétences de manière concise et attrayante. Ces documents constituent souvent la première impression qu'un employeur potentiel a d'un candidat, et ils influencent grandement la décision de le rencontrer en entretien.

Ils offrent également l'opportunité de mettre en avant des compétences spécifiques en relation avec le poste convoité, de montrer sa motivation et sa capacité à s'intégrer dans la culture de l'entreprise visée. Ainsi, un CV et une lettre de motivation bien rédigés peuvent faire la différence entre être sélectionné pour une entrevue ou être écarté dès la première étape du processus de recrutement.

La qualité de la rédaction d'un CV et d'une lettre de motivation peut être déterminante pour les opportunités professionnelles. Une rédaction claire, concise et pertinente démontre la capacité du candidat à communiquer efficacement, à mettre en valeur ses compétences et à s'adapter aux attentes du marché du travail.

Ils peuvent jouer un rôle décisif pour se démarquer parmi un grand nombre de candidatures et pour convaincre les employeurs de la valeur ajoutée que le candidat peut apporter à leur entreprise.

Avec l'évolution des pratiques de recrutement, les CV et les lettres de motivation ont pris une place centrale, même dans les processus automatisés. Les algorithmes utilisés par de nombreuses entreprises pour filtrer les candidatures initiales sont souvent programmés pour rechercher des mots-clés et des compétences spécifiques, mettant ainsi en évidence l'importance d'une rédaction ciblée et précise.

De plus, dans un monde professionnel de plus en plus connecté, la présence en ligne d'un individu est souvent complétée par un CV et une lettre de motivation virtuels, soulignant encore plus leur importance dans l'image globale que le candidat projette aux employeurs potentiels.

III. Défis liés à l'adaptation culturelle et linguistique dans la rédaction de CV et de lettres de motivation

III.1. Le CV et la lettre de motivation comme « objets interculturels »

Pour les étudiants non-spécialistes du français, comprendre la structure, le ton et le contenu appropriés d'une lettre de motivation peut être un défi. Une approche descriptive et analytique, comme celle que nous proposons, est une excellente manière d'aborder cet apprentissage. En étudiant des manuels de français des affaires et des recueils de lettres de motivation utilisés en France, les étudiants peuvent acquérir une compréhension pratique des attentes et des normes culturelles en matière de communication professionnelle en français.

Enseigner la lettre de motivation offre également une perspective professionnalisante à l'apprentissage du français pour des étudiants qui ne se spécialisent pas dans les langues. Cela

leur permet de comprendre comment appliquer leurs compétences linguistiques dans un contexte professionnel spécifique.

Dans notre approche, nous envisageons plusieurs types d'analyses pour aider les étudiants à maîtriser la rédaction de lettres de motivation :

Analyse structurale : Identifier les parties principales d'une lettre de motivation, comme l'introduction, le corps et la conclusion. Mettre en évidence les informations clés à inclure dans chaque section.

Analyse linguistique : Étudier le choix des mots, les expressions idiomatiques, la grammaire et le vocabulaire appropriés à utiliser dans une lettre de motivation professionnelle.

Analyse de contenu : Examiner les attentes des employeurs, les aspects spécifiques à inclure dans une lettre de motivation selon le domaine professionnel visé et comment adapter le contenu en fonction du poste.

Analyse comparative : Comparer des exemples de lettres de motivation provenant de différentes sources ou pays pour mettre en évidence les variations culturelles et les normes spécifiques.

Commençons par le CV pour analyser intérêt pédagogique pour l'enseignement de ces deux objets interculturels. On pourrait se poser d'emblée la question : en quoi un CV serait-il un objet interculturel, étant donné les efforts – au moins dans l'espace européen – de compiler des curriculum vitae ayant partout la même structure L'exercice de compilation du schéma du CV Europass est en effet unique pour tous les pays de l'UE. Cependant, les informations contenues dans un CV peuvent être révélatrices d'une culture et par conséquent le CV serait même un objet « métaculturel ». Nous employons cette dénomination car l'analyse d'un CV d'un Français permet l'accès à d'autres contenus culturels. Il est possible ainsi de l'exploiter pour faire découvrir aux apprenants la réalité du système éducatif français. Par exemple, si l'on trouve dans un CV les mots : collège, le secondaire, grandes écoles, brevets des collèges, etc., on ne peut pas se limiter à fournir des équivalents en roumain, mais on peut profiter des questions sur l'explication de ces termes pour introduire le système éducatif français et pousser les apprenants à dégager les différences avec le système éducatif roumain. L'importance de cette démarche est d'ailleurs soulignée dans le CECR :« La connaissance, la conscience et la compréhension des relations (ressemblances et différences distinctives) entre "le monde d'où on vient" et "le monde de la communauté cible" sont à l'origine d'une prise de conscience interculturelle. » (CECR, 2005 : 83) Cela revient aussi, tout simplement, à appliquer les indications données par de nombreux chercheurs en didactique des langues en ce qui concerne la transmission de contenus culturels : cette dernière doit se faire de façon implicite dans les cours de langues, dans le sens que l'enseignant ne doit pas les annoncer, mais les transmettre de façon inductive-déductive. Le but est plus de rendre l'apprenant capable de s'orienter dans les pratiques culturelles d'une société que de lui donner des informations sur ces mêmes pratiques. Dans notre cas spécifique, la réflexion sur le système éducatif français a eu pour objectif l'identification de stratégies traductives pour insérer des informations relatives au système éducatif roumain dans un CV rédigé en français.

Quant à la lettre de motivation dans une démarche interculturelle, elle s'avère un objet encore plus intéressant. En effet, si « l'objet CV » existe dans les deux cultures mises en relation, il n'en va pas de même pour la lettre de motivation, qui n'a pas vraiment d'équivalent dans les pratiques culturelles roumaines. Dans la plupart des cas, le CV est le seul document demandé par les entreprises aux candidats en quête de travail. Dans quelques cas, une lettre de présentation est demandée, mais il s'agit plus d'exceptions que de la règle, alors que la lettre de motivation est un élément indispensable pour postuler à un emploi en France et souvent pour envoyer sa candidature auprès d'une université ou même auprès d'une association.

De plus, elle permet de découvrir et de s'approprier les formules de politesse employées à l'écrit dans la culture française, et de montrer des différences par rapport aux mêmes formules employées dans la culture de départ des apprenants. A cette occasion, les apprenants constaten pendant les séances consacrées à l'analyse des lettres authentiques que nous leur avons proposées, quelles sont les différences et les similitudes entre les deux langues. Outre leur indéniable intérêt interculturel, le CV et la lettre de motivation présentent aussi des caractéristiques qui en font deux atouts très utiles du point de vue pédagogique, comme nous allons le voir dans le paragraphe suivant.

III.2 Le schéma d'une lettre de motivation

Le modèle d'organisation interne de la lettre qu'offre Jean-Michel Adam permet de donner le canevas de toute lettre. La lettre est un discours qui s'organise avant tout selon des règles rhétoriques ou pragmatiques. Ces particularités sont étroitement liées à la situation communicationnelle dans laquelle s'inscrit la lettre. Le modèle interne du texte épistolaire décline cinq séquences. Celles-ci font écho à la disposition en cinq parties prônées par la rhétorique classique. Ces séquences sont conçues comme interactionnelles dans la mesure où il existe une interaction spécifique à la lettre entre le destinateur et le destinataire. Comme le rappelle J.-M. Adam, l'élaboration d'un modèle de la lettre n'est pas un geste nouveau ; la tradition médiévale distingue cinq parties calquées sur l'art oratoire : salutatio, captatio benevolentiae, narratio, petitio, conclusio ; la tradition classique ne distingue plus que trois grands ensembles : la prise de contact avec le destinataire (exorde), la présentation et le développement de l'objet du discours, l'interruption finale (conclusio). Jean-Michel Adam définit pour sa part deux grands types de séquences : les séquences phatiques d'ouverture ou de clôture et les séquences transactionnelles qui constituent le corps du texte. Ces séquences transactionnelles sont au nombre de trois : l'exorde, le corps du texte et la péroraison. La séquence d'ouverture est composée de termes d'adresse et d'indications de lieu et de temps. La séquence de clôture contient une clausule et une signature. L'exorde et la péroraison sont des " zones discursives de transition (introduction préparation et conclusion-chute) " : elles constituent en définitive l'introduction et la conclusion du corps de la lettre qui a une composition fort libre : y alternent descriptions, narrations, explications (Elisa Franzon, 2001).

Les manuels de français des affaires utilisent les dénominations « lettre de motivation », « lettre de candidature » ou bien « lettre de demande d'emploi »

Selon (Sainte Lorette & Marzé (2003), une lettre de motivation est « difficile à rédiger » (2003 : 11). Une bonne lettre de motivation est censée « véhiculer librement les intentions personnelles du candidat sans contrainte de fond ni de forme » (p.13) et doit fournir des réponses à des questions que se pose tout recruteur : Qu'est-ce que ce candidat m'apporte de plus ? Puis-je me fier à ce candidat ?

La lettre de motivation est présentée comme un vrai texte argumentatif, dans lequel les arguments présentant les points forts du candidat, ses aptitudes, ses compétences et ses motivations, constituent la partie essentielle de la lettre. Nous retenons de cet ouvrage notamment la partie décrivant le contenu thématique de la lettre de motivation, à savoir : des éléments personnels susceptibles d'apporter un « plus » original (expérience, approche d'un problème, vision de certains événements, énergie particulière, etc.); des éléments tangibles (réalisations antérieures, capacités personnelles, niveau d'instruction, diplômes); des éléments conformes aux attentes de l'organisme recruteur (degré d'adhésion, volonté d'implication, perspectives d'avenir, convergence d'intérêts) (Sainte Lorette & Marzé, 2003 : 13)

Pour mieux comprendre la structure d'une lettre de motivation, nous avons ensuite reconstitué le schéma suivant :

Partie de la lettre	Contenus principaux

En-tête	En haut à gauche : coordonnées de l'émetteur En haut à droite : coordonnées du destinataire Lieu et date (en dessous des coordonnées du destinataire) Au centre : objet de la lettre
1 er paragraphe –introduction	Formule d'adresse au destinataire et explication du motif justifiant la lettre
2 -ème paragraphe – présentation	Présentation du candidat (formation, expérience professionnelle)
3 -ème paragraphe	Création d'un lien entre le candidat et l'entreprise
4 -ème paragraphe – conclusion	Formules de politesse et signature

Nous allons maintenant mettre en relation les différentes parties de la lettre avec les principaux contenus grammaticaux – relatifs surtout à la syntaxe du verbe –employés, puisque cette analyse a été à la base de la création d'exercices à l'attention des apprenants. Dans le paragraphe d'introduction, on observe souvent une alternance : présent / passé composé, comme par exemple dans la phrase :« J'ai pris connaissance, par l'annonce X publiée le jour J que vous recherchez un analyste économique et je viens vers vous afin de vous présenter ma candidature »

Les formules-types de la lettre de motivation : S'adresser au destinataire : Monsieur / Madame, Madame, Monsieur, Mesdames, Messieurs. Je vous remercie pour le temps que vous avez consacré à l'examen de ma candidature.../de l'intérêt que vous portez à ma candidature ; Vous remerciant par avance pour/de... Prendre congé : Veuillez recevoir, Madame/Monsieur, mes salutations distinguées/ Sincères salutations. Je vous prie d'agréer, Madame/Monsieur, l'expression de mes salutations distinguées/l'expression de ma considération. Avec ma considération. Dans un courriel : Cordialement/Bien cordialement

IV. Analyse des manuels de français des affaires utilisés en contexte universitaire roumain

Pour notre recherche, nous avons choisi les manuels suivants :

Comment vont les affaires (2000) Anne Gruneberg, Beatrice Tauzin, Hachette Livre

Le français de l'entreprise, Michel Danilo, Beatrice Tauzin, Clé International, 2007

Faire des affaires en Français. Analyser, s'entrainer, communiquer, Hachette Livre, 1997

Affaires.com, Français professionnel, Jean-Luc Penfornis, Clé International, 2017

Le manuel *Comment vont les affaires* (2000) présente un modèle de lettre de motivation, en vue d'un stage dans une entreprise française, en insistant sur le plan de rédaction / construction : introduction ; posez votre candidature ; formulez votre demande de stage ; développement ; donnez des renseignements sur vous, concernant la formation professionnelle, l'expérience, les qualités; joignez votre CV; concluez (p. 112). Parmi les

exercices proposés, nous retrouvons la consigne demandant aux apprenants de rédiger leur curriculum vitae, puis une lettre de motivation personnelle et d'écrire à un ami français pour lui demander de l'aide pour trouver un stage en France, en précisant la nature du poste recherché et son propre cursus de formation (p. 112)

Le Français de l'entreprise (2007) commence par l'analyse des extraits de quelques offres de service et l'apprenant est invité à choisir la méthode pour contacter l'entreprise à laquelle ces offres se rapportent. Il est demande ensuite aux étudiants de mettre en ordre les paragraphes qui constituent une lettre de candidature en réponse à une annonce. (p.6) Nous découvrons ainsi la lettre-exercice qui fonctionne comme un modèle à suivre par la suite tel un vade-mecum. A la page suivante, est présenté un CV et l'exercice proposé par les auteurs est celui laisser les étudiants découvrir les parties d'un CV pour pouvoir écrire un article de journal où ils présenteront des conseils pour la rédaction d'un CV. On leur offre quelques expressions à partir desquelles ils peuvent commencer, comme par exemple : Un CV doit être....; il vaut mieux...; précisez bien....; n'oubliez pas ; il faut.

*Faire des affaires en Françai*s (1997), à la page 45, propose un exercice de lexique demandant aux étudiants de compléter la lettre de candidature en utilisant les mots proposés dans une liste.

Puis, dans un autre exercice, à la page suivante, l'apprenant est invité à comparer trois candidatures, en s'appuyant sur les éléments des CV et de justifier leur choix afin de convoquer un candidat a un entretien.

Quant à *Affaires.com,* le manuel présente une lettre de candidature pour un poste d'analyste financier et propose aux étudiants de retrouver l'ordre des idées mentionnées en désordre au-dessous de la lettre (p. 44). A la page 36, il y a une lettre d'engagement à partir de laquelle les apprenants doivent travailler sur le vocabulaire, un exercice du type : dites autrement et de compléter un questionnaire d'embauche.

On peut conclure en affirmant que les activités typiques pour l'enseignement d'une lettre en classe de français des affaires (telles qu'elles apparaissent dans les manuels) sont la lecture du texte, sa compréhension (avec l'aide de la langue cible et la traduction en langue maternelle) et l'application des exercices proposés par les manuels, à savoir reconstituer un texte dont les paragraphes sont mis en désordre, et/ou compléter un texte à trous par des mots-clés proposés en désordre. Très peu de temps est accordé à l'enchaînement des arguments, à la prise en charge énonciative spécifique à chaque genre textuel ou bien à la présentation de soi, plus spécifiquement dans le cas de la lettre de motivation.

Le niveau formel concerne la mise en page, la présentation, c'est-à-dire la zone paratextuelle constituée de l'identité de l'expéditeur (candidat), du destinataire (employeur potentiel), de l'objet de la lettre, de la date, du lieu d'écriture et de la présentation du texte proprement dite (présentation des paragraphes). Certains manuels insistent sur la présentation de la lettre de motivation conformément aux règles de la mise en page française, à savoir expéditeur en haut à gauche, destinataire à droite, etc. Ce niveau d'analyse permet ainsi la mise en place d'activités relevant des différences ou ressemblances dans la présentation de la lettre de motivation dans les différentes langues-culture maîtrisées par les étudiants

Le niveau psycholinguistique concerne l'ensemble des marqueurs de prise en charge énonciative (pronoms personnels, verbes à la première personne du singulier, adjectifs et adverbes de modalité), les expressions stéréotypées(« suite à l'annonce d'emploi… », « je suis à la recherche de… », « mettre à profit », « ce poste est un véritable tremplin/opportunité… » etc.) et les différentes stratégies langagières utilisées ainsi que l'ensemble d'interférences interlinguistiques entre le français et la langue maternelle de l'étudiant, voire les autres langues en présence dans son système langagier.

Le niveau interactionnel relève de l'utilisation de l'adresse personnelle ainsi que de l'utilisation des formules de politesse. Dans la correspondance formellement codifiée, tel le

cas de la lettre de motivation, le choix de la formule de politesse représente l'un des moments les plus difficiles et les plus délicats de la rédaction, notamment à cause de sa ritualisation à laquelle s'ajoute le caractère élaboré, souvent strict et normé des formules de politesse en français.

V. L'intérêt pédagogique du CV et de la lettre de motivation

Par la façon dont nous avons conçu le cours de Langue française 2-ème année, on comprend aisément que nous avons concentré nos efforts sur le développement des compétences de compréhension écrite et de production écrite. Certes, nous avons eu également l'occasion de travailler la compréhension et la production orales des apprenants, mais l'écrit a occupé la place la plus importante dans ces deux modules, surtout en vue du fait que les apprenants travaillent davantage les compétences de compréhension et production orales pendant le cours. De plus, on évalue toutes les compétences des étudiants (compréhension orale, lecture, expression orale et écrite), en vue d'obtenir le Certificat de Compétence Linguistique, délivré par la Faculté de Langues et Littératures étrangères de L'Université de Bucarest. D'une façon générale, nous pouvons affirmer que l'objet CV s'est avéré très intéressant pour l'acquisition et la maîtrise du lexique, alors que l'objet lettre de motivation a permis de travailler non seulement des compétences purement linguistiques – comme la compétence lexicale et la compétence grammaticale –mais aussi la compétence sociolinguistique des apprenants.

L'analyse et la rédaction d'un curriculum vitae permet en effet de (ré)découvrir le vocabulaire ayant trait aux métiers, au système éducatif, à l'informatique, aux langues étrangères et aux loisirs (sport, art, musique, bénévolat…). De même, ces exercices d'analyse et de rédaction visent le développement chez l'apprenant de sa capacité à synthétiser et à schématiser, le faisant travailler ainsi sur la nominalisation. Pour sa part, la lettre de motivation présente un intérêt pédagogique majeur, car elle se révèle être un matériau très riche du point de vue de l'exploitation, surtout pour le développement de la compétence lexicale, grammaticale et sociolinguistique. En ce qui concerne la compétence lexicale, le genre textuel de la lettre de motivation implique la maîtrise du vocabulaire acquis dans la partie du cours consacrée au CV et aussi dans le module général consacré au monde du travail. Cependant, le véritable intérêt pédagogique de la lettre de motivation concerne surtout le développement de compétences grammaticale et sociolinguistique. Tout d'abord, il s'agit d'un exercice centré sur la phrase complexe et qui est très riche du point de vue de l'emploi de différents modes et temps verbaux. En outre, il demande aussi la maîtrise des connecteurs logiques pour bien structurer son texte. Quant au développement de la compétence sociolinguistique, cet exercice exige la capacité à employer un registre soutenu et la connaissance des formules et des règles de politesse. Les productions des apprenants nous ont démontré que cela leur a posé quelques problèmes. Pour citer quelques exemples, certains d'entre eux ont pas fait précéder de l'adjectif *chère* le nom du destinataire de la lettre formelle, au lieu d'écrire simplement : Madame /Monsieur comme formule d'ouverture. Un autre problème rencontré est celui lié à la formule de politesse, puisqu'ils sont habitués dans la langue roumaine de finir la lettre avec : Cordialement Sincèrement,Sincères salutations, Bien cordialement, Bien sincèrement.

Les formules de politesse en français pour les lettres formelles occupent, alors, une place à part et on peut bien les exemplifier aux étudiants car elles tiennent du coté culturel français. Veuillez agréer, Madame, Monsieur, l'expression de mon profond respect.

Veuillez agréer, Madame, Monsieur, l'expression de mes sentiments respectueux.

Veuillez croire, cher Monsieur, à mes sentiments cordiaux et respectueux.

Je vous prie de recevoir, Madame la Directrice, mes respectueuses salutations.

Je vous prie d'agréer, Monsieur le Directeur, l'expression de mon profond respect.

Je vous prie d'agréer, Monsieur, l'assurance de mon profond respect.

Recevez, Madame, Monsieur, mes salutations respectueuses.
Recevez, Madame, Monsieur, mes sincères salutations.
Je vous prie d'agréer, Madame, Monsieur, mes salutations distinguées.
Veuillez agréer, Madame, Monsieur, mes salutations distinguées.
Veuillez agréer, Madame, Monsieur, mes meilleures salutations.
Veuillez recevoir, Madame, Monsieur, l'assurance de ma considération distinguée.
Je vous prie d'agréer, Madame, mes respectueux hommages.
Recevez, Monsieur, mes salutations distinguées.

VI. Conclusion

La lettre de motivation étant un sous-genre de la lettre formelle, l'apprenant sera capable de réemployer les connaissances relatives à la mise en page et à certaines structures linguistiques lorsqu'il devra rédiger une lettre formelle qui ne sera pas forcément une lettre de motivation. En classe, nous avons beaucoup insisté sur la mise en page de la lettre de motivation, en demandant aux apprenants de repérer dans quelle partie du texte analysé se trouvaient, par exemple, les coordonnées de l'émetteur ou du destinataire, quelles informations pouvait-on retrouver dans l'objet, combien de paragraphes distincts reconnaissaient-ils, etc. Importance de l'adaptation culturelle dans la communication professionnelle.

L'importance de l'adaptation culturelle et linguistique dans le contexte du français des affaires est fondamentale. Cette compétence va bien au-delà de la simple maîtrise linguistique ; elle englobe la capacité à comprendre et à s'adapter aux normes culturelles spécifiques des marchés francophones, tout en développant des compétences professionnelles solides.

Le français des affaires s'inscrit dans un environnement professionnel dynamique et mondialisé. Alors, on doit se concentrer sur le rôle crucial de l'adaptation culturelle et linguistique dans ce domaine spécifique, soulignant comment cette compétence devient une pierre angulaire pour les professionnels évoluant sur les marchés francophones variés. L'adaptation culturelle implique la compréhension des différences culturelles dans les pratiques commerciales, les comportements professionnels et les normes sociales. Elle va de pair avec l'adaptation linguistique, qui nécessite la capacité à ajuster la communication écrite et orale selon les spécificités linguistiques de chaque marché.

En ce qui concerne la communication professionnelle, on peut affirmer que l'adaptation culturelle et linguistique est essentielle pour une communication efficace avec des partenaires, clients et collègues francophones. Elle facilite la création de relations professionnelles solides, basées sur une compréhension mutuelle et le respect des différences culturelles. De plus, dans le contexte des affaires, l'adaptation culturelle est importante pour les négociations. Comprendre les subtilités culturelles peut influencer positivement le déroulement des négociations commerciales et permettre des relations d'affaires fructueuses.

L'enseignant doit ainsi faire attention aux approches pédagogiques. Les méthodes d'enseignement incluent souvent des simulations de situations professionnelles réelles, des études de cas et des échanges interculturels pour favoriser une compréhension pratique et approfondie des différences culturelles. Les programmes éducatifs visent à développer chez les étudiants la sensibilité culturelle, la capacité à s'adapter et à être flexibles face à des contextes culturels divers.

BIBLIOGRAPHY

Adam, J.M. 1998. *Les genres du discours épistolaire. De la rhétorique à l'analyse pragmatique des pratiques discursives*. In : J. Siess (éd.). *La lettre entre réel et fiction.* Paris : SEDES, pp.37-53

Franzon Elisa, « La lettre entre réel et fiction », Acta fabula, vol. 2, n° 1,Printemps 2001, URL : https://www.fabula.org/revue/ document11877.php, article mis en ligne le 01 Février 2001, consulté le 03 Décembre 2023.

Kerbrat-Orecchioni, C. 1998. *L'interaction épistolaire*. In : J. Siess (éd.), *La lettre entre réel et fiction*.Paris : SEDES, pp.15-36.

Conseil de l'Europe, (2005) Cadre Européen Commun de Référence pour les langues. Strasbourg.

Cuq, J.P. (dir.) (2003) *Dictionnaire de didactique du français langue étrangère et seconde*. Paris : ASDIFLE, CLE International.

Porcher, L. et al. (1986); *La civilisation*, Paris, Clé International.

Puren, Ch. (2010) *La problématique de la compétence culturelle dans le cadre de la mise en œuvre de la nouvelle perspective actionnelle.*Les langues modernes. http://www.aplv-languesmodernes.org/spip.php?article2942.Date d'accès : 25 novembre 2023.

Toader, Madalina (2020) *Techniques de communication écrite au niveau universitaire. Quelques stratégies pour entrainer les étudiants à développer leur habileté à résumer*, Crossing Boundaries in Culture and Communication, Universitatea Romîno-Americană; vol 11, nr. 2, Editura Universitara, p. 110-120

Toader, Madalina (2021), *Le français en douceur : Vers une nouvelle méthode d'apprentissage du FLE*, JRLS/ International Romanian Humanities Journal, nr. 25, Târgu-Mureș, România, p. 540-547

Sainte Lorette & Marzé (2003), *Lettre de motivation*, Edition de l'Organisation

Manuels de français :

Vocabulaire progressif du français des affaires par Claire Miquel : Ce livre offre une progression dans le vocabulaire utilisé dans le monde des affaires et peut contenir des modèles de lettres de motivation.

Le français des affaires, par Sylvie Donna : Ce manuel se concentre sur le langage professionnel et peut inclure des exemples de lettres de motivation adaptées au contexte des affaires.

Réussir le Delf B2 par Marion Dupleix et Hugues Denisot : Bien que ce manuel soit axé sur la préparation du DELF B2 (Diplôme d'Études en Langue Française), il contient souvent des modèles de lettres de motivation formelles pour des situations professionnelles.

La correspondance commerciale en français par Micheline Durand : Ce livre se concentre spécifiquement sur la correspondance commerciale et peut inclure des modèles de lettres de motivation adaptées à cet environnement.

Lettres de motivation par Guillaume D'Anger et Delphine Barrais : Ce livre offre des modèles de lettres de motivation pour différents secteurs professionnels.

Les clés pour réussir sa lettre de motivation par Adrien Lorthiois : Ce manuel propose des conseils pratiques et des exemples pour rédiger une lettre de motivation efficace.

Manuels de français des affaires :

Affaires à suivre. Cours de français professionnel de niveau intermédiaire Paris : Hachette FLE.Danilo, M., Tauzin, B. 1990.

Le français de l'entreprise. Paris : CLE International.Danilo, M., Penfornis, J.-L. 1993.

Le français de la communication professionnelle. Paris : CLE International.Penfornis, J.L. 2003.

Affaires.com. Paris : CLE International, Jean-Luc Penfornis, 2017

Comment vont les affaires (2000) Anne Gruneberg, Beatrice Tauzin, Hachette Livre

Sites web :

Apec.fr : Le site de l'Association pour l'emploi des cadres (Apec) propose des exemples de lettres de motivation adaptées aux profils professionnels.

Cadremploi.fr : Cette plateforme propose des modèles de lettres de motivation pour les cadres et les professions spécifiques.

Lettre-utile.fr : Ce site offre une variété de modèles de lettres pour différents contextes professionnels, y compris des lettres de motivation.

INTERFERENCES (III)

Violeta Bercaru Oneata

PhD, „I.L. Caragiale" National College, Ploiești

Abstract: A remake enriched with new perspectives of a Generative Transformational Probabilistic Poetics is undertaken in this study based upon new grammatical milestones capacity to encompass stylistic ones in a mutability interface process, in a combinatory potentiality of the linguistic units belonging to both langue/langage levels. Using semiotic tools like the verb ergativity, the scalar transitivity, the homogeneity of two mathematical multitudes, the cartesian lieu géometrique, the computational edge connectivity for a semiotic topological connectivity alongside with the field of a different intensity of the metaphor throughout modernity, an expected result for 5 new sub-functions of the main Poetical Function are generated in literary analysis texts purpose, opening on the other hand the possibility to be operated by students in certain workshops.

Keywords: interface, ergative, typology, graph, connectivity

1. The Linguistic/Stylistic Line

2. The Semantic/ Philosophical Line for a Stylistic Result

1a) An algebraic Logistica Numerosa

One can consider the Syntax of the ergative verbs and the non-accusative Intransitivity verbs frame expressed in an erudite scientific research *Ergativity Typology Syntax Semantics* by Adina Dragomirescu (2010) as an important semiotic area and background for further researches as it seems to become founder in both new generative linguistics typologies - alongside with those proposed by S. Marcus, the mathematical ones, or those belonging to the Structural group, in the eighties – and also a turning point for what this study is concerned with a Generative Transformational Probabilistic Poetics formation, having in mind what the author of this study had already undertaken, but also a new perspective the term *ergativity* brings about in continuing and possibly reinforcing it. The chain display of the non-accusative intransitivity as well as the flexible status of the transitivity – scalar transitivity of the verbs, introduced on the other hand and illustrated in the Romanian linguistics by prof. G.Pana Dindelegan (2003 a) and other studies) [1] are considered not only foldable to the traditional transitivity but also bearing the advantage to allow the comparative discourse in both the same language and in different ones. This is a key starting point to narrow an empirical frame in

[1] Cf. *The Ergativity Typology Syntax Semantics*, 2010, p.89

setting aside the above mentioned semiotic chain – non-accusative intransitivity and scalar transitivity – with a second formal stylistic frame : the poetical Reflexivity and the poetical Transitivity as described by T. Vianu (1941). Minute nuance description highlights it is a matter of common/different assets folded on *langue/ langage* distinction (F. Saussure, 1916). This is the first sequence of an analogical root tool principle in analysis, followed by the second internal analogical root sequence made by a probable conversion of the dual or multiple arguments of transitive verbs and the non-accusative intransitive pair, with the different intensity of the metaphor field throughout modernity epoch, a *scalar metaphorical display*. Both stems of this analogical root formation are to be taken into account at the above-mentioned langue/langage kinship in a difference quality, as formal frames. Is this hard approach foldable to be achieved and to uncover a piece of evidence? For this analysis to work this study gets into connection with certain scientific causalities epitomized in : - The first L. Tesnière's theory of the *valence* principle : to undertake a transmission between some units of the language based upon the valence combinatory potentiality (19 59 : 54)

- Particularly the third L. Tesnière theory of the *valence* principle designating the combinatory potentiality of certain linguistic units belonging to both « langue and langage » levels. (idem : 54)
- The *Minimalist Program* in N. Chomsky's terms (1995) of an *interface* as an entanglement of quite a wide - range components of grammar as : syntax/ morphology; syntax/ semantics; syntax/phonology; syntax/pragmatics; morphology/phonetics; semantics/pragmatics; as well as issues in the way the systems of grammar involving these *interface* areas are acquired and displayed in use and language processing. The concept is conceived as being opened to work by linguists of all theoretical convictions or schools of thought.[2]
- On the other hand this wide range of linguistic assignments allowing multiple scientific visions thus foreshadowing the pinpoint of **language in corpora** encompassed in an universal grammar, is to be continued with what Adina Dragomirescu in her book selected from the *Minimalist Program,* as fundamental peculiarities. These linguistic peculiarities are : the *economy* which deals with both a *locality* item of and the *philters of good formation* item, as basic necessary conditions described by Chomsky in linguistic comparative discourses. This kind of approach

[2] David Adger and Hagit Borer, the Preface at *Lexical Plurals A Morphosemantic Approach* by Paolo Acquaviva, 2008 , p.10, Oxford University Press

enables, in the vision of the Romanian researcher, a maximizing range of cognitive explanations through the simple clear cut rationalist classes and units belonging to grammar. (Dragomirescu, 2010 : 73) – to in our vision a semiotic tool, as it opens the perspective for a stylistic result.

In the light of the ergativity principle particularly described by the author as linguistic typology of a flexible frontier between grammar components epitomized in the above mentioned chain of non-accusative intransitivity and the syntax of the ergative verbs, those –ones including a scalar transitivity, one can open the perspective to deeply look at the theories allowing *langue/ langage* combinatory potentiality in an interface. Other possible contributions for further research in a morpho- syntactic / semantic stylistic interface for a formalization purpose of the language in corpora perspective, is foldable to be undertaken in the light of the *syntactic reorganization through transitivisation/ intransitivisation* process developed by the same author et alli in *Gramatica de baza a limbii romane* (2010) – the aim of this study being just the language in corpora outlook.

1 a) (i) A Semiotic Ergative Area.

1 a) (ii) A morpho-stylistic core interface

There is to be taken into consideration a minimal interaction interface through the scalar transitivity principle generative for certain good philters formation, as it follows :

- Side langue philter 1 = verb intransitivity---Semantic charge[3]----Side Poetical language philter 1 = poetical intransitivity
- Side langue philter 2 = reflexive diathesis-------Side Poetical language philter 2 = poetical reflexivity
- Side langue philter 3 = verb scalar transitivity-------Side Poetical language philter 3 = poetical scalar transitivity as formal frames
- Side langue philter 4 = verb indirect transitivity---------Side poetical language philter 4 = poetical indirect transitivity as in poetical texts the reflexivity has a relationship

[3] Minute nuances : In a master thesis of Bjøru øyvind - University of Oslo, the authors highlight in Semitic languages ; Akkadian, Amharic, Hebrew, Aramaic and Phoenician-Punic a theory of prototypical transitivity- i.e.transitivity is a semantic rather than syntactic concept - defined by means of a prototype and has been applied and has proven a useful tool in analyzing the verbal stems and the three parameters of classification within this approach (volition, instigation and affectedness) – *Diathesis in the Semitic Languages Exploring the Bynian System* http://www.duo.nio.no/ handle/ 10852/ 34235 As for this study, in a necessary formalization approach, this peculiar linguistic milestone renders the idea of interface more profound : such an internal framework reveals itself as brick of an universal grammar that in turn can encode a neighborhood of both syntactic/ morphological /semantic stylistic area, too

with both intransitivity and with the indirect transitivity (cf. practice on texts in the PhD studies and previous others)

- Side langue philter 5= verb direct transitivity----------Side poetical language philter 5 = poetical direct transitivity

There is to be taken into consideration a minimal interaction interface through certain grammar objects/ stylistic objects, namely in a scalar transitivity / different intensity degree of the metaphor –scalar metaphorism generative for some good philters formation :

- Side langue philter1 = non- accusative verbs---Semantic charge-----Side Poetical language philter 1= hermetic metaphor
- Side langue philter2 = verb reflexive diathesis--- Semantic charge-----Side Poetical language philter2 = revelatory metaphor (L. Blaga, 1937) vivid metaphor (P. Ricoeur, 1984)
- Side langue philter 3 = verb scalar transitivity---------Side Poetical language philter 3 = poetical scalar transitivity as formal frames
- Side langue philter 4 = verb indirect object--------Side Poetical language philter 4 = implicit trop (C. Kerbrat Orecchioni, 1986) modernist poets, neo modernist poets
- Side langue philter 5 = verb direct object---------Side Poetical language philter 5 = narrative epic poem (Antiquity, European Middle Age, Romantic literary school), post- modern anti –symbol, intertextuality, semantic shock
- Mention should be made this kind of analysis are under the logic of a typological linguistic formal frame that takes into account the combinatory potentiality of the verb valence in Tesnière terms as above mentioned *langue-langage* (1959) compounding, the scalar transitivity principle (Pana Dindelegan, 2003) the syntax of the ergative verbs/ non-accusative ones principle (Dreagomirescu, 2010) expected to be contributive for an interface grammar/ style as a whole formation theory in Chomsky's terms (1994- 1995). But for this theory to be completed one can bring into addition this particular morpho- stylistic interface is also susceptible to be tested with another grammar tool encompassed as semiotic tool in what M.Aronoff designates by the *isomorphism of sound and meaning* driven by a *morpheme* based theory (1994 : 10) as in modern symbolist poetry meaning and significance deeply inter-act with sounds, euphonies, with the well-known musicality vein, as well as with the highly transfiguring triumph process peculiar for the poetical language, or on the contrary the anti-symbol cultivation in the direct transitivity of poetry of the real, based on a common language morphemic driven asset. We consider this latter assignment important as well, for a theory grammar / style compounding/conversion namely an interface formation. We consider also the following *langue /langage* principles are involved in an interface embodiment with equal contribution for a grammar / style as a whole, - a theory of the discourse, named the GTPP : the nucleus of the verb [ergativity of verbs and non-accusative intransitive verbs, diathesis] then the valence of the verb with its quality to encompass a stylistic core nucleus, the scalar transitivity and the scalar metaphorical display carrying different semantic charge.

Expected Results : Finally the tracing from grammar assets to stylistic assets in a morpho-stylistic interface core formation represents a GTPP namely a Generative

Transformational Probabilistic Poetics and a semiotic ergative area susceptible to serve as a tool in certain literary analysis undertaken by students in workshops, by work in pairs or work in groups for both Romanian poetry evolving French, English, Italian, Spanish and others.

1 b) An Algebraic Logistica Spatiosa

The study is aimed to present some aspects, to test and verify in another light the same Generative Transformational Probabilistic Poetics formation claiming a linguistic- stylistic approach can serve as a tool for a hermeneutics with a focus on certain literary texts. It is a pragmatic grid for a stylistic theory, in a probability. Milestones of both grammatical and stylistic nature, or processes as compounding and conversion, homogeneity, equivalent distribution in mathematical linguistic terms, poetical reflexivity and poetical transitivity, a field of a different intensity degree of the metaphor in modern poetry, the latter presented in other studies also and particularly in the thesis, all of them apparently miscellaneous, bring their contribution for the research purpose. On the other hand, the idea of setting side by side grammar and style frames relies, for this logistica spatiosa vision of the second study, on maintaining the already mentioned verb valence capacity to encompass the grammatical transitivity, intransitivity and diathesis as a trigger to encode the poetical transitivity through its property to build a combinatory potentiality between two very exquisite accounting levels : *langue* and *langage*. (L. Tesnière, 1959 : 54). The two ontological entities are also seen, particularly in the first volume also – *La Flexibilisation des fonctions du langage poétique*, 2021 - as two roots in a computational linguistic frame generating other roots and knots, here with an *isomorphism* of a computational Graph potentiality yielding an *edge connectivity* :

- Side langue – grammatical root with knots 1 : the vb. Intransitivity/ vb. Reflexive diathesis/ indirect Transitivity/ direct Transitivity // Side langage – stylistic root with knots 2 : Poetical Reflexivity / Poetical Transitivity as theorized by T. Vianu (1941). These two ontological entities are taken as two *mathematical multitudes* bearing not only the heterogeneous quality but also the homogeneous one, encompassed in the mathematical linguistic theory of S. Marcus (1981). The scientist develops *an equivalent distribution* between two mathematical multitudes that deals with both different contexts and with common ones, and deciphers the common core through a *richness of a meeting point* that makes proof of a *homogeneity*. It is, in the vision of a

possible generative poetics a *morpho- stylistic core* as new root – a deep structure - which we have introduced in a tree where stylistic transformations take place through certain stylistic articulators embodied in *the field of a different intensity degree of the metaphor in the modernity*. [the hermetic metaphor/ the vivid metaphor (L. Blaga, 1937)/ implicit trop (C. K. Orecchioni, 1986) on the other side the anti- symbol, too. It does result a new root endowed with new knots in a surface structure encompassing 5 new sub-functions of the Poetical Function : the poetical intransitivity/ the poetical reflexivity/ the poetical transitivity and its indirect/direct binary lines, the latter with a resolution key in the Referencial Function also.

Graph

1.

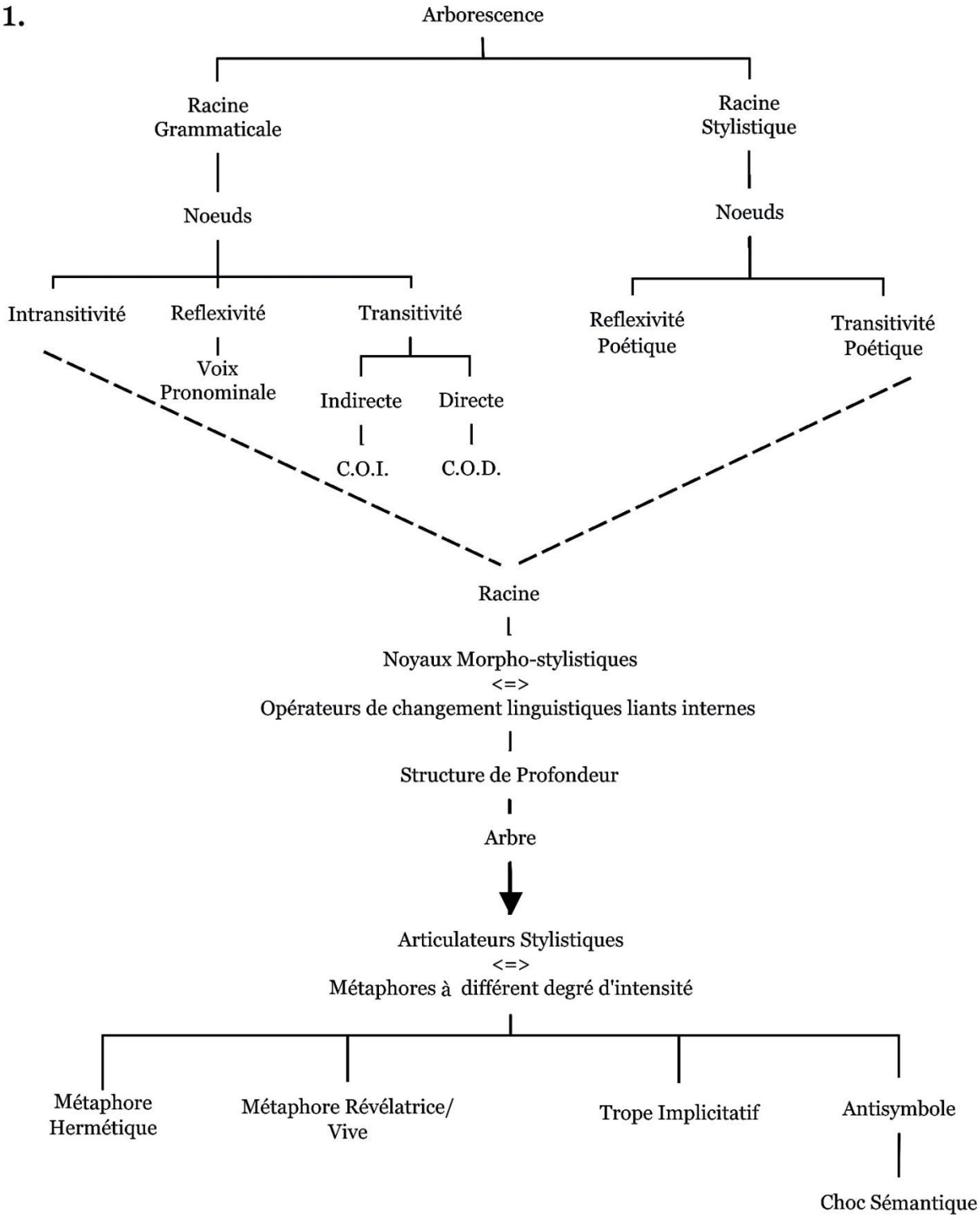
Arborescence
Racine Grammaticale
Racine Stylistique
Noeuds
Noeuds
Intransitivité
Reflexivité
Transitivité
Reflexivité Poétique
Transitivité Poétique
Voix Pronominale
Indirecte
Directe
C.O.I.
C.O.D.
Racine
Noyaux Morpho-stylistiques
<=>
Opérateurs de changement linguistiques liants internes
Structure de Profondeur
Arbre
Articulateurs Stylistiques
<=>
Métaphores à différent degré d'intensité
Métaphore Hermétique
Métaphore Révélatrice/ Vive
Trope Implicitatif
Antisymbole
Choc Sémantique

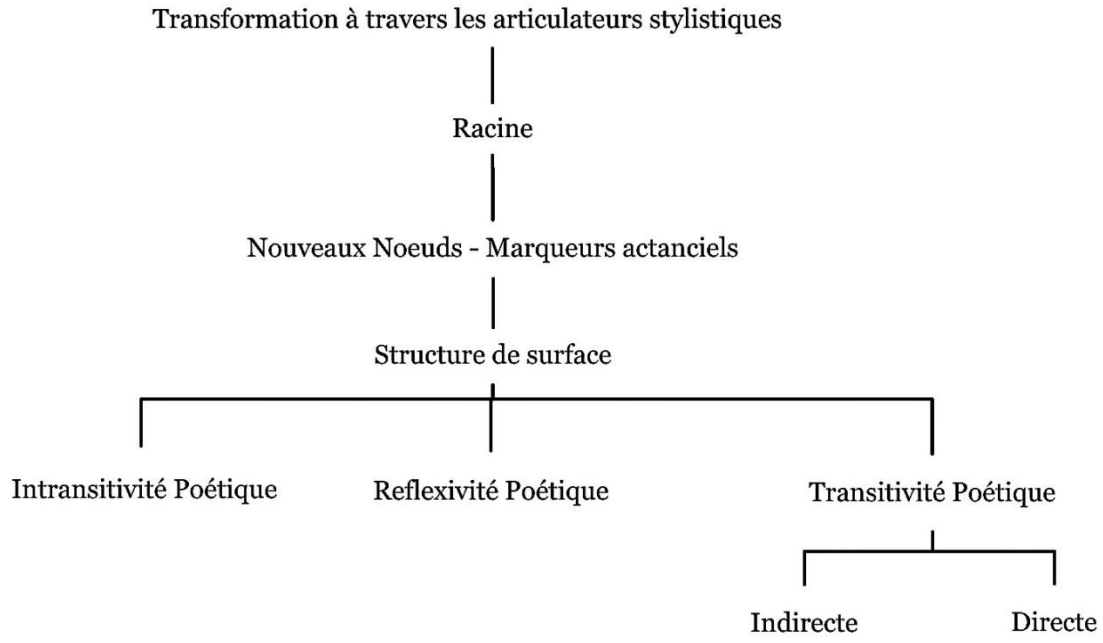

2.

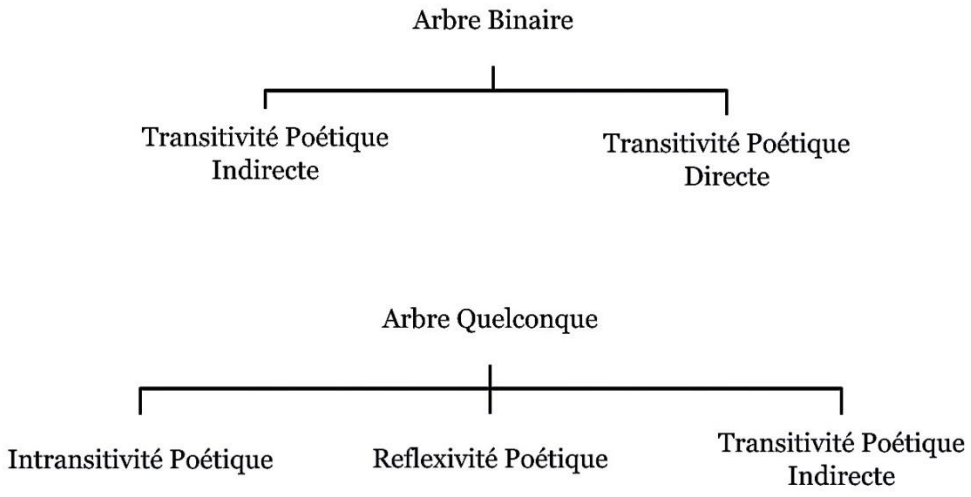

Édité par: Ana-Maria Raicu

A GTG for a cognitive system in N. Chomsky's terms (1977) appears in this Graph containing what the scholar considers as a *mechanism* sufficiently abstract to configure a theory : « *Considérez un système de connaissances et de croyances quelconque élaboré ã partir de certaines données. Nous pouvons essayer de caracteriser ce système en lui*

construisant une grammaire. Nous pouvons étudier les mécanismes aux moyens desquels le système a été acquis. (idem, 1977 : 24).

- An initial estate characterized by the restrictive frame – the two different ontological entities
- The second initial estate represented by the morpho- stylistic core formation as a deep structure,
- Transformations in a tree through peculiar stylistic articulators
- Formalization of 5 new other sub-functions of the main Poetical Function, as final estate that builds a *topological connectivity edge connectivity* – in computational linguistic terms

Expected result : **The restrictive frame** : grammar and style/ **Abstract frame** foldable for a theory : A topological connectivity as computational linguistic grid leading to a *Generative Transformational Probabilistic Poetics*

This above mentioned semiotic topological connectivity was highlighted in the book *La Flexibilisation des fonctions du langage poétique* (2021) through a Cartesian *lieu géometrique* principle, too.

If we consider the grammar root and the stylistic root a Cartesian landmark we have the following data : x the morphological knot and y stylistic knot and a current point M, the three being in metrical relation but capable however to figure out an analytical relation, in order to build a curve as *lieu géometrique.* But, regularly, the current point M namely M (x y) that describes the *lieu géometrique* appears in a system f (x1 y1 t) = 0; and d (x1 y1 t) = 0, t representing a real parameter that describes the subjective distance between Grammar and Style as X different from Y. However getting away the t element as a subjective distance, we configure the Cartesian implicit equation of the Grammar/ Style *attached curve* (*courbe jointe*). The t element as subjective distance between Grammar root and Style root is annihilated by the equivalent distribution of their common contexts. These contexts belong to the *coherence* of a Graph, in computational linguistic terms, being generative of the deep structure. This coherent structure that bears however the subjective distance t, through transformation reaches a *cohesion* that is capable to put

away the subjective distance t, and to make room for what we call the *insight* or the *introspective evidence* as *tâche du linguiste chercheur* (N. Chomsky, 1977) In our vision this is the stylistic surface structure endowed with several knots, or the so called Probabilistic Generative Transformational Grammar placed in a Cartesian *lieu géométrique* with a subsequent *Generative Transformational Poetics* in a *topological connectivity.* .

g (vb Intransitivity) + g (vb R diathesis) + g (vb Indirect Transitivity) + g (vb Direct Transitivity) + f (poetical Reflexivity + poetical Transitivity) coherence { Deep Structure} Tree x hm met/ rmet / 0 met/ cohesion = f(pI) + f (p R) + f(pIT) + f (p T) + f (p DT) { surface structure }

a topological stylistic connectivity of 5 sub-functions of the Poetical Function as it was primarily conceived by R. Jakobson (1963)

Expected Result : The new sub- functions as assets of the above mentioned semiotic topological connectivity are susceptible to be used in literary analysis by students work in pairs or groups, to give one example an analysis already done in the thesis entitled *Transitivité directe et indirecte dans la poétique de G.Bacovia* or the recent assignments of the *The Hermetic Seal of Poetry and its Analogical Root* already published in JRLS no.34. This one settles side by side texts analysis of St. Mallarmé, I. Barbu and V. Voiculescu based upon a projection of the equivalence from a selection axle containing the hermetic metaphor on a combinatory axle yielding the sub-function called poetical Intransitivity. Neo- modernists poets as well as post modernists could be seen in the light of an implicit trop/ indirect transitivity use; an anti-symbol/ direct transitivity use, for a new type of equivalence projection from the selection axles on the combinatory ones.

Mention should be made the second research in connection with this one will be developed under a semantic-philosophical approach assigning the Aristotle's second sense of the Potentiality and Activity causality called *dunamis* as *energeia* with a focus on the given information for a new information, in the light of the *language in corpora* principle, too. (to be followed)

Bibliography

Aronoff.M., *Morphology by Itself Stem and Inflection Classes*, Linguistic Inquiry Monograph Series 22, Cambridge MA : MIT Press, 1994

Chomsky,N., Emonds J. et alli *Langue Théorie Générative Étendue* avec une preface de Jean Pierre Faye, *Le transformationnisme et la critique,* mise en oeuvre par Mitsou Ronat, collection Savoir, Hermann, 1977

Chomsky,N., *The Minimalist Program,* MIT Press, 1995

Dragomirescu,A., *Ergativitatea Tipologie Sintaxa Semantica*, Editura Universitatii din Bucuresti, 2010

Jakobson, R., *Essais de linguistique générale*, Paris, Editions Minuit,1963

Marcus.S. et alli *De la propozitie la text,* studiu in *Semantica si semiotica* sub redactia academician I, Coteanu, prof. Lucia Wald, Ed.Stiintifica si Enciclopedica, Bucuresti, 1981

Tesnière.,L., *Éléments de syntaxe structurale*, Paris, Klincksieck, 1959

Vianu.T., *Arta prozatorilor romani*, Bucuresti, Editura Albatros, 1977, Editura Contemporana, 1941

THE FRAMES OF SATIRE, AS A LITERARY GENRE, IN THE BRAVO! MAGAZINE

Diana Bunaciu

PhD Student, „Aurel Vlaicu" University of Arad

Abstract: The object of this article is to fix the coordinates of the satire in the BRAVO! magazine. By combining the theoretical approach with a practical perspective, I set out to identify the models of satire published in the magazine BRAVO!, by evaluating the style of satirical discourse approached by the editors, the structures and effects of satire, as well as to what extent satire was influenced by the great socio-political events of the first half of the 20th century. The topic is a novelty, being too little addressed in specialized studies, despite the longevity of over 13 years and the impact of the magazine BRAVO!.

The magazine appeared for the first time, for a short period, in Arad, in 1923, with the subtitle Review of criticism, humor and satire. The second series of the magazine dates from the 1933-1944, with the subtitle Literary magazine, reportage, satire, humor. With weekly appearances and with Simion Miclea as director, the magazine pays special attention to the events happening in the county and the city, but also abroad, and through the editorial office in Bucharest, the magazine records the significant national political events during the week, as well as political news, social, economic, financial from Banat, received from the editorial office of the magazine from Timisoara.

In order to have a balanced picture and relevant results from the research point of view, taking into account the fact that the number of appearances was varied, we chose the following sampling model: we selected for analysis two issues from each month of the magazine BRAVO!, from 1936-1941, based on the fund available at the County Library "A. D. Xenopol" Arad. Therefore, we analyzed 144 issues of the magazine.

Keywords: press, satire, humor, irony, political satire

Indiferent de formele în care este concepută, satira reprezintă o formă de luptă; cu armele ironiei fine sau ale sarcasmului, prin invectivă sau imprecaţie, satira biciuieşte nedreptăţile, metehnele şi tarele societăţii, cu scopul de a le îndrepta. Rolul constructiv al satirei care observă, denunţă, amendează, pentru a îndrepta, a fost subliniat şi de Tudor Mușatescu, prin comparaţia satirei cu un ac, care „înţeapă nu ca să împungă, ci ca să coase"[1].

Cu un parcurs longeviv și un puternic caracter naționalist, ancorată în realităţile şi evenimentele politice și sociale ale vremii, revista *BRAVO!* (1923; 1933-1934) a reprezentat pentru arădeni un instrument de informare, conștientizare, dar și de destindere, prin speciile umoristice şi literatura publicată, timp de 13 ani, în paginile sale.

Pentru a avea o imagine echilibrată și rezultate relevante din punct de vedere al cercetării, ținând cont de faptul că numărul aparițiilor a fost variat, am ales următorul model de eșantionare: am selectat pentru analiză câte două numere din fiecare lună ale revistei *BRAVO!*, din perioada 1936-1941, pe baza fondului disponibil. Așadar, am analizat 144 de numere ale revistei.

„BRAVO! este astăzi în mânile tuturor, tirajul său întrece pe a oricărei publicaţiuni româneşti din Arad; am creat un stil, am creat un gen în gazetăria românească a Aradului (...) publicând un spirit, o glumă, o răutate, toate cu dorinţa sinceră de a îndrepta un rău.

[1] Tudor Mușatescu, *apud* Elena Macavei, *Umorul în publicaţii astriste*, Ed. Asociaţiunii Astra, Sibiu, 2007, p. 433.

Vom spune şi de aci înainte adevărul pe faţă, sau când nu vom putea, îl vom îmbrăca în spumoasa şi vesela haină a glumei sau înţepătura picantă a ironiei"[2], declara directorul Simion Miclea, în anul 1939, cu ocazia aniversării a şase ani de existenţă a revistei.

Revista publică îndeosebi satiră politică – *„politica se pretează la mult hazard, la multă ironie şi la mult haz. În scenă, unii joacă pe diverse game, cu enorm de multe măşti şi rapide traverstiri cu intoneţii ce ar voi să impresioneze, dar din fericire spectatorii se amuză mereu şi când văd că gluma se îngroaşă, dau cu tifla indiferenţi şi râd mefistofelic, în barbă. O parodie de bâlci!..."*[3]

Cu ocazia aniversării a 300 de numere, în cel de-al optulea an de existență, revista *BRAVO!* își reafirmă scopul și caracterul naționalist: *„între glumele și ironiile noastre, au fost întotdeauna prezente puternice sentimente de patriotism și naționalism. Greșelile și păcatele din aceste domenii nu le-am iertat - și nu le vom ierta - niciodată. După cum nu am trecut sub vălul întunecat al tăcerii nici greșelile față de națiune. Sub formă de observațiune drastică sau sub haina vioaie și veselă a glumei, fiecare a primit - și-și va primi și de aci înainte - partea ce i se cuvine. Un singur regret avem: că vremurile sunt de așa natură - dar nu din cauza noastră! - că nu putem spune tot ce știm si ce vedem. Comandamente superioare ne impun - și poate că e mai bine așa, deși-i spre paguba lui BRAVO! o atitudine moderată în scrisul nostru. Să sperăm însă că vor veni vremuri mai bune, - și BRAVO! va fi iarăși ce a fost odată".*[4]

La mai bine de 20 de ani de la semnarea ultimelor tratate prin care se lichida Primul Război Mondial şi se crea o stare de echilibru în Europa, perioada interbelică încă era marcată de ororile războiului, care a influenţat societatea în toate domeniile ei. Odată cu Marea Unire de la 1918, românii și-au recâștigat drepturile legitime, însă relația cu minoritatea maghiară încă este influenţată de nedreptățile suferite de români în timpul ocupației austro-ungare.

Liniştea nu avea însă să dureze mult. Perioada noastră de referinţă, 1936-1941, sunt anii premergători şi de început ai celui de-al Doilea Război Mondial, în care au murit peste 60 de milioane de oameni[5].

În perioada interbelică, revista *„BRAVO!"* a militat, printr-un discurs liber, neîngrădit, uneori prea efervescent, pentru prioritatea românilor în toate întreprinderile industriale, comerciale și în instituțiile statului, a satirizat lupta între partide, a criticat demagogia politicienilor şi corupţia, a dus o luptă continuă, cu toate armele lingvistice, împotriva minorităţilor, îndeosebi a maghiarilor şi evreilor, dar a şi ironizat, printr-o satiră uşoară, viciile societăţii, fiindcă *„nici în cele mai grave şi serioase împrejurări, românul nu-şi pierde umorul său sănătos"*.[6] În lunile premergătoare izbucnirii celui de al Doilea Război Mondial, care a influențat în mod direct și România, satira publicată în revistă pălește, libertatea presei ardelene lovindu-se, din nou, de cenzura autorităților maghiare. În aceste luni, înainte de încetarea apariției, revista se rezumă la publicarea de glume, scurte povești cu haz, literatură, știri și articole pe teme cotidiene. Atacurile împotriva minoritățile aproape dispar – în anul 1941, revista publică un singur pamflet, sub formă de rugăciune, la adresa maghiarilor, și un articol care descrie în termeni peiorativi mentalitatea evreilor.

Caracterul umoristic al revistei este conturat de satire ușoare, glume, scurte dialoguri sau povestiri cu gaz, care tratează teme sociale precum: instituția căsătoriei (1), nepăsarea politicienilor (2), viciul beției (3).

(1) „-Ei bine, dragul meu, cum te înțelegi cu nevastă-ta? Se zice că e foarte inteligentă...

[2] „BRAVO!", nr. 274, 1939, Arad, p. 3.
[3] „BRAVO!", nr. 237, 1 ianuarie 1938, Arad, p. de titlu.
[4] „BRAVO!", nr. 239, februarie 1940, Arad, p. 2.
[5] https://historia.ro/tematica/al-doilea-razboi-mondial, accesat la 20.10.2023.
[6] „BRAVO!", nr. 260, 28 august 1938, Arad, p. de titlu.

-Da, vorbește șase limbi, eu șapte și totuși nu ne înțelegem de loc."[7]

(2) „N-avem tunuri, ce ne pasă!
Avem alegeri și bătăi,
Deputați cu limuzine,
Filfizoni și balerine![8]

(3)Baptiștii din Buteni au modificat regulile de botez, obligând pe cei ce se botează, ca *„înainte să își spele gâtul cu un pic de... rachiu"*.[9]

Veselia și buna dispoziție emanată de cuprinsul publicației se transformă odată cu apropierea războiului care avea să decimeze omenirea și să schimbe, din nou, viața românilor transilvăneni, care abia își găsiseră liniștea și drepturile într-un stat unitar. Tonalitatea este direct influențată de evenimentele politice. Începând cu anul 1939, satira, care pare să facă mai mult haz de necaz, aduce zâmbete triste.

Râdem ca să nu plângem ar putea fi expresia care descrie condiția gazetarului de satiră și umor, în circumstanțe de război: *„vremurile sunt grele pentru toată lumea, dar mai cu seamă pentru cronicarul menit să înregistreze numai partea veselă sau ridicolă din viață, cu scopul de a da o mână de ajutor la îndreptare. E o luptă grea și numai cu tristețea în suflet se poate apuca să înșire diferite manifestări sau purtări, cari nu-și au locul acum și nu se potrivesc cu atmosfera"*[10]

Cu toate ororile inerente unui conflict militar, după începerea războiului, revista nu își pierde, însă, caracterul umoristic, dar publică un umor mai rezervat: *„vrând, nevrând, trebuie să scriu un reportaj vesel, pentru că printre imperativele cari domină opinia publică, deci și masa cititorilor noștri, să strecor o notă de voioșie; nu de voioșie deșănțată, pentru că seriozitatea clipelor pe cari le trăim impun decență în toate manifestările"*[11].

În acest scop, redacția înființează o nouă rubrică permanentă *„Frontul...glumei"*, fiindcă *„sub influența vremurilor, azi cele mai folosite cuvinte sunt «front» și «zonă»; și noi cari întotdeauna am ținut pas cu timpul, înființăm și noi un «front» pe care-l plasăm în «zona» veseliei"*[12]. Astfel, revista satirizează în continuare, dincolo de realitățile războiului, atitudinea femeilor superficiale care *„nu renunță la luxul și cheltuielile din zilele bune, ci sfidează prin mii de fleacuri inutile chinul și durerea celor mulți"*[13], dar și bărbații pe care *„seară de seară, îi vezi când la un restaurant, când la altul, când gustând o țuică fiartă, când golind câte un pahar de vin"*[14].

Satira care tratează noile realități politice ale vremii este marcată de revoltă şi indignare, luând locul umorului şi a satirei amabile.

Perspectivele războiului care avea să urmeze au fost anticipate în articolul „Aspecte externe, pacea blindată – spectrul războiului", publicat cu doi ani înaintea începerii conflictului. Oximoronul din titlu, „pacea blindată" sugerează, prin alăturarea celoi doi termeni opuși, echilibrul instabil al situației geopolitice. Prin expresii şi un câmp lexical vast, într-un text publicat pe jumătate de pagină, se evocă apropierea inevitabilă a războiului: *vrajbă, ură, gâlceavă, luptă ideologică, dispută ideologică, ciocniri doctrinale, pacifism serafic, focar de primejdie, tulburare, flagel, cursa înarmărilor, arsenal de armament, tun, mitralieră, mijloace de luptă, flotă de război, conflict, blindat, armament, ofensă, răzvrătitori* şi lista se încheie, pe un ton fatalist, cu *măcel*[15]. *„Va fi un nou măcel, să dea Dumnezeu să fim*

[7] „BRAVO!", nr. 193, 25 decembrie 1936, Arad. p. de titlu.
[8] *Ibidem*, p. 3.
[9] „BRAVO!", nr. 179, 13 septembrie 1936, Arad, p. 3.
[10] „BRAVO!", nr. 338-339, 2 februarie 1941, Arad, p. de titlu.
[11] „BRAVO!", nr. 327, 6 octombrie 1940, Arad, p. de titlu.
[12] „BRAVO!", nr. 305, 11 februarie 1940, Arad, p. 4.
[13] „BRAVO!", nr. 338-339, 2 februarie 1941, Arad, p. de titlu.
[14] *Ibidem*.
[15] „BRAVO!", nr. 239, 23 ianuarie 1938, Arad, p. 4.

proroci mincinoşi, dar coardele sunt prea întinse şi trebuie să plesnească" este concluzia amară, dar corectă, a articolului.

La doi ani după începerea celui de-al Doilea Război Mondial, redacţia deplânge starea ţării într-un text publicat în ziua de Crăciun, a anului 1939: *„E primul Crăciun după 20 de ani pe care-l sărbătorim ciuntiţi şi cu hotarele sfârtecate. Din nou, neamul nostru românesc, trece prin vremuri cumplite de izbelişte. Le cunoaştem. Le-am mai trăit, dar nimeni nu ne-a clintit de aici şi nici nu ne va clinti nici de acum înainte. Jugul unguresc n-a fost în stare în tot acest timp să distrugă obiditul nostru Neam. Vom răbda şi acum şi vom aştepta alte vremi ce va să vie".*[16]

Ca stil, satira publicată în revista *BRAVO!* recurge la diferite instrumente pentru alimentarea efectului caustic:

a) Simboluri animaliere

Animalizarea țintei, prin caricaturizarea grotescă în chip de *paraziți*, *măgari*, *ploșnițe*, *găinari, căței, țap cu barbă,* a alimentat efectul demolator al discursului satirico-pamfletar.

(1) Primarul din Agriș este proiectat în chip animalic, în următoarea replică*: „Știți ce a răspunsul măgarul?"*[17]

(2) Deși nu este indicat direct, *„preacucernicul țap cu barbă"*[18] îl numește pe preotul din localitate, ironizat prin simboluri animaliere.

(3) *„Adevărații eroi ori zac în cimitire părăsite, ori cerșesc pe străzi. Pseudo eroii, găinarii, își continuă și azi matrapzlâcurile"*[19], trimite cititorul la demagogia politicienilor care își arogă merite pentru înfăptuirea Marii Uniri de la 1918, fără să fi avut vreo contribuție.

(4) Criticând urmărirea interesului personal al politicienilor *„fiecare vrea să ajungă să hrănească copios pe cățeii din jurul lor"*[20], redactorul a folosit diminutivul cu sens depreciativ la adresa susținătorilor apropiați ai politicienilor.

(5) Relatând informații despre Societatea de Autobuze din Tinca, condusă din umbră de evreii Einglander Carol și Lajos – tată și fiu, autorul articolului se dezlănțuie la adresa celor doi *„jidani"*[21], pe care îi portretizează ca paraziți, prin simboluri animaliere: *„ploșnițele acestea taie și spânzură la societate"*[22].

(6) În articolul „Rușine și obrăznicie", publicat în numărul 164 din 3 mai 1936 și semnat de Dr. Ciocan, sunt abordate disensiunile dintre români și minorități, în speță publicarea tarifelor unor meseriași doar în limba maghiară. Revolta se îndreaptă împotriva evreului Weisz, proprietarul tipografiei*: „suntem siguri că tariful a fost redactat numai în ungurește la îndemnul jidanului parazit – tipograf, Marcus Weisz, care a înșelat naivitatea meseriașilor (...) cerem autorităților în drept să procedeze imediat, la confiscarea tarifelor și să sancționeze pe perciunatul-cățel din slujba Budapestei"*[23]

b) Trimiteri religioase

Proiectați ca întruchipări ai răului suprem, minoritățile au fost comparate cu *dracii urcați din iad* (1), iar clasa politică cu *cazanul Satanei* - numele biblic al diavolului. Motivul lui *Iuda*, un laitmotiv al presei arădene de satiră timpurii, utilizat pentru a-i portretiza pe cei care trădează interesul național sau – cu sens xenofob – pe străini (3), îl regăsim și în revista *„BRAVO!"* (3).

[16] „BRAVO!", nr. neinteligibil, 25 decembrie 1941, Arad, p. de titlu.
[17] „BRAVO!", nr. 193, 25 decembrie 1936, Arad, p. 3.
[18] „BRAVO!", nr. 177, 23 august 1936, Arad, p. 2.
[19] „BRAVO!", nr. 179, 13 septembrie 1936, Arad, p. 2.
[20] „BRAVO!", nr. 189, 15 noiembrie 1936, Arad, p. de titlu.
[21] „BRAVO!", nr. 179, 13 septembrie 1936, Arad, p. 4.
[22] *Ibidem.*
[23] „BRAVO!", nr. 164, 3 mai 1936, Arad, p. 2.

(1) *„Draci urcați din iad, unși cu toate blestemățiile, nimic rău nu le este necunoscut”*[24], îi descrie redactorul pe evreii Einglander Carol și Lajos, de la Societatea de Autobuze din Tinca.

(2) „Cazanul satanei fierbe” este titlul sugestiv al unui articol publicat în numărul 199. Textul prezintă comentarii pe marginea întrevederilor de la Sinaia, determinate de numirea în rangul de sublocotenent a Voievodului Mihai, prilej *de „aţâţare a focului de sub cazanul politicei noastre interne”*[25]. Spectacolul politic a atras atenția gazetelor vremii, iar politicienii au profitat de ocazie pentru a-şi creşte vizibilitatea.

(3) *„ruşine pentru noi, românii, cari ne lăsăm cumpărați de streini, cu banii lui Iuda. Cum credeți că o echipă românească să prospereze, dacă vă lăsați cumpărați de jidani?”*[26]

(4) „Rugăciune la vreme de speculă” este titlul unui articol prin care se invocă puterea divină, cu fragmente din rugăciuni, intercalate cu paragrafe dure la adresa maghiarilor: *„Doamne Iisus Hristoase, fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul sufletelor noastre, cela ce te-ai pogorât din ceruri și te-ai întrupat din Sfânta Fecioară, ca să izbăvești neamul omenesc din robia diavolului”*[27]. Mesajul către divinitate se încheie cu o imprecație la adresa, ca expresie finală a disperării: *„iar dacă nici atunci nu se vor lepăda de duhul lăcomiei şi al nedreptății, să-i ajungă lepra lui Ghezi și să moară spânzurați ca Iuda!”*[28]

c) Trimiteri mitologice

Taxele mari impuse de cluburile de canotaj, ale căror conducători – evrei şi maghiari – , *„considerându-se pe jumătate moştenitori ai zeilor antici, privesc cu dispreţ, din bărcile lor, la restul muritorilor”*[29] au fost criticate în numărul 214 din mai 1937.

d) Fabule

Fabula „Lupu şi mielul”, publicată în cadrul articolului „Între Hitler şi Chamberlain”, pe tema conflictului dintre Germania şi Cehoslovacia, în urma căruia graniţele Cehoslovaciei au fost ciuntite, satirizează pretenţiile lui Hitler şi reacţiile statelor vecine. Fabula ilustrează un lup şi un miel, care se joacă împreună în cuşca unei grădini zoologice, spre mirarea tuturor, care se întrebau cum a reuşit lupul să fie îmblânzit, încât să nu mănânce mielul. Această stare a durat o perioadă, până într-o zi când un tânăr curios a mers la director şi a insistat să îi explice cum e posibil. Directorul, neavând încotro, i-a răspuns: *„Până lupul e sătul se joacă cu mielul. Când i se face foame, seara, îl mănâncă, iar a doua zi dimineaţa, noi îi punem în cuşcă un alt miel cu care povestea începe de la început”*[30]**.** Germania lui Hitler nu era departe de lupul din poveste...

e) Trimiteri xenofobe

O componentă importantă a trimiterilor xenofobe o constituie **satira antisemită**. Evreii, numiți cu diverse apelative, *„perciuni”*[31], *„jidani”*[32], *„urmaşii lui Iuda”*[33] au fost ținta celui mai vehement și violent discurs publicat în cuprinsul revistei *„BRAVO!”*.

Am observat o intensificare a toposului pamfletar la adresa comunității de evrei pe măsură ce ne apropiem de anii celui de-al Doilea Război Mondial. Odată cu începerea războiului, intensitatea atacurilor scade, iar în ultimul număr, din anul 1941, pamfletele sau atacurile subtile la adresa minorităților dispar aproape complet, în contextul redefinirii granițelor Ardealului și a impunerii noii cenzuri a presei. *„Vremurile sunt de aşa natură – dar*

[24] „BRAVO!”, nr. 179, 13 septembrie 1936, Arad, p. 4.
[25] *Ibidem.*
[26] „BRAVO!”, nr. 175, 26 iulie 936, Arad, p. 2.
[27] „BRAVO!”, nr. 355, 1 iunie 1941, Arad, p. 4.
[28] *Ibidem.*
[29] „BRAVO!”, nr. 214, 29 mai 1937, Arad, p. de titlu.
[30] „BRAVO!”, nr. 263, 9 octombrie 1938, Arad, p, de titlu.
[31] „BRAVO!” nr. 179, 13 septembrie 1936, Arad, p. 2.
[32] *Ibidem.*
[33] „BRAVO!”, nr. 182, 4 octombrie 1936, Arad, p. 4.

nu din cauza noastră! – că nu putem spune tot ce știm și ce vedem"[34], notau redactorii la începutul anului 1940, cu privire la îngrădirile impuse presei de autorități.

Astfel, sarcasmul și ironiile la adresa evreilor manifestate în perioada 1936-1938, se întețesc ca număr și se intensifică ca violență, printr-un discurs demolator, în anii 1939-1940, urmând ca în anul 1941, ultimul în care revista este publicată, acestea să dispară cu desăvârșire. Explicația pentru satira antisemită violentă publicată în perioada 1939-1940 este că revista manifestă o susținere fățișă a ideologiei mișcării legionare din România. Legionarii promovează un discurs antisemit radical și instigator, un discurs al urii și lipsei de toleranță.

f) Invectiva

Insulta, admonestarea, expresia violentă și jignitoare au reprezentat procedee prin care a fost alimentat discursul pamfletar la adresa politicienilor sau minorităților:

(1) *„Primarul din Agriș, acest idiot"*[35]

(2) *„meschinăria maghiară"*[36], *„caracterul sălbatec al ungurilor"*[37]

(3) *„jidanii Englander, lipsiți de orice scrupul și de cel mai elementar bun simț, să nu lase nimic nemurdărit de batjocura și înjositoarea lor imoralitate"*[38]

g) Ironia

Cunoscută şi ca înţepătură, împunsătură, pişcătură, şfichiuitură[39], ironia este un termen care se lasă cu greu definit, fie că vorbim de ironia de situaţie sau cea de limbaj. Din multitudinea de definiţii ale termenului, o amintim întâi pe cea a lui Harold Hoffding care spune: „gluma sub care ironistul îşi ascunde seriozitatea constă tocmai în folosirea ironiei. Ori, mai simplu, prin ironie, în spatele glumei ascunse în seriozitate, se află ascunsă, la rândul ei, o altă seriozitate".[40]

Vladimir Jankélévitch afirmă că „ironia s-ar putea numi, în sensul propriu al cuvântului, alegorie"[41], susţinând, astfel, ideea contrastului între ceea ce se spune şi adevărata intenţie a vorbitorului. Linda Hutcheon consideră că, în zilele noastre, „ironia este singurul mod prin care putem fi serioşi"[42], cu trimitere la intenția moralizatoare din spatele aparentei glume.

Cu o multitudine de forme şi nuanţe, „ironia se naşte în şi prin limbaj, dar spre a-l transcede, căci ea îşi atinge scopul doar atunci când litera e depăşită, contrazisă, răsturnată. Ea ţine de ceea ce s-a numit o retorică a devierii, de un decalaj între sensuri"[43]

Antiteza între mesaj și intenție, ca expresia a ironiei, o identificăm încă de la primul contact cu revista *BRAVO!*. (1) Titlul publicației este un act de limbaj simulat, o complicitate între locutor și interlocutor. Completarea titlului cu cuvintele „critică" și „satiră", menționate în subtitlul revistei, trădează intenția reală a ironistului. Asocierea de sensuri – *bravo*, cu sens de aprobare, apreciere, respectiv *critică, satiră* – o dezvăluire a lipsurilor, a greșelilor, arată caracterul ironic al titlului. În această formă, ironia își atinge scopul, fiindcă, așa cum afirmă Mircea Doru Lesovici, *„litera e depăşită, contrazisă, răsturnată; ea ţine de ceea ce s-a numit o retorică a devierii, de un decalaj între sensuri"*[44].

Ilustrez încă două exemple de instanțe ironice identificate în revista arădeană:

(2) Folosind sensul opus celui obișnuit al adjectivului *deștept*, primarul din Igriș este

[34] „BRAVO!", nr. 300, 7 ianuarie 1940, Arad, p. de titlu.
[35] „BRAVO!", nr. 193, 25 decembrie 1936, Arad, p. 3.
[36] „BRAVO!", nr. 170, 14 iunie 1936, Arad, p. 4.
[37] „BRAVO!", nr. 189, 15 noiembrie 1936, Arad, p. de titlu.
[38] „BRAVO!", nr. neinteligibil, 4 octombrie 1936, Arad, p. 4.
[39] Mircea și Luiza Seche, *Dicționar de sinonime*, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1982, p. 524.
[40] Harald Hoffding, *Humorul ca sentiment vital*, Ed. Institutul European, Iași, 2007, p. 87.
[41] Vladimir Jankélévitch, *Ironia*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1994, p. 38.
[42] Linda Hutcheon, *Poetica postmodernismului,* Ed. Univers, București, 2002, p.73.
[43] Mircea Doru Lesovici, *Ironia,* Ed. Institutul European, Iași, 1999, p. 72.
[44] *Ibidem*, p. 72.

victima ironiei enunțată în numărul 179: *„Primar deștept am văzut noi, dar ca la Igriș, nu!”*[45].

(3) Viciul preotului din Șega este persiflat prin decalajul dintre sensuri și folosirea antifrazei, ca figură de stil: *„de treaz ce a fost”*[46]

În urma cercetării corpusului de texte din cele 144 de numere ale revistei *BRAVO!,* din perioada 1936-1941, concluzionez că satira propusă de revista *BRAVO!* a fost strâns influențată de mișcările politice ale vremii. În contextul alimentării curentului antisemit de către Germania nazistă, unde Hitler își consolidase puterea și influența, evreii sunt o țintă directă a satirei în presa vremii. Observăm o intensificare a toposului pamfletar la adresa comunității de evrei pe măsură ce ne apropiem de anii celui de-al Doilea Război Mondial. Explicația este că revista manifestă o susținere fățișă a ideologiei mișcării legionare din România, printr-un discurs antisemit vehement și dur, la limita extremă a limbajului. Satira, prin definiție, are un rol moralizator, însă instrumentele acesteia, pot contribui la crearea unui curent cu efecte neașteptate și nedorite.

Discursul vehement antisemit, cu invectivele și imprecațiile sale, a alimentat sentimentul de aversiune împotriva evreilor. Anii de referință ai perioadei studiate poate sunt perioada în care omenirea a văzut cel mai clar puterea, în cel mai negru sens, al cuvântului și a propagandei.

Astfel, o marcă a discursului satiric publicat în *BRAVO!* este atitudinea de revoltă, indignare, dezgust, exprimată prin toposul pamfletar, dur, ironie vehementă, abundența de invective, portrete grotești, imprecația sau blestemul, ca expresie a invocării pedepsei divine împotriva celor vinovați.

Metehnele societății transilvănene la începutul secolului XX. Temele sociale precum, instituția căsătoriei, nepăsarea politicienilor și viciul beției, sunt satirizate prin critici tolerante, glume, scurte dialoguri, versuri umoristice de factură populară sau povestiri cu gaz, printr-o atitudine ușor mai tolerantă.

BIBLIOGRAPHY

1) Cărți

1. Hoffding, Harald, *Humorul ca sentiment vital*, Ed. Institutul European, Iași, 2007
2. Hutcheon, Linda, Poetica postmodernismului, Ed. Univers, București, 2002
3. Jankélévitch, Vladimir, *Ironia*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1994
4. Lesovici, Mircea Doru, *Ironia*, Ed. Institutul European, Iași, 1999
5. Macavei, Elena, Umorul în publicaţii astriste, Ed. Asociaţiunii Astra, Sibiu, 2007

2) Dicționare

1. Seche, Mircea și Luiza, *Dicționar de sinonime*, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1982

3) Reviste

1. *BRAVO!,* Arad, 1936-1941

4) Pagini web

1. https://historia.ro/tematica/al-doilea-razboi-mondial/

[45] „BRAVO!”, nr. 179, 13 septembrie 1936, Arad, p. 2.
[46] „BRAVO!”, nr. 156, 1 martie 1936, Arad, p. 3.

ECHINOX – THE SEARCH OF A NEW ROLE

Valentina Andreea Popovici

PhD Student, Free International University of Moldova, Republic of Moldova

Abstract: One of the main specific traits of the current Romanian language is its stylistic diversity. This diversity is determined by the multiplication and differentiation of the communication contexts or the ones in use;the phenomenon is widely spread, the actual language is different from the language used even since the past centuries. It is often stated that the natural ways of languages development in the cultural and social area are influenced by the diminishing of regional differences (exerted by urbanization,the mass-media spread, the globalization), balanced by the increase of stylistic differences within the literary language.

Keywords: Echinox, students, lexical items, syntax, textual functions

Analizând articole apărute înainte de anul 1989 în revista Echinox, observăm că grija acestui magazin este, de fapt, nu tineretul comunist, nici accentuarea realității impuse de partid studenților și modul lor de viață; se detaliază, în paginile acesteia, că revista este multiculturală și că grupul țintă este unul care voiește evoluția mai întâi pe plan personal, individual, și apoi să contribuie la bunăstarea națiunii, prin rezultatele cu care universitatea își câștigă prestigiul. Studenții sunt considerați cei care produc acest nivel de intelectualitate și care pot evidenția și îmbunătăți calitatea sistemului, deci prin truda lor, pot schimba situația națiunii.

Revista *Echinox,* apărută după anul 2000, este axată aproape exclusiv pe reflectarea actelor de cultură din spațiul românesc actual.

Ca urmare, în analiza acestora se poate aplica foarte bine metoda propusă de criticul Tudor Vianu în studiul intitulat *Dubla intenție a limbajului și problema stilului*. În aceste articole se identifică net cele două funcții ale limbajului: *funcția tranzitivă*- prin care emițătorul *comunică* și *funcția reflexivă*- prin care emițătorul *se comunică*[1].

O particularitate de construcție a acestor articole o reprezintă dimensiunile lor ample, aproape narative ca mod de comunicare.

Apreciem că, în felul acesta, se depășesc limitele stilului publicistic.

Ne atrage atenția, din punctul de vedere al limbajului, dar și al exprimării prin asocieri inedite de cuvinte, articolul intitulat *Becoming Backseat Gamers (abordarea pasivă),* din revista *Echinox,* nr. 2 din anul 2012. Acesta are și o dedicație destul de lungă: *Cititorilor care v-ați surprins din când în când fiind cei care priviți peste umăr un prieten deja absorbit și familiarizat cu jocurile pe când voi rămâneți în spate, neajutorați, acest articol este pentru voi.* În centrul articolului, autoarea inserează o motivare a scrierii sale: *Sunt numeroase motive pentru care până acum, noi, cei care am interacționat tangential cu jocurile, nu am ales să ne dedicăm excesiv activității. Și nu-i bai. Nu foarte. Putem să rămânem backseat gameri.*

Revenind la ceea ce ne-a atras în mod deosebit atenția, limbajul, trebuie să subliniem amestecul de cuvinte din domeniul jocurilor pe computer cu termeni argotici și cuvinte din limbajul popular. Lumea jocurilor este descrisă prin termeni și denumiri de tipul: *World of Goo, Portal, Mario, Hercules, Monkey Island, Worms, Solitaire, Pinball, Minesweeper,*

[1] Tudor Vianu, *Dubla intenție a limbajului și problema stilului,* în *Arta prozatorilor români*, Editura Albatros, București, 1977, p. 9-14

revelații cybernetice, Syberia I, Syberia II, Backyard Monsters, tastatură, mouse, mașinuța de pixeli, Sherlock, telecomanda Wii, jocurile pentru PC, pentru consolă, jocurile video, Bioshock, Portal 2, console costisitoare, procesoare, plăci video bune, Bastion, MapleStory. Din limbajul argotic, putem exemplifica atât cuvinte, cât și expresii: *și baza ta e varză, e nașpa, nașpa, nașpa*. Din limbajul popular se evidențiază în interiorul motivării expresia *nu-i bai*, alăturată unei formulări împrumutate din limba engleză: *backseat gameri*

Remarcăm, de la început până la sfârșit, folosirea persoanei I, numărul singular în redactare, alternate în câteva pasaje cu persoana I, numărul plural. Sunt utilizate verbe și pronume de persoana I: *am realizat, eu nu sunt gamer, cred că, eu nu știu să mă joc, în ciuda incapacității mele, și eu mi-aș dori, un neinițiat ca mine, impresiile mele, am norocul, mi s-a povestit, am citit, noi ca non-gameri avizi avem de pierdut, ne lipsim de ceva calitativ, vorbim de jocuri, noi, cei care am interacționat, nu am ales să ne dedicăm excesiv activității, putem să rămânem.*

Unele cuvinte au un semn grafic/ literă repetată de trei până la patru ori pentru a scoate în evidență starea emoțională a celui care redactează: *... să încerc pe îndelete… **șiii** nu chiar, fiindcă nu e niciodată distractiv să ți se dea controllerul și tastatura…; am încercat să absorb **tooooată** înțelepciunea universului cu privire la gaming…*

Ca în exprimarea orală, semnatarul articolului folosește figuri de stil precum:

- o serie de comparații introdusă într-o enumerație: *gaming ca artă, ca industrie, ca activitate, ca formă de entertainment sau, eventual, ca pas intermediar spre o versiune a realității;*
- repetiția cuvântului *fiindcă* în contextul: *fiindcă mi s-a povestit, fiindcă am citit, fiindcă, încercând să le dau de capăt, am eșuat lamentabil;*
- o exagerare hiperbolică în enunțul *să pui mazăre congelată sub laptop ca să nu moară de supraîncălzire în momentele cruciale;*
- epitete morale: *discipol nepriceput, reușite minore, gamer adevărat, efortul absolut indispensabil, sinteză decentă, revoluții apocaliptice, revelație bizară, finalitate valoroasă, proces introspectiv, ludic inteligent, versiune a realității total dezumanizată*;
- epitete duble: *proces creativ și autogenerativ, treabă ingenioasă și suficient de tentantă.*

Sunt folosite la grade de comparație adjective care, într-o exprimare îngrijită, nu ar fi posibil: *lucruri similar de fabuloase, e super-eficient, o soluție bună de a ne alătura unei comunități până acum aproape imposibil de penetrat.* Autoarea inventează cuvinte/ expresii, de exemplu: *jocurile pot avea calitatea inerentă de a emana **ca lumea-itate** din fiecare pixel.*

Predomină, în tot articolul, anglicismele, începând cu titlul, care este, în totalitate, în limba engleză: *Becoming Backseat Gamers, noob, entertainment, gaming, level, cooler, controller, skill, soundtrack, gaming, walkthrough, jocuri flash, cyborg, non-gamer.*

În concluzie, luând în considerare atât limbajul folosit, precum și modul de comunicare, putem afirma că acest tip de articol nu poate stârni interesul tuturor cititorilor. El este dedicat unei categorii limitate de cititori: aceia care frecventează lumea jocurilor computerizate.

Articolul cu titlul *Să nu pierzi pământul de sub picioare* din revista *Echinox*, nr. 2, anul 2012, conține și un subtitlu- *După dealuri (R: Cristian Mungiu, 2012)*, care, de fapt, este titlul unui film ce face referire la subiectul articolului. Între paranteze este adăugat numele regizorului- *Cristian Mungiu* și anul realizării filmului- *2012*. Urmează, în două propoziții dezvoltate, o prezentare a ideii principale din articol: *Filmul nu este un pretext pentru o lecție de sermonism. Este, în schimb, o poveste cinematografică despre relații și despre pierderea reperelor sau despre cum extremismul de orice natură poate distruge.*

Din punct de vedere grafic, împărțirea în paragrafe este realizată după principiul unei compuneri: introducere, cuprins și încheiere. În primul paragraf se reia denumirea filmului și se precizează din nou regizorul, precum și unde a avut loc premiera- *Cinema Studio*, când a avut loc- *joi, 25 octombrie* și în ce context- *în cadrul Festivalului Les Films de Cannes a Bucarest*. De asemenea, sunt date numele actorilor care interpretează rolurile principale.

În paragrafele următoare se prezintă, alternativ, momente ale acțiunii din film și reacții ale publicului, pe de o parte și opinii ale actorilor, pe de altă parte. Ultimul paragraf prezintă numai atitudinea publicului și completează echipa de actori care apărea parțial în primul paragraf. Nu a existat feed- back după întreruperea proiecției, prin cuvântări ale regizorului și ale actorilor, ci doar discuții scurte, în stradă, în fața cinematografului.

Plecând de la lucrarea *Stilul publicistic românesc din perspectiva stilurilor funcționale* a lui Stelian Dumistrăcel, în care se vorbește despre *mariajuri de ocazie prin substituire*[2], constatăm că în articolul de față se regărește acest procedeu de *asociere automată a unui substantiv unui anumit adjectiv*[3]. De exemplu: *cea mai bună actriță, parade militară, avertizare necesară, personaje reale, stil clasic românesc, popor roman, presa scrisă, legătură afectivă.*

Articolul este presărat cu scurte citate dintr-un interviu acordat de regizorul Cristian Mungiu revistei *Elle* și de sintagme și scurte propoziții ce reprezintă comentarii ale publicului în urma vizionării filmului. Citatele sunt puse între ghilimele, cum ar fi: *nu pot să știu, pentru că nu mi se pare foarte moral și pentru că, în esență, nu asta e esența cinematografului de ficțiune; uite ce arătăm despre România; rușine; noi, poporul român; credinciosul iese credincios, ateul iese tot ateu.*

Frazele sunt lungi, în stil narativ, fie că povestesc acțiunea, fie că prezintă atitudini sau opinii din planul realității.

Remarcăm utilizarea neologismelor din domeniul cinematografic și nu numai: *sermonism, extremism, senzaționalism, gala, premieră, taguri, proiecție, protagonist.* Unele cuvinte sunt preluate ca atare din limba din care provin: *mainstream- entertainment, Elle, Q & A.*

În cele din urmă, înțelegem vag că titlul – *Să nu pierzi pământul de sub picioare* – ar rezulta din faptul că filmul în discuție este *unul de ficțiune,* iar sursa de inspirație o reprezintă niște *romane non-ficționale.*

Stilul publicistic, după 2010, nu se mai caracterizează prin trăsăturile specifice comunicării în presă. Se amestecă tot mai mult cu stilul artistic, fostul limbaj de lemn devine acum unul preponderent neologic, cu termeni împrumutați mai ales din limba engleză, pătrunși în limba română prin utilizarea computerului și explozia internetului. Informațiile sunt preluate acum mai ales din viața mondenă. Fie că sunt interviuri, cronici literare sau reportaje, articolele au titluri caracterizate printr-o retorică impusă de dorința de a atrage cât mai mulți cititori, de a suscita interesul acestora la lectură. Limba vorbită se interferează tot mai mult cu limba literară, comunicarea în text se caracterizează tot mai frecvent prin întreruperi și prin folosirea tot mai mult a unor semne de punctuație care lasă cititorului neclarități, semne de întrebare. Jurnalistul se simte tot mai obligat să se adapteze la realitățile contemporane, aflate într-o înnoire fulgerătoare, precum și la invazia alternativelor la presa scrisă, în comunicare.

BIBLIOGRAPHY

Agnes, Yves, 2011: *Introducere în jurnalism*, București, Editura Polirom

[2] Stelian Dumistrăcel, *Stilul publicistic românesc din perspectiva stilurilor funcționale*, Editura Institutul European, Iași, 2007, p. 158
[3] *Ibidem*, p.159

Brucan, Silviu, 1996: *Stâlpii noii puteri în România*, București: Editura Nemira

Caracostea, Dumitru, 2000: *Expresivitatea limbii române*, Iași: Editura Polirom

Cesereanu, Ruxandra, 2003: *Imaginarul violent al românilor*, Bucureşti: Editura Humanitas

Coşeriu, Eugen, 2000: *Lecţii de lingvistică*, Cluj: Editura ARC

Dascălu Jinga, Laurenția, 2006: *Pauzele și întreruperile în conversația românească actuală*, București: Ed. Academiei Române

Dumistrăcel, Stelian, 2001: *Până-n pânzele albe: expresii româneşti*, Iaşi: Institutul European

Dumistrăcel, Stelian, 2006: *Discursul repetat în textul jurnalistic. Tentaţia instituirii comuniunii factice prin mass-media,* Iaşi: Editura Universităţii ″Alexandru Ioan Cuza″

Hangiu, Ion, 1996: *Dicţionarul presei literare româneşti*, București: Editura Fundației Culturale Române

Petcu, Marian, 2007: *Istoria Jurnalismului și publicității in România*, Iași: Editura Polirom

Pleşu, Andrei, 2004: *Stil gazetăresc,* în *Obscenitatea publică*, Bucureşti: Editura Humanitas

Rad, Ilie (coord.), 2011: *Cenzura în România. Simpozion național de jurnalism,* Cluj Napoca: Editura Tribuna

Rad, Ilie, 2008*: Incursiuni in istoria presei româneşti,* Cluj-Napoca: Editura Accent.

Rad, Ilie, 2009: *Limba de lemn în presă*, București: Editura Tritonic

Slama- Cazacu, Tatiana, 1991: *Cum apare şi reapare o ″limbă de lemn″*, Timişoara; ″Al 4-lea Congres al Filologilor Români″, 4-6 iulie

Slama-Cazacu, Tatiana, 2000: *Strategeme comunicaţionale şi manipularea*, Iaşi: Editura Polirom

PERSPECTIVES ON MODAL VERBS IN CURRENT ROMANIAN AND GERMAN JOURNALISTIC DISCOURSE

Emanuela Păduraru

PhD Student, „Alexandru Ioan Cuza" University of Iași

Abstract: The study brings together some observations regarding the theme and the concept of "modality", this representing "the semantic category, partially grammaticalized, which expresses the speaker's relation to a propositional content, their cognitive, volitional or evaluative attitude towards the states of affairs, real or potential, described through language" (GALR 2005 II: 702). Modalizers, which are means of achieving modalization, are classified into lexical, grammatical, lexico-grammatical and prosodic modalizers. From the mentioned categories, we propose to illustrate with examples from the journalistic discourse, only the lexical- grammatical modalizers from the Romanian language and the modal verbs from the German language.

Keywords: modalizers, modalization, modals, semi-auxiliary verbs, journalistic discourse.

În cadrul structurii semantico-sintactice a enunțului se pare că **modalitatea** este una dintre categoriile distinse, reprezentând o categorie subiectivă ce surprinde o serie de valori determinate de felul în care un vorbitor vede o anumită situație din realitatea descrisă prin enunț. Deoarece cuprinde un spectru larg de valori, categoria în cauză prezintă adesea dificultăți sub aspectul definirii. Însă, din punctul de vedere al mijloacelor de exprimare, modalitatea reprezintă o categorie funcțional-semantică, ale cărei mijloace lingvistice de realizare țin de toate nivelurile limbii: fonetic, morfologic, lexical și sintactic. După statutul său lingvistic, se consideră că modalitatea este o categorie semantică, parțial gramaticalizată „modalitatea este categoria semantică, parțial gramaticalizată, care exprimă raportarea locutorului la un conținut propozițional, atitudinea sa cognitivă, volitivă sau evaluativă față de stările de lucruri, reale sau potențiale, descrise prin limbaj." (GALR 2005 II: 702)

Modalizarea, categorie enunțiativă, desemnează asumarea critică de către enunțiator a propriului enunț, atitudinea pe care vorbitorul o adoptă față de propriile sale producții verbale. Aceasta mai implică explicitarea relațiilor intersubiective și ne ajută să înțelegem gradul de solidarizare conștientă al locutorului la propriul său enunț, prezența sa fiind fie marcată, fie firească, fie ștearsă. (Gherasim 1997: 40)

Pe scurt, modalizarea reprezintă „marcarea în mesaj a modalității, ea depinde de actul de limbaj realizat prin fiecare tip de enunț". (Gherasim 1997: 41)

Modalizatorii reprezintă „ansamblul suporturilor lingvistice ale predicatelor modale abstracte", ei sunt „mijloace de realizare a modalizării" (GALR II 2005:703). Modalizatorii sunt clasificați în literatura de specialitate în patru tipuri: *gramaticali, lexico-gramaticali, lexicali și prozodici* (GALR II 2005:703). Acest termen se aplică, în sens larg, celor patru tipuri, iar în sens restrâns, se pare că este folosit „mai ales pentru expresiile parțial gramaticalizate." (GALR II 2005:703).

a) ***modalizatori gramaticali*** – modurile verbale;

b) ***modalizatori lexico-gramaticali***: **adverbe, locuțiuni adverbiale** (*bineînțeles, desigur, eventual, evident, firește, parcă, poate, probabil, cu siguranță, de bună seamă, fără îndoială, fără nici o îndoială, fără doar și poate, mai mult ca sigur, din fericire, din păcate* etc.); **verbe modale** (*a putea, a trebui, a vrea, a fi* etc.);

c) **modalizatori *lexicali:* verbe cu sens modal** (*a crede, a considera, a cunoaşte, a intenționa, a interzice, a obliga, a permite, a plăcea, a pretinde, a ști, a ține* etc.); **perifraze stabile sau libere** (*a fi sigur că, a fi de părere că, este evident că, este posibil să, e prohabil să, e puțin probabil să, nu e posibil să, se pare că, e necesar să, e bine să, e util să, e ușor să, e greşit să, e greu să, e inutil să* etc.);

d) **modalizatori prozodici** (intonația).

Se tratează și subiectul **modalității** din perspectiva limbii germane. Deși modalitatea în sine nu prezintă un subiect deosebit de dificil, totuși se creează dificultăți în interpretarea acestuia chiar și în limbile germanice: „bei H. Brinkmann: *‚Als Modalität wird die Geltung verstanden, die der Sprecher seiner Aussage gibt.‘ J. Erben ... definiert wiederum die Modalität als ‚die Ansicht des Sprechers hinsichtlich Realität oder Realisierung des in Rede stehenden Vorgangs oder Zustands.‘ W. Admoni betrachtet die Modalität als, die Einschränkung der Realität des von dem Verb bezeichneten Vorgangs, die von Seiten des Sprechenden erfolgt‘*."(Beránková 2017: 5) /„ H. Brinkmann: „Modalitatea este înțeleasă ca validitatea afirmației vorbitorului"; J. Erben ... definește din nou modalitatea ca „viziunea vorbitorului asupra realității sau realizării procesului în cauză sau a stării.";W. Admoni consideră modalitatea ca fiind „limitarea realității procesului denotată de verb, care are loc din partea vorbitorului".(t.n.)

În literatura de specialitate germană, modalitatea se caracterizează prin două aspecte clar definite. În primul rând, modalitatea este exprimată cu verbe modale (*können, wollen, dürfen, sollen, müssen* și *mögen*), în al doilea rând cu particule modale *(ja/nein, eben, auch, denn, einfach, schon, etc*.). Ceea ce verbele modale germane au în comun este capacitatea lor de a colora modal un enunț/frază. Cu ajutorul metodelor de analiză s-a constatat că dezvoltarea diferitelor forme morfologice și sintactice ale verbelor modale *können, wollen, dürfen, sollen, müssen* și *mögen* nu formează o clasă omogenă și datorită proprietăților lor pot fi considerate atât *vollverben*, adică verbe pline, cât și verbe auxiliare. (Augustin 2006: 38) Funcția principală a acestor verbe este aceea că transmit conținutul lor verbului principal. (Duden- Grammatik 1998: 92)

Mai departe este surprinsă o radiografie a discursului publicistic actual, din perspectiva scrierii, a strategiilor comunicative, a utilizării unor clișee, toate acestea fiind puse sub semnul peocupării pentru înțelegerea funcționării modalizatorilor lexico-gramaticali, adică a verbelor modale, din articolele publicate în diferite cotidiene din Romania și Germania. Secvențele lingvistice extrase și interpretarea lor urmăresc doar verbul *a trebui* din limba română și verbele *sollen, müssen* din limba germană.

a) Verbul „a trebui" în limba română:

Verbul modal „a trebui" în limba română, se comportă astfel:

În sensul său fundamental exprimă necesitatea, însă în calitate de semiauxiliar exprimă, ipoteza, ca în exemplul (1). Din punct de vedere morfologic se constată faptul că verbul modal de cele mai multe ori apare cu forma de indicativ, prezent, persoana a III-a, singular, și se construiește cu al doilea verb la conjunctiv, prezent:

(1) „Centrul Cărții *trebuie* să gestioneze proiectele programate să se desfășoare în partea a doua anului și să genereze altele noi." (Ioanid, Doina, *Literatura română, promovare coerentă în străinătate. Observator Cultural*, nr.1015(756) 28 mai- 3 iunie 2020, p.24)

În exemplele (2) și (3) verbul principal care se află la conjunctiv prezent își modifică forma în funcție de persoană și număr:

(2) „Dar, chiar dacă distanțele dintre standarde sunt uriașe, tinerii care studiază în universitățile din afară *trebuie* să joace un rol important în noul proces de edificare a României Europene." (Ivan, Sorin, *Coronavirusul și alte virusuri ale lumii în care trăim. Tribuna învățământului*, nr. 2, februarie 2020, p.3).

(3) „*Trebuie* să învăț turcă, latină, chineză? N-ai cum s-o iei logic și atât, și în plus nu totul se poate deprinde „repede ți fără efort” – mantra modernității – pe baza de jocuțe și prăjituri. Mai trebuie pus la treabă și osul memoriei.” (Pavel, Cătălin, *Amnezie de primăvară. Supliment de cultura,* nr. anul XVI nr.700, 5-11 septembrie 2020).

Dar verbul principal nu se regăsește totdeauna la conjunctiv prezent, ca în exemplele (2) și (3), ci și la conjunctiv perfect, exemplul (4), în cazul acesta întreaga sintagmă este invariabilă în funcție de persoană și număr și exprimă tot o ipoteză:

(4) Totuși, înainte să ne bucurăm prea mult, *trebuie* să fi remarcat că singurătatea înseamnă mai mult decât a locui singur.” (Bratu, Ionel*, Secolul singurătății. Viață și sănătate,* septembrie 2018, p.3)

b) Verbele *sollen, müssen* în limba germană:

În limba gemană *sollen, müssen* corespund verbului *a trebui* din limba română, însă cele două se diferențiaza prin faptul că *müssen* desemnează o necesitate obiectivă: „Ich *muss* heute lernen, weil wir morgen Klassenarbeit schreiben.”/ *Trebuie* să învăț astăzi, deoarece mâine avem test. (t. n), pe când *sollen* exprimă o necesitate condiționată de o altă persoană, de un principiu moral, de o normă socială: „Ich *soll* besser lernen, weil es der Lehrer gesagt hat.”/ *Trebuie* să învăț mai bine, deoarece așa a spus profesorul. (t. n)

b. 1. Verbul *sollen* în propozițiile (5), (6) este la modul indicativ, prezent, iar cu ajutorul verbului plin transmite o cerință.

(5) „Die Liebe zum Dorf und die Verantwortung für die Erhaltung der Vergangenheit der Gemeinde zwischen See und Berg *sollen* im Zentrum und über dem einseitig monetären Bedenken stehen, so Bruno Zürcher weiter.”/ Dragostea pentru sat și responsabilitatea de a păstra trecutul comunității dintre lac și munte *ar trebui* să fie în centrul atenției și mai presus de preocupările monetare unilaterale, continuă Bruno Zürcher. (t. n.)

(Claudia, Eugster*, Einladung zur Besichtigung des ältesten Gebäudes von Goldach, Bodensee Nachrichen,* 16. April 2023).

(6) „Wenn du ihn siehst, sag ihm bitte, dass er mich sofort anrufen *soll*.”/ Dacă îl vezi, te rog spune-i că trebuie să mă sune imediat. (t. n.)

În limba română cel care suportă modificări numeroase este verbul principal, pe când în limba germană, verbul principal este întotdeauna la infinitiv, modificările fiind suportate de verbul modal. Plus poziția verbului plin, care este postverbală, verbul modal ocupând întotdeauna poziția a II-a în propoziție.

Deosebit de restul propozițiilor, în exemplul (6) se observă faptul că poziția verbului modal nu mai este aceeași, de data aceasta el își schimbă ierarhia sintactică. Propozițiile cu „dass” sunt propoziții secundare, în aceste condiții verbul stă pe ultima poziție. Propozițiile introduse de „dass” exprimă întotdeauna o acțiune sau un fapt, fără de care propoziția principală nu are sens.

Interesante sunt și utilizările sale când vine vorba de rostirea unui ordin. Din punct de vedere gramatical, verbul modal este utilizat la modul indicativ, prezent, cu verbul plin la infinitiv, fără „zu”, însă predicatul face parte dintr-un enunț imperativ. De exemplu, propoziția (7):

(7) „Ich habe gesagt, du *sollst* dich jetzt schlafen legen!”/ Ți-am spus să te culci acum! (t. n.)

b. 2. *Mussen* se utilizeaza cu sensul de constrângere, de necesitate obiectivă, deseori se utilizează la modul indicativ, imperfect, persoana III-a, singular, verbul principal la infinitiv, fără „zu”, ca în exemplul (8):

(8) „«Die Pandemie hat unseren Plänen einen ziemlichen Strich durch die Rechnung gemacht», erzählt Michèle Müller. Die eine sagte Kreativ-Workshops ab, die andere *musste* die Weltreise abbrechen. «In der Not wurden wir erfinderisch», so Kim Dana Boppart.”/ „„Pademia ne-a zădărnicit destul de mult planurile”, spune Michèle Müller. Unul a anulat

atelierele de creație, celălalt a fost nevoit să anuleze călătoria în jurul lumii. „În vremuri de nevoie, am devenit inventivi”, spune Kim Dana Boppart.” (t. n.) (Claudia, Eugster, *Flugmodus an und den Möwen beim Fliegen zusehen, Bodensee Nachrichen*, 9. Mai 2023).

Sensul cu care verbul modal *müssen* este întrebuințat în propoziția (9), este acela de necesitate, prioritate. Această proprietate este întărită și prin întrebuințarea gramaticală. Verbul modal este utilizat la modul Konjunktiv II Präteritum *müsste* și se traduce în limba română prin condiționalul- optativ prezent *ar trebui*, iar verbul plin, cu ajutorul căruia formează predicatul, este la infinitiv, fără „zu”.

(9) „Sie soll eines der drängendsten Probleme lösen: die Wohnungsnot. Eigentlich *müsste* ganz Deutschland auf die Bauministerin *schauen* - tut es aber nicht. Dabei fehlt es Klara Geywitz nicht an Ehrgeiz. ”/ Acesta trebuie să rezolve una dintre cele mai stringente probleme: deficitul de locuințe. De fapt, toată Germania ar trebui să se uite la ministrul construcțiilor - dar nu este așa. Klara Geywitz nu duce lipsă de ambiție. (t. n.) (Angelika Slavik, *Warum so unauffällig, Frau Ministerin?, Süddeutsch Zeitung, 23. Mai 2023*)

În concluzie, articolul surprinde o abordare inedită a modalizatorilor lexico-gramaticali și a verbelor modale în limba română *a trebui*, respectiv în limba germană *sollen, müssen*, din punctul de vedere al posibilităților lor, ca fapte de limbă, de a actualiza modalitățile, ca fapte de gândire. Demersul făcut a fost unul de tip argumentativ, fiecare etapă urmând regulile coerenței. Necesar și util a fost, în primul rând, definirea și clasificarea modalităților, din acest motiv fiecărui termen (*modalitate, modalizare, modalizator*) i s-a prezentat statutul teoretic, apoi maniera în care se organizează în secvențele extrase din discursul publicistic din punct de vedere semantic, gramatical, sintactic și paradigmatic.

BIBLIOGRAPHY

Augustin, Irina (2006). *Probleme mit deutschen Modalverben – Eine kontrastive Analyse zum Sprachgebrauch russisch sprechender Au-pair-Mädchen.* Bayreuth.

Beránková, Tereza (2017). *Modalverben und Modalität als DaF-Problem*. Magisterarbeit. Betreuerin: PhDr. Anna Marie Halasová, Ph.D.

Bodensee Nachrichen, 25. Mai 2023.

Duden (1973), *Grammatik der deutschen Sprache.*

Gherasim, P. (1997). *Semiotica modalităților.O analiză contrastivă româno-franceză.* Iași: Casa Editorială „Demiurg”.

Gramatica limbii române. Cuvântul (2005). București: Academia Română, pp. 358-362.

*Gramatica limbii române. Enunțul (*2005). București: Academia Română pp. 702-726.

SURSE

Observator cultural, nr. 1015, 28 mai- 3 iunie 2020.

Süddeutsch Zeitung, 15. Mai 2023.

Suplimentul cultural, anul XVI, nr. 700, 5-11 septembrie 2020.

Tribuna învățământului, nr. 2, februarie 2020.

Viață și sănătate, nr. 3, septembrie 2018.

THE SUFFIX –AN IN JOURNALISTIC LANGUAGE

Emilia-Mihaela Costescu (Crînguș)

PhD Student, University of Craiova

Abstract: Derivation with suffixes is the most productive means by which new terms are obtained. Journalistic language is dynamic, it adapts to current times and forms new terms that capture the attention of readers. In our paper we will discuss and analyze the way in which the -an suffix is used in journalistic language, helping to form new terms that enrich the current language.
The suffix -an can easily create augmentative derivatives, but it also develops other values: it indicates the name of the inhabitants or their origin, the membership of a political formation or the support of a political figure, it indicates physical, moral traits, etc. The corpus of the paper was selected from the current online press from the period 2018-2023.

Keywords: journalistic language, suffix, derivation, dynamic, augmentative

1. Introducere

Sufixul românesc *–an* este considerat a fi un sufix al calității și un continuator al sufixului de origine slavă *anŭ* care era folosit la derivarea numelor de agent, a augmentativelor, a numelor proprii și a cuvintelor care indicau pe purtătorul unei calități. [1]

Limba română se caracterizează prin faptul că poate crea cu ușurință derivate augmentative de fiecare dată când se dorește a arăta că ființele sau lucrurile denumite sunt considerate de vorbitori mai mari decât cele denumite prin cuvintele de bază.

2. Inventarul derivatelor și analiza lor formală

În limbajul jurnalistic recent sufixul *–an* și sufixul dezvoltat *-ulean* ajută la formarea unor noi derivate augmentative prezente în exemple de tipul: ***barosan*** s.m. (Arg.) - Persoană influentă, bogat. *Un **barosan** din Lugoj dă cu bani într-un live pe Facebook pe o șosea din Franța*. (27 martie 2019, https://lugojeanul.ro/). – E: *baros* + suf. *–an*; ***bogătan*** s.m. – Persoană care dispune de multe mijloace materiale, fianciare. *Emma Răducanu a dat lovitura în dragoste. Cu ce **bogătan** s-a cuplat sportiva britanică* (ziare.com, 23 mai, 2023, https://ziare.com/). – E: *bogat* + suf. *–an*. ***merțan*** s.n (Arg.) – Mașină marca Mercedes. *Un ieșean care și-a luat țeapă cu **merțan** de la un samsar își caută dreptatea în instant*. (16 august 2022, https://newsweek.ro/); ***moșulean*** s.m. – Persoană în vârstă. *John Rambo a îmbătrînit, ca noi toți, de altfel. Dar dacă vîrsta insistă să-i explice că-i **moșulean**, moșul, căpos ca un catîr, insistă să facă pe surdul.* (27 septembrie 2019, https://www.catavencii.ro/). – E: *moș* + suf. dezv. *–ulean*. ***scârțan*** – Zgârcit. *Dan Petrescu folosea și calificativul **scârțan** când era despre laude și bani, când era jucător activ la echipa națională și nu i se „recunoșteau" contribuțiile fotbalistice „la adevărata lor valoare" ?* (comentariu, 13 decembrie 2021, https://www.national.ro/) – E: *scârț* + suf. *–an*; ***smecheran*** - *Doua fete de vreo 20 de ani, un speriat cu geaca 5 numere mai mari de zici ca e agent de paza nou angajat si nu au avut haine pe marimea lui, si un "**șmecheran**" din curtea scolii*. (comentariu, 21 noiembrie 2021, https://www.aradon.ro/) – E: *șmecher* + suf. *–an*; ***stropan*** s.n. (Reg.) – Amestec de apă și var. *Una dintre cele mai mari probleme cu care m-am confruntat a fost că nu găseam ideea de a realiza acel **stropan** sau scursursa de pe pereți, deoarece nu mi-am*

[1] Marieta Pietreanu, *Sufixul –an*, în *Studii și materiale privitoare la formarea cuvintelor în limba română* (SMFC), vol. II, București, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1960, p.92.

dorit să fie drepți, ci stropiți în stâncă.(12 aprilie 2023, https://adevarul.ro/) – E: *strop* + suf. *–an*.; ***vipan*** s.n **–** Vedetă, celebritate (VIP). *Si uite cum NUBA a ajuns cea mai solicitata locatie a momentului, fara insa ca prea multi naivi de soi din puhoiul de „**vipane**” care isi golesc cardurile aici sa stie ca „isteria NUBA” este, intr-adevar, „o afacere 100% RO”*, (29 ian. 2017, https://www.national.ro/). E: *VIP* + suf. *–an*.

Din exemplele prezentate cele mai multe valori augmentative ale derivatelor cu sufixul *–an* sunt specifice limbajului argotic, unele de origine țigănească, însă mai dezvoltă și alte valori:

- indică numele locuitorilor sau originea acestora (demonime*)*: ***ciucan*** – Din Miercurea Ciuc. *De la bun început ne-am propus să arătăm publicului **ciucan** artiști de referință din România și Ungaria deopotrivă*. (11 decembrie 2020, https://www.observatorcultural.ro/). – E: *Ciuc* + suf. *–an*; ***budapestan*** – Locuitor din Budapesta, capitala Ungariei. *A fost important să păstrăm locația ultracentrală, pentru că aceasta este ușor accesibilă atât pentru **budapesteni**, cât și pentru cei care ne vizitează din țară și să nu neglijăm nici turiștii*. (25 iulie 2021, https://www.truetosole.hu/). – E: *Budapesta* + suf. *–an*; ***salontan*** – Locuitor din Salonta, județul Bihor. *Un **salontan** de 44 de ani a fost reținut după ce polițiștii l-au prins în flagrant în timp ce transporta aproximativ 1500 de pachete de țigarete netimbrate*. (20 octombrie 2022, https://www.bihorjust.ro/). – E: *Salonta* + suf. *–an*; ***sibian*** – Din Sibiu. *Afaceristul **sibian** Alexandru Coman, dispărut de trei luni, a fost găsit mort în pădurea Băneasa din Capitală*. (Adevărul, 26 ianuarie 2022, https://adevarul.ro/). – E: *Sibiu* + suf. *–an*;

- indică purtătorii unui nume de sfânt, de exemplu, Gheorghe: ***gican*** – Referitor la marele fotbalist Gheorghe Hagi. *Dar Nadia, **Gicanul**, Cristina Neagu, Simona Halep de ce n-au primit-o?* (2 iulie 2022, https://www.ziaruldeiasi.ro/); *Se poate supăra **Gicanul** Hagi pe mine, dar pentru mine Ilie Balaci a fost cel mai mare fotbalist din istorie!* (9 aprilie, https://www.fanatik.ro/) sau forma de plural ***gicanii*** care are și valoare augmentativă dacă ne raportăm la performanțele celor doi fotbaliști (Gică Hagi și Gică Popescu): *Bursucul nu credea că **Gicanii**- colegii lui la Națională se vor da cu Rotaru. Oricum s- a văzut cum s-a jucat în play Off pentru Farul ! Rapid și Craiova au pus bine umărul!* (29 mai 2023, https://www.gsp.ro/);

- apartenența la o formațiune politică sau susținerea unui personaj politic: ***băsescan*** – Susținător al fostului președinte român Traian Băsescu. *Elemente tot subtile, un **băsescan** zelos*. (5 iunie 2021, https://anyflip.com/). – E: *Băsescu* + suf. *–an*; ***șoșocan*** – Susținător al senatoarei Diana Șoșoacă. *Am auzit că George Simion și toți **șoșocanii** au dilema […]* (comentariu, 17 decembrie 2022, https://www.bursa.ro/). – E: *Șoșoacă* + suf. *–an*; ***republican*** – Membru, susținător al Partidul Republican din Statele Unite ale Americii. ***Republicanii** se sfâşie între ei după ce Kevin McCarthy, care trebuia să preia conducerea Camerei, a eşuat la 3 voturi, după ce aripa dură republicană nu l-a susţinut*. (4 ianuarie 2023, https://www.zf.ro/). – E: *Republica* + suf. *–an*;

- indică trăsături fizice, morale: ***lungan*** – foarte înalt. *Lumea mișună peste tot cu tăvile în mînă, eu m-am oprit prostește în drum, un **lungan** mai are puțin și-mi răstoarnă un Sprite în cap.* (nr. 813 din 19-25 septembrie 2019 , https://dilemaveche.ro/). – E: *lung* + suf. *–an*; ***prostan*** **–** Fără minte, prost. *O femeie deșteaptă nu va fi niciodată atrasă de un **prostan**, nici de ar arăta el ca Brad Pitt, iar când o femeie frumoasă e lângă un bărbat urât poți fi sigur că bărbatul ăla nu e prost*. (17 martie 2019, https://mariangodina.ro/). – E: *prost* + suf. *–an*; ***sărăcan*** **–** Care nu are avere. *Ziua în care comuniștii nu au mai stat să aleagă între **sărăcani** și chiaburi* (23 martie 2021, https://evz.ro/). – E: *sărac* + suf. *–an*;

Seria ***-ean, -ian*** este mult mai productivă, mai ales ***–ian*** cu care se creează adjective de la substantive proprii:

-ean: ***aninosean*** – Locuitor din Aninoasa. *Un **aninosean** taxat de Rutiera, la Hateg. A fost prins baut la volan*. (Ziare.com https://ziare.com/, 20 Februarie 2019). – E: *Aninoasa* + suf. *–ean*; ***arădean*** – Din Arad. Arad. *Ele dăunează nu doar sistemului medical **arădean**, ci și pacienților.* (Critic Arad, 15 februarie 2021, https://criticarad.ro/). – E: *Arad* + suf. *–ean*; *Asigurăm opinia publică **arădeană** că au beneficiat de tratament medical, de atenția cadrelor medicale și că s-au făcut eforturi pentru salvarea lor*. (Critic Arad, 15 februarie 2021, https://criticarad.ro/); ***binșean*** – Locuitor din Beiuș - *Or fi **binşenii** mai cu moţ decât alţi bihoreni, dar nici chiar aşa...* (9 aprilie 2023, https://www.ebihoreanul.ro/); ***dăncilean*** – al Vioricăi Dăncilă, prim-ministrul României în perioada ianuarie 2018 - noiembrie 2019. *Ușurința cu care faci referință în bunul stil **dăncilean** la o boala precum autismul îmi indică doar faptul că nu ai avut niciodată contact cu o asemenea problemă*. (16 iulie 2020, https://www.rumaniamilitary.ro/). – E: *Dăncilă* + suf. *–ean*; ***grindean*** – lui Sorin Grindeanu, fost prim-ministru al României. *În marile capitale occidentale, unde nu stă nimeni să deslușească ce e cu frustrările și obsesiile dragneilor, **grindenilor**, ponților sau jienilor, ce s-a petrecut la București se vede așa […]* (22 iunie 2017, https://republica.ro/). – E: *Grindeanu* + ; ***heraclitean*** – Specific filosofului grec Heraclit care era de părere că focul este centrul din care derivă toate, nu apa, aerul sau pământul, cum considerau filozofii care l-au precedat. *Între Occidentul **heraclitean**, faustic și Orientul eleatic – articole, studii, comunicări științifice, de Vasile Lungu*. (30 septembrie 2020, http://www.ziarul-mara.ro/). – E: *Heraclit* + suf. *–ean*; ***ipotești**an* – Locuitor al comunei Ipotești, județul Botoșani. *Un **ipotești**an doritor să-și facă prieteni noaptea prin Suceava, a rămas și cu cinstea făcută și fără ”smartfon”, pe strada Alexandru cel Bun*. (31 august 2020, https://suceava-smartpress.ro/) – E: *Ipotești* + suf. *–ean*; ***joycean*** – Al scriitorului irlandez James Joyce. *Abia pe Flower of the Mountain putem asculta cuvin-tele (169 la număr) preluate din monologul **joycean**, cu un refren compus de Bush*. (10 februarie 2020, https://suplimentuldecultura.ro/) – E: *Joyce* + suf. *–ean*; ***oneștean*** – Locuitor al municipiului Onești. *Un **oneștean** a rămas cu BMW-ul pe butuci, după ce hoții i-au furat roțile*. (1 mai 2023, https://ziaruldebacau.ro/). – E: *Onești* + suf. *–ean*; ; ***snagovean*** – Locuitorii vestitei comune Snagov. *Și **snagovenii** au simțit cum se cuvine și așa cum merită magia Crăciunului, în perioada 22-24 decembrie, autoritatea locală organizând în Parcul Primăriei și în interiorul Casei de Cultură ”Antim Ivireanu” – Târgul de Crăciun*. (4 ianuarie 2023, https://regionalul.ro/). – E: *Snagov* + suf. *–ean*; ***videlean*** – Din orașul Videle, județul Teleorman. *Cu ocazia Zilelor orașului Videle, primarul Nicolae Badanoiu i-a înmânat Diploma de Excelenta, ca forma de respect pentru contribuția adusa de arbitrul **videlean** în ceea ce privește promovarea localității la nivel național în lumea fotbalului*. (5 iunie 2022, https://infoexprestv.ro/). – E: *Videle* + suf. *–ean*; ***voluntărean*** – Locuitor din Voluntari, județul Ilfov. *Ceea ce pot observa însă eu, ca bucureștean/ **voluntărean** de ceva ani (nu încă prea mulți ca să știu ce zic), este că am subestimat Iașul atâta vreme cât am locuit în el și am făcut parte, ca să spun așa, din mentalul său colectiv*. (13 martie 2023, https://suplimentuldecultura.ro/). – E: *Voluntari* + suf. *–ean*; ***vrâncean*** – Din Vrancea. *Tabere care au avut de ales între Gabriel Grădinescu, bancherul **vrâncean** susţinut de "baronul" Marian Oprişan, şi Cătălina-Claudia Sava, susţinută de social-democraţii din cealaltă tabără*. (Bursa.ro, 5 decembrie 2018, https://www.bursa.ro/). – E: *Vrancea* + suf. *–ean*;

-ian: ***aerian*** – Care se întâmplă în aer. *Localitatea Maryinka este atacată **aerian**, iar la Mariupol se înregistrează din nou explozii* ” (Jurnalul Național, 17 martie 2022, https://jurnalul.ro/). – E: *aer* + suf. *–ian*; ***albaiulian*** – Locuitor din Alba Iulia. *Un **albaiulian** a câștigat al treilea mandat de primar într-o localitate din Spania*. (29 mai 2023, https://alba24.ro/). – E: *Alba Iulia* + suf. *–ian*; ***bacovian*** – Specific poetului George Bacovia. *I-a fost prezentă nu doar în viaţa de zi cu zi – la bine şi la greu – , în poezie – vioara, clavirul şi pianul sunt componente esenţiale ale universului **bacovian** –, ci şi în practică*. (2 august

2022, https://adevarul.ro/). – E: *Bacovia* + suf. *–ian*; ***bangladesian –*** Din Bangladesh, țară din Asia de Sud. *Parvej Mohammed Anowaf, cetățean **bangladesian**, cu domiciliul la Cap Aurora, numit administrator al Matrix Ride Sharing* (30 iunie 2023, https://www.ziuaconstanta.ro/). – E: *Bangladesh* + suf. *–ian*; ***bloomian*** – Caracteristic teoreticianului și criticului literar American, Harold Bloom. *Conceptul **bloomian** de influență, definit ca o formă de anxietate creativă a presiunii poemului-tare asupra literaturii de după […]* (27 iunie 2023, https://www.observatorcultural.ro/). – E: *Bloom* + suf. *–ian*; ***bruegelian*** – Specific pictorului Pieter Bruegel cel Bătrân. *Rezultatul este un peisaj **bruegelian** care divulgă marea amploare a istoriei alături de detaliile granulare din interior*. (7 octombrie 2022, https://www.infofinanciar.ro/). – E: *Bruegel* + suf. *–ian*; ***cărtărescian*** – Al poetului și criticului literar Mircea Cărtărescu. *Universul literar **cărtărescian** nu mai este un spațiu diegetic propriu-zis de explorat, ci un instrument în sine [….] Mai mult, pare că sînt utilizate cu un scop intertextual: ele rezumă și esențializează întregul proiect prozastic **cărtărescian***. (Observator cultural, 12 iulie 2019, https://www.observatorcultural.ro/). – E: *Cărtărescu* + suf. *–ian*; ***cioranian*** – Specific filozofului român Emil Cioran. *S-ar putea, adaug eu, să faci şi una, şi alta, ca rebelul Mircea Dinescu, realizator de emisiune intitulată Politică şi delicateţuri şi apropitar de restaurant titrat **cioranian**, Lacrimi şi sfinţi*. (Contemporanul, 5 ianuarie 2021, https://www.contemporanul.ro/). – E: *Cioran* + suf. *–ian*; ***covidian*** – Referitor la virusul COVID19. *Cum când doi se ceartă, al treilea câștigă, am putut și noi afla, după un an de secretomanie, componența nominală a grupului tehnico-științific **covidian** condus de Andi Manciu* (16 aprilie 2021, https://www.activenews.ro/); ***covidian*** - *Cultul **covidian** creat prin metode clasice de manipulare și control al conștiinței* (21 noiembrie 2021, https://yogaesoteric.net/). – E: *COVID* + suf. *–ian*; ***cracovian*** – Locuitor din Cracovia, capitala Poloniei. *Cu mulţi ani în urmă, **cracovianii** şi-au exprimat, prin referendum, dorinţa de a construi un metrou în capitala Poloniei Mici*. (Gdo.ro, 3 iulie 2023, https://www.gdo.ro/). – E: *Cracovia* + suf. *–ian*; ***dragnian*** – Al politicianului Liviu Dragnea. *A fost destituit odată, dar s-a umflat în pantec, a apelat la partidul **dragnian** și i s-a dat înapoi funcția.* (Comentariu, 24 aprilie, 2021, https://www.cotidianul.ro/). – E: *Dragnea* + suf. *–ian*; ***danilețian*** – Susținător al judecătorului Vasilică-Cristi Danileț. *Ar fi si nedrept sa il acuzam de pesedism pe procurorul care a ordonat sistarea actiunii pana la ora 6.00 in condițiile în care omul e **danilețian** suta la suta, membru in toate Forumurile unchiului George si semnatar al tuturor petitiilor pentru Salvarea Staului de Drept kovesian*. (comentariu, 28 iulie 2019, https://www.contributors.ro) . – E: *Danileț* + suf. *–ian*; ***deleuzian*** – Specific filosofului francez Gilles Louis René Deleuze. *În această situație este vorba, citind lucrurile din perspectivă **deleuzianǎ**, de „a prinde oamenii în flagrant delict de fabulaţie*. (29 noiembrie 2019, https://www.romaniasociala.ro/;. – E: *Deleuze* + suf. *–ian*; ***einsteinian*** – Propriu fizicianului evreu Albert Einstein. *[…] concepția **einsteiniană** relevă faptul că spațiul încetează să devină spațiu kantian și este conexat lucrurilor.* (30 aprilie 2022, https://www.svnews.ro/). – E: *Einstein* + suf. *–ian*; ***iohannian*** – al președintelui român Klaus Iohannis. *Tocmai de aceea, nea Șică Mandolină, tu care ești primul pe statul de plată **iohannian**, cred că ar trebui să le bagi în căpățâni găşcarilor de la centru*. (19 aprilie 2020, https://armoniiculturale.ro/). – E: *Iohannis* + suf. *–ian*; ***kovesian –*** Specific procurorului Laura Codruța Kövesi. *Ar fi si nedrept sa il acuzam de pesedism pe procurorul care a ordonat sistarea actiunii pana la ora 6.00 in condițiile în care omul e danilețian suta la suta, membru in toate Forumurile unchiului George si semnatar al tuturor petitiilor pentru Salvarea Staului de Drept **kovesian***. (comentariu, 28 iulie 2019, https://www.contributors.ro) . – E: *Kovesi* + suf. *–ian*; ***macronian –*** Al președintelui francez Emmanuel Macron. *S-a văzut, însă, că ei acceptă mai greu dialectica discursului **macronian** în chestiunea ucraineană.* (20 iunie 2022, *https://www.cotidianul.ro/)*. – E: *Macron* + suf. *–ian*; ***marțian*** – Locuitor al planetei Marte. *Din vorbă în vorbă, se ajunge și la religie, iar **marțianul** spune că*

*există multe rituri, dar că unii **marțieni** sînt creștini și s-a bucurat că și pe Pămînt lucrurile stau la fel.* Dilema Veche, 18- 24 februarie 2021, https://dilemaveche.ro/). – E: *Marte* + suf. *–ian*; ***merkelian*** **–** Specific fostului cancelarului german Angela Dorothea Merkel. *Orice forță politică germană câștigătoare va simți presiunea realității rapid schimbătoare și instabile la nivel local, european și global, dar și presiunea modelului **merkelian** de guvernare sub control*. (11 septembrie 2021, https://www.contributors.ro/). – E: *Merkel* + suf. *–ian*; ***newtonian*** – A lui Isaac Newton, matematician și fizician englez. *La fel a făcut și psihanaliza la vremea ei. Iar cel mai valid model era bineînțeles mecanica **newtoniană***. (Dilema Veche, nr. 828 din 3 - 8 ianuarie 2020, https://dilemaveche.ro/). – E: *Newton* + suf. *–ian*; ***potemkinian*** **–** Al fostului general rus Grigori Potemkin, n.1739 - d.1791. *Larry Ong crede că Huaxi "este un sat **potemkinian** al vremurilor moderne pe care PCC îl întreține pentru a conserva adeziunea (populației) la o ideologie falimentară*". (Economedia.ro, 28 iunie 2021, https://economedia.ro/); *... iar "magia" puterii de la Kremlin să fie știrbită către un stabiliment banal, **potemkinian**, unde deodată vezi, în spatele agresorului, decorul de carton"*. (Știri de Cluj, 26 februarie, 2022, https://www.stiridecluj.ro/). – E: *Potemkin* + suf. *–ian*; ***putinian*** – Susținător al regimului președintelui rus Vladimir Putin. *Cum arată vila din Italia a oligarhului **putinian** Valentina Matvienko, femeia care a semnat actul de război împotriva Ucrainei* (Mediafax, 9 martie 2022, https://www.mediafax.ro/). – E: *Putin* + suf. *–ian*; ***sergiunicolaescian*** – Specific regizorului român Sergiu Nicolaescu. *[...] care mai şi joacă în anumite bucăţi, în pur stil **sergiunicolaescian*** (21 octombrie 2019, https://www.iulianfira.ro/). – E: *Sergiu Nicolaescu* + suf. *–ian*; ***stănescian*** – Al poetului Nichita Stănescu. *Dan Stanca scrie despre Nichita Stanescu, legat si de faptul că anul acesta se împlinesc patru decenii de la moartea poetului, un articol intitulat metaforic, în dulcele stil **stănescian**, întunecând întunericul*. (3 iulie 2023, http://www.magazin.ro/). – E: *Stănescu* + suf. *–ian*.

3. Analiza bazelor de derivare

Substantivele proprii reprezintă baza pentru cele mai multe derivate cu sufixul *– an*. Acestea denumesc: nume de orașe localități, nume de politicieni români și străini, nume de scriitori, oameni de știință, regizori, sportivi, judecători sau procurori, mărci de mașini etc. Derivatele cu sufixul *–an* pornesc de la următoarele baze: substantive proprii: *Alba-Iulia (albaiulian), Aninoasa (aninoșean), Arad (arădean), Bangladesh (bangladesian), Băsescu (băsescan), Beiuș (binșan), Bloom (bloomian), Bruegel (bruegelian), Budapesta (budapestan), Cărtărescu (cărtărescian), Covid (covidian), Cracovia (cracovian), Dancilă (dăncilean), Danileț (danilețian), Deleuze (deleuzian), Dragnea (dragnian), Einstein (einsteinian), Gică Hagi (gican), Gică Popescu (gican), Grindeanu (grindean), Heraclit (heraclitean), Iohannis (iohannian), Ipotești (ipoteștean), Joyce (joycean), Kovesi (kovesian), Macron (macronian), Marte (marțian), Mercedes (merțan), Merkel (merkelian), Newton (newtonian), Onești (oneștean), Potemkin (potemkinian), Putin (putinian), Salonta (salontan), Sergiu Nicolaescu (sergiunicolaescian), Sibiu (sibian), Snagov (snagovean), Șoșoacă (șoșocan), Stănescu (stănescian), Videle (videlean), Voluntari (voluntărean), Vrancea (vrâncean)* etc.; substantive comune: *aer (aerian), baros (barosan), țap (țăpulean), moș (moșulean)*; verbe: *a stropi (stropan), a ciripi (ciripan)*; adjective: *bogat (bogătan), sărac (sărăcan), șmecher (șmecheran), vip (vipan)*; interjecții: *scârț (scârțan).*

4. Concluzii

Limbajul utilizat în presa scrisă recentă se adaptează timpurilor actuale, fiind formate noi cuvinte cu ajutorul mijloacelor de îmbogățire a vocabularului. Cel mai productiv mijloc prin care se formează cuvinte noi în limbajul jurnalistic este derivarea cu sufixe.

Sufixul *–an* se numără printre sufixele cele mai productive din limba română actuală. Acesta se poate atașa la diverse baze: substantive, verbe, adjective sau interjecții. Termeni precum: *șoșocan, băsescan, covidian, vipan, moșulean, merkelian, dănilețian,gican, stropan,*

scârțan, putinian sunt doar câteva exemple care arată puterea creatoare a sufixului *–an* și a sufixelor dezvoltate *-ean, -ian*.

BIBLIOGRAPHY

- Croitor, Blanca, *Sufixele în limba română actuală. Formații recente*, Editura Universității din București, 2021;
- Iordan, Iorgu, *Sufixe românești de origine recentă (neologisme)*, Buletinul Institutului de Filologie Română Alexandru Philippide, VI, 1939;
- Magdalena Popescu-Marin, *Contribuții la studiul derivării cu sufixe din seria – (t)ate*, în *Studii și materiale privitoare la formarea cuvintelor în limba română* (SMFC), vol. VI, București, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1972
- Pietreanu, Marieta *Sufixul –an*, în *Studii și materiale privitoare la formarea cuvintelor în limba română* (SMFC), vol. II, București, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1960, p.92.

Surse electronice

- https://www.adevarul.ro/
- https://www.agerpres.ro/
- https://as.ro/
- https://www.cancan.ro/
- https://www.cotidianul.ro/
- https://www.digisport.ro/
- https://dilemaveche.ro/
- https://evz.ro/
- https://gorjeanul.ro/
- https://www.historia.ro/
- https://www.informatia-zilei.ro/
- https://www.mediafax.ro/
- https://www.national.ro/
- https://rasunetul.ro/
- https://ziare.com/
- https://ziarullumina.ro/
- https://www.ziaruldeiasi.ro/

JOURNALISTIC LANGUAGE. THE SUFFIX – ISM

Emilia-Mihaela Costescu (Crînguș)

PhD Student, University of Craiova

Abstract: In journalistic language, suffixal derivation is often used to create new words or adapt existing terms to fit the specific context of news or reporting. Sometimes suffixal derivation can add some impact or emotional nuance to words used in journalism.
In our paper we will analyze the way in which the -ism suffix is used in journalistic language. The suffix -ism it is a very productive suffix and is attached to most flexible parts of speech, and from the inflexible category it is attached to adverbs. The corpus of the paper was selected from the current online press from the period 2018-2023.

Keywords: derivation, productivity, suffix, online press, journalism

3. Introducere

Sufixul ***–ism*** provine din limba greacă și a trecut în limba latină la începutul secolului al XIX-lea, ca și corelativul său ***–ist***. Limbile romanice nu au moștenit aceste sufixe direct din limba latină, ci le-au împrumutat pe cale savantă. În limba română ***–ism*** a pătruns pe calea scrisului prin intermediul împrumuturilor din limbile romanice, mai ales, din franceză și italiană.

Este un sufix foarte productiv și se atașează la majoritatea părților de vorbire flexibile, iar din categoria celor neflexibile se atașează la adverbe. Majoritatea acestor formații sunt analizabile prin substantive care au și o variantă învechită cu *–iune* (*civilizațiune*, *conspirațiune*, *falsificațiune*, *fundațiune*, *verificațiune*, cf. MDA), în raport cu care s-ar detașa sufixul *–ism*. Fiind ieșite din uz, este de preferat analiza prin varianta din limba contemporană, terminată în *-ie*, și sufixul dezvoltat *–onism* (la fel ca la *–al/-onal* – v. *supra* – și *-ist/-onist* – v. *infra*).[1]

Formatul neologic ***–ism*** dovedește și în limba actuală o mare diponibilitate de combinare, atașându-se frecvent unor teme nominale contrastante vechi (unele create pe terenul limbii române), dar și neologice. [2]

4. Clasificarea derivatelor raportată la bazele de derivare

Majoritatea cuvintelor cu sufixele *-ism* și sunt analizabile, întrucât am împumutat din diversele limbi atât derivatele cu sufixele respective, cât și cuvintele bază. [3] Prin urmare, le putem inventaria astfel:

a) Derivate cu baze substantive proprii. Cele mai multe derivate au baza nume proprii, mai ales din domeniul politic:

aurism – *[…] în dispreț total față de țară și oameni, justiția e o marionetă defectă, românii nu mai reacționează la nimic,* ***aurismul****, haina hâdă a populismului extremist autohton, câștigă teren pe greșelile adversarilor*.(10 august 2023, https://www.dw.com/); **bidenism** – *Fascism, comunism,* ***bidenism****. "Americanii au înfrânt fascismul, au înfrânt*

[1] Blanca Croitor, *Sufixele în limba română actuală – formații recente*, București, Editura Universității din București, 2021, pag.19.
[2] Mariana Vârlan, *Derivarea sufixală nominală în româna actuală*, Craiova, Editura Universitaria Craiova, 2012, p. 90.
[3] Jana Albin, *Sufixele –ism și –ist*, în *Studii și materiale privitoare la formarea cuvintelor în limba română* (SMFC), vol. II, București, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1960, p.124.

comunismul, și peste 68 de zile vor înfrânge ideologia găunoasă, opresivă și radicală a extremei stângi", (28 august 2020, https://www.rfi.ro/w); *Termenul "**Bidenism**" – auto-provocare a umilirii publice – a fost mult timp în vigoare. "Ridică-te Chuck, lasă-i să te vadă", i-a spus Biden unui senator din statul Missouri într-un scaun cu rotile*. (17 august 2020, https://romanialibera.ro/); **dăncilism** – *Ultimul **dăncilism**. Premierul demis, către miniștrii săi, în ședința de guvern: „Vă mulţumesc pentru toată munca care împreună am depus-o"* (11 octombrie 2019, https://republica.ro/); Avem însă azi şi tot anul viitor încă o bună şansă sa depăşim ***dăncilismele*** care aproape ne-au sufocat."(Adevărul, 1 decembrie 2019, https://adevarul.ro/, *Am scăpat de „dăncilisme"?*); ***cîţism*** – *Cea între soiosul „şoşocism" şi arogantul „**cîţism**", amândouă perspectivele la fel de groteşti, la fel de perdante!* (Ziarul de Iași, 24 septembrie 2021, https://www.ziaruldeiasi.ro/); **davidism** – *După mai bine de 5 ani de "expertiză" în halepism s-a făcut tranziția la "**davidism**"*, (https://m.facebook.com/petrisor70/?locale=hi_IN); **dragnism** – *E momentul să ne scuturăm şi noi de **dragnism** şi de pesedism, prin vot*. (7 martie 2019, https://adevarul.ro/); **einsteinism** – *Chiar daca darwinismul social s-ar baza pe modelul darwinian al evolutiei, este ca si cum ai acuza **Einsteinismul** social pentru Hiroshima*. (26 iulie 2018, https://oxigen2.net/); **gicacontrism** –O cârpă mai rezistenta, acum cu 25% mai putin ***gicacontrism*** si cu maxim 5% orgoliu personal admis. (comentariu, 8 februarie 2022, https://www.g4media.ro/); *Permisiunea de a nu crede în virus nu e libertate de opinie, e încăpăţânare prostească şi **gicăcontrism** nerod*. (Adevărul, 26 august 2022, https://adevarul.ro/, *Cine nu cunoaşte pe nimeni bolnav de COVID e un om norocos*); **halepism** – *Pepometer-ul inregistra valori depasite doar de mesianism si **halepism**…* (Anglofil.ro, 11 noiembrie 2017, https://anglofil.ro/); **kremlinism** – *[…] nu împărtăşeşte instinctele anti-UE ale lui Viktor Orban, nici metodele lui politice trumpiste, nici-pro **kremlinismul**, nici rasismul autentic care a provocat scandal internaţional, neputând fi acoperit cu explicaţiile copilăreşti ale groupies*. (30 iulie 2022, https://evz.ro/); **pesedism** – *Participarea redusă şi rezultatele complicate arată cât de greu scăpăm de logica de **pesedism** coclit*. (16 decembrie 2020, https://www.digi24.ro/); ***Pesedismul** a supravieţuit prăbuşirii regimului Dragnea*. (6 februarie 2020, https://www.contributors.ro/).; **putinism** – *Securism, pesedism, **putinism*** (2 august 2022, https://petreiancu.com/); *Referindu-se la geneza **putinismului**, Thom vorbește despre rolul covârșitor al nomenclaturii comuniste și al așa-numiților „securocrați" (siloviki – ofițeri ai ministerelor de forță) în închegarea noului regim politic – Sistemul Putin* (nr. 01/2021, https://romanialiterara.com/); ***siminionism –** Un popor de cretini, care stau cu telefoanele în mână, pun botul la vrăjeală, se uită la **șoșoisme**, **simionisme** și **putinisme*** (Bugetul.ro, 10 martie 2022, https://www.bugetul.ro/).; **șoșocism** – **Șoșocismul** *e ilegal în Polonia*. (3 martie 2023 https://www.podul.ro/); *Nu stiu de ce, dar am impresia ca in curand vom lansa o noua rubrica, **șoșocisme** – adica o rubrica unde sa luam la bani marunti tot felul de actiuni si declaratii "a la madam Șoșoacă*. (La bani mărunți, 1 martie 2021, https://banimarunti.ro/). *Adevăr simplu: pe terenul prielnic al imposturii lui Cîţu et comp, da, în corelaţie cu aşa ceva înfloreşte, bine mersi, **şoşocismul** up to day, se şoşocizează media şi mulţimi în derută, în disperare …*(Ziarul de Iași, 24 septembrie 2021, https://www.ziaruldeiasi.ro). Deci ***șoșocismul*** devine o etapă necesară. Politică scrobită? Politicieni manierați? Unde? Când? (15 decembrie 2021, https://monitormedia.ro/, *Profețoaia, aurul și italienii)*; **trumpism** – *În politica internă, **trumpismul** a fost un populism bulevardier*. (Adevărul, 26 august 2022, https://adevarul.ro/); *Acest sistem nu merită să fie coordonat, condus, caracterizat şi caricaturizat de **trumpism** – mult mai potrivit pentru o republică stingheră din Asia Centrală*. (Adevărul, 26 august 2022, https://adevarul.ro/).

Derivate care au baza substantive comune:

alarmism – Europa e plină de ***alarmism*** strident. (DW.com, 3 august 2020, https://www.dw.com/ro/); **amatorismul –** *Amatorismul managerial și prestațiile de râsul*

curcilor sunt la ele acasă. (Republica, 4 octombrie 2021, https://republica.ro/); **bigotism –** *Mai bine scandal decît **bigotism***. (Comisarul, 7 noiembrie 2017, https://www.comisarul.ro/); **clientelism –***În spatele "utopiei satului comunist model", Huaxi reprezintă "în realitate la scară mică ceea ce este (în China) regimul PCC" cu **clientelismul** său, inegalitățile și "ierahia sa socială", arată el*. (Economedia.ro, 28 iunie 2021, https://economedia.ro/); **hakerism–** „*De la fake news, teoria conspiratiei, vaccinul anti-Covid al rusilor denumit ironic si aluziv la Razboiul Rece - Sputnik, avem **hakerism**, un adevarat razboi psihologic cu consecinte politice, economice, miliare, strategice*."(Ziare, 22 august 2020,https://ziare.com/, *Armand Gosu: Lukasenko cumpra timp in speranta ca poate sparge frontul unit impotriva lui*); **pandemism–** *Bolșevism, fascism și... **pandemism** în secolul XXI […] Aparent nici o legătură cu noile știri (apărute odată cu „**pandemismul**" actual) din Statele Unite despre o „mișcare" de distrugere a statuilor unor personalități care s-au făcut vinovate de „rasism" ori tangențial cu așa ceva...* (2 august 2020, https://revistaconstiinta.ro/); **vedetism –***Tinerii "tricolori", acuzați de **vedetism** după câteva simple convocări: "Toți cu nasul pe sus, pe vârfuri"* (6 octombrie 2022, https://www.digisport.ro/); ***Vedetismul*** ne fură perspectiva slujirii adevărate (9 octombrie 2022, https://ziarullumina.ro/); **Yesmanismul —** s.n. (rar) . Tendința de a aproba fără reținere deciziile șefilor. ***Yesmanismul** şi servilismul şefilor impostori, al sinecuriştilor cărora le-a ţâţâit fundul că le pleacă scaunul de sub ei, au erodat, precum apa şi vântul muntele, credibilitatea instituţională, consistenţa produsului editorial şi demnitatea oamenilor care lucrează în Radio*. (Libertatea, 5 noiembrie 2021, https://www.libertatea.ro). E: *yesman* + sufixul *–ism*.

b) Analiza cuvintelor derivate în *–ism* se poate raporta și la teme adjectivale:

activism – *Altfel spus, puterea a rămas în mâinile aceluiași soi de oameni, proveniți din același creuzet **puturos** al **activismului** de tip **comunist***. (Suplimentul de cultură, 22 ianuarie, 2018, https://suplimentuldecultura.ro/, *Un partid cam comunist*); *Fiindcă, susținuți de o massmedie **militantă**, confundând **jurnalismul** cu **activismul** și reforma cu revoluția **iacobină**, acești politicieni au renunțat să mai practice democrația*. (DW.com, 3 august 2020, https://www.dw.com/ro/, *Ce ne amenință mai rău: Corona sau antiliberalismul unor "liberali"?*); **autoritarism** – *Statele **fasciste** conţin toate caracteristicile **autoritarismului** şi pot împărtăşi şi caracteristici ale **totalitarismului**, dar cu două diferenţe cheie*. (Adevărul, 26 august 2022, https://adevarul.ro/, *Aspect pe care Rusia lui Putin nu îl vrea menţionat*); **bădărănism** – *Lică e, practic, imaginea standard, sublimată și redusă la **bădărănism**, a șoferului de taxi din Capitală* (Observator cultural, 24 mai 2019, https://www.observatorcultural.ro/); **cărtărescianism** – *Al doilea lucru care frapează: lumea aparţine în continuare **cărtărescianismului*** (Observator cultural, 12 iulie 2019, https://www.observatorcultural.ro/) – E: *cărtărescian* + suf. *–ism*, **pesimism** – *Practicanţii au manifestat un sentiment acut de **pesimism** referitor la viitorul lor ca meseriaşi, manifestând o lipsă totalã de ataşament şi curiozitate profesionalã pentru aceste meserii*. (Ziarul Financiar, 13 februarie 2019, https://www.zf.ro/); **provincial** –*"Pentru cei care poate vor să-și aducă aminte de unele arhaisme sau regionalisme folosite în copilărie, dar și pentru cei care nu le-au auzit până acum, prezentăm mai jos câteva **provincialisme**, ungurisme și alți termeni care se foloseau în Alba*." (Ziarul Unirea, 12 ianuarie 2020, https://ziarulunirea.ro/); **tembelism – Tembelism** acut! (Academia Cațavencu, 8 octombrie 2020, https://www.academia catavencu.info/); **vulgarism –** "*Așadar, cel ce ne vorbește, cel care scrie un articol, o carte, dovedește civilitate față de noi. Cu ce-i răspundem? Cu jigniri? Cu **vulgarisme**? Insulte?*" (Răsunetul, 5 noiembrie 2020, https://rasunetul.ro/, *În apărarea unui intelectual de marcă (sau despre civilitatea discursului public*).

c) Baza derivatelor poate fi și un numeral:

douămiism – *Astfel, ceea ce numim „**douămiism**“ trimite mai degrabă la „manifestările“ poetice „zgomotoase“ ale cîtorva dintre primii debutanţi şi ale exponenţilor aşa-zisului „fracturism“, care mizau pe o retorică întemeiată pe şoc, realizată prin violenţe imagistice şi de limbaj*. (7 decembrie 2021, https://www.observatorcultural.ro/); *[…] pentru a aminti cîteva dintre cărţile de poezie care au făcut „valuri“ în „**douămiism**“[…]* (7 decembrie 2021, https://www.observatorcultural.ro/); **şaizecism, şaptezecism, optzecism** – *Departe de a imprima o identitate colectivă unei reţele de autori coeziv delimitate – cum şi-au propus sintagme similare, construite prin asocieri lexico-semantice cu „volute“ generaţioniste, ca **„şaizecism“, „şaptezecism“, „optzecism“** –, anunţarea „douămiismului“ s-a pulverizat în decupajul unor prezenţe creatoare selectate după criterii deseori arbitrare*. (7 decembrie 2021, https://www.observatorcultural.ro/); Cu alte cuvinte, „**douămiismul“**, asemenea „**optzecismului“** (cu diferenţele contextuale de rigoare), poate fi considerat un termen generic, aplicat unui fenomen literar eterogen „care nu se lasă unificat decît într-o anumită zonă a poeziei şi […] a prozei (autoficţiunea, minimalismul pop etc.)“.[7](7 decembrie 2021, https://www.observatorcultural.ro/)

d) Adverb:

aiurism – O *plebe despuiată, Needucata, profund marcată de comunism și **aiurism**, profund dezorientată și manipulată până la abject*. (12 iunie 2023, https://www.contributors.ro/).

e) Expresie verbală:

pupincurism – s.m. (vulg, arg.) < *a pupa în cur*. Tendința de a fi slugarnic, lingușitor. *Am văzut de câteva ori scris prin social media cum că de n-ar fi sindicatele în poliție, doar obedienţa dusă la rang de **pupincurism** ar mai putea fi o şansă pentru poliţişti*. (23 februarie 2019, https://andreisulugiuc.ro/); *De la sintagma „**pupincurism**” a apărut și derivatul „țuțăr”, pe care nu-l dezvoltăm, dar care, cu siguranță, are valențe și în societatea contemporană*. (1 februarie 2021, https://www.fanatik.ro/); E: *a pupa în cur* + sufixul *–ism*; **habarnism** s.m. (arg.) < *a nu avea habar, habar n-am***.** Ignoranță, incultură. *De ani buni se guvernează braț la braț cu **habarnismul**, care este o consecință a mix-ului dintre incompetență și neadecvare*. (Republica, 4 octombrie 2021, https://republica.ro/, *Cea de-a doua cădere a României sub dictatura proștilor*)

Derivate rezultate în urma fenomenului denumit generic *pandemia de Covid-19*.[4]

În contextul unei mediatizări intense a pandemiei asistăm la constituirea și difuzarea unei terminologii globalizate, care a determinat elaborarea de glosare și dicționare destinate să asigure o comunicare eficientă, atât între specialist, cât și între aceștia și publicul larg.[5] Așadar, nici limbajul presei actuale nu a scăpat de transformările impuse de această pandemie, iar în studiul nostru am înregistrat urmatoarele formații derivate cu sufixul ***–ism*** specifice lexicului pandemic:

asimptomatism – *Copiii au aproape de 100% **asimptomatism** și recuperare, plus de asta NU există purtător asimptomatic, le trebuie incărcătură virală și asta se concretizează prin simptomatism, PLUS de asta aceasta este gripa, terminați cu panica, din cauza voastră canaliile de ma so ni duc mai departe plandemia, să facă bani, să reseteze lumea și să injecteze pentru depopulare și sterilizare, nu e niciun secret, au spus-o chiar ei dă-o in mă-sa mare de treabă !* (comentariu, Grădinițe, creșe, școli, 11 noiembrie 2021, https://www.facebook.com/); *Numai ca incepi sa ai dreptate cand e vorba de **asimptomatism***. (18 mai 202, https://zoso.ro/); **coronascepticism** – *Oare românii nu-și pot elabora propriul*

[4] Cf. Jana Altmanov, Michela Murano, Chiara Preite, *Le lexique de la pandémie et ses variantes*, 2022, https://www.dorif.it/reperes/category/25-le-lexique-de-la-pandemie-et-ses-variantes, accesat 16.08.2023.

[5] Adriana Stoichițoiu Ichim, *Lexicul pandemiei din perspectiva relației terminologie internă versus terminologie externă*, în Orientări actuale în lingvistica teoretică și aplicată, Editura Universității din București, 2022, pag. 265.

coronascepticism*?[…] Liderul PNL a denunțat* ***coronascepticismul****, numindu-l o "campanie gândită în laboratoare"*. (DW.com, 3 august 2020, https://www.dw.com/ro/); **covidism –** ***Covidism*** *și Vaccinism. Propaganda Minciunii* (10 martie 2021, https://acidmedia.ro/); *COVID-ul devine* ***Covidism***. (14 februarie 2021, https://evz.ro/); *[…] fiindcă el însuși a conspirat și în care vorbește despre „****covidism****” ca o „ideologie neo-nazistă”: „Avem indicii temeinice care conduc la suspiciunea rezonabilă că pandemia este folosită în scopuri politice și geopolitice*; (12 iulie 2020, https://romania.europalibera.org/); **infecționism** – *Acum negationismul si* ***infectionismul*** *sunt salutate de majoritatea romanilor care vad in medici si medicina o amenintare, nu in virusi si boala*. (3 februarie 2022, https://www.realitatea.net/); **lockdownism** – *[…]care și el poate fi dublat de măsuri de protecție socială sau nu, adică* ***lockdownism*** *socialist, marginal la noi, versus* ***lockdownism*** *userist*. (17 septembrie 2021, https://gandeste.org/); **vaccinism** – *Guşă: BRICS preia conducerea lumii prin noua extindere, dar Putin e cam “nesimțit”, n-a pomenit în discurs LGBT-ismul și vaccinismul*! (24 august 2023, https://solidnews.ro/); **virusologism** – *Ecologism ignar plus* ***virusologism*** *de groază plus oportunism hedonism şi, iaca, fandacsia-i gata. Vorba poetului: Opriţi planeta, vreau să cobor!* (30 aprilie 2021, https://www.cotidianul.ro/); *Nu mai crede lumea in ortodoxie. acum is la moda alte religii: scieentologism,* ***virusologism****, pedofilism, climatologism, transgenderism…* (comentariu, 12 aprilie 2022, https://www.opiniatimisoarei.ro/).

5. Valori semantice ale derivatelor în *-ism*

În limba română actuală principalele sensuri ale cuvintelor derivate cu *-ism* sunt:

- Denumesc curente filozofice, politice, culturale, doctrine: *aurism, bidenism, balgianism, ciolăţism, cincizecism, clintonism, clotildism, cărtărescianism, einsteinis, epigenetism, iorghism, macovism, macronism, moromeţianism, mussolinism, nichitism, transgenderism, trumpism, uselism, wernerism,*
- desemnează o atitudine, un comportament, o activitate specifică denumită de cuvântul-bază, o stare de spirit : *alarmism, animalism, bădărănism, cinsim, cumătrism, gicăcontrism, imbecilism, pesimism, prietenism, tembelism, victimism, yesmanism,*
- denumesc noțiuni ce vizează diverse domenii de activitate medicină, economie, sport: *asimptomatism, coronasceptism, halepism, inflaționism, literaturism, mesianism, miopism, vaccinism, virusologism***,**

6. Concluzii

Limbajul din presa scrisă este o formă specifică de exprimare care vizează să ofere informații precise, clare și relevante publicului cititor. Acesta are caracteristici distincte pentru a se adapta nevoilor comunicării în scris și pentru a captiva atenția cititorilor într-un mod adecvat.

Sufixul *–ism* este printre sufixele cele mai productive din limba română actuală. Acesta se poate atașa la majoritatea părților de vorbire flexibile, iar din categoria celor neflexibile se atașează la adverbe la diverse baze: substantive, verbe, adjective sau interjecții.

În presa scrisă, sufixul "-ism" poate fi găsit în diverse contexte și articole care abordează subiecte legate de filozofie, politică, religie, cultură, arte sau alte domenii.

BIBLIOGRAPHY

- Ichim, Adriana Stoichițoiu, *Lexicul pandemiei din perspectiva relației terminologie internă versus terminologie externă*, în Orientări actuale în lingvistica teoretică și aplicată, Editura Universității din București, 2022, pag. 265.

- Iordan, Iorgu, *Sufixe românești de origine recentă (neologisme)*, Buletinul Institutului de Filologie Română Alexandru Philippide, VI, 1939;
- Jana Albin, *Sufixele –ism și –ist*, în *Studii și materiale privitoare la formarea cuvintelor în limba română* (SMFC), vol. II, București, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1960.
- Jana Altmanov, Michela Murano, Chiara Preite, *Le lexique de la pandémie et ses variantes*, 2022, https://www.dorif.it/reperes/category/25-le-lexique-de-la-pandemie-et-ses-variantes
- Vârlan, Mariana, Derivarea sufixală nominală în româna actuală, Craiova, Editura Universitaria Craiova, 2012.

Surse electronice

- https://www.adevarul.ro/
- https://www.agerpres.ro/
- https://www.cancan.ro/
- https://www.cotidianul.ro/
- https://www.digisport.ro/
- https://dilemaveche.ro/
- https://evz.ro/
- https://gorjeanul.ro/
- https://www.historia.ro/
- https://www.informatia-zilei.ro/
- https://www.mediafax.ro/
- https://www.national.ro/
- https://rasunetul.ro/
- https://ziare.com/
- https://ziarullumina.ro/
- https://www.ziaruldeiasi.ro/

TEACHING LANGUAGES

Gabriela Stanciu-Şerban

PhD Student, „Alexandru Ioan Cuza" University of Iași

Abstract: Teaching foreign languages represents a complex process which involves others "branches" as linguistics, psychology, sociolinguistics. The way we "tackle" this science, the methods used in order to integrate all these fields are very important because they can change or influence the student's vision and theirs competences. There is a debate, a dispute between traditional and modern methods of teaching; traditional methods put the teacher in the center of the teaching process and modern methods put the student in the center. The role, the mission of the teacher is crucial in this process because he is acting like an "actor", he controls not only the knowledge of the student but also his emotions, his feelings; there is a co-dependence relation between the teacher and the student, one cannot exist without the other.

Keywords: foreign languages, teaching, learning, teaching methods, teacher.

Tout comme le bilinguisme, la didactique des langues, une discipline qui se situe au carrefour des sciences, qui fait bonne équipe avec beaucoup d'autres domaines (linguistique, psychologie, sociologie, pédagogie), représente néanmoins une discipline indépendante et interdisciplinaire à la fois ou comme Galisson et Coste affirment « une discipline charnière, un lieu de synthèse qui s'appuie sur plusieurs disciplines fondamentales et engendre des conduites effectivement maniables en classe »[1]. Même si à une première analyse, la didactique des langues apparaît comme une « branche » de la linguistique, l'on constate que l'apprentissage d'une langue ne signifie pas seulement connaître les règles de grammaire, prononcer correctement ou savoir le vocabulaire mais faire connaissance aux différentes idéologies, changer de vision, c'est ce que Louis Porcher remarque : « Le problème didactique se pose en effet à la jointure de la sociologie, de la linguistique et de la psychologie, l'important résidant dans la coordination de ces trois approches (…). Ce que devront réaliser les nouvelles méthodes, c'est l'unité, par intégration, de ces trois composantes de la didactique »[2]. Par contre, Chomsky ne partage pas l'idée conformément à laquelle la linguistique représente un domaine qui a beaucoup influencé la didactique mais reconnait « le jumelage » entre les trois disciplines :

« (…) c'est difficile de croire que la linguistique ou la psychologie ont arrivé à un niveau théorique de la compréhension qui peuvent leur faciliter le soutien de la « technologie » dans l'apprentissage d'une langue »/ " (…) it is difficult to believe that either linguistics or psychology has achieved a level of theoretical understanding that might enable it to support a "technology" of language teaching " (c'est nous qui traduisons).[3]

Même si ce domaine de la didactique des langues n'est pas nouveau (en tant que domaine il existe depuis des siècles), la manière dont il est perçu, « l'autonomie » qu'il a gagné le long du temps est relativement nouvelle. On observe un changement de vision qui suppose la manière dont on perçoit certains facteurs comme la personne avec laquelle on

[1] *Apud* Mureşanu, Ionescu, Marina, 2007, *L`enseignement du français langue étrangère,* Editura Institutul European, Iași, p. 10.
[2] *Ibidem,* p.15.
[3] *Apud* . Widdowson, H. G., 1990, *Aspects of language teaching,* Oxford University Press, Oxford, p. 9.

parle, la situation de communication, le milieu social, historique, géographique ou le contexte. Ce dernier est défini par Cuq comme « l'ensemble des déterminations extralinguistiques des situations de communication où les productions verbales (ou non) prennent place »[4] ou par Matthey et Py comme « l'ensemble des facteurs situationnels qui se révèlent pertinents pour la compréhension d'un comportement langagier »[5]. On a la fausse impression que la personne qui apprend une langue est la plus importante, qu'elle se situe au centre de ce processus complexe qu'est l'apprentissage mais on constate qu'il dépend des facteurs déjà mentionnés.

1. Éléments de la didactique

Les éléments essentiels qui constituent la didactique des langues sont le professeur (l'enseignant) qui met en fonction l'acte éducatif, qui construit des stratégies d'apprentissage, les élèves (les apprenants) qui sont en plein processus de l'apprentissage d'une langue, qui apprennent à apprendre et les connaissances (les savoirs).

Le professeur représente une composante essentielle, irremplaçable dans le cadre du processus d'apprentissage, un moteur et même un modèle, un formateur dont dépend les compétences de ses élèves, un acteur qui sait s'adapter aux différents rôles ; c'est vrai qu'être professeur suppose de la responsabilité mais c'est l'un des plus beaux métiers du monde. Il se dévoile en face de ses élèves qui apprennent non seulement une langue mais aussi une entière culture et mentalité à travers leur enseignant. Même le terme de professeur (teacher en anglais) est parfois ambigu car il peut être employé lorsqu'on fait référence à l'occupation, à l'identité (il correspond aux termes d'écolier, étudiant- pupil, student en anglais) ou lorsqu'on fait référence à l'activité (on emploie plutôt le terme enseignant qui correspond à celui d'apprenant). La mission du professeur dans le processus d'apprentissage est très importante et complexe parce qu'il ne faut pas seulement observer les élèves mais « induire l'apprentissage et les méthodes qu'on utilise et qui doivent marcher»/ to induce learning and the techniques that are used have to work to that end " (c'est nous qui traduisons)[6]. Le professeur ne doit pas se contenter d'être un très bon psychologue ou un très bon pédagogue, il doit lui-même constituer le changement, il doit être dans un mouvement continu, il doit s'adapter aux conditions et aux règles actuelles ; il est un spécialiste du comportement humain comme Skinner le nomme :

« le professeur est un spécialiste du comportement humain, dont le devoir est de produire des changements très complexes dans un matériel lui-même très compliqué »/ „profesorul este un specialist al comportamentului uman, a cărui îndatorire este să aducă schimbări extraordinar de complexe într-un material el însuşi extraordinar de complicat" (c'est nous qui traduisons) [7].

Ainsi peut-on parler de plusieurs rôles que le professeur puisse avoir en tant qu'acteur: celui de « séducteur » dont le principal but est d'attirer les élèves vers la langue qu'il enseigne, celui d'acteur social qui dirige la classe et qui facilite les interactions entre les élèves et celui d'acteur pédagogique qui est chargé de l'éducation de ses élèves (Dumas 2015). Si l'on parle du professeur de langues, l'on observe que son métier est d'autant plus difficile parce qu'au-delà de sa formation intellectuelle et psycho- pédagogique, il doit avoir un très bon niveau de langue, une très bonne prononciation pour que les élèves puissent apprendre correctement une langue.

[4] *Apud* Blanchet, Philippe, Moore, Danièle, Rahal Asselah, Sofia, 2009, *Perspectives pour une didactique des langues contextualisée*, Agence Universitaire de la Francophonie, Paris, p. 201.
[5] *Ibidem.*
[6] *Ibidem, p.3.*
[7] Minder, Michel, 2011, *Didactica funcţională. Obiective, strategii, evaluare, cognitivismul operant*, Editura ASCR, Cluj-Napoca, p. 19.

Une autre composante essentielle dans le cadre du processus d'apprentissage qui dépend beaucoup de la première (le professeur) est **l'élève** (tout comme l'on a précisé plus haut, le terme peut varier en fonction du statut qu'on veut lui offrir). Osterrieth affirme que « l'éducation peut produire des changements dans le comportement de l'enfant »[8], le comportement ainsi obtenu étant concrétisé d'une part par « des performances » qui sont visibles et qui peuvent être observées et d'autre part par « des représentations » qui ne sont pas visibles. Le comportement des élèves proposé par Minder représente en fait une combinaison entre le behaviorisme qui met l'accent sur le comportement qu'on peut observer et le cognitivisme qui souligne l'importance de l'aspect mental, c'est-à-dire qu'il propose un nouveau concept, celui de « cognitivisme opérant » qui a un double sens : un comportement observable et mental à la fois :

« (…) l'enfant est par excellence un organisme qui réagit, c'est-à-dire qui échappe à tout déterminisme rigide parce qu'il est d'abord un être vivant, mais surtout parce qu'il est intelligent»/ „ (…) copilul, mai întâi pentru că e viu, apoi, şi mai ales, pentru că e inteligent, este prin esenţa lui un organism care reacţionează, adică scapă oricărui determinism rigid" (c'est nous qui traduisons)[9].

L'acquisition de la langue seconde par l'apprenant dépend de beaucoup de facteurs qui influencent beaucoup le choix des apprenants: l'emploi de la langue, le contexte dans lequel on l'emploie et avec qui, le but, l'âge de l'apprenant (il est globalement connu le fait que les enfants ont une légèreté à apprendre des langues, que leur cerveau est souvent comparé à une éponge qui assimile tout ce qui les entoure), les compétences, etc.

À ces deux éléments de la didactique l'on peut rattacher deux autres composantes essentielles, des notions qui sont corrélées et qui ne peuvent pas être efficaces l'une sans l'autre: enseigner-correspond au professeur et apprendre-correspond à l'élève.

2. La didactique moderne des langues

De nos jours l'intérêt pour l'apprentissage des langues est extraordinaire et les méthodes pour les approfondir sont multiples mais pour mieux comprendre et mettre en pratique ces méthodes, il serait utile de connaître les méthodes employées dans le passé (on va s'arrêter aux trois méthodes) : la méthode traduction-grammaire qui était à la mode à la fin du XIXème siècle et qui supposait l'apprentissage par cœur des règles grammaticales et la traduction des textes à l'aide des dictionnaires ; la méthode directe qui est apparue comme une réplique à la méthode traduction-grammaire et qui suppose l'apprentissage des langues en contact direct avec la langue étrangère (cette méthode situait l'apprentissage de la langue maternelle à pied d'égalité avec l'apprentissage d'une langue étrangère) ; la méthode linguistique qui est une méthode très utilisée de nos jours suppose l'adaptation de l'apprenant aux situations concrètes, de tous les jours, à l'aide des méthodes audio[10].

Perrenoud réalise une distinction entre la didactique traditionnelle et la nouvelle didactique, ces deux directions de la didactique ayant longtemps débattues et critiquées selon la perspective abordée. Ainsi la didactique traditionnelle situe au centre le professeur dont le rôle est le plus important dans le cadre du processus d'apprentissage, il transmet les informations et c'est l'élève celui qui doit les organiser et les apprendre (on peut dire que le travail de l'élève est considérablement plus difficile que celui du professeur). On observe donc que la didactique traditionnelle a comme but principal « l'économie » parce qu'elle se caractérise par le manque des tâches interactives, des devoirs pratiques, par l'emploi du travail individuel, de l'évaluation sommative, par la simplification des tâches ou par la préférence de

[8] *Apud, ibidem,* p. 17.
[9] *Ibid., p. 18.*
[10] *Cf.* Lado, Robert, 1976, *Predarea limbilor. O abordarea ştiinţifică*, Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti.

l'écrit. Par contre, la didactique moderne est axée sur l'élève, sur l'apprentissage réalisé par l'élève et sur la manière dont il apprend (on a la tendance de faciliter le chemin de l'élève vers l'apprentissage). La didactique moderne se distingue donc par les caractéristiques suivantes : elle constitue un liant vers la vie réelle de l'élève, faisant appel aux expériences quotidiennes dans le processus d'apprentissage, elle encourage la motivation et même la découverte des élèves, elle met l'accent sur l'interaction sociale qui aide l'élève à mieux se connaître, elle est pour la diversité culturelle et pour la constitution progressive des connaissances[11].

La didactique des langues a beaucoup actualisé son contenu, la manière de percevoir les langues, les relations qu'il y a entre elles, la manière dont elles interagissent et s'influencent. Ainsi l'accent global qui est de plus en plus mis en évidence et qui fait référence aux notions de diversité linguistique, de biculturalité, de bi- et plurilinguisme, est aussi ressenti dans le domaine de la didactique des langues qui envisage une nouvelle « branche » nommée la didactique du plurilinguisme ou la sociodidactique. Cette nouvelle dimension de la didactique se situe au pôle opposé de la didactique traditionnelle: la première met l'accent sur l'importance du contact entre les langues, sur l'importance de la connaissance d'une langue dans l'apprentissage d'une autre langue, tandis que la dernière met l'accent sur l'isolement, sur la langue qu'on veut connaitre. Cette évolution de la didactique nommée sociodidactique situe au centre deux notions qui ont au centre le plurilinguisme: d'une part l'apprentissage d'une langue représente une pierre dans l'édifice du répertoire bilingue et d'autre part l'enseignement des langues encourage la construction du plurilinguisme. Veronique Castellotti affirme que « les contacts provoquent les apprentissages » et que « les apprentissages mobilisent les contacts »[12]; il y a donc une réciprocité entre les langues qu'on apprenne grâce au contact qu"il y a entre elles, il y a une légèreté dans l'apprentissage d'une langue si l'on la met en contact avec une autre, il y a un processus d'apprentissage qui se déroule naturellement et qui enrichit notre esprit. Du même côté se situe aussi la conception de Bally qui considère qu'il faut « revitaliser » l'étude de la langue maternelle, les difficultés de l'apprentissage des langues étrangères n'étant pas dues aux méconnaissances du vocabulaire ou de la grammaire, mais « (…) au refus, plus ou moins conscient, de considérer la langue étrangère comme un système de valeurs ne correspondant pas de terme à terme avec celles de la langue maternelle »[13]. Cette nouvelle didactique- la sociodidactique a déterminé l'apparition d'une nouvelle compétence : la compétence plurilingue ou pluriculturelle. Ainsi sa définition correspond à celle offerte par le Cadre européen commun de référence en 2001 :

« la compétence à communiquer langagièrement et à interagir culturellement possédée par un locuteur qui maitrise, à des degrés divers, plusieurs langues et a, à des degrés divers, l'expérience de plusieurs cultures […]. L'option majeure est de considérer qu'il n'y a pas la superposition ou juxtaposition de compétences toujours distinctes, mais bien existence d'une compétence plurielle, complexe, voire composite et hétérogène, qui inclut des compétences singulières, voire partielles (…) »[14].

Les études sur le bilinguisme et la didactique des langues situent au centre l'apprenant, l'élève qui est perçu comme « un bilingue en devenir ». Il s'agit d"une vision qui met l'accent sur le devenir de l'apprenant en s'appuyant sur la langue maternelle, du milieu, de communication et sur l'interaction avec des personnes qui ont des compétences différentes et

[11] *Cf.* Minder, Michel, *op. cit.*
[12] *Apud* Simonin, Jacky, Wharton, Sylvie, 2003, *Sociolinguistique du contact. Dictionnaire des termes et concepts*, ENS Editions, Lyon, p. 179.
[13] *Apud* Forel, Claire-A, 1999, « De la didactique de la langue maternelle selon Bally à l'enseignement des langues étrangères » in Cahiers Ferdinand de Saussure, No. 52, Librairie Droz, p. 290 .
[14] *Apud Ibid, p. 189.*

non pas d'établir une certaine compétence. L'apprentissage des langues dans un milieu organisé- à l'école- facilite la construction du bilinguisme et même du plurilinguisme car à l'école les élèves apprennent plus d'une langue. L'apprenant est ainsi vu comme le personnage principal dans la construction de son bi ou plurilinguisme, qui développe ses compétences de communication à l'intérieur ou à l'extérieur de la classe.

Si la didactique traditionnelle situe au centre le professeur, le rôle de l'enseignant étant essentiel dans l'apprentissage des langues des élèves (le professeur est toujours en mouvement tandis que l'élève est plutôt passif), la didactique des langues plus récente situe au centre l'élève qui est devenu « un apprenant » et le professeur « celui qui anime »[15] dont le rôle dans le processus d'apprentissage d'une langue est plus actif, un apprenant indépendant, impliqué qui apprend à son rythme, qui n'attend pas tout de son professeur, qui fait appel à la langue de son milieu ou à d' autres langues connues pour apprendre une nouvelle langue (s'il est possible). Le but principal de la nouvelle didactique est celui de communiquer avant tout, d'utiliser la langue qu'on apprend; il s'agit d'une perspective qui est en accord avec les temps modernes mais qui a à la base la fonction principale de la langue. La différence entre ces deux types de didactique consiste dans l'accent qu'on met sur les différentes capacités intellectuelles: Benjamin Bloom en trouve six: « (...) la *mémoire* et la *compréhension* (...) qui permettrait à l'apprenant de transférer ces connaissances mémorisées et comprises par *l'application* », la synthèse, la création et l'expression[16]. Ainsi dans la didactique traditionnelle l'élève doit-il mémoriser, comprendre et appliquer les informations transmises par le professeur tandis que la didactique moderne oblige l'élève à analyser les contenus (on dit que de cette manière il les assimile plus facile).

« La compétence plurilingue et pluri- ou interculturelle »[17] représente la direction dans laquelle se dirige la didactique des langues, une compétence qui est détenue par tous les membres de l'acte éducatif et qui assure l'unité et la compréhension de ce groupe clos. Elle a été longuement débattue dans beaucoup d'ouvrages et a suscité beaucoup de polémiques. Son origine étant dans la compétence communicative qui a été « transformée » dans « la compétence variationniste » dans les années quatre-vingt, la compétence bi- ou plurilingue met l'accent non seulement sur les données linguistiques, mais aussi sur les données sociales, sociolinguistiques. C'est Coste qui saisit très bien la liaison qu'il y a entre la didactique des langues et la sociolinguistique :

« la relation entre didactique de plurilinguisme en contexte et sociolinguistique semble de plus en plus évidente et de plus en plus nécessaire pour la prise en compte de la pluralité des langues, pour l'étude de leurs rapports, des représentations auxquelles elles donnent lieu, des pratiques langagières effectives en dehors de l'école, l'étude sociolinguistique est incontournable »[18].

Pour conclure, on considère que le projet proposé est très actuel étant donné l'accent qu'on met sur l'importance de l'apprentissage des langues, de la diversité, confirmant le travail considérable réalisé non seulement par le professeur de langue, mais aussi par l'apprenant, afin d'aboutir au statut de bilingue de ses élèves.

BIBLIOGRAPHY

[15] Tagliante, Christine, 1991, *L'évaluation et le Cadre européen commun*, Editions Clé International, p. 14.
[16] *Apud Ibidem,* p. 18.
[17] Blanchet, Philippe, Moore, Danièle, Rahal Asselah, Sofia, 2009, *Perspectives pour une didactique des langues contextualisée,* Agence Universitaire de la Francophonie, Paris, p. 11.
[18] *Apud Ibidem p. 11.*

- Besse, Henri, Porquier, Rémy, 1991, *Grammaires et didactique des langues*, Hatier/Didier, Paris.
- Blanchet, Philippe, Moore, Danièle, Rahal Asselah, Sofia, 2009, *Perspectives pour une didactique des langues contextualisée*, Agence Universitaire de la Francophonie, Paris.
- Bontaș, Ioan, 1994, *Pedagogie*, Editura All, București.
- Bourguinon, Claire, Narcy-Combes, Jean-Paul, 2010, « Un point sur l'approche qualitative de l'évaluation » in ASp, 39-40.
- Cerghit, Ioan, 2006, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, București.
- Ciolac, Marina, 1997, *Sociolingvistică școlară*, Editura All, București.
- Crahay, Marcel, 1999, *Psychologie de l'éducation*, PUF, Paris.
- Cosăceanu, Anca, 2006, *Didactique du français langue étrangère*, Editura Cavallioti, București.
- Crystal, David, 1971, *Linguistics*, Penguin Books, Great Britain.
- Cucoș, Constantin, 1995, *Pedagogie și axiologie*, Editura Didactică și Pedagogică, Regia autonomă, București.
- Cuniță, Alexandra, Popa, Ecaterina, Drăghicescu, Janeta, Dorobăț, Dumitru, 1997, *Predarea și învățarea limbilor străine în perspectivă europeană*, Editura Alternative, Iasi.
- Dumas, Felicia, 2010, *Plurilinguisme et éducation en français, réflexions théoriques et analyses de cas,* Editura Junimea, Iași.
- Fishman, Joshua A., 1965, *La Linguistique*, fasc.2, PUF, Paris.
- Forel, Claire-A, 1999, « De la didactique de la langue maternelle selon Bally à l'enseignement des langues étrangères » in Cahiers Ferdinand de Saussure, No. 52, Librairie Droz, pp. 285-293.
- Klinkenberg, Jean-Marie, 2001, *La langue et le citoyen*, PUF, Paris, 1ère édition.
- Koskas, Eliane, 1984, « Bilinguisme et didactique des langues. Approche neuro-psychologique » *in Linx,* 49-76.
- Lado, Robert, 1976, *Predarea limbilor. O abordarea științifică*, Editura didactică și pedagogică, București.
- Minder, Michel, 2011, *Didactica funcţională. Obiective, strategii, evaluare, cognitivismul operant*, Editura ASCR, Cluj-Napoca.
- Moeschler, Jacques, Auchlin, Antoine, 2005, *Introducere în lingvistica contemporană*, Editura Echinox, Cluj.
- Molinié, Muriel, 2016, « La classe de langue, espace de confrontation à l`altérité » in Le français dans le monde, numéro 405, Clé International, mai-juin.
- Munteanu, Eugen, 2005, *Introducere în lingvistică*, Editura Polirom, Iași.
- Mureșanu, Ionescu, Marina, 2007, *L`enseignement du français langue étrangère*, Editura Institutul European, Iași.
- Noveanu, Eugen P., Pană, Ligia-Iuliana, 1981, *Didactica limbilor moderne. Metodologia cercetării experimentale,* Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Saussure, Ferdinand, 1998, *Lingvistică generală*, Polirom, Iași.
- Simonin, Jacky, Wharton, Sylvie, 2003, *Sociolinguistique du contact. Dictionnaire des termes et concepts*, ENS Editions, Lyon.
- Skinner, B. F., 1964, « New methods and new aims in teaching » in New Scientist, Vol. 122.

- Tagliante, Christine, 1991, *L'évaluation et le Cadre européen commun*, Editions Clé International.
- Walter, Henriette, 2006, *Pour une linguistique des langues*, PUF, Ière édition, Paris.
- Widdowson, H. G., 1990, *Aspects of language teaching*, Oxford University Press, Oxford.
- Windműller, Florence, 2011, *Français langue étrangère (FLE). L'approche culturelle et interculturelle,* Editions Belin, Paris.

AN OVERVIEW OF REFORMULATION

Isabelle Nicole Voicu

PhD Student, „Lucian Blaga" University of Sibiu

Abstract: This paper offers a thorough examination of linguistic reformulation, also focusing on the role it plays in the connections between the segments in a sentence. Starting with fundamental definitions, the types of reformulation are explored, and broken down into distinct subtypes to highlight their features and pattern. Illustrated examples enhance our understanding of these dynamics. The study also investigates key reformulation markers, uncovering their role in signaling and shaping the reformulation process. By synthesizing definitions, typologies, and markers, this work provides a concise yet insightful overview of reformulation within linguistic discourse.

Keywords: Reformulation, Paraphrastic Reformulation, Non-paraphrastic reformulation, paraphrase, discourse

In linguistics, reformulation refers to the process of expressing the same content or meaning in a different way. It involves rephrasing or restating information without changing the core message. Reformulation is a common linguistic phenomenon and can be observed in various aspects of language, including conversation, writing, and translation. The notion of reformulation is complex and has been approached by numerous linguists in their work. This paper is offers an examination of the most important aspects related to reformulation in linguistics, while focusing on its role and its subtypes. The aim of this paper is to clarify the notion of reformulation and its subtypes.

Reformulation is "an act of textual composition that covers complex discursive phenomena, such as paraphrase, rephrasing, and correction, which are structurally identical" (translated into English from Liliana Hoinarascu 2). Thus, reformulation is a complex discourse function that not only occurs in natural language, but also plays a key role in discourse.

According to Blandine Pennec reformulation implies making modifications to an initial formulation. She views this from an enunciative perspective, while emphasizing the nature of the relationship between the source segment and the reformulated segment (75). Based on the theories by Fuchs, Roulet, Rossari, and Gülich and Kotschi, Pennec depicts and analyzes three types of reformulation: paraphrase, paraphrastic reformulation and non-paraphrastic reformulation.

Paraphrase

Pennec views paraphrase as a prototypical case of reformulation, where the propositional content of both segments is equivalent. Thus, Pennec highlights that a paraphrase can be identified by the equivalence signaled by the content of both segments from the sentence, "a formal alterity between the segments", and "the absence of markers" (76).When something is described as a prototypical case, it means that it is considered the typical, representative, or most characteristic example of a particular category or concept. In the context of reformulation, labeling paraphrase as a "prototypical case of reformulation" (Pennec 75) suggests that paraphrase embodies the essential characteristics or features that are often associated with the broader concept of reformulation. Bhgat views paraphrases as "sentences or phrases that convey approximately the same meaning using different surface words" (2013).

Paraphrase is seen as the standard or model example that encapsulates the fundamental aspects of reformulation. It serves as a reference point against which other forms of reformulation, such as paraphrastic and non-paraphrastic reformulation, may be compared or contrasted. The use of prototypical implies that paraphrase is a clear and foundational illustration of what is understood as reformulation. Shinyama, Sekine, and Sudo describe paraphrasing as "expressing one thing in other words" ("Automatic paraphrase acquisition" 1).

Paraphrastic Reformulation and reformulation markers

Gülich and Kotschi differentiate between paraphrastic reformulation and non-paraphrastic reformulation. Paraphrastic reformulation describes "an equivalence thanks to a specific marker or expression", which signals equivalence (Pennec 77). These expressions or markers are known as reformulation markers. They mark the equivalence between the segments, even if there might be an informational gap between the two segments. In other words, there might be differences in nuance, detail, or emphasis that are not explicitly addressed by the markers. Examples of paraphrastic reformulation markers include reformulation markers such as *in other words, that is, e.g., namely, such as,* etc. The sole presence of one of these markers in a sentence implies instant equivalence between the two segments no matter their propositional content. In fact, they signal equivalence between two segments which would otherwise hardly be equivalent. Here is a constructed example of paraphrastic reformulation:

(1) She likes bananas, mangoes, and dragon fruit. That is, she enjoys eating exotic fruit.

The segment that follows that is, which is a paraphrastic reformulation marker, is equivalent to the segment before it.

Gülich and Kotschi (1987,1995) divide paraphrastic reformulation into expansion and reduction, which are further divided into other subtypes. The term 'expansion' implies that the second segment of the sentence is larger than the initial reformulated segment. It has as subtypes specification and explanation. Specification refers to the introduction of new aspects, whereas explanation is used to provide definitions or explanations of abstract concepts. The term 'reduction' on the other hand implies that the segment following the reformulation maker is smaller than the initial one. It has two subtypes summary, and denomination, which usually refers to a term that is used to conceptualize a complex matter. Paraphrastic reformulation markers such as those mentioned above can introduce each of these types and subtypes of paraphrastic reformulation.

Non-paraphrastic Reformulation

The non-paraphrastic reformulation is the subtype of reformulation that allows an actual change of enunciative perspective. That means that there is an actual modification of the content from the initial segment into the second segment, the reformulated one. The presence of a non-paraphrastic reformulation is also signaled by the presence of summary markers and recapitulation, or rectification such as *all in all, on the whole, all things considered in a word, in brief, or rather,* etc.

The dichotomy between paraphrase, paraphrastic and non-paraphrastic reformulation lies in the presence or absence of specific markers. Paraphrastic reformulation is characterized by the use of explicit markers, some of which may not be exclusively designated for reformulation. These markers, denoted as paraphrastic reformulation markers, serve the pivotal function of heralding an impending modification in the segment. Through their inclusion, they overtly indicate an intended equivalence between two segments that might otherwise be unnoticeable. In contrast, non-paraphrastic reformulation suggests an authentic alteration in propositional content, frequently transpiring without explicit announcement. This describes a disparity between the two modes of reformulation. In what follows, examples for

each type of reformulation (paraphrase, paraphrastic reformulation, and non-paraphrastic reformulation) will be constructed in order to highlight the pattern of reformulation based on the theory provided.

Paraphrase:

(2) Initial Segment: She enjoyed the concert despite the loud music.

(3) Reformulated Segment: Despite the volume of the music, she still enjoyed the concert.

The above example is a paraphrase where the meaning is restated in a different way. The focus is on rephrasing the initial segment to convey the same meaning in a different way.

Paraphrastic Reformulation:

(4) The company's financial situation is dire; **in other words,** it's in a critical condition.

(5) The company is in dire straits, **that is**, it's in a critical condition.

In this example there is a paraphrastic reformulation with the use of the explicit marker *in other words* to indicate equivalence. In this case, the paraphrastic reformulation introduces specific markers or expressions (e.g., in other words, or, *that is to say* to signal equivalence between segments.

Non-Paraphrastic Reformulation:

(6) Initial Segment*:* The new policy will be implemented next month. **Or better said,** it might be delayed further.

(7) The new policy will be implemented next month, **or rather than** that, it might be delayed further.

In this example there is a non-paraphrastic reformulation where the introduction of *or rather than* signals an explicit modification in propositional content. The non-paraphrastic reformulation introduces markers like *or rather than* to signal an explicit modification in propositional content.

The following patterns can be observed after analyzing the theory and the constructed examples, namely that both paraphrastic and non-paraphrastic reformulations involve the introduction of markers or expressions (*in other words, or rather than*) to guide the reader or listener through the reformulation process. Paraphrastic reformulation often aims to clarify or provide an alternative expression, while non-paraphrastic reformulation explicitly modifies the content of the initial segment. Paraphrase, paraphrastic reformulation, and non-paraphrastic reformulation all serve the purpose of adjusting expressions for various communicative goals, whether it is for clarity, emphasis, or modification of meaning. These patterns highlight the nuanced ways in which language can be adjusted and restructured to convey information with precision and clarity.

Fraser and del Saz Rubio (2003) challenge the dichotomy between paraphrastic and non-paraphrastic reformulation. They assert that discerning between these categories can be intricate and argue that such distinctions may be superfluous. In their view, regardless of the specific type of reformulation employed, the fundamental concept of reformulation persists. Del Saz Rubio identified the following types of reformulation in her work, namely:

She identifies the following types and sub-types of reformulation in English,

a) Explanation
   Clarification
   Identification
   Illustration

b) Rectification:
   Neutral Rectification
   Rectification and Fine-tuning

Rectification and Improvement

c) Conclusion
d) Summary

When comparing the classifications proposed by del Rubio with the types depicted earlier, a noticeable similarity results in their mutual tendency to eschew a rigid distinction between paraphrastic and non-paraphrastic reformulation. However, despite this overarching similarity, there are nuanced differences in the identified subtypes. For instance, Gülich and Kotschi recognize two categories of paraphrastic reformulation—expansion by specification and explanation, and reduction by summary and denomination, correction, and dissociation (encompassing recapitulation, reconsideration, and detachment)—while presenting non-paraphrastic reformulation. Del Saz Rubio's classifications that align with these are explanation and summary, and clarification and illustration, respectively. Furthermore, the rectification type proposed by del Saz Rubio, along with its subtypes, corresponds to the categories associated with non-paraphrastic reformulation.

Conclusions

Reformulation plays a crucial role in effective communication by allowing speakers and writers to adapt their language to different contexts, audiences, or levels of understanding. It helps avoid ambiguity and ensures that the intended message is conveyed accurately. The ability to reformulate is a skill that proficient communicators and language users often develop to enhance their expressiveness and adaptability in various linguistic situations.

Paraphrase equivalence with formal alterations, paraphrastic reformulation introduces markers indicating equivalence with potential informational gaps, and non-paraphrastic reformulation explicitly modifies the content of the first segment. The key difference lies in the degree of alteration or modification to the initial content and the presence or absence of specific markers.

Reformulation, encompassing both paraphrastic and non-paraphrastic reformulation, along with paraphrase, represents a nuanced array of linguistic phenomena wherein expressions are modified for varied communicative purposes. Paraphrastic reformulation involves the use of specific markers or expressions to indicate equivalence, often accompanied by an informational gap. This type of reformulation is characterized by its deliberate adjustment of the original content, marked by clarity and the guidance of the listener or reader. On the other hand, non-paraphrastic reformulation introduces an explicit modification in propositional content, with the change often occurring unannounced. It emphasizes a more direct and immediate adjustment, bringing a distinct layer of communicative nuance. Paraphrase, as a broader term, signifies the act of rephrasing or restating a statement while maintaining the essential meaning, serving as a prototypical case of reformulation.

Also, the comparative analysis of del Rubio's classification with the previously presented types reveals a shared inclination to avoid a rigid differentiation between paraphrastic and non-paraphrastic reformulation. While both classifications exhibit a broad similarity, nuanced distinctions arise in the identified subtypes. Gülich and Kotschi's depiction of paraphrastic and non-paraphrastic reformulation categories aligns with del Saz Rubio's classifications of explanation and summary, and clarification and illustration, respectively. Moreover, the rectification type proposed by del Saz Rubio and its subtypes correspond to the categories associated with non-paraphrastic reformulation. This examination underscores the intricate nature of reformulation categories and suggests the need for a nuanced understanding that goes beyond a binary classification.

BIBLIOGRAPHY

Antos, G. *Grundlagen einer Theorie des Formulierens,* Tubingen, Max Niemeyer, 1982.

Bach, C. "Reformular: ¿Una operacion argumentativa aseptica? Estudio del conector de reformulcion prafrastica es a dir", 1996, Sendebar 7, 255-271.

Barzilay, Regina, McKeown, Kathleen. "Extracting paraphrases from a parallel corpus". In Proceedings of the ACL/EACL, pag. 50-57.

Barzilay, Regina. "Information Fusion For Multidocument Summarization: Paraphrasing And Generation". Columbia University, 2003.

Bhgat, Rahul, Hovy, Eduard. "What is a Paraphrase?", *Association for Computational Linguistics,* vol. 39, no. 3, 2013.DOI 10.1161/COLI_a_00166

Bhgat, Rahul. "Learning Paraphrase From Text". University Of Southern California, 2009.

Blakemore, D. "The Relevance of Reformulations", *Language and Literature,* 1993, vol.2 no.2, 101-20.

Chafe Wallace, J. "Integration and involvement in speaking, writing, and oral literature", ed. D. Tannen, in *Spoken and written language,* Norwood, NJ: Ablex, 1982, 33-45.

Charolles, M., D. Coltier. "Le contrôle de la compréhension dans une activité rédacctionelle: Elements pour l'analyse des reformulations paraphrastiques", *Pratiques 49,* 1986, 51-66.

Chomsky, Noam. *Syntactic Structures.* Mouton & Co, 1957.

Clough, P. *Measuring Text Reuse,* PhD Thesis, Sheffield: University of Sheffield, 2003.

Cuenca Ordinana, M.J., Bach-Martorell, C. "Contrasting the form and use of reformulation markers", *Discourse Studies.*

Culicover, Peter. "Paraphrase generation and information retrieval from stored text", *Mechanical Translation and Computational linguistics,* vol.11, 1-2, pag. 78-88, 1968.

De Beaugrade, R., W Dressler. *Introduction to Text Linguistics,* London: Longman, 1981.

De Beaugrande, Robert, Dressler, Wolfgang V. *Introduction to Text Linguistics,* Longman, NY,1981.

Del Saz Rubio, M. Milagros. *An Analysis of English Discourse Markers of Reformulation,* Doctoral Thesis, Universitat de Valencia, 2003.

Del Saz Rubio, Mª Milagros, and Bruce Fraser. "Reformulation in English." University of Valencia, Boston University, December 2003.

Dolan, B., Quirl, C., Brockett C. "Unsupervised Construction of Large Paraphrase Corpora: Exploiting Massively Parallel News Sources", *Proceedings of the 20th International Conference on Computational linguistics (COLING 2004),* Geneva, 350-356, 2004.

Drass, Mark. *Tree Adjoining Grammar and the Reluctant Paraphrasing of Text.* Ph.D Thesis, Macquarie University, Australia, 1999.

Dutrey, C., Bernhard, D. Bouamor, H., Max, A. "Local Modifications and Paraphrases in Wikipedia's Revision History", *Procesamiento del Lenguaje Natural,* 46, 51-58, 2011.

Eshkol-Taravella, Iris, Grabar, Natalia. "Paraphrastic reformulation in spoken corpora".

Faigley, L., Witte, S. "Analyzing Revision", *College Composition and Communication,* 32(4), 400-414, 1981.

Fløttum. "A propos de c'est-à-dire et ses correspondants norvegiens", *Cahiers de Linguistique Francaise 15,* 1994, 109-130.

Fraser, B. “An approach to discourse markers”, *Journal of Pragmatics 14*, 1990, 383-385.

Fraser, B. “Pragmatic markers”, *Pragmatics 6 (2),* 1996, 167-190.

Fraser, B. “Types of English discourse markers”, *Acta Linguistica Hungarica 38,* (1-4), 1995, 19-33.

Fuchs, C. *Paraphrase et enonciation,* Paris: Orphys, 1994.

Fuchs, Catherine. *Paraphrase et enonciation,* Ophrys, 1994.

Fuentes Rodriguez, C. “Conclusivos y reformulativos”, *Verba* 20, 1993, 171-196.

Fujita, Atsushi. *Automatic Generation of Syntactically Well-formed and Semantically Appropriate Paraphrases.,* PhD thesis, Nara Institute of Science and Technology, 2005.

Gülich, Elizabeth, Thomas Kotschi. “Discourse Production in oral communication. A Study Based on French” , ed. UtaM. Quasthoff, in *Aspects of Oral Communication,* Berlin/New York, de Gruyter, pag.30-66,1995.

Halliday, Maj-Britt. M. “The semantic status of discourse markers”, *Lingua* 104, 1998, 235-260.

Harris, Zellig. “Co-occurence and transformation in linguistic structure”, *Language,* 3(33): 283- 340, 1957.

Hirst, Graeme. “Paraphrasing Paraphrased”. 2003.

Hoinarascu, Liliana. “Pragmatica Reformularii in Limba Romana. Functii discursive ale marcatorului adica”, Bucuresti, SCL, LXV1, nr.15, 2015.

Honeck, R.P. “A Study of Paraphrases”, *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior,* 10,367-381, 1971.

Kahane, Sylvain. “The Meaning-Text Theory”, *Dependency and Valency, Handbook of Linguistics and Communication Sciences,* ed. De Grutyer, 1984. Hal-02293104

Knott, A., T. Sanders. “The classification of coherence relations and their linguistic markers. An exploration of two languages”, *Journal of Pragmatics 39,* 1998, 135-175.

Lin, D. P. Pantel., “DIRT-Discovery of Inference Rules from Text”. *Proceedings of the ACM SIGKDD Conference on Knowledge Discovery and Data Mining (KDD 2001),* San Francisco (CA), 20-23 August, pag. 323-328, 2001.

Martin Zorraquino, M.A., J.Portoles. “Los marcadores del discurso”, eds. Bosque and V. Demonte, in *Gramatica Descriptiva de la lengua espanola,* 1999, 4051-4213.

Martin, R. *Inferencem Antonymie et Paraphrase,* Paris: Librarie, C. Klincksieck, 1976.

Mei Ling Lisa, Cheung. *Merging Corpus Linguistics and Collaborative Knowledge Construction,* PhD thesis, University of Birmingham, 2009.

Milian, M. “Reformulation: A Means of Constructing Knowledge in Shared Writing”, *L1 Educational Studies in Language and Literature,* January, 2005.

Milicevic, Jasmina, and Alexandra Tsedryk. “Assessing And Improving Paraphrasing Competence In FSL”. Dalhousie University, 2011, pp. 176-185, Accessed 10 Mar 2021.

Murat, M. B. Cartier Brenson. “ C’ est-a-dire ou la reprise interpretative”, *Langue Française 73,* La reformulation du sens dans le discourse, 1987, 5-15.

Nagy, Rodica. *Dictionar de analiza a discursului,* Iasi, 2015.

Nordquist, Richard. “Observing The Human Use Of Language: Discourse Analysis.” *ThoughtCo*. N.p., 2019. Web. 3 Sept. 2019.

Pennec, Blandine. *Discourse Readjustment(s) in Contemporary English.* Wiley, 2018.

Pons Borderia, S. “Connective Discourse Markers. An Overview”, *Quaderns de Filologia. Estudias Linguistics VI,* 2001, 219-243.

Rossari, C. “Projet pour une typologie des operations de reformulation”, *Cahiers de Linguistique Francaise 14,* 1990, 151-171.

Rossari, C. *Les operations de reformulation.Analyse du processus et des marques dans une perspective contrastive francais contemporain,* Bern Lang, 1994.

Roulet, E. “Completude interactive et connecteurs reformulatifs”, Cahiers de linguistique Française 8, 1987, 111-140.

Roulet, E. “Interactional markers in dialogue”, *Applied Linguistics, 1980, vol 1 (3),* 224-233.

Shimohata, M. *Acquiring Paraphrases from Corpora and Its Application to Machine Translation, PhD Thesis,* Nara: nara Institute Of Science and Technology, 2004.

Shinyama, Yusuke, Satoshi Sekine, Kiyoshi Sudo, Ralph Grishman. “Automatic paraphrase acquisition from news articles”, *Proceedings of the 2nd International Conference on Huma Language Technology Research (HLT 2002), San Francisco,* 24-27 March 2002, 313-318.

Smaby, R.M. *Paraphrase Grammars,* vol.2 of Formal Linguistics Series. Dordrecht: D. Reidel Publishing Company, 1971.

Sweester, Eve. *From etymology to pragmatics: Metaphorical and cultural aspects of semantic structure,* Cambridge: CUP, 1990.

Vila, M. *Paraphrase Scope and Typology. A Data-Driven Approach from Computational Linguistics,* PhD hesis, Barcelona: Universitat de Barcelona, 2013.

Vila, Marta, Antonia Marti, Horacio Rodriguez. “Is This a Paraphrase? What Kind? Paraphrase Boundaries and Typology” , *Open Journal of Modern Linguistics,* no 4., 2014, 205-218.

Vila, Marta, Antonia Marti, Horacio Rodriguez. “Paraphrase Concept and Typology. A Linguistically Based and Computationally Oriented Approach”, *Procesamiento del Lenguaje Natural,* no.46, March, 2011, pag. 83-90.

THE LEXICAL-GRAMMATICAL HOMONYMS MÂNĂ, MINTE, OCHI IN THE DICTIONARIES OF THE ROMANIAN LANGUAGE

Loredana-Georgiana Popescu (Tomescu)

PhD Student, University of Craiova

Abstract: Homonymy is a complex linguistic phenomenon, which was studies both in the field of semantics, as well as in studies of general linguistics. The registration of homonyms in dictionaries was an important problem due to the researchers' subjectivism, who studied the phenomenon. The confusion which can be made, as we shall demonstrate ulterior, between homonymy and polysemy, led to a late publication of homonyms dictionaries. Moreover, the lexicographic registration of homonyms is not grounded on strict lexicographic principles, and therefore we believe that some rules regarding the differentiation between homonymy and other semantic categories must be formulated. Within this present article we aim to analyse the hand, mind and eye lexical-grammatical homonyms, such as they are depicted in the dictionaries of the Romanian language.

Keywords: homonymy, linguistic phenomenon, homonyms dictionary, semantic categories

1. Generalităţi

Omonimia este un fenomen lingvistic complex, ce a fost studiat atât în domeniul semanticii, cât şi în studiile de lingvistică generală. Notarea omonimelor în dicţionare a fost o problemă importantă din cauza subiectivităţii cercetătorilor care au studiat fenomenul. Confuzia ce se poate face, cum vom demonstra ulterior, între omonimie şi polisemie, a condus la apariţia târzie a unor dicţionare de omonime. De asemenea, înregistrarea lexicografică a omonimelor nu se bazează pe principii lexicografice ferme, de aceea considerăm că trebuie formulate câteva reguli în ceea ce priveşte diferenţierea între omonimie şi alte categorii semantice.

Orice unitate lexicală a unei limbi intră în raporturi asociative cu alte unităţi lexicale. Dar în limbă nu se formează prea des cuvinte noi din combinări[1] noi de sunete, ci mai ales se formează cuvinte noi din materialul existent, realizându-se corespondenţe în mintea unui vorbitor de limbă ce poate sesiza anumite caracteristici asemănătoare ale celor două cuvinte. Acest fapt se datorează, în principal, polisemiei dar ce atrage în permanenţă atenţia cercetătorilor este fenomenul omonimiei.

În lexicografie, omonimia aduce controverse, de aceea, lingviştii nu se pot pune de acord în privinţa apariţiei fenomenului. Dintre aceştia, unii consideră că omonimia conduce la dispariţia numeroaselor cuvinte deoarece, atunci când omonimia duce la o ambiguitate în procesul de comunicare, limba, prin mijloacele proprii, înlocuieşte unul dintre termeni, cu un alt cuvânt. Desigur, acesta este un proces lung.

Pe de altă parte, unii lingvişti consideră omonime doar cuvintele care au mai multe sensuri şi etimologie diferită. Din cauza acestor factori, omonimele nu sunt incluse în dicţionare sau nu li se acordă importanţa cuvenită, deoarece creează controverse.

2. Omonimia şi polisemia. Capcane pentru înregistrarea în dicţionare

[1] Vezi D. Puşchilă, 1910, p.159.

În ceea ce priveşte confuzia dintre omonimie şi polisemie se cunoaşte că sunt consecinţe privind înregistrarea acestora în dicţionare, fiindcă poate apărea subiectivismul, de la un autor la altul. În dicţionare, omonimele sunt notate cu un indice aflat în dreapta sus a cuvântului, majoritatea dicţionarelor având ca model în înregistrarea omonimelor următoarea regulă: omonimele sunt cuvinte cu formă identică, dar cu etimologie diferită. Acest criteriu este sigur în ceea ce priveşte diferenţierea între omonime şi cuvinte polisemantice, deoarece două cuvinte identice având fiecare originea, deci etimologia, diferită, rezultă două unităţi distincte.

Dar acest criteriu nu este de ajuns, ci este doar un prim motiv pentru care nu toate omonimele se găsesc în dicţionare, autorii dicţionarelor încercând să nu intre în contradicţie în ceea ce priveşte omonimia.

Alături de polisemie, omonimia este un tip de ambiguitate lexicală (Vasilescu 2019: 552). În sens larg, unele studii au inclus polisemia în sfera omonimiei, iar în sens restrâns, omonimia era condiţionată de absenţa semelor comune, având etimologii diferite. Andra Vasilescu defineşte omonimele lexicale ca fiind „unităţi lingvistice identice sub aspect grafic sau/ şi fonetic, cu sensuri mai mult sau mai puţin diferite, adesea neînrudite semantic sau diferenţiate substanţial în timp, cu etimologii adesea distincte şi diferenţe semnificative privind contextele de utilizare, particularităţile morfologice şi combinatorii, uzul figurat şi idiomatic”. (Vasilescu 2019:552.)

Pe de altă parte, cuvintele polisemantice „sunt considerate forme lingvistice reunind sensuri asemănătoare, care se explică prin mecanisme evolutive de tip metaforic şi metonimic.” (Vasilescu 2019: 552.)

Din punct de vedere diacronic, omonimele sunt cuvinte cu etimologie diferită, pe când cuvintele polisemantice corespund, la origine, aceleiași unități, astfel, în acest caz, este ușor de diferențiat omonimia de polisemie.

Din punct de vedere semantic, omonimele apar când are loc dezmembrarea semnificațiilor unui cuvânt, omonimia incluzând numai unități lexicale cu aceeași formă dar înțeles diferit.

3. Includerea omonimelor lexico-gramaticale în dicţionarele limbii române

Analiza omonimelor şi includerea acestora în dicţionarele uzuale ale limbii române ar însemna un amplu proces de dezvoltare al lexicografiei româneşti.

Ca fenomen lingvistic, omonimia apare numai la nivelul limbii, deoarece în vorbirea liberă, omonimia nu se observă datorită contextului.

Includerea tuturor tipurilor de omonime constituie un proces anevoios, dar un proces util, ce trebuie să se facă la un moment dat, eliminând, astfel, controversele.

Dicţionarele limbii române au înregistrat numai accidental forme omonime, de aceea considerăm că fiind un domeniu de studiu important, trebuie să existe preocupare şi in inventarierea omonimelor.

În dicţionarele limbii române nu se înregistrează decât cuvintele titlu (ex: bancă/bancă), pe când cele care au valoarea morfologică diferită (cer, substantiv; cer, verb) nu sunt marcate, omonimele lexico-gramaticale lipsind, în general, din majoritatea dicţionarelor uzuale.

Spre deosebire de înregistrarea cuvintelor polisemantice, analizându-se contextele în care apar, având ca rezultat totalitatea sensurilor din spectrul semantic, în cadrul procesului de omonimie, lucrurile diferă. Trebuie analizate echilibrul între sensuri, stabilirea sensurilor asociate, sensul cel mai frecvent utilizat, etimologia cuvintelor analizate. Dacă nu se află în context, omonimele reprezintă doar cuvinte identice al căror sens diferă.

Omonimia se regăseşte în cele şapte nivele ale limbii: la nivel lexical, la nivelul afixelor, la nivel lexico-gramatical, la nivel morfologic, la nivel sintactic, la nivel frazeologic, la nivel fonologic

Omonimele lexico-gramaticale sunt „false omonime”[2], datorită coincidenței fonetice și grafice accidentale. Este una dintre categoriile omonimice slab înregistrată în dicționare. Cele mai multe exemple ce intră în sfera omonimiei lexico-gramaticale sunt cele formate dintr-un substantiv și o formă verbală, despre care este vorba și în exemplele noastre.

4. Analiză

Pentru a demonstra ceea ce am afirmat anterior, voi analiza, în continuare, înregistrarea în dicţionarele: *MDA* (2010), *DEX* (2012), *DOOM*$_3$ (2021), *Dicţionar etimologic al limbii române* (Ciorănescu, 2007), *Dicţionar de omonime* (Felecan, 2008), *DO. Omonimia. Probleme teoretice şi dicţionar de omonime româneşti* (Popescu Mihăeşti, 2000), a următoarelor omonime: *mâna, minte, ochi.*

În dicţionare, cuvântul-titlu este scris cu caractere bold şi italic. Numărul ataşat cuvântului indică numărul de ordine al omonimelor. Etimologia cuvintelor-titlu este scrisă cu bold şi italic. În MDA, etimologia este scrisă la început, imediat după clasificarea morfologică, pe când în DEX, etimologia este scrisă la final, după ce este explicat cuvântul. Etimologia este cea prin care se verifică dacă două cuvinte sunt omonime.

Mâna – verb tranzitiv, are în MDA (p.1466) 2 intrări. Prima intrare are 33 de sensuri, observând, astfel, că este un cuvânt polisemantic.

mâna1 [At: PSALT. 166 / Pzi: mân și mâi; Cj: să mân, să mâi; Grz: mânând, (pop) mâind / E: ml minari „a amenința”] 1 vt (Fșa) A dirija mersul unui animal. 2 vt (Fșa) A dirija mersul unui vehicul cu tracțiune animală. 3 vt (Fșa) A stimula la mers. 4 vt (Fam; îe) A ~ porcii (la jir sau, rar, la Brașov) A sforăi în somn. 5 vt (Îe) Mână măgaru'! Pleacă de aici! 6 vt (Fig) A determina să facă un anumit lucru, să acționeze într-un anumit fel. 7 vt (Pop; pan; c. i. vehicule cu diferite genuri de tracțiune) A conduce. 8 vi (Abs) A pomi. 9 vi (Abs) A se deplasa. 10 vi (Abs) A grăbi. 11-12 vti (Indicând o deplasare în spațiu) A duce pe cineva la... 13-14 vti (Indicând o deplasare în spațiu) A îndruma pe cineva spre... 15-16 vi, vr (Înv) A (se) deplasa spre... 17 vt (Pop) A lua cu sine. 18 vt (Îvr) A pune pe fugă. 19 vt (Reg) A îndepărta. 20 vt (Reg; c. i. un animal sălbatic, un vânat) A hăitui. 21 vt (Reg, c. i. un animal sălbatic, un vânat) A adulmeca. 22 vt (Îvp) A trimite pe cineva undeva. 23 vt (Reg; îe) A-l ~ (pe cineva) afară sau a-l ~ burduhanul A avea diaree. 24 vt (Îvr; c. i. o scrisoare, o petiție etc.) A expedia. 25 vt A pune în mișcare. 26 vt A mișca din loc Si: a deplasa, a împinge. 27 vr (Reg) A aluneca. 28 vt (Înv; Ban) A da în judecată. 29 vrr (Ban) A se ciorovăi. 30 vr (Înv) A duce mai departe. 31 vt (Îe) A(-și) ~ viața sau a o ~ A-și duce viața. 32 vr (D. timp) A trece. 33 vt (Mun) A înainta cu săpatul într-o mină, într-o galerie etc.

A doua intrare are un singur sens, dar și etimologie diferită.

mâna2 vt [At: ARH. FOLK. III, 113 / Pzi: mân / E: ns cf mână1] (Pop; în superstiții) A fermeca.

Aceste cuvinte sunt omonime lexico-gramaticale cu substantivul articulat *mâna,* ce are în MDA (1467) 2 intrări, iar prima oferă 170 de sensuri.

mână1 sf [At: PSALT. HUR. 51v/21 / V: (reg) mân sn / Pl: mâini, (îrg) ~ne, ~ni, ~uri, (îvr) ~nule, (reg) ~nâle / E: ml manus] 1 Fiecare dintre cele două membre superioare ale corpului omenesc, de la umăr până la vârful degetelor Si: braț, (îrg) brâncă. 2 Extremitate a antebrațului, care se termină cu cele cinci degete. 3 Palmă. 4 (D. o unealtă, un instrument; îla) De ~ Acționat manual. 5 (Îal) Făcut cu mâna. 6 (Îrg; îlav) A ~ La îndemână. 7 (Cmr; înv) De-a ~ Cu amănuntul. 8-9 (Îlav) Pe (sau rar, în, la, înv de-a) ~na dreaptă (sau stângă) În partea dreaptă (sau stângă). 10 (Reg; îlav) Pe ~ Pe dibuite. 11 (Reg; îlav) Sub ~ Subsuoară. 12 (Îav)

[2] Mioara Avram, 1958, 317.

Pe sub ~ Pe ascuns. 13 (Îal) În mod clandestin. 14 (Îe) A fi peste ~ A fi dificil de realizat, de obținut. 15 (Îe) Cu ~na lui (ori mea, ta etc.) sau cu mâinile lor (ori noastre, voastre etc.) În mod direct Si: personal. 16 (Îe) Cu ~na cuiva Cu ajutorul cuiva. 17 (Îe) A scoate castanele (sau cărbunii) din foc ori a stinge cărbunii (reg a prinde șarpele) cu ~ altuia A se folosi de cineva pentru a-și rezolva o problemă dificilă sau riscantă. 18 (Reg; îe) A fi ~ singură A fi lipsit de ajutor. 19 (Îlav) Cu ~na goală Fără a aduce sau fără a lua nimic. 20 (Pex; îae) Fără a-și fi atins scopul. 21 (Îe) Cu amândouă mâinile (sau, pop, cu ~ bună, cu o ~ ca c-o mie) În cantitate mare. 22 (Îae) Cu toată bunăvoința. 23 (Reg; îlav) Cu ~ (sau ~na) de sare Fără noroc. 24 (Îal) Fără putere morală sau materială. 25 (Fam; îe) A avea (sau a fi cu) ~ (sau ~na) lungă sau a fi bun de ~ A fi hoț. 26 (Îe) A avea (sau a fi cu) ~ largă (sau deschisă) ori (înv) a fi slobod la ~ A fi darnic. 27 (Îvr; îls) ~ slobodă (sau întinsă, îndurată) Dărnicie. 28-29 (Pfm; îljv) Cu ~ (sau ~na) spartă sau spart la ~ Risipitor. 30 (Pfm; îe) A lua cu o ~ și a da cu alta (sau cu zece) A cheltui mult Si: a fi risipitor. 31 (Pfm; îe) A avea ~ bună sau a fi bun de (ori la) ~ A fi îndemânatic. 32 (Îae) A purta cuiva noroc. 33 (Îe) A-și face ~ bună (pe) la cineva A obține simpatia sau încrederea cuiva. 34 (Îe) A fi ușor (sau ager) de ~ sau a avea ~ ușoară A lucra cu finețe și cu abilitate. 35 (Îe) A fi greu de ~ A fi neîndemânatic. 36 (Îe) A avea ~na strânsă (sau scurtă) sau a fi strâns la ~ A fi zgârcit. 37 (Pfm; îe) A fi (om) cu dare de ~ A fi om înstărit. 38 (În legătură cu verbele „a da”, „a cere”, „a solicita”; îls) ~ de ajutor Sprijin. 39 (Îe) A fi ~na (cea) dreaptă a cuiva A fi principalul ajutor, omul de încredere al cuiva. 40 (Înv; îe) A scăpa cu capul a ~ A scăpa nevătămat dintr-o mare primejdie. 41 (Reg; îlav) Cu capul a ~ Nechibzuit. 42 (Îal) Foarte îndrăzneț. 43 (Îlav) Cu zilele a (sau în) ~ Amenințat de o mare primejdie. 44 (Pop; îe) A muri cu zilele în ~ A muri înainte de vreme. 45 (Îe) A da din mâini și din picioare A depune eforturi pentru a învinge o dificultate Si: a se strădui. 46 (Îe) A lega (sau a-i tăia) cuiva mâinile (și picioarele) sau a lega de mâini și de picioare A împiedica sau a pune în imposibilitate să acționeze într-o anumită direcție. 47 (Îae) A-i lua, a-i reduce cuiva posibilitatea de a se manifesta. 48-49 (Îe) A avea (sau a lăsa, a da cuiva) ~ (sau ~na) liberă (A acționa sau) a lăsa pe cineva să acționeze după bunul său plac. 50 (Înv; îe) A-și lărgi mâinile spre (sau pre) lăcomie A deveni foarte lacom. 51 (Înv; îe) A-și ține mâinile de (la)... A se abține de la ceva. 52 (Udp „de”; îe) A se spăla pe mâini sau a-și spăla mâinile A pierde ceva. 53 (Îae) A refuza să-și ia răspunderea unei probleme dificile sau a unei fapte reprobabile. 54 (Pop; îe) A avea ~na curată (sau mâinile curate) A fi cinstit. 55 (Fam; îe) A prinde (pe cineva) cu ~na în sac (sau în traistă, în sân) A surprinde pe cineva furând sau înșelând. 56 (Reg; îe) A se prinde cu mâinile de vatră A-și înjgheba o gospodărie, un cămin. 57 (Îe) A lua boala (sau durerea etc.) cu ~na A face să treacă boala sau să înceteze durerea etc. repede. 58 (Reg; îe) A da cu ~na în foc (sau prin spuză, prin șperlă) A se păcăli. 59 (Îae) A se îmbogăți deodată, fără muncă. 60 (Îe) A pune (sau a băga) ~na în foc pentru cineva (sau pentru ceva) A garanta pentru cineva sau pentru ceva. 61 (Îe) A pus Dumnezeu ~na în cap A dat norocul peste el. 62 (În legătură cu sume de bani; îe) A primi în (sau a lua în, reg, a lua la) ~ A obține ca venit net. 63 (Îe) A nu da (sau lăsa) hățurile din ~ A păstra pentru sine puterea, conducerea. 64 (Îe) A duce de ~ (pe cineva) A călăuzi, a conduce pe cineva. 65 (Fig; îae) A sprijini, a proteja pe un nepriceput. 66 (Îe) A pune ~na A face, a întreprinde ceva. 67 (Îae) A acționa. 68 (Îae) A fura. 69 (Îe) De la ~ până la gură În timp scurt. 70 (Reg; îae) Foarte puțin. 71 (Fam; îe) Una la ~ Se spune pentru a marca primul element al unei enumerări. 72 (Reg; îe) Cu mâinile la piept sau cu căciula în ~ Umil. 73 (Îe) A pune (sau a încrucișa) mâinile pe piept A muri. 74 (Îe) A pune ~na pe cineva A prinde. 75 (Îe) A(-i) pune (cuiva) ~na în piept (sau în gât) A înșfăca. 76 (Îae) A trage la răspundere pe cineva. 77 (Îe) Cu mâinile (sau mâini) în șolduri (sau încrucișate) Impasibil. 78 (Îae) Fără nici o grijă. 79 (Îae) În voie. 80 (Îe) A-și pune ~na pe inimă (sau pe cuget) A se angaja să spună adevărul. 81 (În legătură cu declarații; îe) Cu ~na pe inimă Cu conștiința curată. 82 (Îe) A ridica ~na asupra cuiva A amenința pe cineva cu bătaia. 83 (Îae) A fi agresiv. 84 (Pex) A bate. 85 (Art; șîs de-a ~na, hora de ~, jocul de ~) Dansuri populare în

care jucătorii se țin de mână (1). 86 (Art; îas) Melodie după care se execută dansurile „de-a mâna” (85). 87 (Pop; îs) Pe sub ~ Dans popular Si: învârtită. 88 (Pop; îas) Melodie după care se execută acest dans. 89 (Pop; îcs) ~ moartă (sau ciungă) Joc de copii, în care unul apucă mâna altuia, care și-o lasă moale, și începe să i-o legene într-o parte și în alta, apoi îl lovește pe neașteptate cu ea peste cep. 90 (Îae) ~ masă Joc de copii nedefinit mai îndeaproape. 91 (Pop; îs) Năframă de ~ Batistă. 92 (Îc) ~na-Maicii (sau ~-Maica)-Domnului Plantă erbacee mică din familia cruciferelor, cu tulpina foarte ramificată și higroscopică, cu flori albe și fructele mici (Anastatica hierochuntica). 93 (Iht; reg; îc) ~na-diavolului Regina-peștilor (Eupomotis gibbosus). 94 (Îe) A lăsa (ori a da, a încredința etc.) pe ~na (cuiva) A lăsa ceva sau pe cineva în grija sau paza cuiva. 95 (Îe) A întinde cuiva ~na (sau, înv, ~ bună) A ajuta pe cineva. 96 (Îe) A-i fi (cuiva) la mâini bune A-i fi cuiva prieten credincios, ajutor de nădejde. 97 (Îe) A ajunge pe mâini bune A avea parte de o îngrijire atentă. 98 (Îe) A-și lua ~na de pe cineva A înceta de a mai ajuta, de a mai ocroti pe cineva. 99 (Îe) A purta (sau a ține) pe cineva pe mâini A avea o grijă deosebită față de cineva. 100 Autoritate. 101 Stăpânire. 102 Putere. 103 (Îs) ~ de fier sau ~ forte Om energic, autoritar. 104 (La jocul de cărți; îe) A avea (sau a fi la cineva) ~na A-i veni rândul să împartă cărțile. 105 (La jocul de cărți; îe) A trece (sau a ceda) ~ A ceda rândul jucătorului sau jucătorilor următori. 106 (Îe) A-și trage ~na A-și retrage stăpânirea, autoritatea. 107 (Îe) A-i da ~na A putea, a-i permite situația sau împrejurările să facă ceva. 108 (Îae) A-i conveni să... 109 (În locuțiuni și expresii sugerând însoțirea, legătura intimă, colaborarea sau potrivirea; îlav) De-a ~ Apropiat. 110 (În legătură cu lupte; îal) Corp la corp. 111 (Reg; îe) De-a ~na Necurmat, în lanț. 112 (Îlav) ~ în ~ În perfect acord. 113 (Îe) Dintr-o ~în alta sau din ~ în ~ De la unul la altul. 114 (Îe) A pune ~ de la ~ (sau de la ~ la ~) A aduna bani, obiecte etc. prin contribuție benevolă. 115 (Îe) A bate (sau a da) ~na A face un târg, pecetluind înțelegerea printr-o strângere de mână. 116 (Îae) A se înțelege în privința unei tranzacții. 117 (Îae) A se lega cu jurământ. 118 (Îe) A-și da ~na (cu cineva) A strânge mâna cuiva în semn de salut sau în semn de împăcare. 119 (Îae) A se uni prin căsătorie. 120 (Îae) A colabora. 121 (Reg; îe) A da ~na cu moartea A trece printr-o mare primejdie. 122 (Înv; îe) A da ~na la ceva A sprijini ceva. 123 (Fam; îe) A se ține de mână A fi nedespărțiți. 124 (Fam; îe) Ia-te (sau poți să te iei) de ~nă cu... sau puteți să vă luați de ~nă Vă potriviți la fapte rele sau la caracter urât. 125 (Îe) A cere ~na cuiva A cere în căsătorie pe cineva. 126 (D. doi sau mai mulți bărbați; îe) A-și disputa ~na cuiva A concura pentru a se putea căsători cu o anumită fată. 127 (Îe) A da pe ~na justiției (sau, înv, județului) A înainta pe un infractor organelor judiciare, pentru a fi cercetat, judecat etc. 128 (Înv) Persoană privită ca autor al unei acțiuni. 129 (Îs) ~ de lucru Muncitori. 130 (Iuz; csnp; îs) ~ curentă Carte de atu cea mai mare. 131 (Jur; îs) ~ moartă Situație a acelor bunuri care aparțineau orașelor, spitalelor, mănăstirilor și nu puteau fi înstrăinate. 132 (La unele jocuri de cărți; îas) Situație în care se distribuie cărțile unui jucător fictiv sau unul din cei prezenți nu joacă, partenerul de echipă mânuind și cărțile lui. 133 (Reg; îs) Frate de ~ Cavaler de onoare la nuntă. 134 (Reg; îs) Cumnat de ~ Vornicel la nuntă. 135 (Rar) Creație a cuiva. 136 (Precedat de anh „o”, „niște”; udp „de”) Cantitate mică din ceva, atât cât încape în palmă. 137 (Pop; udp „de”) Indică un număr redus, un grup restrâns de elemente de același fel strânse la un loc Si: mănunchi (1). 138 (În legătură cu un no sau, rar, un nc) Categorie. 139 (În legătură cu un no sau, rar, un nc) Calitate. 140 (Reg; îs) Copii de două mâini Copii rezultați din căsătorii anterioare ale soților. 141 (Îla) De toată ~na sau de multe mâini De toate felurile. 142 (Reg) Unelte sau obiecte de gospodărie sau părți ale acestora care se aseamănă, ca formă și utilizare, cu mâna (1). 143 Unelte sau obiecte de gospodărie sau părți ale acestora care se apucă și se manevrează manual. 144 Fiecare dintre cele două lemne laterale ale codârlei la car. 145 Întinzătoare la car. 146 Leucă la car. 147 Picior la sanie. 148 Țepușă la sanie. 149 Spetează dintre coarnele plugului. 150 Schimbătoare la plug. 151 Spetează la războiul de țesut. 152 Stâlp între picioarele sulului la războiul de țesut. 153 Muierușcă (8) la războiul de țesut. 154 Fofează la vârtelniță. 155 Lemn

care ține jugul între corfe, la joagăr. 156 Cioacă la joagăr. 157 Lemn care transmite jugului mișcarea crivalului, la joagăr. 158 Japă la joagăr. 159 Măsea la coasă. 160 Chingă a căpriorilor la casă. 161 Titirez la moară. 162 (Reg) Mâner al ferăstrăului. 163 (Reg) Mâner al coarbei. 164 (Reg) Mâner al sfredelului. 165 (Reg) Sul sau scripete al fântânii. 166 (Reg) Prăjină prevăzută la unul din capete cu un coșuleț cu care se culeg fructele din pomi, pentru a nu se zdrobi. 167 (Pes; lpl, îs) Mâinile sacului Fiecare dintre cele două brațe laterale, făcute din nuiele, pe care se întinde plasa sacoviștei Si: aripi. 168 (Pes; îs) Mâinile cutiței Fiecare dintre cei doisprezece pari, lungi de 3-4 m, care susțin pereții cutiței Si: prefuste. 169 (Pes; îs) Mâinile jugurilor Lemne lungi cu ajutorul cărora se țin și se mânuiesc jugurile lesei. 170 (Îs) ~ curentă Balustradă.

mână2 sf [At: CALENDARIU (1814), 35/8 / Pl: ? / E: ngr μήν] (Înv; îs) ~na anului Element cronologic care servește la determinarea zilei săptămânii cu care începe fiecare lună dintr-un an.

În dicţionarele analizate nu s-a specificat faptul că aceste cuvinte sunt omonime lexico-gramaticale.

Următorul exemplu, cuvântul *minte,* substantiv feminin, este omonim lexico-gramatical cu forma de indicativ, prezent, persoana a III a, numărul singular a verbului *a minţi*: *el minte*.

În MDA (p.19), substantivul are o singură intrare şi 83 de sensuri.

minte sf [At: PSALT. HUR. 115V/13 / V: (înv) mente / Pl: ~nți / E: ml mens, -tis] 1 Facultate de a gândi, de a judeca, de a înțelege Si: rațiune. 2 (Îoc trup) Spirit. 3 (Îvp; detenninat prin „toată", „întreagă" „bună") Stare de integritate a facultăților mintale. 4 (Îla) Cu ~ Cu judecată normală, sănătoasă. 5 (Îal; pex) Cumpătat. 6-7 (Îls, îla) Fără (de) ~ sau fără minți (Om) lipsit de rațiune. 8-9 (Pex; îljv) Fără (de) ~ sau fără minți (În mod) nesocotit. 10 (Înv; îls) Fără de ~a Faptă nechibzuită. 11 (îrg; îe) A nu-și fi în ~ (sau în minți) A fi nebun. 12-13 (Îljv) Ieșit din minți (sau, rar, din ~) (Care este) nebun. 14-15 (Îal) (Care este) necontrolat. 16 (Îlv) A-și pierde ~a (sau mințile) sau a(-și) ieși din ~ (sau din minți) A înnebuni. 17 (Îal) A-și pierde cumpătul. 18 (Îlv) A-și rătăci ~a (sau mințile) A înnebuni. 19-20 (Îe) A (nu) fi în (sau, înv; cu) toată ~a sau în toate ~nțile A (nu) fi în deplinătatea facultăților mintale. 21-22 (Îae, pex) A (nu) fi matur. 23 (Îe) A lua (sau, rar, a fura, a răpi, a pierde cuiva) mințile (ori ~a) sau a scoate (sau a lua, reg, a știlbura) (pe cineva) din minți (ori din ~) A face pe cineva să nu mai raționeze, să-și piardă controlul, judecata Si: a zăpăci. 24 (Îe) A suci ~a (sau mințile cuiva), (reg) a lua de minți (pe cineva) A zăpăci. 25 (îae) A face să se îndrăgostească nebunește. 26 (Reg; îe) A se aluneca cu ~a A-și pierde judecata. 27 (Pfm; îe) A-și bea mințile A se imbeciliza din cauza băuturii. 28 (Îe) A se frământa cu ~a sau a-și frământa ~a (sau mințile) A se gândi mult, a-și bate capul. 29 (Înv; îe) A-și veni în ~ A deveni înțelept. 30 (Pop; îae) A-și recăpăta calmul Si: a se calma, a se liniști. 31-32 (Îe) A (nu) fi întreg la (sau de) ~ A (nu) fi cu judecata normală, sănătoasă 33 (Fig) Om, persoană care raționează. 34 Cuget. 35 Atenție. 36 Imaginație. 37 Memorie. 38 (Fam; îe) Unde mi-s ~nțile? Se spune pentru a scuza lipsa de atenție, o scăpare. 39 (Îe) Unde ți-e ~a (sau ți-s, vi-s etc.) - nțile? Se spune pentru a reproșa lipsa de atenție, neglijența în executarea unei acțiuni. 40 (Pfm; îe) Îți stă ~a-n loc Indică cel mai înalt grad de uluire, de surprindere. 41 (îlav) în ~ În gând, fără a vorbi sau a gesticula. 42 (Înv; îe) De ~a mea (sau a ta, a sa etc.) Din proprie inițiativă. 43 (lv) A-i veni (cuiva, ceva) în ~ A-și aminti de ceva. 44 (Îe) A-i trece (sau a-i trăsni, reg a-i pica cuiva, ceva) prin ~ A se gândi la ceva. 45 (Îae, îcn) A nu bănui. 46 (Îae) A-și imagina. 47 (Înv; îe) A avea (ceva) în ~ A intenționa. 48 (Îae) A fi preocupat de ceva sau de cineva. 49-50 (Îe; îcn) A (nu)-și pune ~a (cu cineva sau cu ceva) A (nu) lua în serios pe cineva sau ceva. 51 (Îe) A fl dus cu ~a (sau cu mințile) A fi cufundat în gânduri, a fi distrat, neatent. 52 (Îlv) A-și aduna mințile A se concentra. 53 Mod de a gândi, de a judeca. 54 (Înv; îe) A fi într-o ~ (cu cineva) A avea aceeași părere cu cineva. 55 (Îvp) Intenție. 56 (Pre)

Inteligență. 57 Perspicacitate. 58 Discernământ. 59 Capacitate intelectuală Vz cap, creier. 60 (Reg; îe) A fi orb de ~ A fi prost. 61 (Înv; îe) A nu-I ajunge (pe cineva) ~a A nu fi în stare să înțeleagă ceva. 62 (Îe) A fi (sau a ajunge, a da, a cădea) în ~a copiilor A nu mai judeca cum trebuie din cauza bătrâneții. 63 (Îe) La ~a omului (fam, a cocoşului) Uşor de înțeles, clar. 64 (Fig) Gânditor. 65 Înțelepciune. 66 Chibzuință. 67 Cumpătare. 68 Cumințenie. 69 (Pfm; îe) ~a românului (sau moldoveanului) cea de pe urmă Înțelepciune pe care o capătă cineva după ce a greşit acționând pripit. 70 (Pop; îe) Ai minte! Îndemn de a nu-şi pierde cumpătul. 71 (Înv; îlav) Cu ~ bună Cu chibzuială. 72 (Fam; îe) A-i veni (cuiva) ~a (sau mințile) în (sau la) cap (sau acasă, la loc) A se cumința. 73 (Îae) A deveni mai înțelept. 74 (Îae; pex) A se maturiza. 75 (Şi la Imt; îe) A-şi vârî (sau a-şi băga) mințile-n cap A judeca cu seriozitate. 76 (Îae) A renunța la planuri nesocotite Si: a se cumința. 77 (Reg; d. copii; îla) Ajuns de ~ Ajuns la vârsta înțelegerii. 78 (Înv) Învățătură. 79 (Îe) A (se) învăța ~ A trage învățături dintr-o întâmplare personală neplăcută. 80 (Îae) A se obişnui să fie prevăzător, atent. 81 (Îe) A învăța (pe cineva) ~ A face pe cineva să devină înțelept, chibzuit. 82 (Îae) A pedepsi pe cineva pentru a-l face să fie mai cu judecată. 83 (Îvr) Parabolă.

În dicţionarele analizate nu s-a specificat faptul că substantivul *minte* este omonim verbului a minți la forma de indicativ, prezent, persoana a III a, număr singular, *minte*.

Cuvântul *ochi*, substantiv, este omonim verbului *a ochi*, la forma de indicativ, perfect simplu, persoana a III a, numărul singular. În MDA (p.191-192), substantivul *ochi*, are 165 de sensuri, pe când verbul *a ochi*, are 14.

ochi1 [At: PSALT. HUR. 54r/6 / Pl: (1-91, 124-165) ~, (92-123) ~uri / E: ml oc(u)lus] 1 sm Fiecare dintre cele două organe ale vederii, de formă globulară, sticloase, aşezate simetric în partea din față a capului. 2 sm (Pex) Glob împreună cu orbita, pleoapele, genele. 3 sm Iris colorat al acestui organ. 4 sm Organ al vederii unui animal sau al unei insecte, indiferent de structura lui. 5 sm (Reg; îs) Albul ~iului, albuşul ~ului, ~iul alb Sclerotică. 6 sm (Reg; îs) ~iul mort, ~ chior Tâmplă. 7 sm (Reg; îs) ~iul ~iului Pupilă. 8 sm (Trs; îs) Dinții ~iului Dinți canini. 9 sm (Îs) ~ de sticlă (sau de porțelan) Ochi artificial, folosit ca proteză. 10 sm (Reg; îcs) De-a ~ii legați Baba-oarba. 11 sm (Îlav) Văzând cu ~i Foarte repede. 12 sm (Îlav) ~ în ~ Privind unul în ochii celuilalt. 13 sm (Îlav) Cu ~i închişi Orbește. 14 sm (Îal) Pe de rost. 15 sm (Îe) A arăta (pe cineva sau ceva) din ~ A semnala cuiva în mod discret pe cineva sau ceva, făcând o mişcare uşoară a ochilor în direcția voită. 16 sm (Pfm; îe) A iubi pe cineva (sau a-i fi drag cuiva) ca (sau mai mult decât) ~i (din cap) sau a ține la cineva ca la ~i din cap A iubi sau a fi iubit din tot sufletul. 17-18 sm (Pfm; îe) A (nu) avea (sau lua pe cineva) la ~ buni sau a (nu) vedea (sau privi pe cineva, căuta la sau către cineva) cu ~ buni A (nu) simpatiza pe cineva. 19 sm (Pfm; îe) A privi (sau a vedea pe cineva sau a se uita la cineva) cu ~ răi sau a avea (pe cineva) la ~ răi A nu simpatiza pe cineva. 20 sm (Pfm; îe) A deschide ~i pe cineva A se îndrăgosti pentru prima oară. 21 sm (Pfm; îe) A păzi (sau a îngriji pe cineva) ca ~ sau ca doi ~) din cap A păzi pe cineva cu cea mai mare grijă. 22 sm (Pfm; îcs) ~i şi ... sau ... şi ~i (din cap) Formulă prin care se recomandă grijă deosebită. 23 sm (Pfm; îe) A avea ~ la spate A vedea totul. 24 sm (Pfm; îe) A fi numai ~ şi urechi A fi foarte atent. 25 sm (Pfm; îe) A deschide (sau a face) ~i mari A se mira tare de ceva. 26 sm (Pfm; îe) A da (sau a arunca cuiva) praf (sau colb, pulbere etc.) în ~ A înşela pe cineva, dându-i iluzia că lucrurile sunt altfel decât în realitate. 27 sm (Reg; îe) A i se întoarce (cuiva) ~i în cap (sau pe dos) A fi în agonie. 28 sm (Pfm; îe) A(-şi) da ~i peste cap A fi pe moarte. 29 sm (Pfm; îae) A cocheta. 30 sm (Pfm; îae) A face mofturi. 31 sm (Pfm; îe) A face ~i mici A i se închide ochii de somn. 32 sm (Pop; îe) A dormi numai cu un ~ A avea un somn superficial. 33 sm (Pop; îe) A nu vedea (lumea) înaintea ~lor A fi foarte supărat. 34 sm (Reg; îae) A avea multe treburi. 35 sm (Pfm; îe) A nu avea ~ să vezi pe cineva A fi furios pe cineva. 36 sm (Pfm; îe) A se uita (sau a privi) pe sub ~ A se uita urât. 37 sm (Reg; îae) A închide ochii pe jumătate. 38 sm (Reg; îae) A întoarce ~i (sau a fi cu ~i întorşi) pe dos A se uita urât. 39 sm (Pfm; îe) A-i crăpa (sau a-i

plesni, a-i sări cuiva) ~i (de rușine, de foame, de oboseală etc.) A nu mai putea de rușine, de foame, de oboseală etc. 40 sm (Reg; îe) Muncește, lucrează etc. de-și scoate ~i Muncește, lucrează etc. din răsputeri. 41 sm (Pfm; îlav) Încotro vede cu ~i sau unde îl duc ~i sau (reg) după ~ Indiferent unde. 42 sm (Îe) A vedea cu ~i altuia A judeca prin prisma altcuiva. 43-44 sm (Pfm; îe) A (nu) le fi dat ~ilor sau a (nu)-i fi dat cuiva de ~să vadă ceva A (nu) avea ocazia să vadă ceva. 45 sm (Îlav) Cât te-ai șterge (sau freca) la ~ sau cât ai clipi din ~ Foarte repede. 46 sm (Pfm; îe) A-și scoate ~i cu ceva A-și strica vederea cu un lucru migălos. 47 sm (Reg; îe) A da ca din ~i lui A fi zgârcit. 48 sm (Pfm; îe) A cheltui (sau a-l costa) și ~i din cap A cheltui sau a-l costa ceva foarte mult. 49 sm (Pop; îe) (A fi) om cu patru ~ A fi persoană instruită. 50 sm (Îe) A nu-i sta (cuiva bine) ~i în cap A avea privirea vioaie, jucăușă. 51 sm (Pfm; îe) A se uita cu un ~ la slănină și cu altul la făină A se uita cruciș. 52 sm (Îae; fig) A râvni la două lucruri deodată. 53 sm Privire. 54 sm (Îlav) Sub ~i noștri Acum. 55 sm (Îlav) De (sau pentru) ~i lumii Formal. 56 sm (Îlpp) În ~ii cuiva sau (înv) înaintea ~ilor cuiva După părerea cuiva. 57 sm (Îal) În fața cuiva. 58 sm (Îlav) Cu ~i pierduți Privind în gol. 59 sm (Îal) În extaz. 60 sm (Îe) A pierde pe cineva (sau ceva) din ~ A nu mai vedea pe cineva sau ceva care se depărtează. 61 sm (Pop; îe) A i se prinde (cuiva) ~i de cineva sau de ceva A alege cu privirea pe cineva sau ceva din mulțime. 62 sm (Îe) A nu avea ~ decât pentru cineva A se uita numai la o anumită persoană. 63 sm (Pfm; îe) A i se scurge (sau a-i curge cuiva) ~i după cineva sau după ceva A se uita cu mult drag la cineva sau la ceva. 64 sm (Pfm; îe) A mânca (sau a înghiți, a sorbi pe cineva) cu ~ii (sau din ~) sau a pierde (sau a prăpădi) pe cineva din ~ (de drag) A ține foarte mult la cineva sau la ceva. 65 sm (Pfm; îe) A-i fugi (sau a-i aluneca cuiva) ~i după (sau pe) cineva A privi insistent, cu admirație. 66 sm (Îe) A da cu ~i de cineva (sau de ceva) A vedea ceva sau pe cineva care îți iese întâmplător în cale Si: a zări. 67-68 sm (Îe) A da ~i (sau ~) cu cineva A întâlni pe cineva (pe neașteptate). 69 sm (Îe) A-i râde (cuiva) ~i A fi bucuros. 70 sm (Fam; îe) A lua (pe cineva) la ochi A avea bănuieli asupra cuiva Si: a suspecta. 71 sm (Îae) A remarca pe cineva. 72 sm (Fam; îe) A ține (pe cineva) sub ochi (sau a sta, a fi) cu ~i pe cineva A supraveghea îndeaproape. 73 sm (Pop; îe) A ieși din ~i cuiva A ieși din raza de vedere a cuiva. 74 sm (Îlav) Cât poate cuprinde ~iul (sau cât bate ~ul) Până la orizont. 75 sm (Reg; îe) A pune ~i în grindă sau a fi cu ~i stâlpiți după ușă A fi pe moarte. 76 sm (Fam; îe) A mânca (sau a înghiți ceva și) cu ~i A-i plăcea foarte mult o mâncare. 77 sm (Fam; îe) A avea ~ A fi priceput în a aprecia un lucru. 78 sm (Fam; îe) A măsura (sau a judeca etc.) din (sau după) ~ sau (cu ~i) A examina cu privirea. 79-81 sm (Pop; îe) A vinde (sau a da, a cumpăra) pe ~ (A vinde) (a da sau) a cumpăra apreciind cu privirea. 82 sm (Fig) Putere de discernământ Si: judecată. 83 sm (Lpl) Față. 84 sm (Îlav) De la (sau din) ~ sau (verde) în ~ Cu îndrăzneală. 85 sm (Îal) Fără cruțare. 86 sm (Reg) Ochelari. 87 sm (Îs) ~ de pisică Disc de sticlă care reflectă razele de lumină, folosit ca piesă de semnalizare la vehicule sau la panourile fixe de pe șosele. 88 sm (Îs) ~ magic Tub electronic cu ecran fluorescent care se folosește în special la aparatele de recepție radiofonică sau radiotelegrafică, ca indicator de funcționare a aparatului pe lungimea de undă a unui post de radioemisiune. 89 sm (Fig; îs) ~ul dracului Ban. 90 sm (Buc; îas) Dans popular nedefinit mai îndeaproape. 91 sm (Buc; îas) Melodie după care se execută acest dans. 92 sn (Îs) ~ de fereastră, ~ de geam etc. Fiecare dintre spațiile libere ale unei ferestre, în care se montează geamurile. 93 sn (Îas) Panou de sticlă care închide fiecare dintre aceste spații. 94 sn Mică deschizătură închisă cu sticlă, făcută într-un perete exterior, folosind la aerisirea sau iluminarea unei încăperi. 95 sn Laț. 96 sn Fiecare dintre golurile simetrice aflate între firele unei împletituri, ale unor țesături, plase etc. 97 sn (Reg) Za. 98 sn (Reg) Inel de metal fixat la capătul leucii carului. 99 sn Parte a ciocanului, a hârletului etc. în care se fixează coada. 100 sn Orificiu în plita unei mașini de gătit, pe care se așează vasele pentru a le pune în contact direct cu flacăra. 101 sn Fiecare dintre găurile din pâine, caș etc., produse prin dospire. 102 sn (Reg) Celulă de fagure. 103 sn (Reg) Fiecare dintre găurile sitei. 104 sn Orificiu în partea superioară a fluierului, prin care

iese aerul. 105 sn (Reg) Gaură făcută în urechea oilor ca semn de recunoaștere. 106 sn Gaură făcută în gheața unui râu sau a unei bălți Si: copcă. 107 sn Loc gol printre nori, printre ramuri etc. 108 sn Despărțitură într-o magazie, într-un hambar, într-un sertar etc. 109 sn (Reg) Nișă practicată în zidul pivnițelor. 110 sn Întindere de apă mlăștinoasă, în formă circulară, mărginită cu papură. 111 sn Loc unde se adună și stagnează apa. 112 sn (Reg) Lac pe vârful unui munte Si: iezer. 113 sn Vârtej de apă Si: (pop) bulboană. 114 sn Suprafață circulară de teren acoperită cu nisip, iarbă, apă etc. 115 sn Luminiș. 116 sn Pată de lumină. 117 sn Picătură de grăsime. 118 sn Fiecare dintre punctele colorate de pe zaruri. 119 sn (Reg) Pată colorată de pe coada păunului. 120 sn (Reg) Model colorat într-o țesătură. 121 sn (Lpl) Ouă prăjite sau fierte fără coajă și fară a amesteca albușul cu gălbenușul. 122 sn Mugur de viță. 123 sn (Reg) Bășică formată pe piele. 124 sm (Îrg; îs) ~ de găină, ~ul ciorii Bătătură. 125 sm (Îrg; îas) Herpes. 126 sm (Șîs ~i calului) Piele îngroșată de sub genunchiul calului. 127 sm (Reg; șîs ~ de sare) Sare cristalizată. 128 sm (Bot; îc) ~iul-boului Margaretă (Chrysanthenum leucanthenum). 129 sm (Îac) Planta Callistephus chinensis. 130 sm (Îac) Planta Leucanthenum vulgare. 131 sm (Îac) Planta Aster alpinus. 132 sm (Bot; îae) Steliță (Aster amellus). 133 sm (Bot; îae) Mușețel (Matricaria chamomilla). 134 sm (Bot; îac) Cinci-degete (Potentilla reptans). 135 sm (Bot; îac) Clopoței (Campanula persicifola[1]). 136 sm (Bot; îac) Steluțe (Erigeron acer). 137 sm (Bot; îac) Brusture (Telekia speciosa). 138 sm (Bot; îac) Bulbuc (Trollius europaeus). 139 sm (Bot; îac) Spânz (Helleborus purpurascens). 140 sm (Bot; îac) Stânjeni galbeni (Iris pseudocorus). 141 sm (Bot; îac) Pitulice (Troglodytes troglodytes, troglodytes parvulus). 142 sm (Orn; îac) Aușel (Regulus cristatus). 143 sm (Orn; îac) Codobatură (Motacilla alba). 144 sm (Orn; îac) Măcăleandru (Erithacus rubecula). 145 sm (Orn; îac) Sticlete (Carduelis elegans). 146 (Ent; îac) Vaca-domnului (Lygaeus eguestris). 147 sm (Ent; reg; îac) Libelulă (Libellula quadrimaculata). 148 sm (Îc) ~ul-boului-albastru Plantă cu tulpina păroasă, cu frunze lunguiețe și cu flori liliachii sau albastre, care crește prin pășuni. Si: (reg) mușcatul-dracului (Knautia longifolia) 149 sm (Bot; îac) Mușcatul-dracului (Scabiosa columbaria). 150 sm (Îc) ~i-șarpelui Plantă erbacee cu frunze mici, acoperite cu peri albi, mătăsoși, cu flori albastre (Eritrichium nanum). 151 sm (Bot; îac) Nu-mă-uita (Myosotis arvensis). 152 sm (Bot; pop) Nu-mă-uita (Myosotis intermedia). 153 sm (Îc) ~ul-lupului Plantă erbacee cu flori mici, albastre (Lycopsis arvensis). 154 sm (Îac) Plantă erbacee cu tulpina ramificată și cu florile dispuse în formnă de spice (Plantago indica). 155 sm (Șîc ~ul-păsăruicii) Planta Myosotis palustris. 156 sm (Îc) ~i-șoricelului Plantă erbacee cu flori alburii (Saxifraga adscendens). 157 sm (Îc) ~ul-păunului Fluture de noapte cu pete rotunde, colorate pe aripi, asemănătoare cu cele de pe coada păunului (Saturnia pyri). 158 sm (Bot; îc) ~ul-soarelui Vanilie-sălbatică (Heliotropium europaeum). 159 sm (Bot; Trs; îc) ~-galbini Filimică (Calendula officinalis). 160 sm (Reg; îc) ~ul-găinii Mică plantă erbacee, cu o singură floare, cu frunzele formând o rozetă la baza tulpinii (Primula minima). 161 sm (Bot; reg; îc) ~i cucului Cîrciumăreasă (Zinnia elegans). 162 sm (Buc; îc) ~ul-veveriței sau ~ul-mâței, ~ul-mâțului Plantă erbacee cu frunze lanceolate și cu flori albastre, roșii sau albe (Echium vulgare). 163 sm (Bot; reg; îs) ~-roș Boarță (Rhodeus sericeus). 164 sm (Mlg; îc) ~-de-pisică Calcedonie. 165 sm (Îc) ~ul-taurului Stea din constelația Taurului.

ochi2 [At: ANON. CAR. / V: (îrg) ochea / Pzi: ochesc / E: ochi1] 1 vt A distinge cu privirea Si: a observa, a zări. 2 vi A privi. 3 vt A urmări cu privirea pe cineva dintr-un grup, cu o anumită intenție. 4 vt A remarca dintr-un grup mai mare un obiect, pentru a și-l însuși sau a se folosi de el. 5 vt A cerceta insistent cu privirea pe cineva sau ceva Si: a scruta. 6 (Înv) vi A face cuiva semn cu ochiul. 7 vi A potrivi o armă la ochi pentru ca proiectilul să nimerească ținta Si: a ținti. 8 vt A ținti un obiectiv cu o armă. 9 vt A lovi ținta. 10 vi (Reg) A picoti de somn Si: a moțăi, (reg) a miji. 11 vru (Mol; Trs; d. zăpadă) A se topi treptat, scoțând la iveală pete de pământ sau de verdeață. 12 vru (Reg; d. cer) A se înseni parțial Si: (îvp) a

se răzbuna. 13 vi (Reg; d. fenomene naturale) A apărea. 14 vru (D. caș, aluat etc.) A face găuri. Si: a dospi.

Prin urmare, am demonstrat că înregistrarea omonimelor în dicţionarele analizate s-a făcut subiectiv. Fiecare autor de dicţionar s-a bazat pe o bibliografie proprie, inclusiv dicţionarele Academiei, care nu au reuşit să înregistreze toate omonimele din limba română.

Nuanţele vocabularului limbii române pot face să fie dificilă înţelegerea omonimelor limbii române, mai ales dacă acestea nu sunt puse în context.

Contextul este principalul factor ce înlătură ambiguitatea în ceea ce privește fenomenul omonimiei. De aceea, pentru includerea în dicţionarele limbii române a fenomenului omonimiei trebuie parcurşi următorii paşi: identificarea tuturor cuvintelor omonime, indiferent din ce categorie gramaticală fac parte, clasificarea şi analiza acestora ţinând seama de etimologie, de istoria cuvintelor, de semantică şi gramatică, includerea contextului pentru a face să dispară ambiguitatea.

Omonimele lexico-gramaticale, aparţin unor părţi de vorbire diferite, fiind identice accidental la unele forme, omonimia parţială se justifică fie accidental, fie prin apartenenţa la aceeaşi familie etimologică.

Omonimele lexico-gramaticale sunt cele care se recunosc mult mai ușor decât alte clase de omonime, datorită faptului că sunt părți de vorbire diferite, sunt cuvintele transformate dintr-o parte de vorbire în alta, fără a-şi modifica forma. În acest caz, apare fenomenul conversiunii, de aceea, mulţi cercetători nu consideră că este omonimie, ci o numesc polisemie condiţionată sintactic.

BIBLIOGRAPHY

Avram, Mioara (1958), „*Mijloace morfologice de diferențiere lexicală în limba română*”, in *Studii și cercetari lingvistice (SCL),* IX, 3.

Avram, Mioara (1993), „*Omonimia și analiza gramaticală: lui articol și pronume”*, in LLR, XXII nr.3-4.

Băcilă, Florina-Maria (2000), „*Consideraţii preliminare despre omonimie*”, in *Almăjana*, II, 1.

Băcilă, Florina-Maria (2004-2005), „*Consecinţele omonimiei. Mijloace terapeutice*”, în BDD AUT XLII-XLIII.

Băcilă, Florina-Maria (2007), *Omonimia în limba română – privire monografică*, Timișoara, Editura Excelsior Art.

Forăscu, Narcisa (2000), „Omonimia”, in LLR, XXIX, nr.1.

Felecan, Nicolae (2008), *Dicţionare de omonime. lexicale şi gramaticale*, Bucureşti, editura VOX.

Groza, Liviu (2012), *Elemente de lexicologie*, București, Editura Universității din București.

Hristea, Theodor (1984), *Sinteze de limbă română*, Bucureşti, Editura Albatros.

Iordan, Iorgu, Robu, Vladimir (1978), *Limba română contemporană*, București, Editura Didactică și Pedagogică.

Ivănuș, Dumitru (2000), „*Omonimii gramaticale*”, in AUC, XXII, nr.1-2.

Moldovan, Valentin (1985), „*Omonimia și derivarea*”, in AUT, XXIII.

Moroianu, Cristian (2005), *Dublete și triplete etimologice în limba română*, București, Editura Universității din București.

Moroianu, Cristian (2009), „*Omonimia în sfera lexicului*”, în *Limbă şi literatură II*.

Popescu-Mihăești, Alexandru (1968), „*În legătură cu definiția omonimelor*”, in LL, XVIII.

Popescu-Mihăeşti, Alexandru (2000), *Omonimia. Probleme teoretice şi dicţionar de omonime româneşti*, Bucureşti, Editura Discipol.

Puşchilă, D. (1910), *Observaţiuni cu privire la terminologia geografică populară şi la toponime. Anuar de geografie şi antropologie*, Bucureşti.

Seche, Luiza (1972), „*Aspecte ale sinonimiei, omonimiei şi antonimiei în limba română*", in Presa noastră, XVII.

Stati, Sorin (1960), „*Caracterul sistematic al omonimiei morfologice*", in SCL, XI, nr.1.

Stati, Sorin (1966), „*Omonimia sintactică*", in LL, XI, p.387-395.

Vasilescu, Andra (2019), „*O analiză a omografelor în DOOM²*", in *Limbă română*,. (Diacronia.ro).

Zugun, Petru (1968), „*Privire generală asupra omonimiei latino-romanice*", in SCL, XIX, nr.6.

Sigle

DER = *Dicţionarul etimologic al limbii române*, Alexandru Ciorănescu, (2007), Editura Saeculum, Bucureşti.

DEX = *Dicţionarul explicativ al limbii române*, Academia Română, Institutul de Lingvistică Iorgu Iordan-Alexandru Rosetti, (2012), Editura Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti.

$DOOM_3$ = Dicţionar ortografic, ortoepic şi morphologic al limbii române, Academia Română, Institutul de Lingvistică Iorgu Iordan-Alexandru Rosetti, (2021), Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti.

DSL = *Dicționar general de științe. Științe ale limbii*), Bidu-Vrânceanu Angela, Călărașu Cristina, Ionescu Ruxăndoiu Liliana, Mancaș Mihaela, Pană Dindelegan Gabriela, (1997), Editura Științifică, București,.

DŞ = *Dicţionar de omonime*, Buhnaru Vasile, (2005), Editura Ştiinţa, Chişinău.

ELR= *Enciclopedia limbii române,* Academia Română, Institutul de Lingvistică Iorgu Iordan, (2001), Editura Univers Enciclopedic, București.

MDA= *Micul dicționar academic*, Academia Română, ediția a doua, Institutul de Lingvistică Iorgu Iordan, (2010)Editura Univers Enciclopedic, București.

LINGUISTIC RELATIVITY IN ANTONYMIC ENGLISH AND ROMANIAN PHRASEOLOGIES FOR SUCCESS AND UNSUCCESS

Oana Balan

PhD Student, State University of Moldova, Chişinău, Republic of Moldova

Abstract: This article deals with linguistic relativity as the idea that the language we speak can influence and shape our thought patterns and perceptions of the world. There are two main versions of this hypothesis: strong linguistic relativity, which suggests that language determines thought, and weak linguistic relativity, which posits that language influences thought.
When it comes to antonymic phraseologies for the concepts of "success" and "unsuccess", linguistic relativity might play a role in shaping cultural perceptions and attitudes toward these ideas. Different languages may have varying expressions, idioms, or words to describe "success" and "failure", and these linguistic nuances can contribute to distinct cultural perspectives. For example, a culture that emphasizes individual achievement and ambition might have specific linguistic expressions that highlight success as a personal accomplishment. In contrast, a culture that places value on collective well-being might have phrases that emphasize communal success over individual success.

Keywords: linguistic relativity, antonymy, phraseology, success, unsuccess.

Introduction

The knowledge that individuals have regarding a certain fact in their reality and the way in which this knowledge is linguistically represented form the core around which debates related to the principle of linguistic relativity developed, denoting that the relationship between names and things is one of the central problems of language sciences.

Linguistic relativity, also known as the Sapir-Whorf hypothesis, implies that different languages may predispose their speakers to focus on certain aspects of experience and influence their cognitive processes. There are two main distinctions in the Sapir-Whorf hypothesis:

Strong Linguistic Relativity (linguistic determinism): This view suggests that language determines thought, and speakers of different languages perceive and understand the world in fundamentally different ways.

Weak Linguistic Relativity (linguistic influence): This view proposes that language influences thought and perception but does not strictly determine them. It acknowledges that language plays a role in shaping cognitive processes but allows for the existence of universal cognitive processes shared across languages.

Benjamin Lee Whorf stated in his work *Language, thought, and reality* that the *background linguistic system (in other words, the grammar) of each language is not merely a reproducing instrument for voicing ideas but rather is itself the shaper of ideas, the program and guide for the individual's mental activity, for his analysis of impressions, for his synthesis of his mental stock in trade* (Whorf, 1956: 212). Therefore, language shapes ideas, images and impressions and helps the observer in perceiving the surrounding reality of a community, which is why the community's cultural orientation is continuously changing.

As for the concepts of *success* and *unsuccess*, the Romanian and English linguistic backgrounds offer different cultural perspectives regarding the central values that, once

attained, confirm the state of success or the lack thereof. An individual's path to success mainly concentrates on self-acceptance, affiliation, community feeling, or financial success. Obviously, not every community perceives success or failure in the same way. For example, in the American culture, the focus is on the individual's success, rather than on the whole community, whereas in the Romanian culture, a country that has recently ended a dictatorship period and was influenced by a strong nationalist component, success is rather regarded as a community affair.

Understanding the antonymic relationship between *success* and *unsuccess* through linguistic analysis allows for a deeper appreciation of how language influences an individual's worldview. The variations in phraseological units across languages illustrate the multifaceted nature of success and unsuccess, showcasing diverse cultural perspectives.

Theoretical Background on Linguistic Relativity

The theoretical framework of linguistic relativity, encapsulated within the Sapir-Whorf hypothesis, offers a profound lens through which to understand the intricate relationship between language, cognition, and perception. This framework emphasizes that a series of properties that belong to a given language influence patterns of thought about reality, shaping not just communication but also the very way individuals conceptualize and interpret the world around them. Therefore, the knowledge that an individual has from every day experiences, or on specialized contexts or coming from ideational traditions is linked together by two relations: the first is that language embodies an interpretation of reality and the second is that language influences thought about that reality. As Whorf eloquently stated, 'We dissect nature along lines laid down by our native languages' (Whorf, 1956: 213). Language acts as a cognitive lens, influencing how individuals categorize, interpret, and comprehend their experiences.

The members of a community develop different thoughts and conceptions in the same language, but it is known that the same thought and conception has found expression in different languages. As Sapir noted, 'Human beings do not live in the objective world alone, nor alone in the world of social activity as ordinarily understood, but are very much at the mercy of the particular language which has become the medium of expression for their society' (Sapir in Mandelbaum, 1963:162). Different cultures have unique worldviews, social structures, and ways of interacting with the environment. Language, as an integral part of culture, mirrors these cultural aspects, influencing the way speakers perceive and express their thoughts.

Numerous studies have explored the Sapir-Whorf hypothesis, yielding both supportive and contradictory findings. For instance, research on color perception across languages has demonstrated that the existence of specific color terms can influence how individuals perceive and remember colors. However, the relationship between language and thought is complex, with many factors contributing to cognitive processes. However, languages are dynamic and evolve over time, influenced by cultural shifts. The Sapir-Whorf hypothesis, therefore, encourages an exploration of the evolving interplay between language, thought, and culture.

Linguistic Relativity and Conceptualization of *Success* and *Unsuccess*:

Languages exhibit diverse ways of expressing success and unsuccess, reflecting cultural attitudes and societal values. English and Romanian offer a rich tapestry of idiomatic expressions that elucidate the nuanced understanding of these concepts.

The two concepts call for an investigation on the relationship between well-being and several life aspirations, such as self-acceptance, connection to the community and being part of a larger group, the sense of bonding into a community striving for the common good or financial success. Different cultures offer different views and perceptions on these aspirations, creating cultural perspectives that evoke cultural beliefs attributed to a community. At this

point, language is an important factor shaping thought. Moreover, languages are dynamic and evolve over time, influenced by cultural shifts.

In 1690 the English philosopher John Locke announces that each language has a 'great store of words … which have not any that answer them in another [language]'. These language-specific words stand for certain 'complex ideas' which have emerged from 'the customs and manner of life' of the individual (Locke, 1976: 226). In the same way, the understanding of what it means to succeed or fail in certain cultures is carried by phraseological units that create social perspectives with impact on mental activity.

The examples that are mentioned in the article related to the concepts of success and unsuccess are phraseological units collected from the autobiography *Povestea vieții mele* by Regina Maria, Queen of Romania for the Romanian linguistic picture and from the biography *Queen of Our Times, The Life of Elizabeth II*, written by Robert Hardman for the English linguistic picture. Both follow the lives of monarchs from an early age until the moments closer to their ends.

A first example is found in *Povestea vieții mele*, where Regina Maria evokes a universe laden with a series of conceptual metaphors that reveal the concept of *success* in different stages of her life. Therefore, we find out that at an early age, success was having the permission to ride in the most wanted and renown place that was used only by those who had vast experience in riding, describing it as a long stretch of sand that seemed a hopeful heaven, an infinite promise of rides: *lungă întindere de nisip, unde ți se deschidea în față un adevărat rai de nădejde, o nesfârșită făgăduință de galopuri* (Regina Maria, vol. I, 1934: 99). Whereas, in other circumstances, this long stretch of sand might evoke in the observer's mind the hard work needed to cross it or the loneliness it implied, to the Queen, this was *rai de nădejde*, a heaven of hope, a physical indication that a target has been reached. Another example is *Fiece om, însă, trebuie să-și făurească singur mântuirea* (Regina Maria, vol. II, 1934: 16), ("each man must make his own redemption", our translation). This denotes that in order to attain the highest purpose, each man should *make* his way through, meaning that the individual should accept that it implies a lot of effort. Therefore, the abstract notion of redemption is mapped in the observer's mind by the action of making, associated with physical labor and concrete results.

The given examples may be considered evidence of the relations between language, thought and reality. "Success" is an abstract notion that cannot be seen physically, but the examples show that it is seen as "a stretch of sand and labor" made by man himself. "Heaven of hope" and "redemption" is achieved through physical elements of reality, but also by mental representations.

In the English world picture a first example is the speech that Princess Elisabeth gave on the 21st of April 1947, where she points out the necessary elements for a community to have success and prosper: *If we all go forward together with an unwavering faith, a high courage, and a quiet heart,[...] we shall be able to make of this ancient commonwealth, which we all love so dearly, an even grander thing – more free, more prosperous, more happy and a more powerful influence for good in the world* (Hardman, 2022: 82). The conceptual metaphors *unwavering faith*, *high courage* and *quiet heart* are used as means of a free life, prosperous and happy, having a stronger influence on the good that should overflow in the entire world. Among other examples, coming from chess competitions this time, is the one given by the Prime Minister Macmillan that succeeded in convincing John F. Kennedy in investing in the works on the Volta Dam, saying the following: *I have risked my Queen; you must risk your money* (Hardman, 2022: 148). The context is that Queen Elisabeth II risked her life visiting West Africa in a time of conflicts, despite the Prime Minister's instructions to wait until the conflict tones down, thus associating success with the life of the monarch.

The concept of "success" is rendered through images like "faith" that doesn't hesitate, a "courage" that is lifted way up or a heart that is quiet, but also through risks of people and money. The language used here does not reflect physical reality, but influences the cognitive processes of thought, leading the receiver to envision and then understand the message.

Regarding the concept of *unsuccess*, the following examples are noticed: Regina Maria tells a story about something that happened when she was just a child and had to do her homework in the study room at the palace. Knowing that the glue jar was in the cabinet, she leaves her desk to sniff it because she loved the smell and she is surprised by the governess. Even if her actions were not too serious, the governess punished her. Regina Maria reaches the following conclusion: *fetițelor nu trebuie să le fie prea dragi miresmele plăcute, căci se ascunde în această slăbiciune sămânța pierzării* (Regina Maria, vol. I, 1934: 97), ("little girls should not like nice smells because they hide the seed of perdition in this weakness" – our translation). Therefore, *sămânța pierzării* or the seed of perdition comes from the girl's weakness to fight back the wish to feel the scent of the glue. Another situation extracted from the autobiography is the description of Alexandrina de Baden, the wife of Uncle Ernest, a woman who loved her husband very much, but she was not loved back. Regina Maria compares her to a squeezed fruit that has been thrown away: *fruct stors și aruncat* depicting the image of a defeated woman who was crushed by the unsuccess that she meets in her love life.

These examples consider physical evidence of "seeds" or "fruits" placed in phraseological units, i.e. words that denote them, that lead to negative images in the minds of the observer. The main significance of these words should be continuous life and abundance, but "matched with perdition" and "thrown away", they convey negative thoughts.

Talking about the dramas that happened at the Royal House of Great Britain, some associates and commentators of the Royal House say about Queen Elisabeth II that even though she didn't *put a foot wrong, she never put a foot forward* (Hardman, 2022: 12), which leads to the conclusion that she failed in smoothing them away or finishing them by simply staying away or lacking action. The phrases *to put a foot wrong – a foot forward* doubled by negation, evoke the image of a motionless person that does not move towards success, but who in time will reach failure for the lack of action. The Queen's sister, Margaret, fell in love with a divorced man and she wanted to marry him ignoring the Royal House's rules. Therefore, they were separated for two years and at the end of this time, the Princess refused the marriage. Talking about their love story, Townsend says: *We had reached the end of the road* (Hardman, 2022: 125). Since their relationship ended with a break-up, the image of 'the end of the road' has a negative meaning, leading to the mental representation of a blocked road that does not allow moving forward.

The mental representations that were summoned in the observer's mind are given through words like *a foot wrong – a foot forward* that imply movement, however their meaning is the opposite. On the other hand, reaching "the end of the road" urges the interlocutor to visualize movement up to a certain point.

The cognitive performance of the individual is detected through language that was used either overtly or covertly. In this view, 'cognition' is seen as a collection of concepts and procedures that interact even if an individual uses verbal behavior—speaking, listening, or verbal thinking. John A. Lucy calls this direction 'an independent cognitive interpretation of reality' (Lucy 2000, xii). People spend much time with understanding and producing linguistic behavior or with preparing it. Therefore, individuals create their own universe of knowledge depending on their interactions with the members of their community or knowing the values promoted by their culture.

Conclusions

The interplay between language and thought, as highlighted by Whorf and Sapir, showcases the profound impact that linguistic structures and expressions have on our cognitive processes. While the theory exists in both strong and weak forms, its significance lies in acknowledging that language acts as a dynamic force in shaping cultural norms, societal values, and individual perspectives. However, the nuances of this relationship are complex and continually debated, inviting further research and exploration into how language influences our understanding of reality, cultural perceptions, and cognitive mechanisms.

The interaction between language, culture, and cognition significantly influences how we perceive and understand success and unsuccess. The linguistic relativity theory provides a framework to comprehend the antonymic relationship between these concepts, highlighting the pivotal role of language in shaping human perception and behavior towards achievement and failure. Research into linguistic expressions across various languages can offer broader insights into the cultural dynamics and societal attitudes towards success and unsuccess.

In both Romanian and English linguistic pictures, language is used to shape mental representations regarding sequences of the monarch life, what represents success and failure for a monarch. Therefore, success is attained through small victories in the Romanian culture: gaining access to a stretch of sand that leads to freedom of action or man making his own redemption. In the English culture, this concept is rendered through abstract notions mapped onto mental images of courage, faith and 'quiet heart' or the risks that need to be taken in order to get the best results.

The concept of unsuccess is viewed through language related to seeds of perdition and thrown away fruits for the Romanian linguistic picture, influencing the cognitive processes in the observer's mind and creating negative mental images through physical elements. In the English linguistic picture there is the image of a motionless person that does not react even if the situation around them asks for such thing, or the image of a road that has finished or has been blocked when dealing with a break-up.

Through the analysis of idiomatic expressions in English and Romanian, this article has illuminated the diverse linguistic representations that underscore cultural attitudes towards success and its counterpart, unsuccess. The findings underscore the influence of language on shaping our understanding and perception of these concepts, highlighting how linguistic nuances encapsulate societal values and individual perspectives. This exploration reinforces the premise of linguistic relativity theory, showcasing the profound impact language exerts on our conceptualization of reality. The significance of this study lies in recognizing the intricate interplay between language, cognition, and cultural perspectives, urging further research into linguistic expressions across diverse languages to gain deeper insights into societal attitudes towards success and unsuccess.

BIBLIOGRAPHY

1. Hardman, R. – *Queen of Our Times, The Life of Elizabeth II,* Macmillan, 2022, 622 p.
2. Locke, John – *An Essay Concerning Human Understanding*. Abridged and edited with an introduction by John W. Yolton, London: Everyman's Library, 1976 (1690)
3. Lucy, J. – *Introductory comments*. In S. Niemeier and R. Dirven (Eds.), *Evidence for linguistic relativity* (pp. ix–xxi). Amsterdam: John Benjamins, 2000
4. Mandelbaum, D. G. (ed.) – *Selected Writings of Edward Sapir in Language, Culture and Personality,* Berkeley: University of California Press, 1963, 617 p.

5. Regina Maria – *Povestea vieții mele*, Bucureşti, Adevărul, 1934-1936. - 3 vol.
6. Whorf, Benjamin Lee – *Language, Thought and Reality*. Edited and with an introduction by John B. Carroll. Cambridge, MA: MIT Press, 1956.

ORCID: 0000-0003-0557-7952

THE CONCEPT OF DREAM AS HOPE IN THE ROMANIAN, FRENCH AND ENGLISH LINGUISTIC IMAGINARY

Oana Şulic

PhD Student, State University of Moldova, Chişinău, Republic of Moldova

Abstract: In the present article we offer a brief definition of the terms concept and conceptual metaphor which are the main tools of cognitive linguistics. We also provide a concise overview of the notion of linguistic imaginary which has a major role in emphasizing the importance of language and culture in shaping individual and collective perceptions, influencing how people understand reality and interact within their social and cultural world. The linguistic imaginary theory is applied in the analysis of the examples collected from the English, French, and Romanian languages.

Keywords: concept, conceptual metaphor, dream, hope, linguistic imaginary.

Cognitive linguistics first appeared in the 1970s as a reaction to the formal approaches to language that were prevalent in the fields of philosophy and linguistics. Although cognitive linguistics had philosophical roots, its development has always been greatly influenced by the theories and discoveries of the other cognitive sciences, especially cognitive psychology, which arose in the 1960s and 1970s. Cognitive linguistics is a modern school of linguistic thought and practice which focuses on examining how human language, the mind, and socio-physical experience interact. Its main purpose is to develop a scientific method for studying language by combining computer science, philosophy, psychology, and neuroscience (V. Evans, B. K. Berge, J. Zinken, 2007).

The field of applied cognitive linguistics has seen an increased interest as a result of the study of metaphorical language, since our everyday language contains idioms, metaphors, and metonymies. Metaphor is essential for organizing the understanding of abstract concepts that constitute the foundation of human intellect by mapping physical and physiological experiences. Therefore, metaphor is not seen any more as a figure of speech but as one of the clearest accounts of the connection between language and human thought and it "is formed in the individual's thoughts, when he tries to reproduce, in particular, abstract concepts, comparing them with concrete ones"[1] (V. Lifari, 2020). Metaphor or conceptual metaphor entails mappings or correspondences between various conceptual domains. Conceptual metaphors are frequently made up of a number of standard mappings that connect notions from two different conceptual domains. By projecting the structure from one conceptual domain—the source domain—onto the target domain, this set of mappings serves the function of providing structure. This makes it possible to apply conclusions drawn from the source to the target domain. This leads to the conclusion that conceptual metaphors are an essential and fundamental tool of mind (V. Evans, 2007). Lakoff and Johnson state that "the essence of metaphor is understanding and experiencing one kind of thing in terms of another" (G. Lakoff & M. Johnson 1980).

The term "linguistic imaginary" describes how individuals or societies collectively comprehend language and how it shapes the world. It also refers to shared beliefs, perceptions, and representations regarding language. It includes the ways in which individuals

[1] Traducerea noastră.

understand language in ways that go beyond its strictly functional or communication features and explores its cultural, mythical, and symbolic aspects. Researcher Houdebine-Gravaud defines it as "The individuals' relation with their own language or with the language of the community they belong to as users of the language (as social subject), or into which they want to integrate and which is supposed to identify them by and in words, a relation that can be rendered in image-related terms dealing with social and subjective representations, in other words, on the one hand belonging to ideologies (the social component) and, on the other hand, to imaginary universes (the more subjective component)" (A.- M. Houdebine-Gravaud , 2002) and there are a series of key elements that contribute to this concept. The first would be the perceptions on language which implies the way people view language, its influence, and how important it is in forming civilizations, cultures, and identities. The way language is portrayed in literature, art, television is part of the linguistic imaginary and it affects how individuals think about and interpret language in various cultural contexts. Language is rich in deeper meanings, metaphors, and symbolism, making it more than just a means of communication. The symbolic importance that language components, phrases, and expressions have within certain cultures or societies is considered by the linguistic imaginary. Another aspect that should be mentioned here is that people's feeling of identity and belonging is frequently greatly influenced by the languages and linguistic choices they make.

Further on, we focus our attention on the analysis of the definitions of our two concepts, *dream* and *hope,* as they are found in *Collins Dictionary*, in order to highlight the similitude between them, at a certain point:

Dream (noun)

1. a. mental activity, usually in the form of an imagined series of events, occurring during certain phases of sleep

b. (*as modifier*) *a dream sequence*

c. (*in combination*) *dreamland*

Related adjective: oneiric

2. a. a sequence of imaginative thoughts indulged in while awake; daydream; fantasy

b. (*as modifier*) *a dream world*

3. a person or thing seen or occurring in a dream

4. *a cherished hope*; ambition; aspiration

5. *a vain hope*

6. a person or thing that is as pleasant, or seemingly unreal, as a dream (Collins Dictionary).

Hope (noun)

1. (*sometimes plural*)

a feeling of desire for something and confidence in the possibility of its fulfilment

his hope for peace was justified

their hopes were dashed

2. a reasonable ground for this feeling

there is still hope

3. a person or thing that gives cause for hope

4. a thing, situation, or event that is desired

my hope is that prices will fall (Collins Dictionary).

By analyzing the definitions of the concepts of *dream* and *hope*, we can see clearly the conceptual connections between the two, demonstrating how the concept of *dream* can indeed be interpreted as *hope*. Both concepts involve imaginative elements. Dreams, whether occurring during sleep or as daydreams while awake, represent a form of mental activity where events are imagined or constructed. Similarly, hope involves a feeling or desire for

something, often accompanied by mental imagery or envisioning a desired outcome. Dreams, especially in the sense of cherished aspirations or ambitions, reflect an emotional investment or desire for certain outcomes. Similarly, hope encompasses a feeling of desire and confidence in the possibility of fulfillment, suggesting an emotional attachment to a desired future. Both concepts encompass a spectrum ranging from realistic aspirations to seemingly unattainable desires. Dreams can be perceived as vain or unrealistic hopes, while hope itself can be grounded in a reasonable expectation or as a person or thing that gives cause for hope. Dreams, as cherished aspirations, align with the desired situations or events associated with hope. The desired future outcomes or situations form the core essence of hope.

We go further on by deconstructing the concept of *dream* as *hope*, exploring the cognitive processes, linguistic expressions, and embodied experiences that shape its conceptual structure in a series of idioms in English, Romanian and French:

1. a. Pipe dream.

"You don't need to take no care with me," said George. "I got my *pipe dream*. I got eighty acres in the Valley. An' I got a few pigs. An' I got chickens, and I got rabbits. An' I got a piece of alfalfa." (J. Steinbeck, 2006)

b. A visa cu ochii deschişi.

"*Visa cu ochii deschişi* să fugă în lume cu noua sa dragoste" (C. Săileanu)[2].

c. Un rêve éveillé.

"Enfance très douce d'ailleurs, croissance molle et tiède de serre chaude, *rêve éveillé* où les mots de la langue et les faits de chaque jour se déformaient en significations niaises" (E. Zola, 2005).

Taking a look at the English idiom, "Pipe dream," we notice that the metaphorical extension associates *dreams* with unrealistic or impractical *hopes* or fantasies, thus highlighting the idea that certain aspirations may lack feasibility or practicality. Similarly, "Un rêve éveillé" and "A visa cu ochii deschişi" both connote daydreaming or fantasizing about improbable desires, emphasizing the cognitive process of envisioning unrealistic hopes or desires, akin to the mental state of daydreaming. From a cognitive linguistics perspective, these idiomatic expressions showcase the intricate interplay between the cognitive processes underlying the conceptualization of *dreams* and the nuanced representations of *hope*, often entwined with elements of imagination and feasibility within human cognition and linguistic expressions.

2. a. Pie in the sky.

"These steps are not far- off, *pie-in-the-sky* solutions- the American people are ready to make this change" (W. Mieder, 2009).

b. A clădi castele în Spania.

"Îmi amintesc de ceata prietenilor mei, cu care ne adunam de multe ori într-o bojdeucă din mahalalele Iaşilor, pentru a citi versuri, a fuma ţigări şi *a clădi castele*, care nu s-au ridicat niciodată, nici măcar *în Spania*. " (G. Bacovia)[3].

c. Bâtir des châteaux en Espagne.

*"*Les gens passent leur vie à *bâtir des châteaux en Espagne*, mais rien n'en sort jamais." (Expressio.fr).

These idiomatic expressions operate as cognitive metaphors that associate the concept of *dream* with *hope* and the idealization of future aspirations. They illustrate the human tendency to create mental scenarios or castles in the air, representing dreams or desires that seem fantastical or unrealistic. The concept of building castles in Spain metaphorically signifies the act of envisioning grand, improbable dreams, often without a tangible or achievable basis. From a cognitive perspective, these idioms reveal how individuals use

[2] In "Dicţionar de expresii româneşti în contexte".
[3] qdictionar.com.

imaginative, aspirational language to conceptualize their hopes and dreams, portraying them as ethereal or distant goals that might be challenging to attain. Despite their seemingly unattainable nature, these idiomatic expressions encapsulate the human inclination to indulge in hopeful fantasies and highlight the role of optimism and idealism in shaping our cognitive perceptions of the future.

3. a. Chase rainbows.

"A generation on the run. *Chasing rainbows*. Working for more education, more entertainment, more of everything. I guess people have been like that ever since Adam and eve. We just have more ways to run now and more *rainbows to chase*." (G. Leffler Gist, 1993).

b. A visa la cai verzi pe pereţi.

"Nu *visa la cai verzi pe pereţi*, nu credea în norişori roz. Şi accepta că poate aveau să rămână doar prieteni. " (D. Cavaşi, 2021).

c. Courir après des chimères.

"Je n'ai pas vu grandir cette petite bouille, trop occupée à courir après la gloire, l'argent, le succès, la reconnaissance et autres futilités pour me rendre compte qu'elles ne sont que chimères. Cet enfant a grandi, il s'est mis également à *courir après les chimères* que ses parents ont tant cherché à attraper." (P. Ricardson, 2019).

The idioms listed above emphasize the pursuit of elusive or unattainable aspirations, associating the concept of *dream* with *hope*. These idioms metaphorically portray the act of chasing rainbows, visualizing unrealistic or improbable dreams that may never materialize. "A visa la cai verzi pe pereți" and "Courir après des chimères" both convey the idea of striving for idealistic or impractical goals, akin to chasing after green horses on walls or pursuing chimeras- fantastical creatures from mythology. From a cognitive perspective, these idiomatic expressions illustrate the human inclination to conceptualize hope and dreams as objects that might be unattainable or fleeting, yet individuals continue to pursue them despite their impractical nature. These linguistic metaphors reveal the cognitive aspect of human aspiration, emphasizing the role of imagination and idealism in shaping our understanding of hope and the pursuit of dreams, even if they may seem impossible to reach.

4. a. Have stardust in (one's) eyes.

"I doubt she'll actually become a famous actress—she just *has stardust in her eyes*" (The Free Dictionary By Farlex).

b. A vedea viaţa în roz.

"Era o povestitoare nemaipomenită, nu în genul bătrânelor plicticoase care *îşi văd viaţa în roz*, ea povestea simplu, sec, de parcă ţi-ar fi spus cum a fost dimineaţa în Piaţa Matache, câte chile de cartofi a cumpărat şi cât se mai dă brânza la ţăran, aşa povestea ea despre viaţa fascinantă din anii '30." (C. Țîrlea, 2016).

c. Avoir des étoiles plein les yeux.

"*Vous allez avoir des étoiles plein les yeux*, car vous venez de réaliser des gains sans trop d'effort. Vous vous direz que vous pourrez investir dans de nombreuses choses, voyager, acheter une maison, une voiture, etc." (A. Leclair, 2023).

These last three idioms offer us an optimistic view of life when associating our two concepts involved, by poetically conveying the idea of perceiving the world through an idealistic and optimistic lens, likening the state of having stardust in one's eyes to seeing life in a rosy or starry light. They encapsulate the human inclination to view life with a sense of wonder, optimism, and romanticism, often emphasizing an idealized vision of reality. From a cognitive perspective, these expressions highlight the role of perception and cognitive framing in shaping one's hopes and dreams. They illustrate how individuals use imaginative language and metaphorical representations to conceptualize hopefulness, portraying a mindset characterized by a positive outlook on life, despite the challenges or realities faced. These

linguistic metaphors reveal the cognitive aspect of human aspiration, emphasizing the role of imagination and positive thinking in shaping our understanding of hope and the pursuit of dreams as integral elements of our worldview.

As a conclusion, we have seen that the linguistic imaginary reflects language's creative power and illustrates how language constructs shape and rebuild our social realities in addition to communicating meaning. Thus, the linguistic imaginary provides a deep understanding of the complex relationships between language, cognition, and cultural representation by acting as a lens through which we view and understand the world around us.

We have also highlighted that idioms, as linguistic units deeply rooted in cultural and cognitive contexts, offer unique insights into how different languages conceptualize and articulate the abstract notion of *hope*. The conceptual overlaps between *dream* and *hope* were made evident by analyzing the definitions provided by Collins Dictionary. They both involve mental activity, imaginative thinking, emotional investment, and the wish for desired outcomes or situations. Therefore, the concept of *dream* can be seen as intertwined with the essence of *hope*, as both encompass elements of desire, optimism, and mental imagery related to anticipated future events or circumstances.

The examination of idiomatic expressions related to the concept of *dream* as *hope* across the English, Romanian, and French cultures, employing the idioms mentioned above, exemplifies the rich diversity of linguistic imaginaries across these cultures while revealing shared underlying cognitive constructs. These idioms manifest both similarities and differences in the way *dreams* and *hopes* are perceived within these linguistic communities. The linguistic imaginary, rooted in cultural values and experiences, portrays common threads of human aspiration, emphasizing the idealistic pursuit of dreams as a universal human trait transcending cultural boundaries. The linguistic imaginary theory posits that language molds and shapes the way individuals perceive the world, construct realities, and envision their hopes and aspirations. These idiomatic expressions serve as linguistic windows into the collective imagination of societies, embodying cultural attitudes towards optimism, idealism, and the pursuit of dreams. They illustrate how language, as a repository of shared cultural knowledge, encapsulates the cognitive frames through which individuals perceive *hope*, *dreams*, and the optimistic outlook on life. The linguistic imaginary theory underscores the crucial role of language in shaping the cognitive and cultural landscapes, portraying *hopes* and *dreams* not merely as individual aspirations but as collective constructs embedded within the linguistic fabric of societies. Thus, these idioms, rooted in linguistic metaphor and imagery, exemplify the intricate fusion of language, cognition, and the conceptualization of *hopes* and *dreams* within diverse cultural contexts, reflecting the captivating interplay between language and the human imagination.

Apart from the obvious similar semantic processes regarding the idioms presented, the linguistic imaginary is different in all our three languages, the individual's *dreams* as *hopes* being conceptualized differently. In the first group of idioms, we can find the concept of *dream* explicitly and they all portray an unrealistic or fanciful ambition but by using different images: pipe in English, the eyes in Romanian and daydream in French. In the second group, we have seen how the English, Romanian and French people associate the concept of *dream* with *hope* in order to idealize future aspirations. The English use the image of the pie, while both the Romanians and the English use the image of the castle to represent grand, improbable dreams, often without a tangible or achievable basis. Despite these differences, all the three idioms highlight the role of optimism in shaping cognitive perceptions of the future. The third group of examples conveys the idea of striving for idealistic or impractical goals by conceptualizing differently the *dream* as *hope*. In English, we could find the image of the rainbow, in Romanian green horses and in French chimeras which underline the role of imagination in shaping the individuals' different understanding of *hope* and pursuit of *dreams*.

Lastly, the fourth group portrays a romanticized view of life conceptualizing *dreams* as *hopes* differently but all connected to the image of the eye: stardust in English, the pink colour in Romanian and stars in French. The English and the French languages share together the image of the star as well. However, they all encapsulate a similar essence- a perception tinted with optimism and idealism, whether in English, Romanian or French.

The differences in nuances among the idioms across the English, Romanian, and French cultures underscore the variations in how each linguistic community perceives the balance between optimism and practicality in pursuing dreams. Despite these nuances, the shared presence of linguistic metaphors surrounding hope, aspiration, and imagination reaffirms the universality of the human cognitive experience, reflecting how cultural contexts shape the portrayal and understanding of *dreams* as hopeful endeavors in our lives.

BIBLIOGRAPHY

1. Cavaşi, D., *Esenţa iubirii. Vol. 3. Parfum de portocale*, ed. Stylished, 2021, 304 p.
2. Evans, V., *A Glossary of Cognitive Linguistics.* Edinburgh U. Press, Edinburgh, 2007, 256 p.
3. Evans, V., Berge, B. K., Zinken, J., *The Cognitive Linguistics Reader*, Equinox Publishing Ltd., London, 2007, 975 p.
4. Houdebine-Gravaud, A.-M., *L'imaginaire linguistique*, Ed. L'Harmattan, Paris, 2002, p. 10.
5. Lakoff, G. & Johnson, M., *Metaphors we live by*. University of Chicago Press, Chicago, 1980, 256 p.
6. Leclair, A., *Gagner de l'argent grâce aux marchés financiers*, Vuibert, Paris, 2023, 288 p.
7. Leffler Gist, G., *Chasing Rainbows. A Recollection of the Great Plains 1921- 1975*, Iowa State University Press, 1993, 155 p.
8. Lifari, V., *Conceptul afectivităţii în limbile engleză, română şi rusă*. Centrul Editorial- Poligrafic al USM, 2020, 244 p.
9. Mieder, W., *"Yes, We Can" Barack Obama's Proverbial Rhetoric*, Peter Lang, USA, 2009, 352 p.
10. Ricardson, P., *Inconditionnel*, Books on Demand, Paris, 2019, 104 p.
11. Steinbeck, J., *Of Mice and Men*, Penguin Group, 2006, 128 p.
12. Ţîrlea, C., *Anotimpuri de trecere*, ed. Allfa, Bucureşti, 2016, 244 p.
13. Zola, E., *Pot-bouille*, ebook, 2005 [online]
Disponibil: https://www.gutenberg.org/cache/epub/8907/pg8907-images.html [citat: 03.12.223].

Dictionaries:

1. *Collins Dictionary* [online]
Disponibil: https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/dream [citat: 21.02.2023].
2. *Collins Dictionary* [online]
Disponibil: https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/hope [citat: 01.12.2023].
3. *Expressio.fr* [online]
Disponibil: https://www.expressio.fr/expressions/chateaux-en-espagne/page-2 [citat; 05.12.2023].

4. Ilincan, V., *Dicţionar de expresii româneşti în contexte*, vol. IV, Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca, 2021, 426 p.
5. *QDictionar* [online]
Disponibil: https://www.qdictionar.com/ce-inseamna/A-cladi-sau-a-construi-castele-in-Spania-Liv-40198.php [citat: 05.12.2023].
6. *The Free Dictionary By Farlex* [online]
Disponibil; https://idioms.thefreedictionary.com/stardust [citat: 06.12.2023].

https://orcid.org/0000-0002-7970-9586

SEMANTIC VALUES AND PRAGMATIC EFFECTS OF THE IMPERFECT IN ROMANCE

Mirela-Alina Oprescu

PhD Student, University of Craiova

Abstract: In the Romanian language, the imperfect has three semantic characteristics: modal, temporal and aspectual semantics. The imperfect expresses possible, unrealized events, being synonymous with the perfect conditional.
A special characteristic of the imperfect is that of "past present".
The imperfect orders events on the retrospective axis, rendering some that coincide with a landmark.
Also, the events can be prior to a time reference interval.
Regarding the comparative aspect, the current study seeks to identify morphological and lexical-semantic invoice approaches.

Keywords: latin, imperfect, tense, indicative, event

1.1. SEMANTISMUL LATIN

Profesorul Alexandru Rosetti defineşte într-un mod deosebit limba română: „Limba română este limba latină vorbită în mod neîntrerupt în partea orientală a Imperiului Roman, ... din momentul pătrunderii limbii latine în aceste provincii şi până în zilele noastre”.

Deosebiri faţă de latină există în toate limbile romanice, lucru ce explică diferenţele dintre aceste limbi.

În limba română, imperfectul are trei caracteristici semantice: modală[+real], temporală[+anterioritate faţă de momentul enunţării] şi semantică de natură aspectuală [-perfectiv].

Imperfectul exprimă evenimente posibile, nerealizate, fiind sinonim cu conditional perfect.

Ex:”Dacă mă sunai ieri, îţi aduceam cartea astăzi.”=”Dacă m-ai fi sunat, ţi-aş fi adus cartea astăzi.”

Aceeaşi valoare modală exprimă un eveniment” posibil, dar nerealizat”:

Ex:”Mai bine mă ascultai.”=”M-ai fi ascultat!”., fiind imperfectul irealităţii,” eveniment ireal.”

Acesta este un eveniment nerealizat, imperfectul căpătând valoare modală de “eveniment posibil, virtual, nerealizat”, fiind numit imperfectul”iminenţei contracarate”. Astfel, semnificaţia temporală nu dispare, imperfectul poate fi conditional trecut

ex:”Încă puţin şi adormeam./cădeam.=aş fi adormit/căzut.

Verbele care exprimă voinţa sau dorinţa (“a vrea”) şi de informare (“a zice, a cere”) se folosesc pentru o cerere atenuată. Adică este vorba despre *imperfectul modestiei* sau al *politeţii (=imperfectul de atitudine).*

Ex:”Voiam numai să vă rog să veniţi cu mine.”

Ex:”*Ziceam* să vin şi eu cu voi.”

Specific pentru imperfect este că exprimă evenimente desfăşurate pe un interval temporal stabilit (toată durata) fără a preciza începutul sau sfârşitul acestuia. Contextul specific este posibilitatea ocurenţei alături de expresii lingvistice de tip anaforic precum: “în tot acest timp “.

Trăsătura [-perfectiv] dă imperfectului funcţia de a exprima o situaţie plasată în sfera semantică a trecutului.

Cu ajutorul imperfectului se realizează prezentarea ambientului, a fiinţelor sau a obiectelor.

Imperfectul *descriptiv* realizează o descriere din zona trecutului, fiind întâlnit frecvent în textele narative.

Ex:”Cerul *era* senin-sticlă. Câteva stele mari *clipeau* aprig luptând cu întunericul care *năvălea* zadarnic…”.(Rebreanu, “Ion”, p.138).

Imperfectul poate fi utilizat şi pentru a exprima o succesiune de evenimente *narrate, ca un tablou, fiiind imperfectul pitoresc.*

*Ex:”*Petrecerea a durat puţin, oricum mai puţin decât *se aştepta* oricine.”(Ştefan Agapian, “Sara”, p.108).

Explicabilă prin factori de natură *pragmatică* şi posibilă datorită aspectului, este şi folosirea imperfectului la începutul unei relatări. Aşa-numitul *imperfect de deschidere* alternează cu perfectul şi este însoţit de adverbe de localizare spaţio-temporală. Verbele de *stare* sunt folosite în deschiderea unei povestiri şi verbele *procesuale.*

Ex:”*Era* odat-un împărat ş-*avea* 3 fete şi *erau* aşa de frumoase, …(Eminescu, “Călin Nebunul “, p.26).

Caracteristica *aspectuală* prezintă, în funcţie de context, anumite variaţii, situând imperfectul între [-perfectiv] şi [+perfectiv], apropiindu-l astfel de prezent. Deci, imperfectul poate specifica o ordonare a evenimentelor, fiind un proces în desfăşurare.

Astfel, desfăşurarea acţiunii încetineşte, se realizează o pauză în relatarea secvenţială a evenimentelor communicate, o detaliere a cadrului spaţio-temporal.Acesta este imperfectul descriptiv.

Ex:”…La vatră, femeia *se chinuia* cu o mână să mestece mamaliga, iar cu alta…”(M.Preda, “Moromeţii”, I, p.4).

De asemenea, imperfectul este denumit *static* şi este folosit pentru a exprima evenimente simultane cu altele codificate prin perfect sau mai mult ca perfect, adică imperfectul narativ, cu trăsătura [-perfectiv].

Ex:”O lumina cenuşie, tulbure *privea* prin ferestre când se trezi Glanetaşu.”(L.Rebreanu, “Ion”, p.51). Imperfectul narativ ilustrează ordonarea evenimentelor pe axa retrospectivă, fiind un proces durativ sau non durativ.

Ex:”Experienţa trecută îl *învăţa* că graba strică treaba.”

Imperfectul poate exprima un lanţ de evenimente în succesiune:

Ex:”Vreme multă *nu pierdea*/ Maţele că-şi *aduna*, /…(Toma Alimoş).

O caracteristică special a imperfectului este aceea de *prezent al trecutului.*

Uneori şi imperfectul verbelor procesuale este [+perfectiv].

Ex:”Băiatul care *aducea* vestea, *venea* tocmai de la Paris.”

Imperfectul are un *antecedent temporal* explicit sau implicit.Acesta este considerat un timp *anaforic, metonimic*, fără să-şi piardă semnificaţia deictică :

Ex:”Radu a intrat în casă, Andreea *se uita* la televizor.”

Imperfectul este *cataforic:*

Ex:”Parcul nu mai *arăta* aşa cum a arătat cândva.”

Imperfectul *de deschidere* la începutul unui text relatează unele evenimente desfăşurate în trecut.

Ca valoare *modală* , avem imperfectul *irealităţii, a iminenţei contracarate, imperfectul de atitudine.*Aceasta se referă la estomparea semnificaţiei temporale.

Ex:”*Era* să fac infarct.”

Imperfectul ordonează evenimente pe axa retrospectivă, redând unele ce coincide cu un punct de reper.

Ex:”Maria şi-a pus pardesiul. Afară *nu era* prea cald.”

De asemenea, evenimentele pot fi anterioare unui interval de referinţă temporal.

Ex:”*Lipsea* de la cursuri şi *nu se prezenta* la examene.”

Pot fi evenimente posterioare intervalului.

Ex:”Dan *termina* referatul pe care l-a început.”

Ca şi perfectul, imperfectul specifică episode separate ale aceluiaşi eveniment.

Ex:”Bunica *era* o fiinţă deosebit de vioaie…*scutura, gătea, croşeta, spăla* rufe.”

Imperfectul *narativ* poate fi sinonim cu perfectul sau maim ult ca perfectul. Evenimentul respectiv este prezentat în desfăşurare, pe un interval temporal nedelimitat şi nedeterminat.

Există o relaţie de simultaneitate între 2 evenimente retrospective:

Ex:”De-abia *intram* în casă şi *suna* telefonul.”

Imperfectul este şi *iterativ, narativ şi descriptiv.*

Ex:”Se purta foarte urât cu toată lumea şi acum nu-l *invita* nimeni.”

Evenimentul este plasat după celălalt:

Ex:”Ana *se ridica* în sfârşit de pe fotoliul în care *zăcea.”*

Imperfectul este timpul verbal cu cea mai mare flexibilitate în realizarea relatării, lucru ce reiese din trăsătura temporală şi aspectuală.În limbajul oral şi scris, este timpul specific povestirii, redând o “situaţie” comunicată prin relaţii diferite între evenimente.

3.2.VALOAREA SEMANTICĂ A IMPERFECTULUI ÎN LIMBA FRANCEZĂ

Conform lucrarii “Grande grammaire du francais” de Anne Abeillé, imperfectul, fiind *imperfectiv,* prezintă o situaţie fără a face referire la început şi la final şi se combină cu verbe care descriu momente nefinalizate.

Ex: ”Elle *frappait* deux fois avant d’entrer.”

Reinterpretarea aspectuală se poate face şi la nivel de discurs. Frazele la imperfect prezintă o stare sau o acţiune nefiind în prim-plan.

Astfel, imperfectul prezintă acţiunea în desfăşurare: ”Pierre *était* en train de faire la vaisselle.”Acesta prezintă momentul pregătitor pentru schimbare, fiind un aspect *imperfectif,* punctul de reper este inclus în situaţie. Aspectul este determinat prin caracterul *terminatif:*

Ex:”Paul *dormait* quand je suis rentré”.

Imperfectul ca şi mai mult ca perfectul fixează o situaţie raportându-se la un punct de reper trecut. La imperfect, situaţia este simultană cu acest punct de reper: ”À mon arrivée, le soleil *brillait*.”

De asemenea, imperfectul îşi păstrează *sensul temporal* în ceea ce numim <<imperfectul forain>> sau <<l’imparfait des marchands>>.

Ex:”Je *venais* vous demander un service.”

Folosirile non temporale ale imperfectului

Astfel, una dintre întrebuinţările în care imperfectul şi-a pierdut funcţia temporală este cel <<hypocoristique>> prin care ne adresăm unui bebe sau animalelor domestice pentru a le spune că sunt drăguţe. Este descrisă o stare simultană cu situaţia de enunţare.

Ex:”Qu’il *était* mignon!”

Acest imperfect preludic se foloseşte mai ales regional, de exemplu în Belgia. Copiii îl folosesc pentru a distribui rolurile într-un joc. În Franţa şi în Québec, se foloseşte şi conditional în acest context:”Toi, tu *serais* le gendarme.”Faptul că punctul de reper nu aparţine contextului enunţării, aceasta subliniază caracterul fictiv al jocului.

Uneori, imperfectul nu are influenţă asupra aspectului frazei care este determinat de caracterul *terminativ sau non terminativ* al situaţiei.

Ex:”Il *restait* une minute de plus, il *était* mort.”

Totuşi, într-o povestire, *imperfectul* poate exprima o relaţie de anterioritate în raport cu perfectul simplu şi poate fi vorba de o inversiune temporală.

Imperfectul nu poate fi separat temporal de antecedentul său.

Ex:”Jean recut une contravention.Il *roulait* trop vite.”

Imperfectul descrie o situaţie <<non terminative>>, putând lua ca reper starea rezultată din evenimentul descris prin perfect compus.

Ex:”Je suis entrė dans le salon.Ma mère *jouait* une sonate de Beethoven.”

Ex:”On *entendait* une voix sourde qui *parlait* dans une Langue ėtrangère”.(Modaso, 2001).

O frază la imperfect oferă informaţii suplimentare care constituie planul din spate al poveştii, având nevoie de evenimentul introdus de fraza precedent la perfect compus ca punct de sprijin în povestire.

Ex:”La porte *donnait* sur un couloir au linoleum rouge foncé.”(Modaso, 2001).

Oarecum, imperfectul este perechea prezentului în sistemul timpurilor anaforice , adică cu un reper trecut, interpretarea lui depinzând de context.Uneori, acesta exprimă o relaţie de simultaneitate cu acest punct de reper.

Ex:”Pierre alluma la lampe. La lumière *donnait* ā la piece un air de tristesse dėsolėe.”

Ca şi prezentul, imperfectul este folosit în diferite contexte care nu permit interpretarea imperfectivă.

În momentul în care o situaţie cu o frază la imperfect nu coincide cu reperul său temporal, *valoarea aspectuală* este determinată de caracterul *terminativ sau nu al frazei.*

Imperfectul *pitoresc sau de ruptură* nu mai este asociat cu *aspectul imperfectiv.*

Imperfectul indicativului poate situa procesul in 3 epoci:

Ex:”Il *partait* lorsque le telephone sonna.”(passé).

Ex:”Si tu *ėtais* ici, quell bonheur!” (actuel).

Ex:”Il *serait* heureux s’il *rėussissait* à son examen.”(futur).

Simetria între trecut şi viitor nu este decât aparentă. Trecutul este singurul loc posibil al realităţii, al <<ceea ce a fost>>.

H.Reichenbach (1966) adaugă un al 3-lea reper temporal, punctul de referinţă care poate să se confunde cu punctul evenimentului sau să fie diferit.

Putem opune imperfectul şi mai mult ca perfectul.

În ex:”Il *fermait* la porte.”, punctul de referinţă şi al evenimentului coincid.

În ex:”Quand il avait fermé la porte, il *sortait.*”, punctul de referinţă al mai mult ca perfectului “avait fermé” este posterior punctului evenimentului exprimat prin mai mult ca perfect. Unii precum Kamp şi Rohrer (1983) foloseşte punctul de referinţă pentru a explica funcţionarea *imperfectului* şi a perfectului simplu.

Ex: ”Quand Orphée chanta, le soleil *se levait.”*

Imperfectul prezintă procesul în curs de realizare:

Ex: ”Il chante/*chantait* merveilleusement l’air de Papageno.”

Ex: ”Quand il avait dėjeunė, il *sortait* promener son chien”. Procesul la mai mult ca perfect este anterior celui la imperfect.

Aspectul *imperfectiv* subliniază un proces în desfăşurarea lui, fără un termen final.

Imperfectul indicativ exprimă ***aspectul secant*** :

În ex: ”Julien *lisait”, procesul* comportă două părţi, una reală şi una virtuală, nefiind delimitat de borne precise.

Enunţul poate lua o valoare iterativă sau marchează un efect de sens particular.

În ex: ”La marquise *sortait* à 5 heures.” procesul trecut este repetat. Alte valori apar în context.

Imperfectul exprimă aspectul “innacompli”:

Ex: ”Un Agneau se *désaltérait* /Dans le courant d’une onde pure,/Un Loup survient à jeun qui *cherchait* aventure,/…”(La Fontaine).

De asemenea, există fapte de prim plan:

Ex: ”Je n’*étais* pas seul quand j’ai vu le rhninocéros! (Ionesco).” Aceste evenimente ordonate în trecut, fiind fapte de prim plan (Imbs, 1960), o “proximité psychologique”.

Imperfectul indicativului indică un proces situat în afara actualităţii prezente a locutorului, luând o valoare *temporală* când procesul este decalat în trecut şi una *modală* când procesul este privit ca posibil în afara universului real, fiind diferit de perfectul simplu. ***Imperfectul*** este un *timp analitic,* exprimand *aspectul secant*. (1.3.2). Procesul este văzut << din interior>>, separându-l în două părţi şi diferenţiază ceea ce este efectiv realizat şi ce nu este încă. Acesta opune << à un certain point du temps, une partie du procès déjà accomplie à une autre qui reste à accomplir.>> (R.Martin, 1971: 70).

În ex: ”La nuit du 10 août, à une heure, il *observait* les étoiles”, *imperfectul* analizează acţiunea observând-o în doua părţi, de o parte şi de alta a reperului temporal marcat de complementul circumstanţial:” à une heure “: o parte a observaţiei este realizată deja, alta este virtuală.

Pentru Guillaume, *aspectul imperfectului* este asemănător prezentului care analizează procesul real şi virtual. El consideră că *imperfectul* este <<un véritable présent du passé >> (Wagner&Pinchon:353).

Imperfectul poate fi un prezent ca aspect, dar este fundamental un timp al trecutului cronologic. Valoarea *aspectuală* a imperfectului nu este identică cu cea a prezentului: << L’imperfectivité de l’imparfait est beaucoup plus marquée que celle du présent(…). Le terme du procès est laissè totalement ignorè.>> (R.Martin, 1985:31).

Imperfectul cunoaşte astfel << des emplois modaux totalement inconnus du Prèsent >> (R.Martin, 1985:32).

Spre deosebire de perfectul simplu, imperfectul nu are în vedere limitele procesului, ci durata. După sensul verbului, procesul nu este obiectiv, dar este perceput <<de l’intèrieur>>, în continuitate, în termenul final marcat. Aspectul durativ nu este o consecinţă a acestei valori a imperfectului.

Imperfectul se acordă cu semantismul verbelor *imperfective,* fără limite marcate.

Folosit cu un verb perfectiv, imperfectul estompează indicarea intrinsecă a unei limite finale:” Il *sortait”.* De aici rezultă 2 efecte: o stare de incertitudine şi aşteptarea unei urmări exprimate prin perfect simplu:

Ex: ”Il *sortait* quand la cheminée se détacha du toit.”Acesta poate avea o valoare iterativă: ”Il *sortait* tous les soirs.”

Caracterul *analitic* şi *non-delimitat* al imperfectului explică rolul său specific, în textele narative mai ales, spre deosebire de perfectul simplu sau perfectul compus.

Imperfectul nu poate să introducă un reper temporal nou, dar se bazează pe unul instalat printr-un verb anterior sau un indiciu temporal, fiind un *timp anaforic*. Într-o povestire, prezintă acţiuni secundare, plasând faptele în plan secund: comentarii, explicaţii, descrieri, etc. Aspectul său *analitic* permite introducerea unei *rupturi* prin perfectul simplu: ”Une nuit qu’il *dormait,* il crut entendre quelqu’un l’appeler.” (Flaubert).

Ex:”Depuis une heure, il *avancait* ainsi, lorsque sur la gauche, à 2 km de Montsou, il apercut…”(Zola).

Imperfectul prezintă fapte simultane, le juxtapune, fără succesiune cronologică, spre deosebire de perfectul simplu.

Acesta este folosit şi în pasajele descriptive:” Les ténébres *étaient* profondes.Je ne *voyais* rien devant moi, ni autour de moi, et toute la branchure des arbres entrechouès *emplissait* la nuit d’une rumeur incessante. (Maupassant).

Totuşi, imperfectul nu exclude succesiunea cronologică, marcată prin relaţia între fraze, sensul verbelor (ce indică o mişcare), un complement circumstantial sau un cuvânt de legătură:”Il se *couchait,* puis se *redressait, s’effacait* dans un coin de porte, puis *bondissait,*

disparaissait, reparaissait, se sauvait, revenait, ripostait à la mitraille…"(Hugo, "Les Misèrables").

Dintr-o perspectivă *anaforică,* imperfectul este tratat ca un timp care <<n'a pas d'autonomie référentielle.>>…"Il renvoie à une entité temporelle du passé déjà introduite dans le contexte ou accessible dans la situation extralingvistique."(Berthonneau& Kleiber ,1993:35).

Altfel spus, <<l'imparfait ne localise pas lui-même la situation qu'il introduit.>> (Berthonneau & Kleiber, 1993:57).

Situaţia la imperfect întreţine o legătură *meronimică* cu o situaţie trecută care joacă rolul unui antecedent. În cazul unui text narativ, situaţia de referinţă este recuperabilă în context. (C.Vetters 1996:145).

Imperfectul *descriptiv* prezintă circumstanţialele în mijlocul cărora se produce un eveniment important, un reper temporal:

Ex: "Le soleil *brillait,*n'ayant pas d'alternative, sur le rien de neuf."[…](S.Beckett).

Ex:"Quand j'ouvris les yeux, l'aube *se levait* ."(H.Bosco).

Procesul la *imperfect* poate ocupa un interval temporal mai vast decât cel la perfectul simplu.Valoarea *aspectuală* a imperfectului poate fi exploatată prin a închide o povestire trecută.Imperfectul evită în povestire un final clar şi brutal, dar îi conferă un final *deschis,* <<comme le dernier écho d'une symphonie qui s'éloigne.>>(Flaubert).

Ex: "Et, pas à pas, …/Les *chassait* devant lui parmi les fendrières;/"(Hugo). Partea virtuală, inerentă la imperfect, dă impresia de neîncheiat, urmând încă ceva. (spre deosebire de perfectul simplu).

BIBLIOGRAPHY

LEDGEWAY, A. *"De la latină la limbi romanice. Schimbare morfosintactică şi tipologică."*, (postfaţă de: PANĂ DINDELEGAN, G.), Bucureşti: Editura Univers Enciclopedic Gold, 2017, p.457.

ISTRATE, M. *"Testi e contesti linguistici. Saggi scetti",* Editura Cluj-Napoca Star, 2017, p.169.

COLCIAR, R. *"Dialectologie şi pragmatică. Studii de pragmalingvistică a textului dialectal "*, Cluj-Napoca, Casa cărţii de Ştiinţă, 2018, p.183; *"Mod şi modalitate în discursul narativ oral"* (p.135-150) şi *"Timp şi temporalitate în discursul narativ oral"* (p.151-166).

CHIVU, G. *"Limbă şi cultură. Studii de istorie a limbii române literare"*, Bucureşti: Editura Academiei Române, 2019, p.334.

BERTHONNEAU, A.M., KLEIBER, G. << Pour une réanalyse de l'imparfait de rupture dans le cadre de l'hypothèse anaphorique méronimique >>, Cahiers de praxémique, 1999, nr. 32, p.119-166.

BRES, J. << L'imparfait dit narrative tel qu'en lui-même (le cotexte ne le change pas) >>, Cahiers de praxématique, 1999, nr. 32, p.87-117.

BRES, J. <<L'imparfait dit narratif >>, Editura Paris: CNRS, 2005.

VET C., DE SWART, H. << L'interprétation des temps verbaux >>, La Grande Grammaire du francais, 2021, p.1239-1264.

WEINRICH, H. << Le temps >> Editura Paris: Seuil, 1973.

CAUDAL, P., VETTERS, C. << Que l'imparfait n'est pas (encore) un preterit >> Cahiers Chronos, 2005, nr.14, p.49-82.

DE VOGÜÉ, S. << L'imparfait aoristique, ni mutant ni commutant >> Cahiers de praxématique, 1999, nr. 32, p.43-69.

GOSSELIN, L. << L'aspect verbal >> Encyclopédie Grammaticale du France, http://encyclogram.fr., 2021.

THE MORPHOLOGICAL STRUCTURE OF PHRASEOLOGISMS OF FRENCH ORIGIN

Iuliana Nedelcu (Neacșu)

PhD Student, „Ovidius" University of Constanța

Abstract: The French language had a major influence in the formation of the modern Romanian language both from a lexical and phraseological point of view. Political, historical, social, economic, but especially linguistic factors helped in the modernization process.
In the 20th century, loans from the French language had a rapid pace in many fields of activity: theater, gastronomy, clothing, administration, sports, technology, economy. Many of the phraseological units of French origin appeared in Romanian from the need to name new aspects of reality.
The paper will include a classification of phraseological units of French origin considering structural and morphological criteria.
Phraseological units are present in the language of each speaker having different purposes. Most of the time, locutions and expressions are introduced to fill the absence created by the lack of terms to name new things and are a consequence of direct contact with other languages, also showing man's capacity for adaptability to the new.

Keywords: phraseology, influence, research, language, transformation

Limba franceză a avut o influență majoră în formarea limbii române moderne atât din punct de vedere lexical, dar, mai ales, frazeologic. Factorii politici, istorici, sociali, economici, dar în special de natură lingvistică au ajutat în procesul de modernizare.

Începând cu secolul al XVIII-lea, putem distinge mai multe perioade de influență franceză:

- „Perioada apariției rudimentelor modernizării frazeologiei românești (sfârșitul sec. al XVII-lea, sec. al XVIII-lea)
- Perioada de tranziție (1780-1830)
- Perioada acceptării definitive a influenței franceze (1830-1920)
- Stabilizarea și consolidarea influenței franceze (după 1920)" (Groza, 2021:9)

În secolul al XX-lea, împrumuturile din limba franceză au avut un ritm alert în foarte multe domenii de activitate: teatru, gastronomie, vestimentație, administrație, sport, tehnică, economie. Multe dintre unitățile frazeologice de origine franceză au apărut în limba română din nevoia de a denumi aspecte noi ale realității.

Analizând unitățile frazeologice de origine franceză, s-a putut observa de-a lungul timpului că cele mai multe se comportă asemenea părților de vorbire similare, realizând categorii gramaticale asemănătoare. Prin urmare, unitățile frazeologice verbale provenite din limba franceză pot avea mod, timp, diateză, pot fi tranzitive sau intranzitive. Unitățile frazeologice substantivale au gen, număr și caz, sunt articulate, sau nearticulate, cele adjectivale pot fi variabile și invariabile, sau pot avea grade de comparație.

În lucrarea de față, am urmărit o analiză din punct de vedere morfologic a unităților frazeologice verbale de origine franceză, realizând și o abordare statistică a acestora.

Unitățile frazeologice verbale, din punct de vedere morfologic, se comportă asemenea verbelor, putând fi tranzitive și intranzitive:

a) unități frazeologice verbale tranzitive:

rom. a lua de sus < fr. prendre de haut

rom. a pune în circulație < fr. mettre en circulation

rom. a pune în libertate < fr. mettre en liberté

rom. a reduce la tăcere < fr. réduire au silence

b) unități frazeologice verbale intranzitive:

rom. a bate recordul < fr. battre le record

rom. a da lecții < fr. donner des leçons

rom. a da satisfacție < fr. donner satisfaction

rom. a fi de acord < fr. être d'accord

În urma analizei corpusului de unități frazeologice verbale de origine franceză selecționat, s-a putut observa că cele intranzitive sunt mult mai numeroase decât cele tranzitive. Din cele 248 de unități frazeologice verbale de origine franceză selecționate:

212 unități frazeologice verbale sunt intranzitive;

36 de unități frazeologice verbale sunt tranzitive.

Reflexivitatea unităților frazeologice verbale de proveniență franceză

Unitățile frazeologice verbale se comportă asemenea verbelor, de aceea reflexivitatea acestora este condiționată de verbul din componență. Din analiza corpusului selectat, se formează două grupe de unități frazeologice verbale reflexive:

- ***unități frazeologice verbale reflexive în acuzativ***, în componența cărora apare *se* forma clitică a pronumelui reflexiv specifică pentru cazul acuzativ:

  rom. *a se acoperi de ridicol* < fr. se couvrir de ridicule

  rom. *a se afla în capul…* < fr. être à la tête de...

  rom. *a se da în spectacol* < fr. se donner en spectacle

- ***unități frazeologice verbale reflexive în dativ***, în componența cărora apare *-și* forma clitică a pronumelui reflexiv specifică pentru cazul dativ:

  rom. *a-și da adeziunea* < fr. donner son adhésion

  rom. *a-și da aere* < *fr. se donner des airs*

  rom. *a-și da asentimentul* < fr. donner son assentiment

Aceste locuțiuni verbale reflexive în acuzativ și dativ pot fi folosite în diferite contexte și în diferite registre lingvistice, de la cele informale la cele formale. De asemenea, pot fi combinate cu alte cuvinte sau construcții pentru a forma propoziții complexe și expresive.

Analizând corpusul nostru selectat, am observat că numărul unităților verbale reflexive este mult mai redus decât cel al unităților verbale nereflexive. Cele două tipuri de unități frazeologice verbale reflexive, în acuzativ și dativ, au o frecvență relativ egală, cele cu

pronume reflexiv în cazul dativ fiind puțin mai numeroase. Astfel, am constatat următoarele ponderi:

- 221 de unități frazeologice verbale sunt nereflexive;
- 27 de unități frazeologice verbale sunt reflexive:

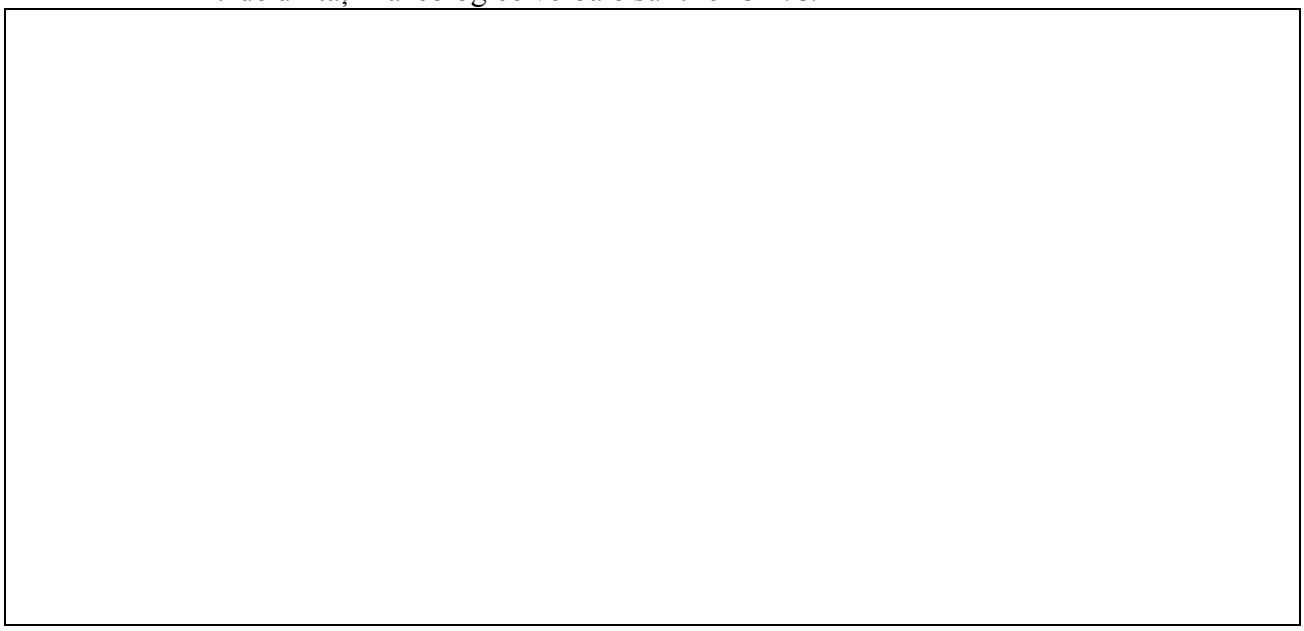

Formele pronominale din componența unităților frazeologice verbale de proveniență franceză

Există unități frazeologice verbale care au în componența lor forme pronominale care pot fi justificate sau nejustificate în context:

- „i”, formă clitică a pronumelui personal la persoana a III-a, număr singular, caz dativ, apare doar în unitățile frazeologice verbale cu regim cazual în dativ: a-i da satisfacție, a-i fixa domiciliul forțat, a-i oferi posibilități multiple etc.
- „l”, formă clitică a pronumelui personal la persoana a III-a, gen masculin, număr singular, caz acuzativ, apare doar în unitățile frazeologice verbale cu regim cazual în acuzativ: a-l pune în lumina, a-l pune la respect, a-l ține în șah etc.

La nivelul unităților frazeologice verbale analizate care fac parte din corpusul selectat, s-a putut constata următoarea situație:

- 223 de unități frazeologice verbale nu acceptă formele pronominale „i”/ „l” în structură;
- 19 unități frazeologice verbale acceptă în structură forma pronominală clitică „i”;
- 6 unități frazeologice verbale acceptă în structură forma pronominală clitică „l”.

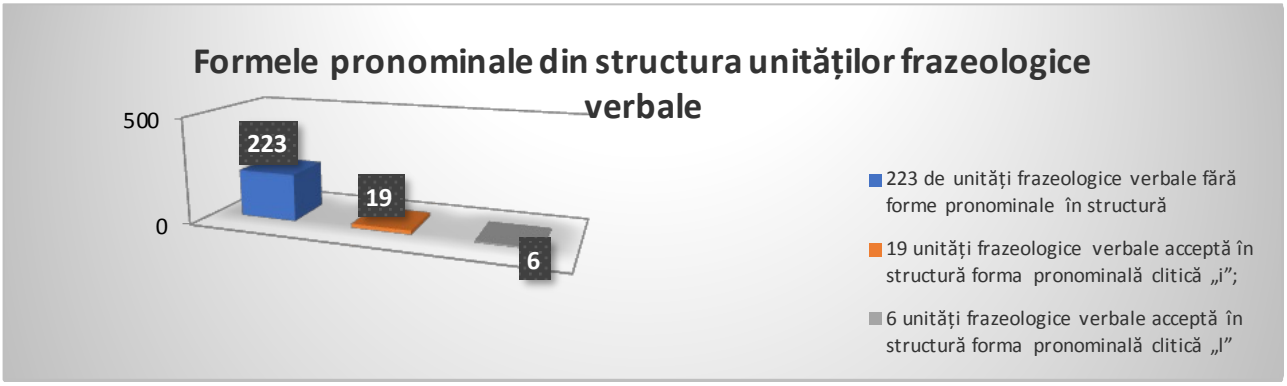
Formele pronominale din structura unităților frazeologice verbale
500
0
223
19
6
223 de unități frazeologice verbale fără forme pronominale în structură
19 unități frazeologice verbale acceptă în structură forma pronominală clitică „i";
6 unități frazeologice verbale acceptă în structură forma pronominală clitică „l"

Concluzie

Frazeologismele apar din nevoia de a comunica, precum şi pentru a exprima noţiuni nedenumite încă. Unitățile frazeologice sunt prezente în limbajul fiecărui vorbitor având scopuri diferite. De cele mai multe ori, locuțiunile și expresiile sunt introduse pentru completarea absenței create de inexistența unor termeni pentru a denumi lucruri noi și reprezintă o consecință a contactului direct cu alte limbi, arătând și capacitatea de adaptabilitate a omului față de nou. Această necesitate de a împrumuta termenii pentru a acoperi lacunele existente duce la îmbogățirea vocabularului limbii române care se simte în limbajul tuturor domeniilor.

BIBLIOGRAPHY

Colțun, Gheorghe. 2000. *Frazeologia limbii române*. Chișinău: Editura Arc.

Dimitrescu, Florica. 1958. *Locuțiunile verbale în limba română*. București: Editura Academiei.

Groza, Liviu. 2021. *Influența franceză asupra frazeologiei românești, studiu și dicționar*. București: Ed. Universității din București.

Negreanu, Aristiţa. 1992. *Dicţionar de expresii francez – român*. Bucureşti: Ed. Humanitas.

Tomescu, Domnița. 2003. *Analiza gramaticală a textului. Metodă și dificultăți*. București: Ed. All.

THE INFLUENCE OF THE FRENCH LANGUAGE ON THE ROMANIAN PHRASEOLOGICAL UNITS

Iuliana Nedelcu (Neacșu)

PhD Student, „Ovidius" University of Constanța

Abstract: The strongest of all influences that were exerted on our language in the modern era – since the 19th century is the French influence. Thanks to it, the Romanian language has been enriched with several thousand words, used in all areas of material and spiritual life. It can be said that our socio-political, military, administrative, economic, legal, philosophical, medical and scientific terms are, for the most part, of French origin. Manifested in the beginning, (i.e. in the 18th century), through the Phanariots and the Russians, the French influence becomes direct and deepens in the first decades of the last century, when French immigrants begin to arrive, and many young Romanians go to study in Paris.

Some of the conditions in this regard, were created as early as 1775, when education was organized in Wallachia according to the French model. Particularly, this meant the introduction of French as a compulsory language in school. In addition to numerous translations that were made from French throughout the 19th century and later, what determined the extent of this influence were, first of all, the political, economic, cultural relations that existed without interruption between France and our country. These were some of the conditions that explain why the French influence was able to manifest itself on the Romanian language both in the field of vocabulary and phraseology.

Keywords: language, phraseology, influence, vocabulary, immigrants

Deși limba română, în perioada de modernizare, a imitat foarte multe construcții frazeologice din limba franceză, se poate observa că în limba română contemporană circulă unități frazeologice care intră în categoria calcului imperfect, nerespectând cu exactitate modelul din limba franceză rom. artele frumoase < fr. les beaux arts, rom. a trăi pe picior mare < fr. vivre sur un grand pied. Calchierea unităților frazeologice din diverse domenii are tendința de a se răspândi și în vorbirea nespecialiștilor datorită contactului direct cu diferite domenii de activitate rom. centru optic < fr. centre optique; rom. ceramică dentară < fr. céramique dentaire.

Spre deosebire de cuvinte, unităţile frazeologice precizează cu exactitate semnificaţia dorită, redând în mod plastic imagini. Principalele unități frazeologice de origine franceză, locuțiunile, pot fi clasificate după diverse criterii începând cu structura lor morfo-sintactică și terminând cu particularitățile de ordin semantic, sau cu apartenența la anumite domenii de activitate. Urmărind criteriul morfologic, le putem clasifica astfel:

- **locuțiuni verbale**: rom. a avea efect < fr. avoir des effets; rom. a avea experiență < fr. avoir des expériences; rom. a avea libertatea de acțiune < fr. avoir la liberté d'action; rom. a da satisfacție < fr. donner satisfaction; rom. a face aluzie < fr. faire allusion; rom. a face caz de < fr. faire cas de; rom. a face concesii < fr. faire des concessions; rom. a face economii < fr. faire des économies; rom. a face progrese < fr. faire des progrès; rom. a face planuri < fr. dresser des plans; rom. a fi de acord < fr. être d'accord; rom. a fi în alertă < fr. être en alerte; rom. a fi în declin < fr. être en déclin; rom. a intra în scenă < fr. entre en scene; rom. a reveni în actualitate < fr. revenir au présent; rom. a-și rezerva dreptul < fr. se réserver le droit; rom. a se menține pe poziție < fr. rester en position; rom. a se simți în formă < fr. se sentir en forme;

rom. a ține la distanță < fr. tenir à distance; rom. a ține un registru la zi < fr. tenir un registre à jour; rom. a ține în respect < fr. tenir en respect.

- **locuțiuni substantivale**: rom. abuz de încredere < fr. abus de confiance; rom. abuz de putere < fr. abus de pouvoir; rom. acces de febră < fr. accès de fièvre rom. acomodare vizuală < fr. accommodement visuel; rom. adevăr istoric < fr. vérité historique; rom. afacere de onoare < fr. affaire d'honneur; rom. afluență de public < fr. affluence de publique; rom. agent de contact < fr. agent de contact; rom. arc de cerc < fr. arc de cercle; rom. arc electric < fr. arc électrique; rom. arena politică < fr. l 'arene politique; rom. armă albă < fr. arme blanche; rom. bandă magnetică < fr. bande magnétique; rom. bază aeriană < fr. base aérienne; rom. bază de calcul < fr. base de calcul; rom. bază de discuții < fr. base de discussion; rom. bază de impozitare < fr. base d'imposition; rom. fond sonor < fr. fond sonore; rom. fond muzical < fr. fond musical; rom. fond de ten < fr. fond de teint; rom. joc de cuvinte < fr. jeux de mots; rom. joc de scenă < fr. jeu de scène; rom. joc de societate < fr. jeu de société; rom. opinia publică < fr. l'opinion publique; rom. rău de mare < fr. mal de mer; rom. salon de coafură < fr. salon de coiffure; rom. secretar de stat < fr. secrétaire d'état. Aceste grupuri se comportă din punct de vedere morfologic asemenea un substantiv. Cele mai multe locuțiuni substantivale provenite din limba franceză sunt echivalentele unor substantive comune: rom. exces de zel < fr. excès de zèle – exagerare; rom. sondaj de opinie < fr. sondages d'opinion – anchetă. Există totuși, chiar dacă în număr redus, și locuțiuni substantivale echivalente ale unor substantive proprii: rom. Curtea de Apel < fr. Cour d'Appel, rom. Consiliul de Securitate ONU < fr. Conseil de Sécurité de l'ONU.

Cele mai multe locuțiuni substantivale din limba franceză provin din locuțiuni verbale, prin conversiunea verbului de la infinitiv prezent, în verb la infinitivul lung: rom. a încărca bateriile < fr. charger les batteries – încărcarea bateriilor; rom. a restabili calmul < fr. rétablir le calme – restabilirea calmului, calmare; rom. a pune în circulație < fr. mettre en circulation – punerea în circulație; rom. a pune în balanță < fr. mettre en équilibre – punere în balanță.

- **locuțiuni adjectivale**: rom. de bază < fr. de base, rom. de actualitate <fr. d'actualité, rom. de excepție < fr. d'exception.
- **locuțiunile adverbiale:** rom. fără discuție < fr. sans discussion; rom. fără restricție < fr. sans restriction; rom. fără rezerve < fr. sans resérves; rom. prin absurd < fr. par absurdité; rom. prin abuz < fr. par l'abus.
- **locuțiuni conjuncționale:** rom. în consecință < fr. en consequence, rom. chit că < fr. même que, rom. pe motiv că < fr. pour la raison que.
- **locuțiuni prepoziționale:** rom. cu excepția < fr. à l'exception; rom. independent de < fr. indépendant de; rom. cu intenția de < fr. avec l'intention de.

Ca orice fenomen de limbă, şi unităţile frazeologice sunt într-o continuă transformare. Unele care sunt mai vechi, nu mai sunt azi în vigoare (a bate război - a face război, a se lupta"), în timp ce limba actuală cunoaşte unităţi frazeologice inexistente în limba veche.

După 1990, fenomenul de răspândire a unităților frazeologice este bine evidențiat, datorită numărului mare de surse pe care le putem cerceta (pagini de internet, ziare, reviste, emisiuni de radio și televiziune).

BIBLIOGRAPHY

Dimitrescu, Florica, 1958, *Locuțiunile verbale în limba română*, Editura Academiei, București.

Dumistrăcel, Stelian, 2011, *Lexic românesc. Cuvinte. Metafore. Expresii*, Casa Editorială Demiurg Plus, Iaşi.

Groza, Liviu, 2021, *Influența framceză asupra frazeologiei românești, studiu și dicționar*, Editura Universității din București, București.

Hristea, Theodor, 1984, *Introducere în studiul frazeologiei* în *Sinteze de limbă română*, Editura Albatros, București.

Negreanu, Aristița, 1992, *Dicționar de expresii francez – român*, Editura Humanitas, Bucureşti.

Tomescu, Domnița, 2003, *Analiza gramaticală a textului. Metodă și dificultăți*, Editura All, București.

A PARODY OF THE NOVEL IN BOUVARD ET PÉCUCHET BY GUSTAVE FLAUBERT OR THE CLAIMED-INVOLUNTARY TRANSFORMATION OF THE LANGUAGE'S REFERENTIAL FUNCTION TO AN EXPRESSIVE FUNCTION

Garofița Dincă

Scientific Researcher, PhD, „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti" Institute of Linguistics of the Romanian Academy, Bucharest

Abstract: Gustave Flaubert's last masterpiece Bouvard and Pécuchet uses self-conscious parody in order to structure the novel universe. The novel contests itself as a literary formula of representing the reality (bouvardisme). We therefore outline that the referentiality of the language is undermined by its involuntary expressivity.

Keywords: referential, expressive, language function, parody, realistic novel

Prin intenționalitatea și raporturile sale cu realul, romanul realist este, înainte de toate, mimetic, fundamentându-și metoda pe descrierea cât mai fidelă a obiectului. Binecunoscutele sale criterii – fotografierea realității, studiul vieții sociale (în totalitate sau în anumite medii), revelarea tipurilor – par să excludă orice intervenție a deformării parodice, impunând astfel un adevăr arid și autarhic, acel „serios" despre care vorbește Auerbach[1]. Romancierul realist își asumă misiunea de a rectifica judecățile raționale, abstracte, la contactul cu experiența și, transformându-și opera într-un „laborator la puterea a doua"[2], își manifestă voința de a transcrie fidel realitatea, eliberând-o de „tiparele obosite" ale literaturii. De aici decurge, pentru romancierii realiști, ideea că romanul trebuie să instruiască, dar fără să amuze. În construirea ficțiunii romanești, ei acceptă ideea că romanul nu este nici artă pentru artă, nici amuzament (comedie, parodie etc.), ci expresia mimetică a obiectului și știință a eliberării lui de „sclavia artei". Prin ambiția de a evoca o totalitate, în care se înglobează psihologia, istoria, pitorescul și metafizica socială, romanul-sumă realist depășește stadiul povestirii simple de tip iluminist și, acumulând un mare număr de detalii dintre cele mai diverse, transformă povestirea într-o punere în scenă învăluită de culoarea și atmosfera obiectului descris, precum și de sensibilitatea autorului.

Ficțiunea realistă, serioasă și totalizantă, și-a creat un cititor pe măsură. Acesta nu se mai identifică, modest, cu cu un personaj oarecare, ci ambiționează să devină conștiința omniprezentă a romancierului și să se identifice cu ea. De la Balzac încoace, cititorul devine fratele geamăn al scriitorului, ființa de excepție, superioară umanității comune și-i cunoaște toate labirinturile în timpul și spațiul social, în evoluția sa istorică.

În ciuda opoziției evidente dintre modelul narațiunii realiste și modelul parodic, romanul realist nu este străin de procesul de carnavalizare prezent, de exemplu, în literatura franceză, începând cu Evul Mediu. Primul care observă acest lucru este Mihail Bahtin, în *Problemele poeticii lui Dostoievski.* Conform teoriei bahtiniene, parodia – ca element al unei literaturi carnavalizate – constă în crearea unui „alter-ego discreditant", a unei „lumi întoarse

1 Erich Auerbach, *Mimesis*, ELU, București, 1967, p. 618.
2 René Girard, *Minciună romantică și adevăr romanesc,* Univers, București, 1972, p. 130-131.

pe dos". De aici derivă caracterul ambivalent al acestei lumi[3]: în orice context tragic, există un substrat hilar, de vreme ce totul renaște și se reînnoiește prin moarte. Parodia și elementele specifice carnavalizării sunt așadar generatoare de ambiguitate, împiedicând discursul realist să se închidă în propria sa univocitate semantică. Ele se îmbină organic cu elementele specifice narațiunii realiste, conferindu-le, prin opoziție, și mai multă pregnanță.

În ultimul roman al lui Gustave Flaubert, rămas neterminat, în *Bouvard și Pécuchet* (editat postum, în 1881, dar schițat, după cum reiese din *Corespondența* scriitorului, încă din 1850), avem o parodie evidentă, o parodie conștientă de sine, având funcția de a structura universul romanesc.

Considerat un fals tratat de educație intelectuală (Maupassant l-a numit *histoire de la bêtise*, căci ar fi fost gândit ca o istorie a stupidității umane), pandant făcând *Educației sentimentale* (1870), romanul începe, în buna tradiție realistă, flaubertian - realistă mai precis, cu fixarea cadrului socio-istoric precis, cu personaje tipice, care beneficiază de veridicitate psihologică, relevându-ni-se deja o anumită duplicitate a scriiturii, deopotrivă obiectivă și ironică. Acțiunea se menține în limitele cotidianului, ale „realității imediate", iar descrierea are același „echilibru înțelept" ca în *Doamna Bovary* sau *Educația sentimentală*, opus acriviei arhivistice de tip balzacian.

În primul capitol al romanului, cărțile sunt niște obiecte oarecare și se pierd printre celelalte lucruri. O enciclopedie, un manual tehnic, un Fénelon zac prin colțuri, laolaltă cu nuci de cocos, medalii, o bonetă turcească, scoici, în dezordinea pitorească, gândită, construită, din camera lui Pécuchet. Pe de altă parte, cărțile nu-și găsesc locul, în ordinea la fel de pitorească, gândită, construită, din camera lui Bouvard. Nivelarea, respectiv absența, ascund adevărata tiranie și omniprezență a cărților, care se vor instaura odată cu cu cel de al doilea capitol al cărții. Surpriza va fi cu atât mai mare cu cât cei doi copiști, simpatici și ridicoli deopotrivă, visează să se retragă la țară tocmai pentru a scăpa de obligația de a scrie și de a citi:

Plus d' écriture, nous n' aurons pas besoin de bibliothèque. (Gustave Flaubert, *Bouvard et Pécuchet*, p. 15)

Capitolul al doilea al romanului produce o mutație totală atât în condiția personajului, cât și în cea a textului romanului. Ruptura dintre primul capitol și cele ce îi vor urma este doar aparent surprinzătoare. Romanul rămâne, în totalitatea sa, în limitele unei structuri narative specific flaubertiene, care presupune, pe lângă bovarism[4], *bouvardismul*, înțeles ca proces prin care romanul se contestă pe sine „ca formulă livrescă de reprezentare a realității[5]".

Bouvardismul există în fiecare roman flaubertian, în măsura în care narațiunea distruge aura romanescă și, proliferând efectele realului, duce în cele din urmă la „pierderea romanului". Dar ceea ce în romanele anterioare apăruse drept epilog sau soluție, devine în *Bouvard et Pécuchet* proces de producere a romanului însuși și, simultan, parodiere a acestui proces.

Acest ultim roman al lui Flaubert a fost citit ca parodie la mai multe niveluri : în primul rînd, ca parodie a acelei avidități a spiritului care, luând forma unei „voracități isterice", pune semnul egalității între a se instrui și a ingurgita cunoștințe ce nu pot fi asimilate tocmai din cauza raportului violent stabilit cu obiectul cunoașterii. În al doilea rând, această capodoperă flaubertiană reprezintă o parodie a procesului de comunicare, a romanului, deci a literaturii.

3 Mihail Bahtin, *Problemele poeticii lui Dostoievski*, traducere de S, Recevschi, Editura Univers, 1970.

4 *Tara de care sunt marcate personajele lui Flaubert presupune la ființa umană în stare normală existența unei facultăți esențiale. Această facultate este puterea acordată omului de a se concepe altul decât este.* (Jules de Gaultier, *Bovarismul*, Institutul European, Iași, 1993, p. 10)

5 Tudor Olteanu, *Morfologia romanului european în secolul al XIX-lea*, Editura Univers, București, 1977, p. 367.

Cum am spus deja, în primul capitol naratorul se străduiește să ofere un model de roman, imaginând o acțiune coerentă și o participare efectivă și afectivă, mergând până la exaltare, a personajelor la evenimente[6].

Începând cu al doilea capitol, personajele încep să treacă pe lângă evenimente, iar participarea, atunci când există, este parodică. Capitolul al VI-lea relatează o astfel de participare la evenimentele din 1848, încheiată cu concluzia deziluzionată a lui Bouvard la capătul unui șir de întâmplări grotești[7].

Transformând condițiile personajelor (Bouvard și Pécuchet nu vor mai copia și nu vor mai enunța sensuri cunoscute, ci vor munci fizic), naratorul înlocuiește verticalitatea simbolică cu orizontalitatea sintactică[8].

Acumularea de semne, între care nu există nici ierarhie, nici deschidere simbolică, este figurată prin imaginea liniei orizontale a întinderilor de pământ, linie care traversează – ironic – romanul, până la sfârșitul său nesfârșit. De asemenea, această juxtapunere hazardată de semne este colectată de imaginea drumului, mereu același, alungindu-se – și el ironic – până la marginea orizontului, printre „întinse suprafețe de un verde monoton și rece". Dar, în mod surprinzător, această orizontalitate distruge linia dreaptă a traiectoriei narative, trasată în primul capitol. Renunțând la folosirea unei practici semnificante de tip simbolic, narațiunea se emancipează de sub tutela evenimentului, a istoriei, și creează o scriitură a discontinuității. Mitul antic al pământului, ca sursă de certitudine și simplitate – reluat în prefigurarea idealizantă a vieții campestre, din primul capitol – nu rezistă confruntării cu procesul transformator prin care pământul, devenit obiect al muncii și subiect al discursului, este supus unor confruntări discursive și unei interogări permanente din partea discursului.

Flaubert introduce în roman o pluralitate de forme ale discursului tehnico-științific. Bazându-se pe o documentație impresionantă (redactarea romanului a fost precedată de lectura a 324 de lucrări științifice și manuale tehnice), autorul face dese referiri, în textul romanului, la tratatele și manualele consultate. Sunt amintite numeroase titluri, sunt comentate diverse idei și teorii, se dau frecvent citate din aceste lucrări științifice. Discursul romanesc își pierde astfel, treptat, determinările specifice, este invadat de discursul tehnico-științific și, în consecință, va fi obliterat de opacitatea acestuia din urmă. Abundența citatelor, a termenilor tehnici și a enunțurilor aparținând limbajelor de specialitate creează un efect de eclipsare a sensului. Naratorul insistă asupra acestei opacizări, enumeră cu voluptate și acumulează cuvinte abstracte, afișează terminologii, atrăgând atenția asupra lor, pentru a le ridiculiza. Cititorul este astfel obligat fie să accepte obscuritatea discursului științific, fie să apeleze la lucrările citate, pentru a-l decripta. Prin frecvența lor, aceste ieșiri în decor, în afara zidurilor ficțiunii, ar face lectura și mai dificilă decât în cazul acceptării opacității textului.

Se produce așadar, în acest ultim roman flaubertian, un foarte interesant fenomen de autoreflectare, în măsura în care, dramatizând nu condiția scriitorului, ci scriitura însăși – și, concomitent, și actul lecturii –, romanul se prezintă pe sine ca spațiu al tensiunii dintre capacitatea ordonatoare a discursului științific și posibilitățile sale limitate de a multiplica sensurile până la opacitate, ca urmare a investirii sale cu o funcție poetică. Funcția ordonatoare – specifică în mod obișnuit discursului științific – devine, în această operă, sinonimă cu opacitatea, cu sterilitatea, cu incapacitatea de a produce sensuri noi în știință. Fiecare „experiență științifică" a celor două personaje se termină cu un eșec, dată fiind natura

6 *Un après-midi (c'était le 20 janvier 1839), Bouvard étant à son comptoir reçut une lettre, apportée par le facteur… ses bras se levèrent, sa tête peu à peu se renverse et il tomba sur le carreau.* (Gustave Flaubert, *Bouvard et Pécuchet*, ediția citată, p. 11)

7 *Tout me dégoûte. Vendons plutôt notre baraque et allons au tonnerre de Dieu, chez les sauvages.* (idem, ibidem, p. 195)

8 *Déjà ils se voyaient en manche de chemise, au bord d'une plate-bande, émondant des rosiers, et bêchant, binant, maniant de la terre, dépotant des tulipes. Ils se réveilleraient au chant de l'alouette pour suivre les charrues, iraient avec un panier cueillir des pommes.* (ibidem, p. 195)

diletantă a pregătirii lor. La nivelul discursului, eșecul se actualizează în imposibilitatea de a face, din afirmarea propriilor limite, sursa unei interogații pe plan teoretic. Neputându-se dezvolta prin explorarea propriilor resurse, discursul științific procedează prin juxtapunere, deplasându-se nu în adâncime, ci lateral, spre un sector învecinat, ceea ce explică demersul enciclopedic al romanului, demers constituit în sursa proliferării extraordinare a discursului. Incapabil, în ciuda eforturilor sale, de a alege, din pluralitatea de sensuri, un sens unic – singurul adevărat în momentul acela al istoriei științei –, discursul științific își pierde, la rându-i, determinările specifice. Devine explicit faptul că romanul acesta nu propune o viziune științifică asupra lumii, ci una poetică[9].

Naratorul și personajele folosesc limbajul ca instrument al activității intelectuale, științifice. Dar fac acest lucru în așa fel încât produc literatură. Prin urmare, referențialitatea este minată de expresivitate[10], minare ce transformă total esența acestei opere, căci poartă aparența unui accident, a demersului involuntar de a sfârși în ficțiune un discurs pornit în monosemnatismul științificului.

În concluzie, romanul de față este tocmai traversarea acestui proces de producere a romanului/ a literaturii și reflectarea sa în actul scrierii. Reflectarea este parodică, deoarece imaginea obiectului oglindit este distorsionată în raport cu descrierea de tip mimetic și constituie, conform modelului parodic, „un act deopotrivă critic și analitic", după expresia lui Marian Popa, din *Comicologia*[11]. Cititorul este pus în situația de a reconsidera codul romanesc, de a se interoga asupra devierilor și invențiilor în planul expresiei, de a citit parodia ca metatext implicând o structură dramatică și o punere în scenă ironică a regulilor/ a convențiilor ce alcătuiesc codul. *Bouvard et Pécuchet* este, din această perspectivă, invenția care se bazează pe parodierea invenției.

BIBLIOGRAPHY

R. M. Albérès, *Istoria romanului modern*, în românește de Leonid Dimov, prefață de Nicolae Balotă, Editura pentru Literatură Universală, București, 1968.

Erich Auerbach, *Mimesis. Reprezentarea realității în literatura occidentală,* în românește de I. Negoițescu, prefață de Romul Munteanu, Editura pentru Literatură, București, 1967.

Mihail Bahtin, *Problemele poeticii lui Dostoievski*, traducere de S. Recevschi, Editura Univers, 1970.

Gustave Flaubert, *Bouvard et Pécuchet,* Club des amis du livre progressiste, 1957.

Jules de Gaultier, *Bovarismul*, traducere de Ani Bobocea, Institutul European, Iași, 1993.

René Girard, *Minciună romantică și adevăr romanesc*, în românește de Alexandru Baciu, prefață de Paul Cornea, Univers, București, 1972.

Margareta Gyurcsik, Livius Ciocârlie, *Studii de literatura franceză*, Tipografia Universității din Timișoara, 1986.

Roman Jakobson, *Essais de linguistique générale*, Editions de Minuit, Paris, 1963.

Tudor Olteanu, *Morfologia romanului european în secolul al XIX-lea*, Univers, București, 1977.

Marian Popa, *Comicologia*, Editura Univers, 1975.

9 *L'atmosphère était lourde, et Pécuchet, dans une sorte d'abrutissement, rêvait aux existences innombrables éparses autour de lui, aux insectes qui bourdonnaient, aux sources cachées sous le gazon, à la sève des plantes, aux oiseaux dans leurs nids, au vent, aux nuages, à toute la nature, sans chercher à découvrir ses mystères, séduit par sa force, perdu dans sa grandeur.* (Gustave Flaubert, *Bouvard et Pécuchet*, p. 101)

10 Folosim termenii *referențialitate* și *expresivitate* cu semnificația consacrată de Roman Jakobson și sintetizată în 1963, în *Essais de linguistique générale*.

11 Marian Popa, *Comicologia*, Editura Univers, 1975.

TRANSLATION AS A PROCESS, WITH QUALITY CONTROL AND ACCOUNTABILITY

Associate Professor Suzana Carmen Cismas
Department of Modern Languages
The University of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine, Bucharest, Romania

Abstract
Traditionally, translation was viewed as a craft, with most its practitioners working in isolation. Alongside with changes in technology, translation evolved to segment various aspects of the process in order to harness the knowledge and skills of more individuals. This enabled translators to focus on producing translated texts, while specialists were left to work on editing and proofreading, while others, such as desktop publishing and localization engineers, carried out tasks within their niches. Today, technical and business content increases fast, and every company in this field plans to add more languages and products to their global mix. The Internet facilitates real-time collaboration, and the standard process for the industry (translate, edit, proof-read) is in decline for projects that require large volumes of content over a very short period of time.

Key words: translation processes, quality control, translators' accountability,localisation, stereotypes, skills

Translation is a process encompassing a strict series of stages, requiring networking and co-operation, with readily available access to complex instruments, constantly updated. However, each action revolves around the centre piece which is the translator, a life-long learning specialist, who should be selected carefully, according to criteria such as:

- be hired to only translate into their mother tongue/language of habitual use;
- have formal training in the field and status as a member of a recognised professional association;
- prove experience in the product or service segment;
- able to advise the advise the buyer on potential pitfalls;
- show professional and ethical conduct.

Regrettably, an overwhelming number of people, including clients, have misconceptions of what is required to be a skilled translator, as it follows:

- as a translator, one can translate all subjects;
- if one speaks a foreign language at all, one can automatically translate into it;
- if one can have a conversation in a foreign language, then that person is bilingual;
- translators can produce a perfect translation without having to consult the author of the original text, irrespective of whether it is ambiguous, vague or badly written;
- translators perform the task perfectly at the first attempt, in little time, no matter how many versions of the original were drafted before the final copy was approved, or how long that process took, because they grasp the concepts instantly, without the need for checks or proof-reading;
- the computer does all the work for the translator.

The profile of a literary translator is even more complex:

- display special communication abilities, a sense of the language and a fascination with it;
- deep knowledge of the source idiom, the regional culture &literature, with reasonable background on the special subject being dealt with in the work to translate;
- familiarity with the original author's other work;
- skilled and creative writer in the target language (almost always a native speaker of it);
- capable of moving from one style to another in the language when translating different works;
- conveying the meaning of the original work, not producing a mere accurate rendering of words;
- able to produce a text that reads well, while echoing the tone and style of the original, as if the original author were writing in the target language.

For the literary translator, time spent in direct immersion in the target language is a must for the profession, but it comes at a high cost, as the individual experiences a sequence of culture shocks:

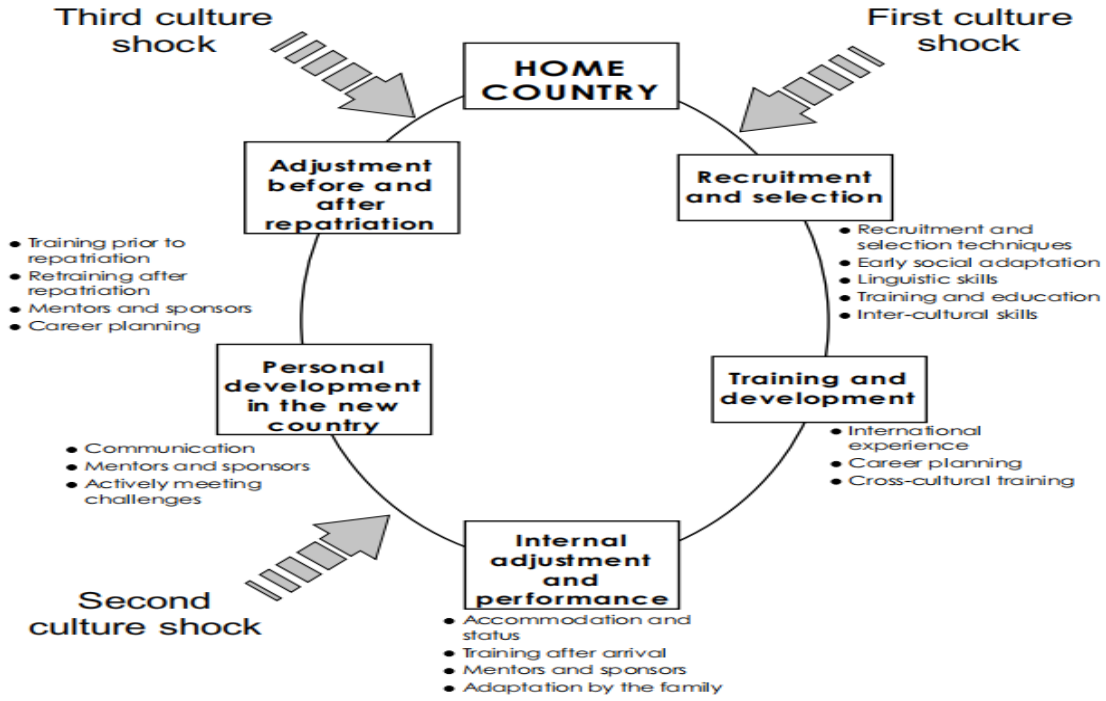

Fig. 1. Culture shocks occurring during
any translator's expatriation and repatriation processes, cf. Toury, 2012

A translator will possibly have spent an extended period in the country where the language of choice is spoken, since understanding the people, their culture and national characteristics at first hand is a vital factor, mainly when faced with transposing slang, dialect, trade words or proprietary names. Additionally, if one has worked or lived there, s/he can contact people when confronted with difficulties, obscure words, or non-standard expressions absent from dictionaries.

A non-literary translator needs to offer a technical, commercial or legal skill in addition to being able to translate. Having a guide and mentor at an early stage is invaluable, as there is a lot more to translation than just transferring a text from one language to another.

In a nutshell, the desirable requirements for becoming a translator by design are:

- education to university level by attaining a basic degree in modern languages or linguistics
- spending a period in the country where the target language is spoken
- completing a postgraduate course in translation studies
- gaining background knowledge and experience in the subjects intended for translating
- getting a job as a trainee or junior translator with a company
- learning to touch type
- willingness to commit to lifelong learning

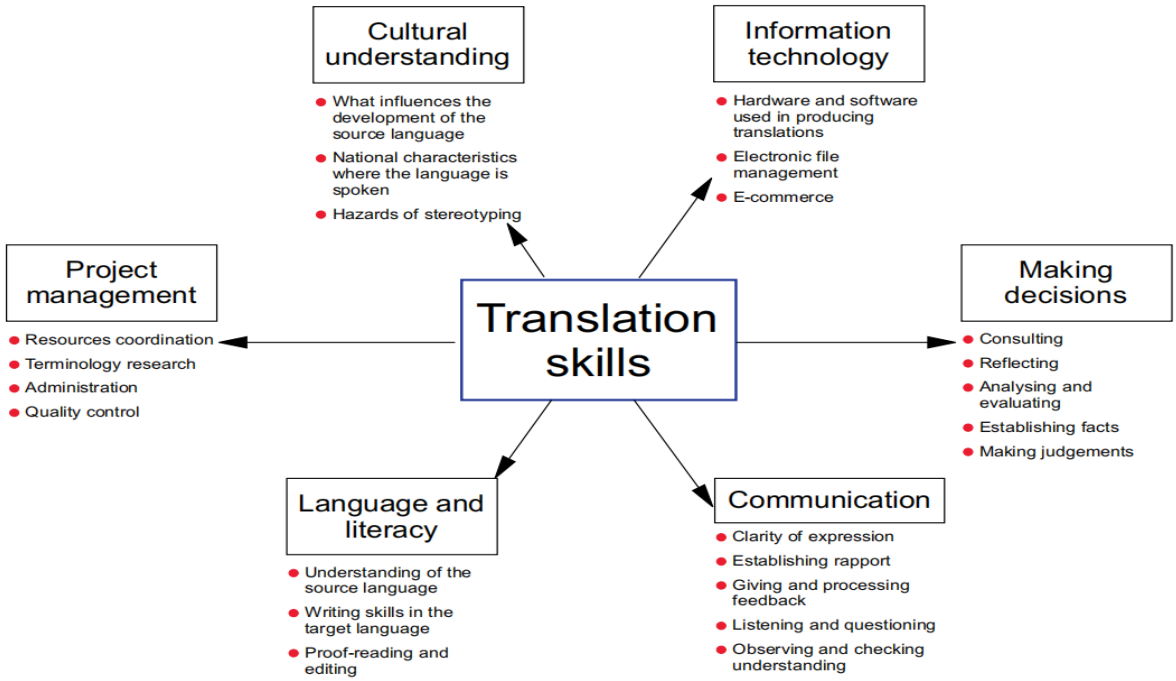

Fig. 2. Outline of translation skills, cf. Toury, 2012

Before working as a freelance, one would benefit from gaining a couple of years' experience as a staff translator, since it offers a number of advantages:

- constant income and a structured career path;
- on-the-job skills development under the guidance of an experienced translator or editor;
- access to the reference literature and dictionaries pertinent for the job;
- opportunities to discuss translations and exchange ideas, not available as a freelance;
- valid contexts to learn how to use the tools of the trade;
- gaining experience and acquiring expertise in a particular company's industry if working there;
- access to experts in the relevant fields and probably a specialist library;

- getting involved in all stages of documentation, from translation, proof-reading and checking, through to desktop publishing, thus being able to view own work long term;
- in a translation company, one is exposed to a broader range of subjects but will not have a close level of contact with experts, and work may be restricted to checking and proof-reading;
- doing activities peripheral to translation, which make work relevant, interesting and motivating;
- the job provides a structured approach to this activity, and there should be a standard routine for processing the text according to the given task;
- guidance with paperwork is necessary, turning out to be a key management tool and, if used properly, will make task organisation easier.

Working with an industrial or commercial company first is advisable, because a translation company often demands more maturity and experience than a newly-qualified translator can offer. The norm for a staff translator is around 1500 words a day or 33,000 a month. This may not seem much, but there is more to translation than initially meets the eye. Higher rates are impossible to sustain because the work is so mentally draining that quality starts to suffer. Using a translation memory system, one can yield 36,000 words in a week, only if the text has a lot of repetitions.

Testing translation candidates includes a written element and an oral element. Applicants are first obliged to take an elementary test that comprises a series of multiple choice questions to assess:
1. specialized knowledge of the field(s) and knowledge of the current affairs, particularly in Europe;
2. logical reasoning ability (numerical, symbolic and spatial, etc.);
3. knowledge of a second language (chosen by the candidate and specified on the application form)

Bilingual service providers are those who possess two sets of skills (language &professional) so they can give the same standard of service in the context of both languages and cultures. In order to grant equal performance in service to all clients, the people providing the service must prove adequate levels of training and qualifications in both sets of skills.

Ambilingualism means having equal/complete functional competence in two languages, hence equal understanding of both cultures.

Bilingualism is usually described as using two languages in daily life, but not necessarily in the same context. Therefore, one can be bilingual but not have a command of both languages in the same subject area. Bilingual service providers must prove adequate competence in both languages and objective understanding of the implications concerning both cultures in the subject area in which they work.

Being bilingual does not necessarily include the ability to interpret or translate. This requires additional skills in order to transfer concepts between languages. As the brain is fluent in both

languages, it can be fooled into thinking that the structure compiled in the target language is correct merely because it is correct in the source language.

Target language deprivation is one of the issues experienced by translators working in their adopted country. They become totally immersed in the language and culture and they lose their linguistic edge – they begin to think like a native.

Localisation is a relatively new term which illustrates the importance of the command of the target language. If a translation is to be used in published form (a catalogue or manual), a serious client will send the translation to their counterpart in the country where the translated document can be checked to ensure that:

- it is suitable for the intended market,
- the terminology reflects what is in current use,
- the language used is calibrated at the right level.

This is no reflection on the ability of a translator, but an effort to ensure that the language used is topical and relevant for the intended market. No client would print a brochure in the source idiom without multiple verifications.

Several equally-valid versions may be considered before the final one of the source text was approved. While not advocating that several different translations should be considered, a proper level of suitability assessment should be applied to the translated document.

Translators' work is impacted by bias and numerous stereotypes, which are automatic and cannot be avoided, as those are the ways in which people organise their thinking in new situations. Stereotypes stem from experience with members of other groups or from secondary sources. In either case, they arise in the absence of accurate information.

Stereotypes can come closer to reality by increased contact with the group that is being stereotyped. If the stereotyper's perception of the other group is positive/neutral, they will (wrongly) believe that the other group is 'similar'. In themselves, stereotypes do not yield miscommunication. Problems arise if they are held too rigidly or if they are inaccurate; the predictions made through them will be wrong, which will lead to misunderstandings. When communicating effectively with strangers, people need not seek to avoid stereotypes, but, instead, investigate their complexity and accuracy by constantly questioning them.

Language reflects culture and the translator should understand the cultural and stereotypical ways to reproduce the meaning of the source text. Relevant examples are business letters where a one written by a French person would appear very polite whereas one by a German might appear blunt. The English translator must adapt the letter so that the English reader may react in the same way to the text as would a French/German reader.

A dilemma when being totally fluent in a second idiom is which cultural affiliation to adopt: the best is the most beneficial in the circumstances at the time.

CAT software is a set of tools used to manipulate a database of language information. It is the input of information in the form of translated words, phrases, sentences and even complete paragraphs in the source and target languages that constitute the database.

Potential benefits include proficiency in dealing with:

- repetitive or similar texts that need be translated only once;
- glossaries keyed in the system make future translations consistent, enabling the professional to choose among the options offered by the terminology management system;
- greater speed of draft translations, thereby allowing more time for quality control;
- uninterrupted computer work on draft translations at any time of the day (unlike humans);
- reduction in production costs, thereby producing greater profitability;
- best quality control (text already in the software needs no re-check and is uniquely identified).

CAT software is available from a number of manufacturers and the most-widely used is probably TRADOS. Such software is reasonably expensive and requires a fairly powerful computer if it is to work satisfactorily. It needs a considerable amount of data input before it starts to produce usable translations. However, the more information you can add, the faster and better it works.

It is a misconception by unenlightened clients that all the translator needs to do is upload the file with the text and wait for the finished translation to be produced automatically by the computer.

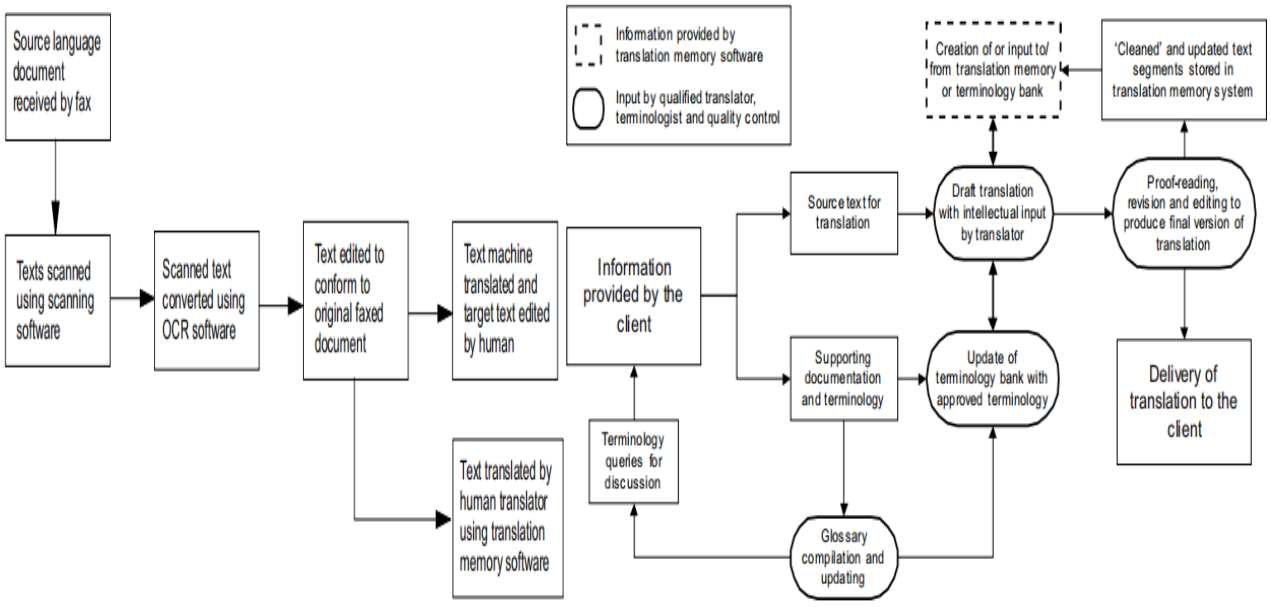
Source language document received by fax
Texts scanned using scanning software
Scanned text converted using OCR software
Text edited to conform to original faxed document
Text machine translated and target text edited by human
Text translated by human translator using translation memory software
Information provided by the client
Terminology queries for discussion
Information provided by translation memory software
Input by qualified translator, terminologist and quality control
Source text for translation
Supporting documentation and terminology
Glossary compilation and updating
Creation of or input to/ from translation memory or terminology bank
Draft translation with intellectual input by translator
Update of terminology bank with approved terminology
'Cleaned' and updated text segments stored in translation memory system
Proof-reading, revision and editing to produce final version of translation
Delivery of translation to the client

Fig. 3. Idealistic view of translation without a translator,
versus the input from CAT software in the translation process, cf. Toury, 2012

There are excellent dictionaries that provide terminology in specialist subjects. Not to be overlooked is the value of monolingual dictionaries in the source languages and their corresponding volumes in the target language. One may not immediately know the translation of a word and cannot find it in a bilingual dictionary, but the explanation or definition in a monolingual dictionary is often very helpful particularly if it provides a simile that may be more familiar. Using Latin or Greek as a common denominator is well worth considering when translating a medical term.

Of clear use are also the documents produced by bodies such as the International Standards Organisation (ISO). They issue standards on a whole range of subjects, usually technical. National standards are usually harmonised with international ones and form the next level. Large companies often publish their own standards which, in turn, tend to be in harmony with national standards. Many such standards contain terms in several languages and provide excellent sources of reference. In most cases, the original language term is listed with a brief explanation.

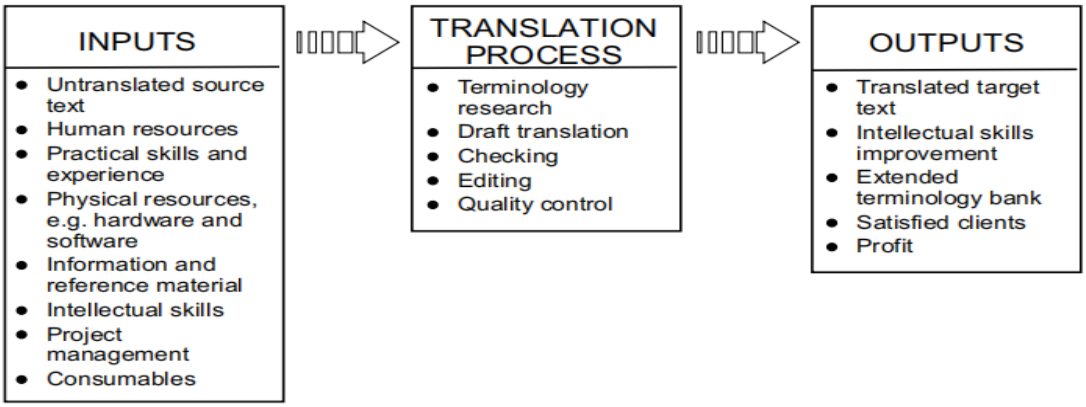

Fig. 4. The typical translation process, cf. Toury, 2012

It would be ideal if the translator could save all past translations & reference material. There is, however, a limit to how much of this material one can store. Likewise, efficient retrieval systems are needed for proficient use. Obviously, translation memory systems greatly facilitate the operation, since most of the research work on terminology is already done. This represents a considerable asset and should be stored securely since just one term may take several hours and phone calls to resolve.

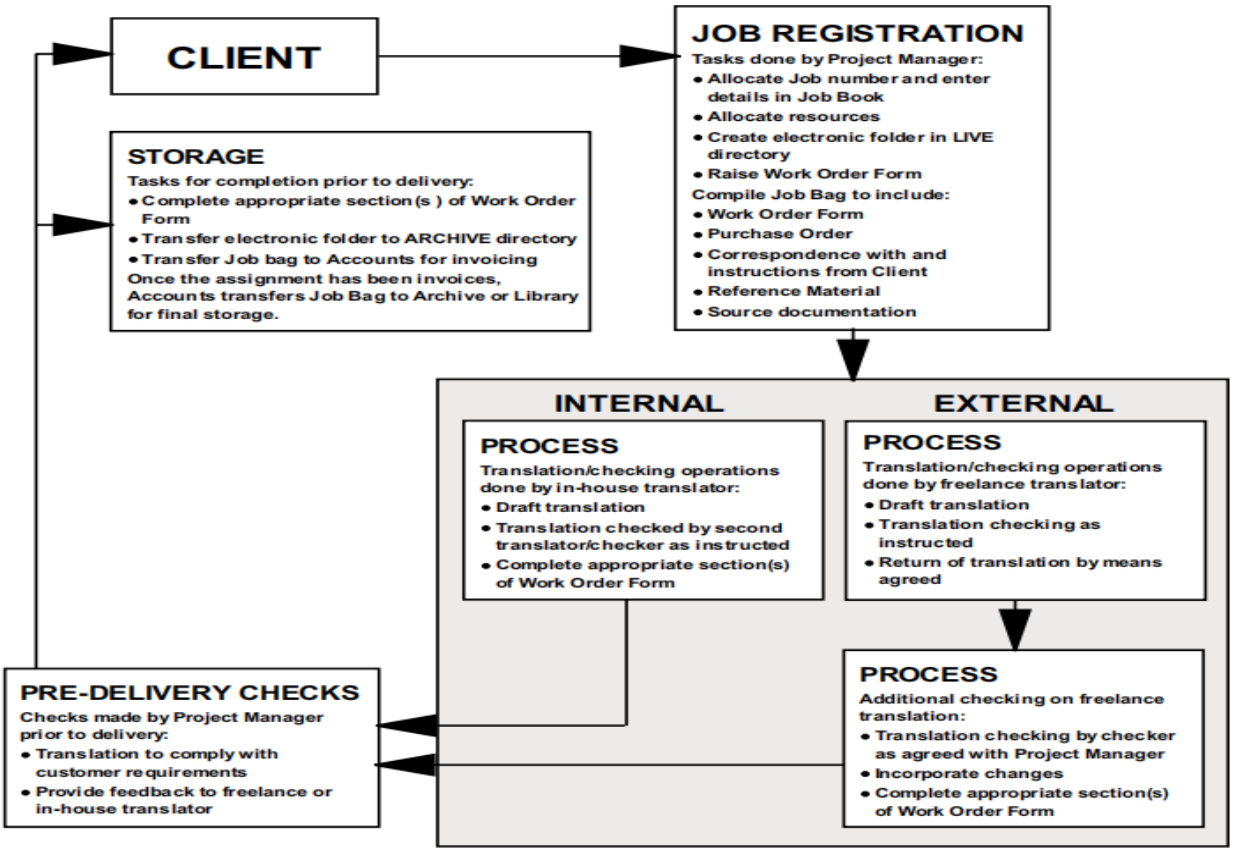
CLIENT
JOB REGISTRATION
Tasks done by Project Manager:
• Allocate Job number and enter details in Job Book
• Allocate resources
• Create electronic folder in LIVE directory
• Raise Work Order Form
Compile Job Bag to include:
• Work Order Form
• Purchase Order
• Correspondence with and instructions from Client
• Reference Material
• Source documentation
STORAGE
Tasks for completion prior to delivery:
• Complete appropriate section(s) of Work Order Form
• Transfer electronic folder to ARCHIVE directory
• Transfer Job bag to Accounts for invoicing
Once the assignment has been invoices, Accounts transfers Job Bag to Archive or Library for final storage.
INTERNAL
EXTERNAL
PROCESS
Translation/checking operations done by in-house translator:
• Draft translation
• Translation checked by second translator/checker as instructed
• Complete appropriate section(s) of Work Order Form
PROCESS
Translation/checking operations done by freelance translator:
• Draft translation
• Translation checking as instructed
• Return of translation by means agreed
PROCESS
Additional checking on freelance translation:
• Translation checking by checker as agreed with Project Manager
• Incorporate changes
• Complete appropriate section(s) of Work Order Form
PRE-DELIVERY CHECKS
Checks made by Project Manager prior to delivery:
• Translation to comply with customer requirements
• Provide feedback to freelance or in-house translator

Fig. 5. Flowchart of the subsequent translation handling process, cf. Toury, 2012

A useful approach to adopt when faced with new subject matter is to compile a glossary before starting the translation. Check what is already available and scan the source document for unfamiliar words, subsequently making a list to be used as further reference. As an advantage, it can be submitted to the client for possible verification/harmonisation with existing terminology. When approved, it can become part of the translation software terminology bank with reference to the client as the source, as a client may have a preferred term for a specific application even though there are other options that are equally valid.

Ideally a translation should be done by a single translator to retain the same style throughout. Another risk of translations split among several translators is the lack of terminology harmonisation. There are times when a translation is so big that it is beyond the capacity of a single translator, so it becomes necessary to appoint someone with global responsibility for harmonisation. The use of computer-aided translation and electronic terminology management facilitate this task. Agreed translations of terms can be inserted before the translation is sent to the various members of the team to ensure usage consistency. Terminology management systems like MultiTerm enable storing glossaries for re-use. Glossary terms in MultiTerm and segments in Translators Workbench must be verified before feeding them to the computer memory, otherwise mistakes will be perpetuated.

One's own reputation as a translator will be determined by the quality of the translations that

are produced. The quality of a tangible object can be checked against a well-defined standard and such assessment can be fairly objective. A translation is, however, an intangible entity and quality can be very subjective in many cases, so control as a mechanical process cannot be enough. Hence the responsibility of a translator and the willingness to constantly improve by lifelong learning.

Bibliography

1. Alvarez, L.,Vidal, C., *Translation, Power, Subversion*.Clevedon: Multilingual Matters, 1996
2. Angelelli, C., Baer, JB (eds) *Researching Translation and Interpreting*, London, Routledge, 2016
3. Baker, M, Saldanha, G (eds) *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*, London, Routledge, 2009
4. Bermann, S., Porter, C, (eds) *A Companion to Translation Studies*, Oxford University Press, 2014
5. Cismaş, SC, *Changes&Challenges Posed to Engineering Education by Migrant Work Force* Proceedings of 6th WSEAS International Conference on Engineering Education, 2009, pp. 241-245
6. Cismaş, S.C., *Translation – Midway between Linguistic Mimicry and Equivalation of Cultural Codes* Recent advances in e-activities, information security&privacy: Engineering Series, 2009, pp. 268-273
7. Cismaş, SC, *Specific risk in freelance translating for science &technology: Legal aspects &competence*, Proceedings of the Int'l Conference on Risk Management, Assessment & Mitigation, 2010, pp. 496-500
8. Cismaş, S.C., *Risk management in English communication* Proceedings of the International Conference on Risk Management, Assessment and Mitigation, RIMA '10, 2010 pp. 501-505
9. Cismaş, SC, *Risk mitigation patterns in English information exchange with the media* Proceedings of the Int'l Conference on Risk Management, Assessment and Mitigation, *RIMA '10*, 2010 pp. 524-528
10. Cismaş, S.C., *Risk assessment and mitigation in drafting translation contracts* Proceedings of the Int'l Conference on Risk Management, Assessment and Mitigation, RIMA '10, 2010 pp. 491-495
11. Cismaş, S.C., *Language and cultural identity*, Diversitatea lingvistica si culturala factor al dezvoltarii europene, eds Stoean C, Magureanu T, Constantinescu L, Editura ASE, Bucuresti 2002, pp. 517-522
12. Cismaş, S.C., *Destinul operei traduse,* Comunicare Instituţională şi Traductologie, Timisoara, 2001, Editura Politehnica Timişoara, pp. 154-162
13. Cismaş, SC, *Modalităţi de integrare a spaţiului lingvistic românesc in spaţiul european*, Anul European al Limbilor, Abordări Interculturale în Teoria şi Practica Limbilor, Ploiesti 2001, pp. 145-151
14. Cismaş, S.C., *Competence and performance in technical translations* in vol Limba, cultura, civilizatie la inceputul mileniului al treilea 2007, Editura POLITEHNICA Press, pp. 166 – 170
15. Cismaş, S.C., *Interdisciplinary communication, instrument for optimizing the drawing up of technical documentation* in vol Limba, cultura si civilizatie, 2007, Editura POLITEHNICA Press, pp. 171 – 175
16. Cismaş, S.C., *Connections between translation and research* in volumul Limba, cultura si civilizatie in contemporaneitate, 2008, Editura POLITEHNICA Press, pp. 88 – 95
17. Cismaş, S.C., *The impact of translations on writing skills* in vol Limba, cultura si civilizatie in contemporaneitate, 2008, Editura POLITEHNICA Press pp. 96 – 104

18. Cismaş, S.C., *Linguistic and cultural aspects of translation* in vol Limba, cultura, civilizatie, Noi cai spre succes, 2009, Editura POLITEHNICA Press pp. 163 – 170
19. Cismaş, S.C., *Language and machines: computers in translation and linguistics*, in vol Limba, cultura, civilizatie, Noi cai spre succes, 2009, Editura POLITEHNICA Press pp. 171–179
20. Cismaş, SC, Dona I, Andreiasu G, *Translation Skills for Multidimensional Education*, New Approaches in Social & Humanistic Sciences NASHS 2015, Chisinau, Editografica Bologna, 2016, pp.115-119
21. Cismaş, SC, Dona I, Andreiasu G, *Professional Development by Accessing and Drafting Translations* New Approaches in Social&Humanistic Sciences 2015 Chisinau Editografica Bologna, 2016, p.115-119
22. Cismaş, S.C, *Business English linguistic structures used in technology transfer* 7th Multidimensional Education and Professional Development. Ethical Values, Editografica, Bologna, Italy, 2016, p.107-113,
23. Cismaş, SC, *Universal Strategies in Foreign Language Communication* WLC 2016 Logos Universality Mentality Education Novelty 2016 Vol XV, p 215-222 EpSBS e-ISSN: 2357-1330 eds. Sandu A., Ciulei T., Frunza A., publisher Future Academy http://dx.doi.org/10. 15405/epsbs(2357-1330).2016.9
24. Cismas, SC, *Translations of cultural codes*, Colocviul International de Stiinte ale Limbajului Suceava, Limbaje si Comunicare VI, Partea I, Eds Ardeleanu, Moldoveanu, Ed Univ Suceava 2003, pp. 265-275
25. Gambier, Y, Doorslaer, L(eds) *Handbook of Translation Studies*, Philadelphia, John Benjamins, 2013
26. Guidère, M, *Introduction à la traductologie*, Bruxelles, De Bouck, 2016
27. Hermans, T, *Translation in Systems. Descriptive Approaches Explained*, New York, Routledge, 2014
28. ISO 2384–1977 €, *Documentation – Presentation of translations*
29. Landers C, *Literary Translation–A Practical Guide*, Multilingual Matters, 2001
30. Mole, J, *Managing Business Cultures in Europe*, Nicholas Brealey Publishing 2017
31. Munday, J, *Translation Studies, Theories & Applications*, Routledge, NY 2016
32. Ostarhild, E., *Careers using languages*, Kogan Page. 2002
33. Phelan M., *The Interpreter's Resource*, Multilingual Matters Ltd., 2001
34. Pym, A, *Exploring Translation Theories*, London/New York, Routledge, 2014
35. Ressler, S., *Perspectives on electronic publishing*, PTR Prentice-Hall, 1993
36. Toury, G, *Descriptive Translation Studies and Beyond*, Amsterdam, John Benjamins, 2012

TRANSLATION AS A PRODUCT, BETWEEN CLIENT EXPECTATIONS AND PROFESSIONAL RIGOUR

Associate Professor Suzana Carmen Cismas
Department of Modern Languages
The University of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine, Bucharest, Romania

Abstract
Expansion of globalization and environmentalism as major trends in the world economy generate ever more demand for translation as product and as means to achieve increased productivity. Translations add value to the original document, making it accessible and usable in increasingly numerous languages and cultures. They not only facilitate communication and comprehension across mentalities and historical periods, but they also contribute to spreading progress. In technology and business they play a key role, encouraging global participation to welfare. In arts, they enrich the world cultural heritage. Any translation must be of the same high quality as the original, and when this is not the case, often the translation should compensate in clarity and relevance, at least for the exact domains of activity.

Key words:clients' quality expectations, business-engineering and legal translations, translator's proficiency

The global economy generates increased demand for translations, and professionals in this field have to balance scarcity of resources with a faster pace of transactions without raising prices. Such business requirements depend directly on productivity, enhanced with the implementation of technological advances. A more proactive role in developing solutions able to push productivity to the next level are necessary. Already, in translation management systems, we witness an increase in the number of systems that offer business process management features. Companies become ever more aware of the link between language services and key business objectives. Translation buyers voice strong agreement with the fact that their corporate objectives guide the way they define translation quality and their expectations of vendors. Far from being relegated to commodity status, businesses are beginning to understand that language services play an integral role in their ability to reach their goals and carry out their missions.

The fluctuation of geopolitical and economic powers is also a sign of the times; hence firms need top language services to face the changes on international markets. Not all CEOs currently focus on translation and localization, but, in the future, those who want to succeed will understand that language services are an essential part of their ability to remain competitive in a dynamic global marketplace. Those who incorporate localization into all parts of their product development will achieve the greatest results and cost savings.

The industry keeps changing in terms of its susceptibility to dynamics on the global market. Prompted by currency fluctuations, various global language services providers have already made adjustments to their staffing models when employees in Europe have suddenly become more costly

to use than equivalent resources based in the US. Similarly, as middle classes grow in states with booming economies, they may no longer be low-cost centers of work for translation services, and those production hubs may migrate to new places.

Translation agencies are in a difficult position because, in a market economy and trying to operate like a service industry, they are unable to assert the individuality of the translator. Under the copyright law it is not necessary for them to change how they operate, thus continuing to negotiate a fixed fee from their client; but, according to the copyright method, they should specify that this fee covers only the initial use of the translation that the client proposed. Therefore it allows a repeat fee to be requested for any subsequent use of the translation that was not foreseen in the initial licence. Thus copyright remains in the translator's hands while providing the client only with the specific rights needed for the immediate purposes.

Facebook has recently made a crowdsourcing exercise for translating content and commonly used features of its website. Rather than hire expert linguists to carry out translation, they relied on the collective wisdom of users. Using a modality that allows voting on various options, the system identifies and selects the most popular translations, to ensure that the content people see is the one they actually want. Sociolinguists are skeptical: collaborative translation gives power to the people and makes the selection of target language equivalents a more democratic process, but it is not the best, however, because it makes an in-country review step unnecessary, as the individuals reviewing the translations are already part of the process.

Collaboration is not limited to written outputs. Interpreters may also benefit from collective knowledge, especially in situations where they operate remotely. Several major phone interpreting providers now offer the possibility to connect by web portals in which they have real-time dialogues with peers about terminology. With stored chat logs, companies improve their training materials and searchable online glossaries, so that the next time a difficult term comes up, the interpreter can find it in the glossary. Collaboration features in translation become more common, as translation companies and buyers become more comfortable with updating their processes in areas such as marketing teams (messages & slogans on target markets). The power of the crowd will improve the process exponentially, enabling translation to occur concurrently with trying out various messages. For projects like clinical trials and legal documentation, collaborative methods may be slower to implement, due to the significant risk entailed and to the prevalence of technical vocabulary. This means that the most important role of the language service provider will move away from workflow tasks and into building & coordinating communities of professionals. The result: better translations, faster. Recent developments in technology relate directly to the trends of collaboration and crowd-sourcing. Tools that are free can reach more people, but in order to gain widespread use, they also

need to produce accurate and reliable results. Free web-based translation has existed for quite some time, but free machine translation that is actually worth using is a recent development. Google offers machine translation and has opened the Google Translation Center so as to incorporate the knowledge of freelancers that may be willing to use its portal for free. In return for making this tool available at no cost, Google obtains something very valuable: training for its machine translation tool, significantly improving the accuracy of its automated translation technology. As accuracy improves, such innovations can be used as productivity tools.

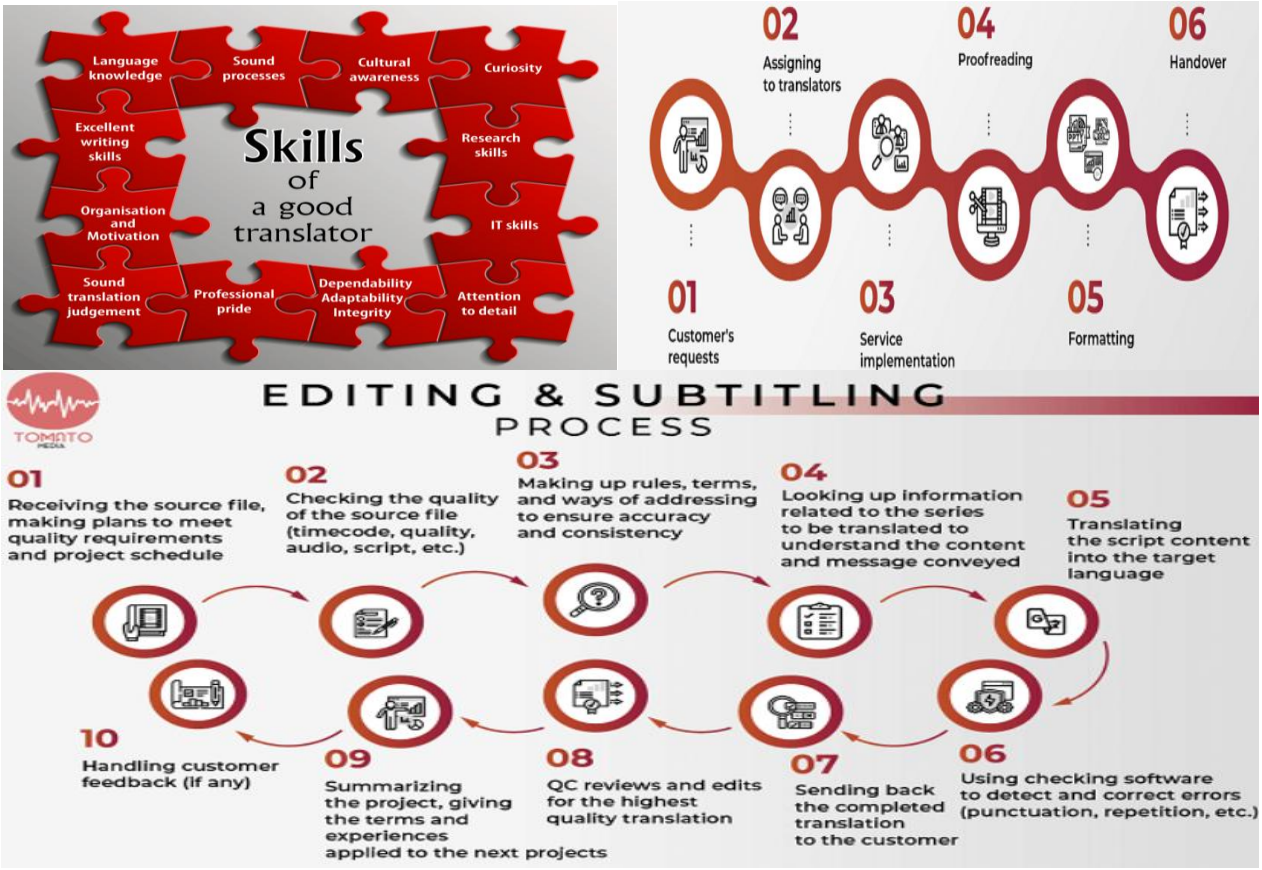
Language knowledge
Sound processes
Cultural awareness
Curiosity
Excellent writing skills
Skills of a good translator
Research skills
Organisation and Motivation
IT skills
Sound translation judgement
Professional pride
Dependability Adaptability Integrity
Attention to detail
01 Customer's requests
02 Assigning to translators
03 Service implementation
04 Proofreading
05 Formatting
06 Handover
EDITING & SUBTITLING PROCESS
01 Receiving the source file, making plans to meet quality requirements and project schedule
02 Checking the quality of the source file (timecode, quality, audio, script, etc.)
03 Making up rules, terms, and ways of addressing to ensure accuracy and consistency
04 Looking up information related to the series to be translated to understand the content and message conveyed
05 Translating the script content into the target language
06 Using checking software to detect and correct errors (punctuation, repetition, etc.)
07 Sending back the completed translation to the customer
08 QC reviews and edits for the highest quality translation
09 Summarizing the project, giving the terms and experiences applied to the next projects
10 Handling customer feedback (if any)

Fig. 1. Quality control of the translation process followed by localisation, cf. Tomato Media

Technological changes also lead to expansion in the portfolio of services offered. The areas of language testing, subtitling and voice-over services will evolve as these services become more accessible to larger audiences. The interpretation market keeps growing at staggering rates, fueled mainly by language policy and immigration, but also as the result of technological progress. It is possible to conference in a telephone interpreter from a mobile phone, anywhere in the world. In future, users will have the option to decide if they want to select the video stream, audio feed, or both. As technology enables people to reach language services through new delivery mechanisms, the line between text-to-text, text-to-speech, and speech-to-speech services is increasingly blurred, due to the merging of speech technology and advances in translation automation.

Clients have misconceptions about translators' work, stemming from misinformation, gaps in education, or a mere wish to obtain lower prices. Such misconceptions include:

- *computers can do the translation and charges should be lower*. Computer-aided translation needs the skills of an experienced translator to interact with the software to produce a professional result.
- *translators need no support from the client.* Nevertheless, translator-client communication is key since the translator's experience in the client's subject area is limited, needing clarification or advice on terminology, not to mention explanations regarding poorly-written or ambiguous texts which are necessary in any language.
- *translators are equal in stature to all jobs that demand a similar level of education & experience.* The client/his staff may have already attempted a translation, and wants 'just a look at the text and a bit of tidying it up'. The request should be rejected and the client informed that the result would be a poor compromise, probably costing just as much, if not more. Shortcuts never yield quality.
- *clients pay for translation skills by a 'knowledge worker' and for the end result.* Human expertise &experience make the difference:ask clients if they would rather have a lawyer or a case database.
- *clients ask for 'a rough translation, quickly'.* Professionals do not produce approximate results. An accurate translation will be given, but the level of quality control is suitable for information purposes, not for general publication.

The translator may use translation tools to facilitate translation production but the process still needs the human to make the appropriate intelligent decisions & intellectual choices. The client benefits by the translator using translation tools, such as translation memories and terminology tools, in a number of ways: absolute consistency in the use of terminology; faster turnaround; previous translations available as reference.

The key factor to consider is the target reader.This governs presentation, choice of language, jargon, lexis complexity. English is used merely as a working language and, as a consequence, the language needs to be elementary but not patronisingly simple. This requires skills in what is termed 'Simplified English', with language suited to or localised for the intended reader. The advent of e-mail, satellites, and instant access to information led to the development of news networks available worldwide. Most of them provide the principal English language news. The source is ethnocentric since it reports news from a US/UK/EU perspective. It can be viewed as cultural imperialism, but the hypothesis is politically-loaded. The attribution of cultural traits to individuals from a given culture is stereotyping. The word has negative connotations but stereotyping is not necessarily bad. In fact, it is a natural consequence of the ways in which people communicate. There are certain guidelines which can be applied and which rectify obvious errors. A competent translator is tempered by realising that s/he has own limitations.

Source text difficulties are many but the two most common are linguistic content and layout. Understanding the source text is a fundamental requirement, quite challenging if the source text is poorly written, ambiguous, or if it contains words that are used inappropriately. The layout of the source text often causes problems particularly if the person who keyed in the text does not make use of style sheets and uses space bars to format a document. A further problem arises in annual reports, where the source text is written in a spreadsheet program such as Excel. The text occupies a cell of a finite length and may continue in several cells. Inevitably the translated text expands and cannot be accommodated in the space available. Consequently some words need to be carried over into the next cell and trigger a domino effect. Hidden macros in the spreadsheet prevent translation without the spreadsheet links being violated. These are some of the numerous issues to be considered before accepting an assignment. It is easy to blame the result on the translator therefore it is the translator's responsibility to ensure practising high job skills, thus safeguarding own status as a professional.

Apart from skills and competence, translation quality is determined by purpose (information, text scanning and abstracting, publication, legal, and notarization or certification):

- for translations used for information, the end reader must be able to understand the content of the original, so the translation will contain an accurate reflection of facts and figures.
- for text scanning & abstracting the client does not need the complete document translated because it may not be relevant for their purposes. The translator mentally scans through the text extracting the required information, thus saving the client time as well as money.
- abstracting entails a particular skill: gleaning details from a text and providing salient information (in translated form), in a fixed number of words. Several industries produce journals containing abstracts. By reading them, people can grasp the key points and decide if a complete translation is needed. The amount of information that some people are required to read as part of their job is considerable in some cases. Consequently, the client is given a summary or abstract of an article to read and then the reader can decide whether the article is relevant to their work, and whether a complete translation is worthwhile. Abstracts in technical journals usually have 100 words. This demands refined editorial skill on the part of the translator: to be able to extract the information of real use to the client. Standard spell and grammar checks are expected.

Most translations produced for information purposes are complete, not partial. In terms of facts and figures they are accurate. Language aesthetics is less important but, nevertheless, it should be taken into consideration. The minimum quality controls carried out in this case are:

- content clarification with a subject expert or the client.
- verification of fully translated text, with no gaps, with all the figures&dates in the text&tables.
- spell check using a word processor program and grammar check if available.

- checking by a colleague with a more objective view of the translation.
- discussions any corrections with the checker, where required and relevant.
- awareness of the fact that there is no room for complacency or carelessness in such work.

Translations for publication require a more serious approach. The text may be published as a company document read by a restricted number of people, or it may constitute the basis of a very expensive colour publication. Additional work is done on the translation before the publication gets to its intended reader. If the translation is of unacceptable quality, the translator may be liable for the cost of the work done subsequent to translation. Ideally, the translator must have the opportunity of seeing the final version of the text before it is printed.

Translations used in advertising and marketing are special. Producing advertising is an art in itself and should be kept apart from translation. Ideally, the translator will produce the most faithful rendering of the text possible, while being allowed due editorial licence, and then hand over the text to a copywriter or editor. The end result may be perfectly correct, but may be in the wrong register, or with inappropriate connotations. A certain concept simply will not work in its translated form, and it has to be discussed with the client before accepting the assignment, as, in all probability, the client may have invested vast resources in producing the final version of the text in the source language. Ideally, the text should be sent to the client's agent or subsidiary in the country where the language is spoken. Marketing methods in one country may not be applicable elsewhere. Before starting a translation, the following points need to be carefully considered:

- type of publication where the translation is going to be used
- style of text is required
- editorial licence allowed or required
- copywriter available to work on the text
- translation to fit a given space (translations do not have the same word number as the original)
- the client's subsequent use of the translation
- person responsible for verifying the translation

There are many occasions when translations into English are subsequently translated into other languages. Producing a translation to be used in further translations carries huge responsibility, especially as the level of feedback to the translator is often low or non-existent. It is usually when the translation is poor or exceptionally good that any comment is heard. In such cases, the translator must bear in mind that the second translator must not be faced with ambiguities that did not exist in the original text. As always, translation quality is determined by the quality of the source language. In many cases, the author will not have read through the text after having written it and will seldom, if ever, write with the translator in mind. In case of any doubt, the translator must ask the client.

Localisation is needed. The quality of the translation may be perfectly adequate, but the style and presentation may not suit the intended market. Best results stem from working together with the client's offices abroad so that they add their comments on the translation before the final version is submitted to the client. This proves very useful since those working in the country where the language is spoken are aware of current language usage and any appropriate jargon. This is particularly important in marketing. A brand name that is perfectly acceptable in one country may sound ridiculous in another.

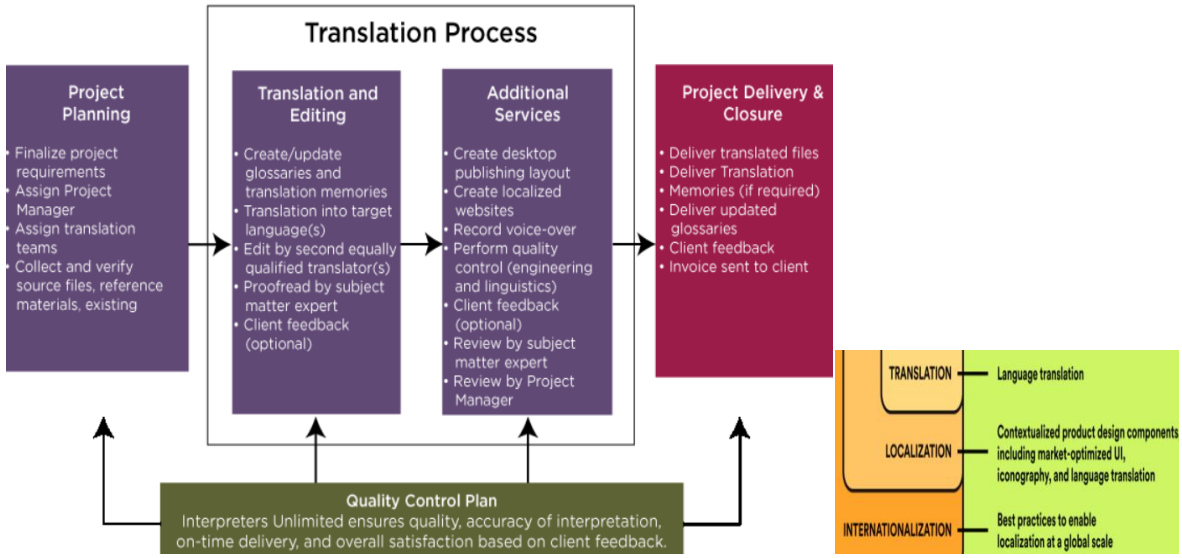
Translation Process
Project Planning
• Finalize project requirements
• Assign Project Manager
• Assign translation teams
• Collect and verify source files, reference materials, existing
Translation and Editing
• Create/update glossaries and translation memories
• Translation into target language(s)
• Edit by second equally qualified translator(s)
• Proofread by subject matter expert
• Client feedback (optional)
Additional Services
• Create desktop publishing layout
• Create localized websites
• Record voice-over
• Perform quality control (engineering and linguistics)
• Client feedback (optional)
• Review by subject matter expert
• Review by Project Manager
Project Delivery & Closure
• Deliver translated files
• Deliver Translation
• Memories (if required)
• Deliver updated glossaries
• Client feedback
• Invoice sent to client
Quality Control Plan
Interpreters Unlimited ensures quality, accuracy of interpretation, on-time delivery, and overall satisfaction based on client feedback.
TRANSLATION
Language translation
LOCALIZATION
Contextualized product design components including market-optimized UI, iconography, and language translation
INTERNATIONALIZATION
Best practices to enable localization at a global scale

Fig. 2. Quality control of the translation process followed by localisation, cf. Pym, 2014

Translations for legal purposes require thorough approaches. The position of a comma in a sentence could change the verdict. There are concepts in law which may exist in one country yet not in another. Footnotes are often preferable to translator's notes at the end of the text, as they make immediate reference to the item in question and draw the reader's attention to the fact directly. If the translation is used as evidence in a court of law it will be notarized, in all probability, and the notary public can check that the translation is correct. Translations for notarization or certification demand the same level of quality control as for legal translations. The difference between the two is that the translator signs their name to confirm the quality of the translation produced.

Self-awareness and a clear sense of responsibility prompt accepting any translation task:

- confidence with terminology use and global knowledge of the subject
- pre-assessment of the task by viewing few typical example pages
- the volume of work and the deadline
- aim of the translation: information, publication, legal purposes
- availability of previous translations or reference material and access to them
- contact professional available to answer queries
- form in which to present the translation

- particular company style to be adhered to
- client willing to send the translation to a foreign subsidiary for verification, with constructive comments relayed back to the translator

Spell check programs are indispensable tools, but the software indicates only that a word is incorrectly spelt/unrecognisable. It will not specify whether the word is out of context. The greatest advantage is clearing typing mistakes that are hard to see, particularly when verifying one's own work. It has to be repeated after having incorporated editorial changes. Grammar checking is also provided. Input offered by a computer is impersonal and can be accepted/rejected easily.

Proof reading own work is the most difficult task in the process of translation. Put the translation aside after completing the first draft and revisit it with fresh eyes. Look at a previous translation to see what changes, if any, should be made. Follow these rules:

- translate all by checking page against page, and paragraph against paragraph. Being disturbed or interrupted can trigger skipping text, if sections are similar.
- split or merge paragraphs, and consider it when checking contents against contents.
- ensure that the headings in the contents agree with the headings in the body of the text.
- read the resulting text as original text and not as a translation to see what sounds strange
- mark items for particular attention
- the structure and syntax of the source language should not be visible in the translation
- full verification of names and numbers.

Checking others' work is invaluable. The operations are essentially the same as when proof reading own work. Ignore the source text initially and read the target language text as if it were a piece of original writing and not a translation. Refer to the source text only after having read the translation. Then repeat the exercise of making sure that everything has been translated. The most sensitive consideration when checking another person's text is style. It is individual and criticism is not accepted lightly. If the translation is correct, and the style is not inappropriate, clarify. There is a clear difference between checking and editing. Checking brings factual errors and inconsistencies to the attention of the original translator. Editing revises the text for a specific aim and goes beyond what the translator is normally asked to do. Checking and proof reading take time to be done right. A text can also be scan checked, which merely determines whether or not all the text has been fully translated; it can include spot checks to determine the quality of the actual translation. These may indicate whether complete checking of the actual translation is warranted.

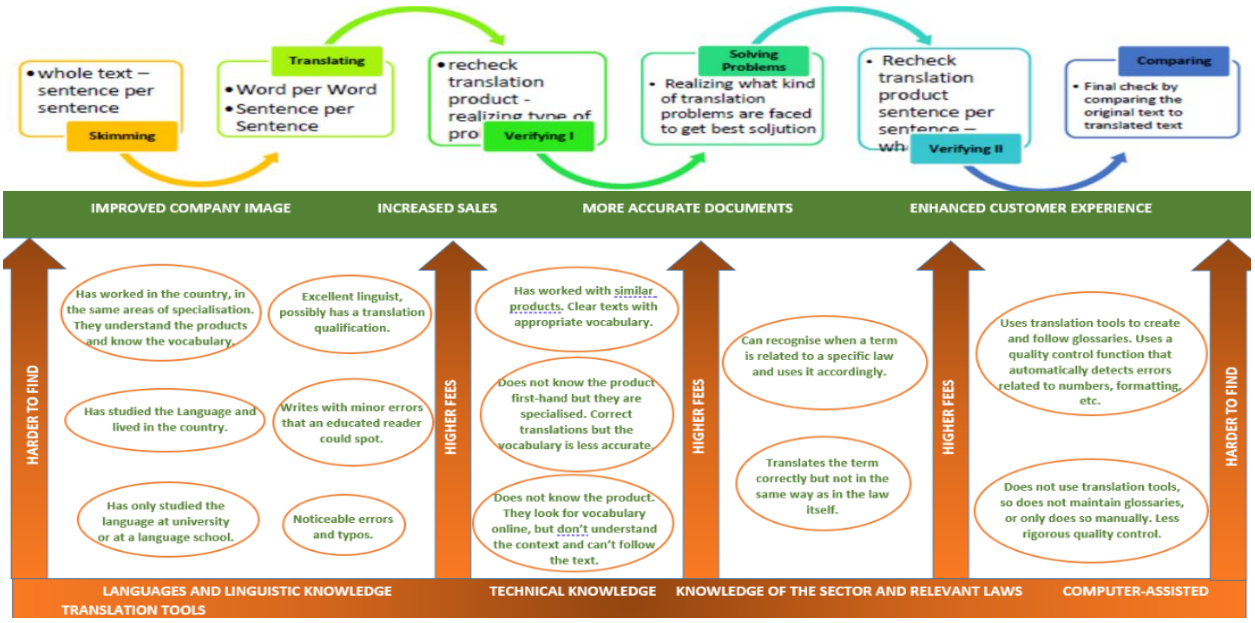
whole text – sentence per sentence
Skimming
Translating
Word per Word
Sentence per Sentence
recheck translation product - realizing type of pro
Verifying I
Solving Problems
Realizing what kind of translation problems are faced to get best soljution
Recheck translation product sentence per sentence –
Verifying II
Comparing
Final check by comparing the original text to translated text
IMPROVED COMPANY IMAGE
INCREASED SALES
MORE ACCURATE DOCUMENTS
ENHANCED CUSTOMER EXPERIENCE
HARDER TO FIND
Has worked in the country, in the same areas of specialisation. They understand the products and know the vocabulary.
Has studied the Language and lived in the country.
Has only studied the language at university or at a language school.
Excellent linguist, possibly has a translation qualification.
Writes with minor errors that an educated reader could spot.
Noticeable errors and typos.
HIGHER FEES
Has worked with similar products. Clear texts with appropriate vocabulary.
Does not know the product first-hand but they are specialised. Correct translations but the vocabulary is less accurate.
Does not know the product. They look for vocabulary online, but don't understand the context and can't follow the text.
HIGHER FEES
Can recognise when a term is related to a specific law and uses it accordingly.
Translates the term correctly but not in the same way as in the law itself.
HIGHER FEES
Uses translation tools to create and follow glossaries. Uses a quality control function that automatically detects errors related to numbers, formatting, etc.
Does not use translation tools, so does not maintain glossaries, or only does so manually. Less rigorous quality control.
HARDER TO FIND
LANGUAGES AND LINGUISTIC KNOWLEDGE
TRANSLATION TOOLS
TECHNICAL KNOWLEDGE
KNOWLEDGE OF THE SECTOR AND RELEVANT LAWS
COMPUTER-ASSISTED

Fig. 3. Quality control of the translation process followed by localisation, cf. Pym, 2014

Splitting a translation between several translators is challenging. It should ideally be done by one person, to avoid conflicts over style, choice of terminology, formatting and other considerations. Certain problems can be avoided by having a project coordinator who is responsible for the final document. But this is not always a practical consideration among freelances unless a specific fee is agreed for coordination and harmonisation. Each of the translators involved needs to be given the following information at the start of the project: name & phone number of the project coordinator; project schedule; specific layout requirements; glossary of terms and reference material to be used. Since there is always disparity in style and choice of terminology, it is advisable for members of the group to produce a glossary as the project progresses. One person should accept responsibility for keeping this updated, with computer-aided translation and terminology management software.

Professional translators' organisations provide benefits to members and their work, playing a key role in overcoming language barriers and in promoting worldwide understanding:

- promote interaction and cooperation between translators
- sponsor and facilitate formation in countries where they do not already exist
- encourage life-long learning in translation, interlingual and intercultural communication
- offer support, whenever desirable or necessary, in resolving differences
- provide information and advice, training and research
- promote harmonisation of professional standards
- uphold the moral and material interests of translators worldwide, advance the recognition of the profession, enhance society status and further the appreciation of translation as science and art
- promote proficiency in the use of languages in industry, commerce and public services
- set and improve national standards of language competence

- provide a range of language examinations for educational, vocational and professional purposes
- provide advice and guidance on language issues
- support translators' published works, promoting the highest standards of literary translation
- combat translators' status as the least considered & lowest paid professional writers, pressured to accept low income and speed work to the detriment of quality. Such assistance now includes translators working in other media, with improved terms of contract with all publishers.

Translators and copyright is an issue worth discussing. Literary practitioners are more likely to be concerned with copyright. The legal status of translators cannot be established without taking as starting point the legal status of translations. Copyright Law is an international framework and it is taken seriously. All European countries, and most other developed states in the world signed the international treaty known as the Berne Convention whose Article 1 gives cross-border protection to 'literary works' and, in Article 2, defines their meaning: all kinds of written and spoken material are included. The Article unambiguously states that 'translations... and other alterations of literary work shall be protected as original works'. For translators this principle of copyright protection is of key importance. Hence when the translator is asked to do a translation, s/he is not being engaged to 'do a job' like a worker, but is asked to create an 'original work' in which s/he is the owner of the copyright. To produce a faithful and readable translation, the translator must write creatively in the target language and the result is better described as an adaptation rather than a copy. The law says that the translator is the owner of the copyright in the translation, which places the translator in the position of being able to grant licences for specific rights to the material. Dividing the 'copyright' into a number of different 'rights' in this way produces, in the end, greater income for the translator. The 1976 Nairobi Recommendations of UNESCO stipulate that a translator is entitled to receive payment in relation to the extent to which his work is exploited. By defining the translation status, the Copyright Law establishes the legal status of the translator, which is that of a creative artist and not that of an artisan. Furthermore, the copyright legislation of virtually all European countries now includes 'moral rights' for the translator. The Right of Integrity ensures that the translator's work will not be used in a derogatory fashion; and the Right of Paternity ensures that when it is published, the translation will always bear the translator's name. These moral rights state that the translator is an individual with human rights instead of an anonymous and faceless entity. This support for status also applies to translators of business reports, instruction manuals, and conference proceedings. Translators of technical & commercial material who accept to be paid in the form of a lump sum for doing a job actually encourage a false perception of the translator as an anonymous, robotic casual worker, lacking creativity; a low status with no hope of a proper career structure.

Populations drift toward the money, and this has a direct impact on the language services industry. As migrant populations move around the world, the demand for language services will continue to grow. As minority language groups accumulate spending power, their ability to demand services in their languages also increases. If customers do not receive the information they need in a language they can understand, they will quickly look elsewhere to find what they need. So, companies, especially web-based vendors, are at a disadvantage if they fail to make their products and services available in other languages.

The industry is also affected by language policy. As societies face changes in their ethnic and linguistic composition, they react with legislation, policy and guidelines in order to determine how branches of government, individual agencies, and even private firms are required to respond to the increased need for language services. In history, societies have had the ability to communicate and interact with each other. Nowadays, trans-lingual encounters occur on a more frequent basis facilitated by technology which has effectively erased the distance barrier. The current challenge for the language services industry is to provide the same benefits, making communication quick and painless across all inputs, mediums, and outputs, so that the barrier of language may count less.

Translation ought to be a profession with the same standing prestige and career prospects as any other. Translators should be awarded the recognition they deserve and have a real opportunity to be rewarded on merit in the same way as best-selling and highly appreciated authors are for their most exquisite creative translation of literature masterpieces or for cutting edge scientific progress to be shared worldwide.

Bibliography

1. Alvarez, L.,Vidal, C., *Translation, Power, Subversion*.Clevedon: Multilingual Matters, 1996
2. Angelelli, C., Baer, JB (eds) *Researching Translation and Interpreting,* London, Routledge, 2016
3. Baker, M, Saldanha, G (eds) *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*, London, Routledge, 2009
4. Bermann, S., Porter, C, (eds) *A Companion to Translation Studies*, Oxford University Press, 2014
5. Cismaş, SC, *Changes&Challenges Posed to Engineering Education by Migrant Work Force* Proceedings of 6th WSEAS International Conference on Engineering Education, 2009, pp. 241-245
6. Cismaş, S.C., *Translation – Midway between Linguistic Mimicry and Equivalation of Cultural Codes* Recent advances in e-activities, information security&privacy: Engineering Series, 2009, pp. 268-273
7. Cismaş, SC, *Specific risk in freelance translating for science &technology: Legal aspects &competence,* Proceedings of the Int'l Conference on Risk Management, Assessment & Mitigation, 2010, pp. 496-500
8. Cismaş, S.C., *Risk management in English communication* Proceedings of the International Conference on Risk Management, Assessment and Mitigation, RIMA '10, 2010 pp. 501-505

9. Cismaş, SC, *Risk mitigation patterns in English information exchange with the media* Proceedings of the Int'l Conference on Risk Management, Assessment and Mitigation, *RIMA '10*, 2010 pp. 524-528
10. Cismaş, S.C., *Risk assessment and mitigation in drafting translation contracts* Proceedings of the Int'l Conference on Risk Management, Assessment and Mitigation, RIMA '10, 2010 pp. 491-495
11. Cismaş, S.C., *Language and cultural identity*, Diversitatea lingvistica si culturala factor al dezvoltarii europene, eds Stoean C, Magureanu T, Constantinescu L, Editura ASE, Bucuresti 2002, pp. 517-522
12. Cismaş, S.C., *Destinul operei traduse,* Comunicare Instituţională şi Traductologie, Timisoara, 2001, Editura Politehnica Timişoara, pp. 154-162
13. Cismaş, SC, *Modalităţi de integrare a spaţiului lingvistic românesc in spaţiul european*, Anul European al Limbilor, Abordări Interculturale în Teoria şi Practica Limbilor, Ploiesti 2001, pp. 145-151
14. Cismaş, S.C., *Competence and performance in technical translations* in vol Limba, cultura, civilizatie la inceputul mileniului al treilea 2007, Editura POLITEHNICA Press, pp. 166 – 170
15. Cismaş, S.C., *Interdisciplinary communication, instrument for optimizing the drawing up of technical documentation* in vol Limba, cultura si civilizatie, 2007, Editura POLITEHNICA Press, pp. 171 – 175
16. Cismaş, S.C., *Connections between translation and research* in volumul Limba, cultura si civilizatie in contemporaneitate, 2008, Editura POLITEHNICA Press, pp. 88 – 95
17. Cismaş, S.C., *The impact of translations on writing skills* in vol Limba, cultura si civilizatie in contemporaneitate, 2008, Editura POLITEHNICA Press pp. 96 – 104
18. Cismaş, S.C., *Linguistic and cultural aspects of translation* in vol Limba, cultura, civilizatie, Noi cai spre succes, 2009, Editura POLITEHNICA Press pp. 163 – 170
19. Cismaş, S.C., *Language and machines: computers in translation and linguistics*, in vol Limba, cultura, civilizatie, Noi cai spre succes, 2009, Editura POLITEHNICA Press pp. 171–179
20. Cismaş, SC, Dona I, Andreiasu G, *Translation Skills for Multidimensional Education*, New Approaches in Social & Humanistic Sciences NASHS 2015, Chisinau, Editografica Bologna, 2016, pp.115-119
21. Cismaş, SC, Dona I, Andreiasu G, *Professional Development by Accessing and Drafting Translations* New Approaches in Social&Humanistic Sciences 2015 Chisinau Editografica Bologna, 2016, p.115-119
22. Cismaş, S.C, *Business English linguistic structures used in technology transfer* 7th Multidimensional Education and Professional Development. Ethical Values, Editografica, Bologna, Italy, 2016, p.107-113,
23. Cismaş, SC, *Universal Strategies in Foreign Language Communication* WLC 2016 Logos Universality Mentality Education Novelty 2016 Vol XV, p 215-222 EpSBS e-ISSN: 2357-1330 eds. Sandu A., Ciulei T., Frunza A., publisher Future Academy http://dx.doi.org/10. 15405/epsbs(2357-1330).2016.9
24. Cismas, SC, *Translations of cultural codes*, Colocviul International de Stiinte ale Limbajului Suceava, Limbaje si Comunicare VI, Partea I, Eds Ardeleanu, Moldoveanu, Ed Univ Suceava 2003, pp. 265-275
25. Gambier, Y, Doorslaer, L(eds) *Handbook of Translation Studies*, Philadelphia, John Benjamins, 2013
26. Guidère, M, *Introduction à la traductologie*, Bruxelles, De Bouck, 2016
27. Hermans, T, *Translation in Systems. Descriptive Approaches Explained*, New York, Routledge, 2014
28. ISO 2384–1977 €, *Documentation – Presentation of translations*

29. Landers C, *Literary Translation–A Practical Guide*, Multilingual Matters, 2001
30. Mole, J, *Managing Business Cultures in Europe*, Nicholas Brealey Publishing 2017
31. Munday, J, *Translation Studies, Theories & Applications*, Routledge, NY 2016
32. Ostarhild, E., *Careers using languages,* Kogan Page. 2002
33. Phelan M., *The Interpreter's Resource*, Multilingual Matters Ltd., 2001
34. Pym, A, *Exploring Translation Theories*, London/New York, Routledge, 2014
35. Ressler, S., *Perspectives on electronic publishing,* PTR Prentice-Hall, 1993
36. Toury, G, *Descriptive Translation Studies and Beyond*, Amsterdam, John Benjamins, 2012

CHRONOLOGICAL STYLISTIC ADEQUACY IN TRANSLATIONS

Ionela Florina Bolbea (Ene)

Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnica București

Abstract: Literary translators and hermeneuists often consider translation as an art, a translation is not only a mirror version of the source text, the translator can be both creator and mediator. Translation is a complex process involving the transfer of meaning from one language to another, capturing the essence of a text in one language and conveying it accurately in another. Translators face many challenges in the translation process, one of these being preserving the style and structure of the original while adapting it to the target language and culture. Maintaining chronological stylistic adequacy is an essential aspect of a successful translation, this refers to the consistency of linguistic and stylistic features influenced by the context and period in which the original text was written. As Umberto Eco states in his work ,,Mouse or Rat? Translation as Negotiation': 'The most difficult problem facing the translator is to capture and convey to the reader something of the author's unique genius. This is the precipitation of the actor's particular reactions to life." Failure to respect chronological stylistic adequacy can lead to misinterpretation, loss of the author's voice, or even a complete break between the translated text and the original text. For an authentic translation of classical works, the translator must study the historical context of the period in which the work was written. Maintaining the chronological stylistic adequacy of translations of classical literary works poses additional challenges because of the cultural and temporal gap between the original and the target language. In translations, achieving chronological stylistic accuracy is of crucial importance. First and foremost, it is essential for translators to understand idiomatic expressions as well as linguistic nuances and styles and the historical context in which the original text was written. The role of translators is to make literary works accessible to readers around the world. This paper explores the importance of chronological appropriateness in translations and outlines the views of various authors.

Keywords: adequacy, style, stylistics, linguistics, linguistic stylistics, translation, cultural aspect, grammatical aspect,literary translation.

În urmă cu două mii de ani, filozoful chinez Confucius, a spus că: *,,nu a creat și nu a scris nimic original''* și că *,,cea mai bună învățătură vine prin copierea textelor vechi iar*

măreția discipolului vine din capacitatea de a interpreta și transmite înțelepciunea celor din vechime și prin aceștia, înțelepciunea zeilor."[1]

Este esențial ca traducătorul să cunoască foarte bine cultura și limba sursă, în același timp să fie și un foarte bun cunoscător al culturii și limbii țintă. Putem spune că adaptarea este cea mai folosită strategie de traducător atunci cînd traduce elemente de cultură românești. Dacă traducătorul nu găsește un echivalent în cultura și limba țintă, acesta redă sensul alegînd între traducerea liberă și traducerea literară, sau folosește alte mijloace literare.

Dacă analizăm fiecare națiune în parte vom descoperi că fiecare are propriile ei particularități, fiecare națiune este caracterizată prin cuvinte specifice din limba populară, care pot reprezenta obiecte, oameni, concepte. De cele mai multe ori aceste concepte nu pot fi traduse în alte limbi și în consecință traducătorul întîmpină probleme în transmiterea mesajului în alte limbi.

Este dificil de tradus opere scrise în limba populară, traducătorii întîmpină dificultăți de traducere a termenilor populari, cuvinte legate de viața satului, biserică, greșelile gramaticale.

Traducerea literară este arta de a traduce opere scrise creative, cum ar fi romane, poezii, piese de teatru și povestiri scurte, dintr-o limbă în alta, păstrînd în același timp autenticitatea, tonul, stilul și semnificația textului sursă. Traducătorii literari trebuie să aibă o înțelegere profundă atît a limbii sursă, cît și a limbii țintă, a convențiilor literare, a nuanțelor și a diferențelor culturale. În general, traducerea literară necesită nu doar fluență în ambele limbi, ci și o înțelegere a artei literare, a istoriei culturale și a subtilităților lingvistice pentru a se asigura că fiecare nuanță este captată astfel încît versiunea tradusă să reflecte cu acuratețe opera originală. Este un domeniu provocator și plină de satisfacții care ajută la conectarea diferitelor culturi și la îmbunătățirea comunicării și înțelegerii interculturale.

Traducerea literară poate fi o sarcină dificilă care necesită o înțelegere profundă atît a limbii și culturii sursă, cît și a celei țintă. Traducătorul trebuie să ia în considerare diferențele culturale, subtilitățile lingvistice, tonul, vocea, contextele istorice și sociale, problemele și impactul emoțional, creînd în același timp o traducere care să reflecte cu acuratețe opera originală într-o nouă limbă. Cu toate acestea, în ciuda acestor dificultăți, traducerea literară este un aspect crucial pentru promovarea înțelegerii interculturale și pentru extinderea accesului la unele dintre cele mai esențiale și mai frumoase opere artistice din lume. Cu o înțelegere profundă a limbii și culturii sursă și a celei de destinație, precum și cu abilități

[1] Viorel Roș, *Dreptul proprietății intelectuale,* Volumul I, Editura C. H. Beck, București, 2016,p 204

excepționale de traducere, traducătorii literari pot reduce în mod eficient decalajul dintre culturi, limbi și tradiții.

Negruzzi vorbea despre procesul de traducere și afirma că un traducător trebuie să redea conținutul exact al ideilor din textul original, Vasile Alecsandri și Mihai Eminescu erau de părere că o traducere directă sau literală generează un stil incomod și pompos.. un traducător ar trebui să redea atmosfera textului original și nu o traducere cuvînt cu cuvînt. Teoreticienii contemporani sînt de părere că în traduceri este necesar a se lua în considerare toate contextele: sociale, culturale, gramaticale.

Pornind de la definițiile cuprinse în marile retorici ale Antichității greco-latine, Ioan Milică precizează în lucrarea sa că ”*stilul era conceput ca exprimare frumos împodobită, considerîndu-se că, pentru scriitor, dar mai ales pentru oratorul desăvîrşit, expresia lingvistică se constituie în veşmînt ornamentat al ideilor.”*[2]

Abordarea stilistică a unei traduceri influențează citirea textului sursă și scrierea textului țintă. Înțelegerea pe deplin a stilului textului sursă dar și capacitatea traducătorului de a recrea rezultate stilistice similare în textul țintă sînt fundamentale. Problemele stilistice apărute în traduceri pot fi tratate din mai multe puncte de vedere: în primul rînd pot fi tratate în sensul stilistic al cuvintelor, natura și structura lor, funcția lor expresivă, stilurile de limbaj și particularitățile lor, scopurile și intențiile lor. O problemă semnificativă este dată e traducerea textelor care aparțin diferitelor stiluri funcționale ale limbii. Alegerea particulară a mijloacelor lingvistice este determinată de stilul de limbă, de sfera comunicării dar și de scopul comunicării. Pentru a crea un efect stilistic, traducătorul folosește dispozitive stilistice speciale, trebuie să caute, ocazional, un substitut al unui context, de multe ori aceste dispozitive stilistice necesită un studiu amănunțit. Din punct de vedere stilistic, abilitățile traducătorului de a crea expresivitatea, imaginea fidelă a operei traduse sînt o necesitate.

În operele literare imaginile frumoase sînt create de autori talentați cu ajutorul metaforelor, comparației, epitetelor, hiperbolelor pentru a reda frumusețea stilului original în limba țintă, traducătorii trebuie să fie la fel de talentați ca și scriitorii.

Potrivit lui Antonie Berman, domeniul traducerii a fost întotdeauna locul contradicției, Berman este de părere că traducerea este atît intuitivă cît și științifică. Poeții europeni, în trecut, erau adesea poligloți ei scriau pentru un public care era el însuși poliglot, poeţii acelor timpuri scriau în mai multe limbi. Astăzi limba maternă este foarte importantă iar autotraducerile sînt excepții. În sensul său din anul 1985 „Translation and the Trials of th

[2] Ioan Milincă, *Noțiuni de stilistică*, Vasiliana, Iași, 2014, pg 20

Foreign", explică *încercările străinului* ca fiind impactul chinuitor al traducerii în transformarea atît a textului sursă, cat și a limbii de traducere. Vorbim despre traduceri de succes atunci cînd citim o operă tradusă iar limba și stilul par naturale și autentice. Traducătorul este dator să găsească un echilibru între a rămîne fidel textului original și a-l adapta la normele culturale și lingvistice ale limbii țintă. În cartea sa *„Translation and the Trials of th Foreign"* Antonie Berman spunea: „*Trebuie să citești literatura pentru tine însuși și să realizezi o reproducere tonală care să fie cu atît mai aproape de produsul personal și intertextual al textului original."*[3]

În traducerile literare lingvistica și stilistica sînt doua aspecte importante, acestea contribuie la transmiterea corectă a mesajului și a stilului autorului dintr-o limbă sursă în altă limbă țintă. Schimbările lingvistice și stilistice pot fi relevante pentru adecvarea cronologică în traduceri.

Lingvistica se referă atît la studiul structurilor gramaticale specifice unei limbi, la studiul limbii dar și la felul în care expresiile și cuvintele sînt folosite într-un anumit context. Pentru a putea fi redate corespunzător în limba țintă, este necesar să se înțeleagă noțiunile de vocabular, gramatică și sintaxă ale limbii sursă în traducerile literare.

Stilistica se preocupă asupra studiului stilurilor și tehnicilor de scriere ale autorilor. Traducătorul trebuie să fie competent să recreeze stilul autorului și să transpună opera în limba țintă astfel încît să păstreze atmosfera și efectele artistice originale. Traducătorii literari trebuie să fie sensibili la sentimentele autorilor, să ia în considerare contextele culturale și istorice în care operele literare au fost create. Pentru a transpune opera în limba țintă într-un mod autentic și coerent se impune adaptări și alegeri lingvistice și stilistice specifice.

Stilistica și lingvistica au un rol esențial în traducerile literare, le permite traducătorilor să transmită, să reproducă cu exactitate mesajul și stilul autorului. Aceste aspecte sînt esențiale în înțelegerea limbii sursă și a culturii pentru a produce traduceri de calitate.

În traduceri rolul adecvării stilistice este semnificativ, un impact important asupra modului în care opera literară este înțeleasă și percepută de cititori este datorită stilului original al autorului. În traducerile literare adecvarea stilistică este dată de capacitatea traducătorului de a recrea stilul și efectele stilistice ale autorului, astfel încît să nu se piardă valoarea artistică și esența operei. Traducătorul trebuie să se asigure că înțelege pe deplin și captează abilitățile și intențiile stilistice ale autorului. Scopul traducătorului este acela de a

[3] Berman, Antonie, *Translation and the Trials of the Foreign, 1985*

crea o traducere care să provoace aceleași emoţii și să creeze aceeaşi impresie ca și textul original.

Pentru a reda în mod autentic stilul autorului traducătorul trebuie să găsească echivalentul cel mai potrivit în limba țintă, deoarece fiecare limbă are propriile sale caracteristică și resurse stilistic. Ținînd cont de normele și convențiile literare ale limbii țintă traducerile presupun adaptări specifice. Nu trebuie să facem confuzie între adecvarea stilistică și o traducere literară fară sens care a pierdut mesajul și valoarea artistică a operei. În timp ce menține coerența și înțelegerea în limba țintă, traducătorul, este esențial să fie un artist lingvistic, capabil să înțeleagă și să redea stilul original al autorului.

Pentru a realiza o traducere de calitate, care să transmită cu acuratețe emoțiile și mesajul operei originale, traducătorul necesită abilități lingvistice și stilistice remarcabile, deoarece rolul adecvării stilistice în traducerile literale este acela de a transpune în mod fidel și autentic stilul și tehnicile stilistice ale autorului.

Adecvarea stilistică cronologică în traducere implică mai multe considerații și abordări din partea traducătorului. Este esențială înțelegerea contextuală. Înainte de a începe să traducă un text, traducătorul trebuie să înțeleagă contextul istoric, social și cultural în care a fost scris textul original. Într-un roman de ficțiune istorică, cadrul desfășurării acțiunii necesită o atenție sporită la detaliile istorice, traducătorul se confruntă cu sarcina de a păstra fundalul istoric viu, cu descrieri amănunțite ale arhitecturii și normelor sociale ale acelor timpuri. Pentru textele istorice sau cu un anumit specific din punct de vedere cultural sînt necesare cercetări extinse ale traducătorului. Pentru a asigura acuratețea transmiterii contextului cronologic și cultural, este probabil ca traducătorii să fie nevoiți să facă referire, în traduceri, la documente istorice, la literatură sau să se consulte cu experți.

Pe lîngă înțelegerea contextuală, un traducător trebuie să posede competențe lingvistice desăvîrșite. Acesta trebuie să fie priceput atît la limba sursă cît și la limba țintă. Această competență nu se referă doar la gramatică și vocabularul de bază, pentru o traducere de excepție, pentru o adecvare stilistică, traducătorul trebuie să înțeleagă foarte bine și expresiile idiomatice și elementele stilistice unice pentru fiecare limbă. Fiecare limbă este unică și are un stil unic. Este primordială analiza caracteristicilor stilistice ale textului original, identificarea tonului vocii, registrului și oricăror artificii literare folosite de autor pentru a crea opera. Toate aceste elemente trebuie urmărite și reproduse de traducător pentru a menține stilului original și impactul final dorit.

În traduceri, de multe ori, est nevoie de adaptare și echivalență deoarece este posibil ca o traducere directă să nu transmită același sens sau efect în limba țintă. Traducătorii sînt

constrînși să adapteze expresiile idiomatice sau referințele culturale pentru a găsi alternative care să păstreze intenția originală, rezonînd în același timp cu publicul țintă.

Înțelegerea termenilor: cronologic, stilistic, adecvare

În traduceri, *cronologic* se referă la redarea fidelă a aspectelor legate de timp din textul sursă în textul țintă. Păstrarea reperelor temporale este esențială. Trebuiesc păstrate anotimpurile, epocile, datele, expresiile legate de timp. În traducere menținerea succesiunii evenimentelor trebuiesc menținute cu acuratețe.

Dacă ne referim la *stilistică* în traduceri aceasta se referă la reproducerea stilului unic de scriere, a vocii și a tehnicilor literare folosite de autor. Captarea tonului este esențială indiferent daca aceste este informal, formal, academic sau conversațional. Pentru a reflecta cu acuratețe vocea autorului menținerea consecvenței tonului este importantă. Pentru a menține bogăția stilistică a textului, traducătorii se străduiesc să păstreze dispozitivele literare folosite de autor, cum ar fi similitudinile, metaforele, aliterația, simbolul sau tehnicile narative.

Dacă ne referim la *adecvare* în traduceri atunci aceasta se referă la fidelitatea, eficacitatea și caracterul adecvat al textului tradus în transmiterea înțelesului original spre publicul țintă. Menținerea esenței textului sursă pe tot parcursul procesului de traducere este dată de fidelitatea față de textul sursă. Traducătorul trebuie să se asigure că textul tradus reprezintă fidel sensul, nuanțele și intenția originalului fără a omite sau diminua elemente importante. Traducătorul trebuie să ia în considerare și adaptarea culturală, să facă textul raționabil și ușor de înțeles fără a periclita sensul original. Este important ca textul tradus să fie coerent, să curgă natural, să fie captivant și ușor de înțeles pentru publicul țintă.

Atingerea acurateței cronologice, a fidelității stilistice și a adecvării în traducere necesită o atenție amănunțită la detalii, la contextul cultural, la stilul autorului, cercetare lingvistică.

Este importantă adecvarea stilistică cronologică în traducere?

Adecvarea stilistică cronologică în traducere este esențială. În primul rînd încadrarea culturală în traducere este crucială; multe texte sînt înrădăcinate în contexte culturale specifice, norme sociale sau perioade istorice. Traducerea lor cronologică și stilistică asigură transmiterea fidelă a acestor elemente și dă posibilitatea cititorului final să înțeleagă cultura și contextul operei originale. Menținerea autenticității narațiunii este ajutată și de păstrarea

contextului cultural. Traducerea exactă asigură că aspecte precum obiceiuri străvechi, evenimente istorice, expresii idiomatice sînt transmise cu precizie, păstrînd în același timp sensul și atmosfera dorite.

Autorii au stiluri și voci diferite care le diferențiază operele și în același timp îi fac unici. Traducătorul trebuie să dețină capacitatea de a transpune cu acuratețe stilurile diferite ale autorilor, să surprindă nuanțele operelor și să redea intenția originală a autorului. Pentru a menține impactul și profunzimea emoțională a stilului original traducătorul trebui să fie priceput la transmiterea dispozitivelor literare, a alegerilor de cuvinte și a structurilor de propoziții.

Elementele stilistice emoționale, artistice, umorul, ironia sau proza lirică contribuie direct la impactul emoțional al unui text. O traducere care redă cu fidelitate aceste nuanțe permite cititorului final să experimenteze aceeași stare emoțională transmisă de opera originală.

Adecvarea stilistică cronologică ajută la o conexiune perfectă între textul original și cititorul traducerii. Prin eliminarea decalajelor culturale și temporale opera tradusă este mai accesibilă și mai ușor de înțeles. Traducerea exactă a elementelor stilistice și cronologică asigură un flux narativ coerent și ușor de înțeles. Acestea permit cititorului să urmărească firul poveștii fără a fi distrat.

Menținerea acurateței stilistice și cronologice este primordială în cazul traducerilor științifice sau academice. Cercetătorii se bazează pe aceste traduceri iar precizia în traducere este crucială. Multe lucrări clasice sînt semnificative din punct de vedere istoric și sînt purtătoare de patrimoniu literar și istoric, traducerea lor conservă acest patrimoniu și fac aceste opere accesibile unui public mai larg, respectînd în același timp valoarea lor artistică, istorică și culturală.

Respectarea adecvării stilistice cronologice se aliniază la standardele etice în traducere, asigură respectarea intențiilor autorului și așteptările cititorului. Adecvarea stilistică cronologică în traduceri nu doar că păstrează esența operei originale, dar servește și ca o punte între culturi și timpuri, permite o apreciere și o înțelegere mai profundă a tezaurelor literare,istorice și culturale care depășesc granițele lingvistice.

Pot apărea probleme semnificative atunci cînd o traducere nu respectă adecvarea cronologică stilistică. Una dintre probleme este deconectarea culturală. Fără o adecvare stilistică cronologică exactă a referințelor culturale, a normelor sociale, a evenimentelor istorice, cititorii nu pot înțelege contextul. Datorită deconectării culturale traducerea își pierde din autenticitate, scăzînd profunzimea și bogăția operei originală.

O traducere stilistică sau cronologică eronată poate duce la denaturarea sau interpretarea greșită a sensului dorit de autor. Cititorii traducerii ar putea să înțeleagă greșit tonul emoțional, să judece greșit semnificația anumitor evenimente. Eșecul traducătorului de a reproduce stilul unic al autorului, de a transpune în limba țintă dispozitivele literare sau tehnicile narative folosite de autor, diminuează semnificativ impactul textului și scad semnificativ valoarea artistică a operei. Traducerile neadecvate care nu țin cont de elementele culturale sau temporale pot înstrăina cititorii din medii culturale sau perioade de timp diferite, cititorii își pot pierde interesul. Lipsa adecvării cronologice și stilistice limitează accesibilitatea operei traduse, cititorii nu pot aprecia pe deplin complexitatea textului original.

Nerespectarea adecvării stilistice și cronologice în textele științifice sau academice, traducerile care nu mențin acuratețea stilistică sau cronologică pot conduce la cercetări eronate, denaturarea elementelor istorice sau literare pot avea un impact semnificativ asupra calității studiilor academice.

Dacă o traducere neglijează adecvarea cronologică stilistică, aceasta compromite autenticitatea, integritatea și lizibilitatea operei originale, acest lucru afectează și reputația și credibilitatea traducătorului atît în rîndul cititorilor cît și al comunităților de traducători.

În concluzie adecvarea stilistică cronologică în traduceri este esențială. Ea cuprinde reprezentarea fidelă atît a elementelor legate de timp, cît și al stilului unic al autorului din textul sursă în textul țintă. Menținerea exactității cronologice implică păstrarea contextului istoric, a referințelor culturale esențiale pentru întreaga poveste. Reproducerea cu acuratețe a dispozitivelor literare, a vocii autorului și a nuanțelor stilistice asigura faptul că lucrarea captează impactul emoțional și profunzimea originalului. Acuratețea în traduceri este esențială, prin eliminarea discrepanțelor culturale și temporale textul tradus este mai ușor de înțeles de către cititorul final. Nerespectarea adecvării stilistice cronologice în traducere duce la pierderea contextului, la interpretări greșite și au un impact literar redus ceea ce poate face cititorul să se înstrăinează de operă sau dacă este vorba despre traduceri academice sau științifice acestea pot fi puse în pericol. Drept urmare este esențial să se păstreze fidelitatea atît în ceea ce privește aspectele stilistice cît și cronologice, pentru a păstra autenticitatea, integritatea și accesibilitatea operei originale în forma sa tradusă.

Bibliografie

1. Baker, Mona ” In other words: A Coursebook on Translation.”

2. Bassnet, Susan ”Translation Studies”, Third edition, LONDON AND NEW YORK
3. Berman, Antonie. ” Translation and the Trials of the Foreign.”
4. Bellos, David. ” Is That a Fish in Your Ear?”
5. Eco, Umberto. ”Mouse or Rat? Translation as Negotiation.”
6. Hatim, Basil and Munday Jeremy, ” Translation: An Advanced Resource Book”, 2nd Edition, London, 2019
7. Lawrence, Venuti. ” The Translator’s Invisibility. A History of Translation”
8. Lawrence, Venuti. ”Translations Changes Everything”.